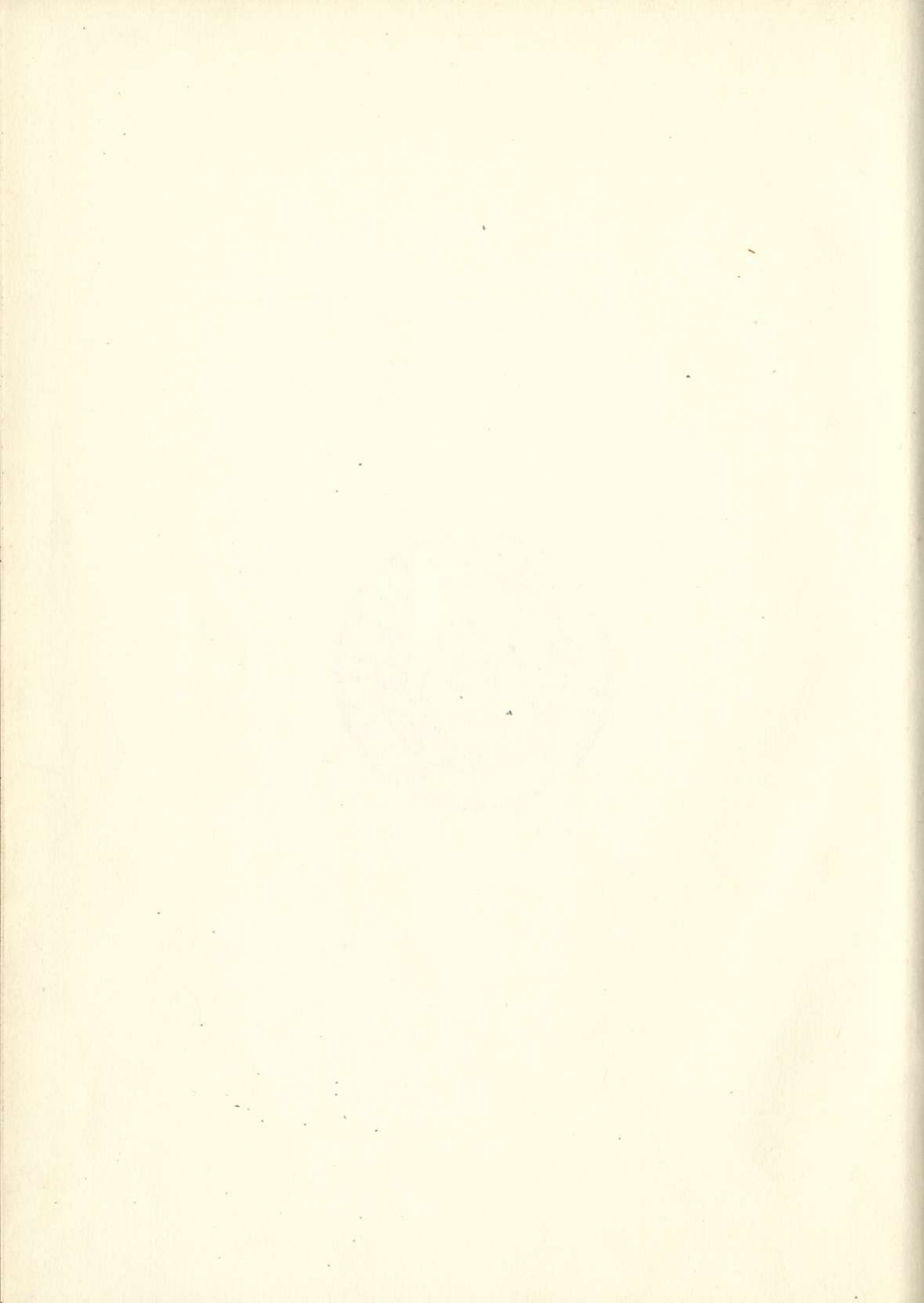

Suomen
Pyhäkoulu-
yhdistyksen
Kerjömäärä

1938-40

HYK

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkoulu-
yhdistyksen

VUOSIKERTOMUS

ja seurakunnallisten paikallisyhdistysten

TOIMINTAKERTOMUKSET

VUODELTA 1938

50 v.
1919-377 kappale, 29/10 1938.
1938
koti Pyhäkoulu yhd. lehti.

Suomen Yliopistollisen Yhdistyksen
Yhdistys

YLIOPISTOKERTOMUS

suomen yliopistollisen yhdistyksen

YHDESKERTOMUKSET

DELTA 1978

1978

1978

Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste turmelee, ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste turmele, ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta.

Matt. 6: 19—20.

Me vietämme tänään kautta Suomen niemen Pyhäkouluyhdistyksen 50-vuotisjuhlaa. Tahdomme tänäkin hetkenä täällä pääkaupungissa ja Suomen kaikissa kaupungeissa, niinkuin myöskin sen kaukaisissa saaloissa, kiittää Jumalaa pyhäkoulusta, sen perustajista ja monista vaatimattomista, mutta uskollisista opettajista ja työntekijöistä tänä pitkänä aikana. He ovat olleet Suomen kirkon ja kansamme keskuudessa niitä, joille Kristuksen hengen valo on kirkastanut taivaallisen aarteen. Onhan pyhäkoulutyö ennen kaikkea Kristuksen kehoituksen toteuttamista: »Kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen.» Pyhäkoulutyö tahtoo rientää pelastamaan kotiemme ja kansamme kalleimman aarteen: lapset. Se tahtoo lasten sydämiin kätkeä Jumalan valtakunnan aarteita, se tahtoo voittaa tuosta pahasta maailmasta Jeesuksen Kristuksen tuntemisen kautta lapsemme taivaalliseksi aarteeksi.

Pyhäkoulu kulkee kodin apuna. Se kulkee sen kanssa käsi kädessä saattamassa Suomen lapsia synnin ja turmion vallasta Kristukselle ja Jumalan valtakuntaan. Tarttukaa sentähden te isät ja äidit tähän ojentuneeseen käteen, sitä tukemaan ja sen kanssa yhdessä työtä tekemään! Tässä tarvitaan todella hengen valoa tekemään terveeksi silmämme, että me näkisimme pimeyden, mutta näkisimme myöskin sen pelastuksen, joka Kristuksessa tarjotaan meille ja lapsille.

Katsellessamme taaksepäin kuluneita vuosia ja vuosikymmeniä iloitemme siitä työstä, jonka Suomen pyhäkoulu on saanut suorittaa, ja katsellessamme eteenpäin tuleviin vuosiin, teemme sen toivolla, että Jumala avaisi meidän silmämme ja kutsuisi työntekijöitä työhön. Pyhäkoulutyössä tarjoutuu ihana tilaisuus tulla kokoamaan aarteita Jumalan aarrekammioon jokaiselle, joka tahtoo.

Riennä työhön, kun seurakuntasi paimen sinua siihen kutsuu! Ellet pääse pyhäkoulunopettajaksi, niin kokoa kotiisi siellä kaupungin kuumimmassa vilinässä tai siellä saloseudun hiljaisessa yksinäisyydessä vain 6 tai 7, tai vaikka vain 2 tai 3 kirkassilmäistä lasta. Näin sinä olet mukana jakamassa Jumalan sanan aarretta ja sinäkin olet mukana koaamassa taivaallista aarretta, jota ei koi syö eikä ruoste raiskaa.

Tästä aarteesta, mikä meille näin on uskottu, nytkin kumartukaamme kiittämään. — — —

A. A. Ahtola.

(Juhlasaarnasta 25. 9. 1938.)

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistys r.y:n toimintakertomus v:lta 1938.

Vuosi 1938 oli Pyhäkouluyhdistyksen 50:s toimintavuosi. Näin on yhdistys nyt lähtenyt aloittamaan uutta puolivuosisataistaipaletta.

Syyskuun 24 ja 25 p:nä eli Suomen pyhäkouluväki 50-vuotisjuhlien mielialoissa. Sanomalehdistön, radion, omien julkaisujen, kunniakäyntien ja yleisötilaisuuksien välityksellä saatettiin asia laajojen piirien tietoon. Voimakkaasti tunnettiin ne velvoitukset ja lupaukset, jotka tämän hetken pyhäkoulutyöntekijöille on annettu.

Vietettyillä juhlilla oli varmaan uutta uskoa ja rohkaisua antava merkitys ei vain yhdistyksen, vaan koko pyhäkoulumme työlle lähitulevaisuudessa. Niinpä lausuikin piispa Lehtonen yhdistystä tervehtiesään m.m. seuraavaa: »Suomen Evankelis-luterilaisella Pyhäkouluyhdistyksellä on takanaan Jumalan suuresti siunaama puolen vuosisadan toimintakausi Suomen lasten ohjaamiseksi Jumalan tuntemiseen. Tulokoon alkavasta uudesta vuosisataispuoliskosta vielä runsaammin siunattu toiminnan kausi. Lasten kautta menee elävä kristillisuus tuleviin sukupolviin isiemme maassa. Lasten kautta palajaa se monesti takaisin koteihin, jotka siitä ovat loitonneet. Lasten kautta tulee Herran nimi kiitetyksi kirkossamme, niin että vanhempienkin sydämet siitä uudelleen lämpenevät. Jumala siunatkoon Pyhäkouluyhdistystä!»

Kuluneen vuoden yhtenä mainittavana tapauksena on pidettävä yhdistyksen toimiston syyskuun alussa tapahtunutta muuttoa Järvenpään Luther-opistolta takaisin Helsinkiin. Lähes kaksi vuotta työskenteli toimisto Järvenpäässä. Sen jälkeen kuin opistosta oli tullut itsenäinen kansanopisto, ei yhdistyksen mukana olo sen läheisyydessä ollut välttämätön. Toimistosuojat päinvastoin tarvittiin kipeästi opiston tarpeisiin. Ja yhdistykselle itselleen on tämä muutto merkinnyt melkoista toiminnan vilkastumista. On näet ymmärrettävää, että pääkaupunki liikeyhteyksineen ja keskusvirastoineen antaa käytännölliselle toimistotyölle aivan toisenlaiset mahdollisuudet kuin maaseutu.

Mitä tulee Luther-opiston toimintaan ja aikaansaannoksiin kuluneena vuonna, se käy ilmi opiston omasta toimintakertomuksesta. Todettakoon tässä yhteydessä, että täysin suojin työskentelevä Luther-opisto ei ole pettänyt niitä toiveita, joita pyhäkouluväki ja seurakunnat siihen ovat asettaneet. Pyhäkouluopistollamme on tulevaisuus edessään.

Tilastoa.

Pyhäkoulumme viimeiset tilastot on esitetty vuoden lopulla ilmestyneessä evankelisluterilaisen kirkkomme ja sen seurakuntien tilaa koskevassa kertomuksessa viimeistä edellisen kirkolliskokouksen jälkeiseltä ajalta. Esityksessä todetaan pyhäkoulutilastojen nousseen huomatta-

vasti mainittuna aikana. Vv. 1932—36 on pyhäkoulujen luku kasvanut noin 10 %, opettajain lukumäärä noin 15 % ja lasten noin 20 %. Viimeinen virallinen tilasto on vuodelta 1936. (Taulukko N:o I.)

Muista oheisista taulukoista käyvät ilmi yhdistyksen työ tilastonumerojen valossa kuluneena toimintakautena.

Kurssit.

Seurakunnallisten Luther-kurssien pitäminen on yhdistyksen antavinta ja tuloksellisinta työtä. Näitten kurssien avulla päästään läheiseen kosketukseen pyhäkoulutyöntekijöitten syvien rivien kanssa. On sanomattakin selvää, mitä tämä merkitsee yhdistykselle itselleen ja seurakuntien pyhäkoulunopettajille.

V. 1938 pidettiin yhdistyksen toimesta 38 Luther-kurssia, jotka kestivät keskimäärin yli 6 päivää. Osanottajia oli kaikkiaan 1.421. Pantakoon taaskin merkille miespuolisten osanotajien pieni lukumäärä (vain 241 eli vajaa 17 %). Tämä on seikka, joka antaa aiheita monenlaisiin mietteisiin.

Muut yksityiskohdat vuoden aikana pidetyistä kurseista selviävät taulukosta N:o III. Tähän mennessä on yhdistys toimeenpannut 641 pyhäkoulunopettajien kurssia lähes 26.000:lle osanottajalle. (Taulukko N:o II.)

Mitä tulee viime vuoden Luther-kurssien osanottajiin, on heistäkin koottu eräitä tarkempia tietoja taulukkoon N:o IV. Aivan täsmällisiin numeroihin ei tässä suhteessa ole voitu päästä, koska suurten osanottajajoukkojen takia ammatin, iän yms. selville saaminen on olosuhteitten pakosta vaikeata.

Juhlat.

Tavallisesti kesäiseen aikaan pidetyillä pyhäkoulujuhilla on kurssien rinnalla varsin tärkeä tehtävä. Niitten avulla saadaan pyhäkouluasia seurakunnissa syrjäistenkin tietoon samalla kuin niitten yhteyteen voidaan pyhäkoulunopettajille järjestää neuvottelutilaisuuksia ja yhdessäolon hetkiä papiston ja yhdistyksen edustajan kanssa. Tämän toiminnan laajuutta ja osittain sen laatuakin selventää taulukko N:o V.

Rajaseututyö.

Kertomusvuonna on yhdistys koettanut kurssi- ja juhlatoimintaa suunnitellessaan huomioida syrjäisten rajaseurakuntien tarpeita. Yhdistys on katsonut velvollisuudekseen elävöittää pyhäkoulun ja kristillisen lapsikasvatustyön harrastusta juuri köyhissä seurakunnissa. Tätä pyrkimystä on rohkaisevasti edistänyt erikoismääräraha Kouluhallitukselta. Vuonna 1938 järjestettiin rajaseurakuntiin 6 Luther-kurssia (Lumivaara, Kanneljärvi, Kuolemanjärvi, Eno, Ilomantsi

ja Salla) ja 9 pyhäkoulujuhlaa (Kivennapa, Vuoksela, Muolaa, Nurmes, Ilomantsi, Terijoki, Salmi, Valkjärvi ja Terijoki.

Eräänlaisena rajaseutuun kohdistuvana työnä on pidettävä tavaltaan kesäkuun 17—21 p:nä pidettyjä Luther-kursseja Viron Inkerissä. Yhdistys on iloinen, että se näin saattoi viedä päätökseen jo vuosia sitten laaditun suunnitelman. Varmaan nämä kurssit vahvistivat siteitämme ei vain Kallivieren suomalaisiin, vaan koko pyhäkoulutyöhön lahden eteläpuolella.

Kesäjuhla.

Tavanmukainen Pyhäkouluyhdistyksen kesäjuhla vietettiin Järvenpään Luther-opistolla kesäkuun 10—12 p:nä. Lähes 200 pyhäkoulun työntekijää oli saapunut näille juhlille syjäisistäkin seurakunnista. Puhujista mainittakoon prof. Sormunen, rov. Pakkala, tuomiorov. Ahtola, rov. Wallinheimo, asess. Wallinmaa, rov. Vaarantaus, khra Wahl, past. Saarnivaara, Vauramo, Huuhtanen, Paljakka, Peltonen ym. Yhdistyksellä oli kesäjuhlavieraina m.m. eräitä unkarilaisia pappeja.

Vuosikokous.

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin kesäjuhlien yhteydessä kesäkuun 11 p:nä. Läsnä oli noin 60 yhdistyksen jäsentä. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi rov. Wallinheimo. Vuosikokous hyväksyi toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet prof. Sormunen ja rov. Laasonen valittiin uudelleen. Ansiotuneelle ja uskolliselle johtokunnan jäsenelle ylitark. Ronille myönnettiin hänen pyytämänsä ero ja tilalle valittiin tuomiorov. Ahtola. Muista asioista mainittakoon eräät tärkeät sääntöjen muutokset ja kysymys stipendiarahaston perustamisesta.

Radio.

Suomen Yleisradio on edelleenkin suonut yhdistykselle lastenjumalanpalvelusten toimeenpanon. Vuoden aikana järjestettiin 11 lastenjumalanpalvelusta suunnilleen kerran kuukaudessa. Puhujina ovat esiintyneet khra Raski, pastorit Herttua, Kuula, Lilja, Lähteenmäki ja Vuorela. Jumalanpalveluksissa, jotka tavallisesti ovat kestäneet puoli tuntia, ovat avustaneet nti Leskinen ja Pasilan lapsikuoro sekä tireht. Hiilimies ja Snellmaninkoulun poikakuoro.

50-vuotisjuhlien yhteydessä oli radio-ohjelma varsin monipuolinen ja laaja. Yhdistyksen toimesta pidettiin silloin radiossa kouluradion aamuhartaus, kuulokuvasarja pyhäkoulumme historiasta, juhla jumalanpalvelus kokonaisuudessaan, tavanmukainen lastenjumalanpalvelus ja pyhäkoulun menneisyyttä käsittelevä esitelmä.

Vuoden aikana oli yhdistyksen saama esitysaika radiossa yht. 8 t. 10 min.

Paikallisyhdistykset.

Vuoden aikana ei ole perustettu uusia paikallisyhdistyksiä. On toivottavaa, että seurakuntien pyhäkoulujen ystävät koettaisivat järjestäytyä paikallisyhdistyksiksi, sillä työn menestymisen kannalta tämä olisi monessa suhteessa suotavaa. Pääyhdistys antaa mieliihyvin neuvojaan ja apuaan paikallisyhdistyksiä perustettaessa.

Paikallisyhdistysten toiminta on suuresti vilkastunut. Seuraavat 26 seurakunnallista paikallisyhdistystä ovat lähettäneet viime vuoden toimintakertomuksen: Alahärmän, Alajärven, Antrean, Enonkosken, Haukivuoren, Joensuun, Kangasalan, Kirvun, Kuopion kaupungin, Kuopion msk:n, Kymin, Lumivaaran, Oulun rovastikunnan (9 seurakuntaa), Rautjärven, Sippolan, Sotkamon, Sysmän ja Valkealan pyhäkouluyhdistykset. Näitä täydentää osaltaan Oulun hiippakunnan pyhäkoulupäpin toimintakertomus viime vuodelta.

Jäsenet.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli viime vuonna seuraava: vakinaisia jäseniä 174 ja vuosijäseniä 1.094. Jäsenmaksut ovat entiset: 100 mk ja 5 mk.

Lehdet.

Yhdistyksen toimittamien lehtien merkitys sekä pyhäkouluasialle sinänsä että yhdistyksen jatkuvalla toiminnalla on mitä ensi arvoisin. Tästä syystä onkin lehtiin kiinnitetty painava huomio.

Pyhäkoululehdelle merkitsi päättynyt vuosi puolivuosisataisen taipaleen taittumista. Tämä on tapaus, joka meikäläisessä lehtimaailmassa on melko harvinainen. 50-vuotisjuhliin ilmestyi Pyhäkoululehti tavallista laajempuna juhlanumerona.

Lasten Pyhäkoululehdellä oli kulunut vuosi 48:s. Se on ilmestynyt vanhaan tapaan joka toinen kuukausi erillisiin viikkonumeroihin jakaantuneena. Lastenlehden levikkimäärä ei vastaa niitä vaatimuksia, joita sille on pantava pyhäkoululasten suhteellisesti suureen lukuun nähden. Eteenpäinmenoa tosin on havaittavissa, mutta toivomisen varaa on paljon.

Pyhäkoululehden levikki viime vuonna oli 9.967 vsk. (9.047) ja Lasten Pyhäkoululehden 28.230 vsk. (26.503).

Lehtien toimittajana on ollut yhdistyksen sihteeri. Lasten Pyhäkoululehden aputoimittajana on ollut johtajatar Kerttu Sorsa. Lehtien toimitusneuvostoon ovat kuuluneet prof. Eino Sormunen, prof. Martti Ruuth, opettajatar Maiju Kantele ja past. Eino Rinne. Lehtien vakinaisia avustajia ovat opettajatar Kantele ja prof. rva Irene Rosenqvist.

Lasten Joulukirkon — silläkin takanaan jo neljännesvuosisata — levikki oli 51.600 kpl. (44.623).

Kirjallisuus.

Varsin tärkeänä toimintamuotona on pidettävä yhdistyksen julkaisu-toimintaa. Siitä huolimatta, että kilpailu kirjamarkkinoilla on epä-tasaista ja taloudelliset tulokset erittäin vaatimattomia, yhdistys pitää velvollisuutenaan osaltaan kustantaa ja levittää uskonnollista kirjalli-suutta. Lähinnä ovat tulleet kysymykseen tietysti pyhäkoulun ammatti-kirjallisuus ja pikkukirjaset lapsille.

Kustannustoimintaan liittyy läheisesti yhä vilkkaammaksi käynyt kuvien ja havaintovälineitten levittäminen.

Kertomusvuonna ilmestyi yhdistyksen toimesta seuraavat 11 julkai-sua, joitten yhteinen painosmäärä oli 34.000 kpl.:

T. J. Vauramo: Tavallinen pyhäkoulu. 8 sivua. 2 mk.

„ Kuvapyhäkoulu ja laulupyhäkoulu. 10 sivua. 2 mk.

Lastenjumalanpalvelus. 16 sivua. 2 mk.

Eino Sormunen: Kärsimys. 15 sivua. 2 mk.

Sarja: Kirjallisuutta lapsille: Reinon vihollinen; Kutsumaton vieras;

Kukkaseppele ja Äitivanhus. Kukin kirjanen 8 sivua. Hinta 50 p.

Lasten Joulujuhlan Ohjelmistoa IV. 16 sivua. 2 mk.

Ensio Porio: Penin päivä. 16 sivua. 5 mk.

Kirjallisuusluettelo. 16 sivua.

Seuraavista julkaisuista on toimitettu uudet painokset: *Blomqvist—Korhonen*: Opetusopas, *Eino Sormunen*: Iloa ja huolta lasteni tähden; *Kukkien puhjetessa* ja *Elämä kutsuu*.

Kirjojen bruttomyynti oli 111.173: 50 (97.238 75).

Talous.

Yhdistyksen varain hoito kuluneena vuonna käy selville vuosikerto-mukseen liittyvästä tilinpäätöksestä. Suluissa olevat numerot osoittavat vastaavaa tilannetta edellisenä vuonna. Jo tämän vertailun perusteella voi havaita tuntuvaa kasvua yhdistyksen taloudessa. Eräästä kuoletuk-sesta huolimatta — josta johtuu kirja-menojen suuruus — on talous pysynyt tasapainossa.

Omaisuuksien suuruus oli vuoden päättyessä 631.764:67 (511.921:66). Kasvun suuruus johtuu lähinnä siitä, että toimistohuoneisto on siirretty Luther-opiston tileistä takaisin yhdistyksen tileihin.

Tilintarkastajina ovat olleet edelleen maist. A. E. Lehto (K.H.T.) ja past. Kaarlo Sylvander. Heidän varamiehinään ovat past. Väinö Fors-man ja vakuutusneuvos Aarne Kuusi.

Toimisto.

Kuten jo on mainittu, siirtyi toimisto Järvenpäästä Helsinkiin enti-seen huoneistoonsa syyskuun 1 p:nä. Muutto merkitsi toimistotyön mel-koista vilkastumista. Vuoden aikana saapui toimistoon 4.434 (6.205) kirjettä ja sieltä lähetettiin 4.867 (4.639) kirjettä ja 4.035 (5.758) pakettia.

Ulkomaat.

Maailman pyhäkoululiitolle on annettu asiaan kuuluvat selostukset toiminnasta. Liitto puolestaan on lähettänyt kiertokirjeitä ja raportteja maailman pyhäkoulun työmaalta.

Varsin kiinteäksi ja läheiseksi on vuoden aikana muodostunut yhteys Viroon. Kallivieren kurssit ja 50-vuotisjuhla olivat siitä yhtenä todistuksena. Julkaisujen ja kuvalaattojen vaihto on ollut säännöllinen. Mainintansa ansaitsee se kirjeenvaihto, joka on saatu aikaan näitten heimokansojen pyhäkoululasten välillä ja joka on osoittautunut yllättävän vilkkaaksi. — Unkarin ja Amerikan suomalaisten pyhäkouluväen kanssa on vaihdettu lehtiä.

Johto.

Kunniapuheenjohtaja: arkkipiispa Erkki Kaila.

Johtokunta: prof. Eino Sormunen (puheenjohtaja), rov. E. W. Pakkala (varapuheenjohtaja), prof. Martti Ruuth, tuomiorov. A. A. Ahtola, lääninrov. Hannes Laasonen, johtajatar Berta Hermanson, opettajatar Maiju Kantele, johtajatar Sylvia Forsberg ja past. Urho Paljakka.

Lisätty johtokunta (toistaiseksi epävirallinen): khra Martti Savelainen, rov. J. W. Wallinheimo, asess. Yrjö Wallinmaa ja khra Sem Wahl.

Vuoden aikana kokoontui johtokunta 12 kertaa.

Erovooroiset johtokunnan jäsenet: v. 1938: Hermanson, Kantele ja Paljakka. V. 1940: Ruuth, Pakkala ja Forsberg. V. 1941: Sormunen, Ahtola ja Laasonen.

Sihteeri ja rahastonhoitaja: past. Olavi Lähteenmäki.

Henkilökunta.

Vakinaisina kenttätyöntekijöinä, kurssien johtajina, ovat toimineet past. O. E. Huuhtanen ja syyskuun 1 p:stä alkaen past. Aaro Raitio.

Toimistonhoitajana on ollut nti Irma Niemelä ja hänen apulaisinaan nti Aino Hirvonen maaliskuuhun asti ja siitä alkaen nti Irja Heinonen sekä vuoden lopulla nti Rhea Lindholm.

Helsingin varaston hoitajana ja vahtimestarina on toiminut rva Maria Paljakka.

*

Pyhäkouluyhdistyksen päättynyttä työvuotta ajatellen on syytä viitata niihin ajatuksiin, joita yhdistyksen puheenjohtaja piispa Sormunen vuosikokouksen yhteydessä esitti. »Vaikka me tiedämme, että työ, jota teemme, on pientä ja näkymätöntä maailman silmissä, niin se on kuitenkin Herrallemme suurta. Herra pitää salassa kaikki tällaiset työt, sillä jos me niitten suuruuden huomaisimme, pilaisimme me ne. Samalla kuin me tiedämme, että työmme on pientä, tietäkäämme myös, että se on perustavan tärkeätä kansoille, ei vain Suomessa, vaan koko maailmassa.

Nykyään käydään maailmassa valtavaa taistelua lapsista ja nuorista. Tämä taistelu on suuntautunut pyhäkouluakin vastaan. Tietäkäämme sen vuoksi, että meidän työmmä ja uskalluksemme on tavattoman tärkeä. Meidän toivomme tässä työssä on Hän, joka on lasten ystävä. Toiseksi me tiedämme, että koko maailman pyhäkoulu seisoo Raamatun pohjalla. Siinä ei ole silloin kysymys ihmisten työstä, vaan Jumalan Hengen jakamattomasta, suuresta työstä.»

Helsingissä, toukokuun 12 p:nä 1939.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistys r.y:n johtokunnan puolesta:

Eino Sormunen.
Puheenjohtaja.

Olavi Lähteenmäki.
Sihteeri.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistys r.y:n tilinpäätös v:lta 1938.

Omaisuuatase 31. 12. 1938.

<i>Varat:</i>		(suluissa v. 1937)	
Rahaa: Kassassa	28.550: 67	(21.033: 06)	
" talletustilillä	32.457: 95	(31.607: 75)	
" lainaustilillä	4.029: —	(4.029: —)	
" Stip. rah. tal. tilillä	34.087: 90	(32.925: 45)	
" Ingmanin rah. tilillä ..	43.098: 15	(42.529: 40)	
" Vanh. pyhäk.op. st.rah.til.	501: —	(—)	142.724: 67 (132.324: 66)
Osakehuoneisto			120.000: — (—)
Kalusto			34.765: — (29.915: —)
Arvopaperit			8.660: — (8.660: —)
Kirjavarasto			300.112: — (324.287: —)
Lehtisaatavia			3.000: — (1.500: —)
Joululehti-saatavia			22.000: — (15.000: —)
Merkkivarasto			503: — (235: —)
			631.764: 67 (511.921: 66)

Vastattavaa:

Ingmanin rahasto	43.098: 15	(42.557: 40)	
Stipendirahasto	34.087: 90	(—)	
Vanh. pyh.op. st. rahasto	501: —	(—)	
Eesti—Inkerin kurssitili	12: 25	(3.272: 25)	77.699: 30 (45.829: 65)
Yhdistyksen pääoma 1/1 1938	553.166: 56	(—)	— (—)
lisäys 31/12 1938	898: 81	(—)	554.065: 37 (461.092: 01)
			631.764: 67 (511.921: 66)

Stipendirahasto eroitettu pääomatilistä ja osakehuoneisto lisätty siihen v. 1938.

Yhdistyksen tulot ja menot v. 1938.

Tulot:

Lehdistä		73.475: 20	(40.759: 15)								
Kolehdeista	<table> <tbody> <tr> <td>Kolmin. p:n kolehti</td> <td>32.530: 76</td> <td rowspan="3">}</td> <td rowspan="3">99.959: 61 (63.946: 17)</td> </tr> <tr> <td>Kurssikolehdit</td> <td>24.660: 85</td> </tr> <tr> <td>Kurssimaksut</td> <td>42.768: —</td> </tr> </tbody> </table>	Kolmin. p:n kolehti	32.530: 76	}	99.959: 61 (63.946: 17)	Kurssikolehdit	24.660: 85	Kurssimaksut	42.768: —		
Kolmin. p:n kolehti	32.530: 76	}	99.959: 61 (63.946: 17)								
Kurssikolehdit	24.660: 85										
Kurssimaksut	42.768: —										
Joululehdistä		16.282: 05	(17.903: 10)								
Jäsenmaksuista		4.465: —	(3.489: —)								
Vuokrista		7.200: —	(9.880: —)								
Radiosta		165: —	(1.530: —)								
Valtioapu		31.600: —	(30.600: —)								
Lahjat		5.987: 05	(12.064: 30)								
Korot		1.358: 50	(2.853: 76)								
Kirk. yht. rah. avustus		30.000: —	(30.000: —)								
		<u>270.492: 41</u>	<u>(215.475: 93)</u>								

Menot:

Kulunkeja	40.330: —	(27.465: 20)
Matkakuluja	21.436: 70	(17.170: 90)
Palkkoja	169.668: 85	(149.816: 35)
Eläkkeitä	10.800: —	(11.892: 15)
Kirjoista	27.358: 05	(—)
ylijäämää	898: 81	(829: 33)
	<u>270.492: 41</u>	<u>(215.475: 93)</u>

Tilintarkastuskertomus.

Valittuina tarkastamaan Suomen Ev.-lut. Pyhäkoulu yhdistyksen tiliejä vuodelta 1938 olemme tehtävän suorittaneet ja havainneet seuraavaa:

Tilit ovat edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalla oikein avatut.

Viennit perustuvat asianmukaisiin todisteihin.

Kassassa, laskiessamme sen tänään, oli kassakirjan tilijäännöksen osoittama määrä rahaa. Kirjanpidossa esiintyvät pankkitilit olivat pankin vastakirjojen mukaan oikeat.

Tilinpäätös oli oikein tehty.

Tutustuessamme johtokunnan pöytäkirjoihin olemme huomanneet yhdistyksen asioita edelleen huolellisesti hoidetun ja, kun emme ole havainneet aiheita muistutuksiin, ehdotamme tilivelvollisille myönnettäväksi täyden vastuuvapauden vuodelle 1939.

Helsingissä, maaliskuun 7 p:nä 1939.

A. E. Lehto.

Kaarlo Sylvander.

Taulukko N:o I.

Viimeinen, virallinen pyhäkoulutilasto v:lta 1936.

Hiippakunta	Pyhäkouluja				Opettajia			Oppilaita			Tarkastuksia	
	Koko vuoden	Talvella	Kesällä	Yhteensä	M.	N.	Yht.	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Tark. luku	Tark. koulujen luku
Turun	350	329	1438	2117	1067	3907	4974	23443	30466	53909	1049	1285
Tampereen ..	604	408	741	1753	596	2894	3490	16508	23177	39685	817	816
Oulun	729	861	348	1938	992	2561	3553	16501	21389	37890	796	1224
Viipurin	2164	1309	502	3975	2327	7432	9759	42574	51005	93579	1989	2974
Porvoon	42	501	57	600	239	994	1233	7231	10875	18106	201	168
	3889	3408	3086	10383	5221	17788	23009	106257	136912	243169	4852	6467

Taulukko N:o II.

Vv. 1919–1938 pidetyt Luther-kurssit:

Vuosi	Kursseja	Kurssipäiviä	Osanottajia			Monestako seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja					
			m.	n.	Yht.			Raamattu-tunteja	Opetus-oppia	Esitelmää	Laulua	Puheita	Näyte- ja harj.tunt.
1919	2	28	34	102	136	54	31	—	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	106	135	218	136	82	114	471	450
1923	16	168	156	764	917	109	114	227	125	75	118	216	429
1924	20	206	147	981	1128	152	138	212	146	139	145	172	578
1925	21	196	175	1215	1392	164	172	204	146	120	118	187	590
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	278	804
1927	44	350	263	1620	1883	234	213	265	253	63	249	486	1234
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	475	836
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	441	1010
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	718	1083
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	702	751
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	905	1213
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	847	1451
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1271	1125
1935	56	420	297	1528	1825	217	314	148	282	312	221	1199	950
1936	33	204	191	950	1141	150	169	50	146	226	112	612	477
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	253	307
1938	38	241	241	1180	1421	153	247	101	188	100	132	613	548
Yht.	641	5052	3861	22115	25996	—	—	3476	3395	2074	3210	10386	13836

Taulukko N:o III. Tilastoja v. 1938 pidetyistä Luther-kursseista.

Seurakunta	Aika v. 1938	Johtaja	Kurssepäivät		Osanottajia		Monestako seurakunn.	Opettajia	Yleisötilaisuuksia	Yleisöä (lukumäärin)	Opetus- ja harjoitustunnit					Näyte- ja harj.tunnit		
			M.	N.	Yht.	Oppia					Psykologia	Raamatintunteja	Esitelmät	Laulua	Puhelua			
1	Kurkijoki (Elienvaara)	10-16 I.	Lähteenmäki	7	1	32	33	4	6	5	660	6	3	5	6	3	11	19
2	Polvijärvi	17-23 I.	Huhtanen	7	9	15	24	13	4	7	1,110	6	4	4	3	3	14	14
3	Eurajoki (k.opisto)	18-22 I.	Paljakk	6	2	42	44	2	12	7	600	5	2	2	2	2	21	12
4	Miehkälä	21-27 II.	Huhtanen	7	4	34	38	2	7	7	830	7	3	5	3	6	14	23
5	Lumivaara	24 II.-2. III.	Lähteenmäki	7	13	55	68	2	3	6	1,470	4	3	3	4	3	13	18
6	Ruskeala	28 II.-6. III	Huhtanen	7	8	35	43	7	7	7	880	5	4	4	2	2	17	18
7	Ukunniemi	1-6. III.	Vauramo	6	38	127	165	4	11	5	1,530	4	2	—	4	2	18	13
8	Jääski	7-13. III.	Huhtanen	7	5	27	32	3	11	7	900	6	4	3	2	5	18	23
9	Joutseno	14-20. III.	Huhtanen	7	2	35	37	5	8	8	2,080	6	5	6	1	5	17	18
10	Sääksmäki	14-20. III.	Lähteenmäki	7	1	22	23	2	7	9	750	5	3	3	4	3	21	15
11	Kanneljärvi	27-31. III.	Huhtanen	5	7	28	35	2	7	6	1,070	3	3	3	—	1	14	10
12	Sairala (k.opisto)	29. III.-1. IV.	Paljakk	4	43	96	139	44	3	—	—	3	4	1	4	1	6	20
13	Kerimäki	4-10 IV.	Huhtanen	7	10	34	44	4	8	6	1,130	6	4	5	4	1	18	15
14	Tammela	4-10 IV.	Lähteenmäki	7	3	73	76	4	6	5	1,010	5	2	3	4	3	12	25
15	Säyneinen	18-24 IV.	Huhtanen	7	7	15	22	2	6	7	620	4	2	5	9	3	15	9
16	Karvia	19-24 IV.	Paljakk	6	4	22	26	2	4	5	410	4	4	4	2	4	13	11
17	Eno	28 IV.-1. V.	Huhtanen	4	1	14	15	1	3	5	470	3	1	2	1	1	13	5
18	Kuusjärvi	3-8. V.	Huhtanen	6	6	14	20	1	4	5	890	6	4	4	4	1	5	12
19	Kuolemajärvi	11-15. V.	Huhtanen	5	—	19	19	1	4	4	400	4	2	2	2	1	4	12
20	Askola	17-23 V.	Lähteenmäki	7	1	21	22	3	5	6	590	5	2	4	1	5	12	8
21	Somerniemi	27-30 V.	Paljakk	4	4	18	22	1	2	3	510	2	2	2	1	3	—	10
22	Merikarvia	30 V.-4. VI.	Paljakk	5	2	10	12	3	5	5	150	4	3	2	1	6	8	11
23	Kankaanpää	13-19 VI.	Lähteenmäki	7	6	24	30	2	8	7	800	5	3	3	5	6	20	18
24	Kalliviere (Viro)	17-21 VI.	Lähteenmäki	4	8	10	28	1	6	6	1,000	3	3	3	3	5	21	8
25	Hauho	20-24 VI.	Paljakk	5	—	14	14	1	8	4	1,090	4	3	3	3	4	10	9
26	Jäppilä	12-19 VI.	Huhtanen	8	3	16	19	4	8	9	1,500	8	5	5	1	6	22	12
27	Huittinen*	24-29 VII.	Saarnivaara	6	2	29	31	1	2	8	1,130	4	—	—	1	11	14	14
28	Kotka	29.VIII-4 IX.	Huhtanen	7	1	31	32	3	5	8	970	7	1	—	1	—	16	15
29	Heinola, msk.	3-9 X.	Raitio	8	8	16	24	5	8	11	770	4	4	2	—	6	23	18
30	Alajärvi	3-9 X.	Lähteenmäki	7	6	45	51	6	10	7	3,350	6	3	—	4	1	16	25
31	Iloantasi	10-16 X.	Huhtanen	7	10	22	32	2	10	8	1,300	7	5	3	5	6	30	14
32	Ruokolahti	24-30 X.	Huhtanen	7	8	37	45	2	10	7	1,440	9	5	3	5	5	23	14
33	Sippola	30 X.-6. XI.	Raitio	8	7	41	48	4	6	9	1,450	4	4	2	—	11	19	21
34	Savonranta	3-6 XI.	Huhtanen	4	2	19	21	2	6	5	610	3	2	3	—	2	13	4
35	Lappee	7-13 XI.	Raitio	7	2	24	26	1	8	7	1,100	5	3	2	—	5	19	12
36	Kangasniemi	17-23 XI.	Huhtanen	7	5	24	29	2	8	9	1,700	6	3	—	2	5	17	12
37	Liperi	28 XI.-4 XII.	Huhtanen	7	2	22	24	4	8	8	930	6	4	4	1	5	24	17
38	Salla	4-11 XII.	Raitio	7	—	8	8	1	3	5	600	4	4	—	4	1	12	6

*) Pyhäkoulun tarkastuksia.

241	241	1180	1421	153	247	244	37,710	188	123	101	100	132	613	548
-----	-----	------	------	-----	-----	-----	--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Taulukko N:o IV.

Tilasto v:n 1938 Luther-kurssien osanottajista.

Seurakunta	Toimi tai ammatti				Ikä					Toiminut pyhäkouluopettajana				Koulu-sivistys			Luther kurssilla ennen			
	Virkamiehiä	Ilt. maatal. väkeä	Työläisiä	Ammattien harj.	Muita ammatteja	alle 20 v.	20—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	yli 50 v.	0 v.	1—5 v.	6—9 v.	10—19 v.	yli 20 v.	oppikoulu	kansakoulu	ei mitään	ollut	ei ollut
Elisenvaava	2	16	1	—	14	4	6	8	4	11	18	7	1	4	3	—	22	11	8	25
Polvijärvi*)	—	18	3	—	1	7	4	4	4	5	10	8	—	4	2	—	16	8	11	13
Eurajoki	2	4	3	4	31	23	11	5	2	—	29	13	1	1	—	5	37	2	8	36
Miehikkälä	1	23	5	4	5	8	9	11	7	3	15	7	4	11	1	1	33	4	20	18
Lumivaara*)....	1	35	1	—	31	20	10	10	9	18	34	18	3	4	9	—	29	21	17	33
Ruskeala*)	2	28	5	1	2	8	8	9	7	10	22	14	—	6	—	2	26	15	23	20
Ukuniemi	7	121	6	1	—	20	21	24	19	51	72	36	4	17	6	1	79	55	2	133
Jääski*).....	1	17	7	1	3	2	4	11	7	8	9	12	4	3	4	2	21	9	21	11
Joutseno*)	1	23	4	1	6	3	5	8	14	5	11	8	6	10	2	1	20	16	15	22
Sääksmäki	1	10	—	—	12	8	5	5	2	3	12	6	1	3	1	1	17	5	—	23
Kanneljärvi	—	29	5	—	—	9	1	2	10	12	18	5	2	4	5	—	23	11	12	22
Sairala	1	28	6	3	1	20	18	1	—	—	37	2	—	—	—	3	36	—	9	30
Kerimäki*)	1	22	8	3	3	11	11	5	5	11	21	8	6	6	3	—	27	17	22	22
Tammela	2	14	—	1	59	42	11	9	5	9	64	9	—	—	3	3	66	7	1	75
Säyneinen	—	19	1	2	—	14	4	1	2	1	19	2	—	—	1	—	19	3	1	21
Karvia	1	21	2	2	—	12	5	2	2	5	15	4	4	—	3	—	21	5	4	22
Eno, Pirttivaara*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuusjärvi	1	17	2	—	—	10	5	1	2	2	15	2	1	2	—	2	15	3	1	19
Kuolemajärvi ..	1	17	1	—	—	8	4	5	2	—	9	7	1	2	—	1	16	2	5	14
Askola	2	7	—	2	11	6	1	5	2	8	6	5	1	4	6	1	17	4	10	12
Somerniemi	—	14	1	—	7	2	10	5	3	2	7	9	5	—	1	—	17	5	—	22
Merikarvia ..	6	3	1	—	—	3	3	2	2	2	2	6	2	2	—	4	6	2	6	6
Kankaanpää	3	21	1	1	—	17	7	3	1	2	26	4	—	—	—	2	24	4	2	28
Narvan suom.ruot. P. Mikaelin seurak.	2	8	—	—	81	15	10	1	1	1	27	1	—	—	—	1	25	2	—	28
Hauho	4	5	2	1	—	4	1	3	3	2	5	4	—	2	3	5	6	3	2	12
Jäppilä*)	5	7	2	—	3	3	6	6	2	2	9	6	—	3	1	4	13	2	7	12
Huittinen*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotka.....	7	2	1	15	7	6	12	10	3	1	4	16	3	8	1	6	24	2	22	10
Heinola msk. ..	5	13	4	2	—	6	8	6	3	1	10	7	1	6	—	1	22	1	12	12
Alajärvi.....	1	7	1	1	41	24	14	5	1	2	39	5	2	3	2	—	46	5	2	49
Ilomantsi	1	28	3	—	—	1	9	6	7	9	11	8	4	5	4	1	18	13	9	23
Ruokolahti	2	29	9	1	4	10	6	3	8	18	21	9	4	6	5	1	22	22	26	19
Savonranta	3	18	—	—	—	6	6	5	4	—	10	4	3	4	—	—	13	8	10	11
Lappee*)	1	19	3	—	—	12	3	4	2	3	15	4	2	4	1	—	20	6	5	21
Kangasniemi*)..	—	11	4	—	—	15	9	1	2	1	24	3	—	1	1	—	23	6	3	26
Liperi	—	20	3	1	—	7	9	5	2	1	11	7	3	2	1	—	22	2	9	15
Salla	—	7	—	—	1	6	1	—	—	1	7	—	—	—	1	—	7	1	—	8
Yht.	67	681	95	47	260	377	257	191	149	210	664	266	68	127	70	48	848	282	305	873

*Tiedot epätäydellisiä tai puuttuvat kokonaan.

Taulukko N:o V. Tilastoa v. 1938 pidetyistä pyhäkoulujuhlista.

Seurakunta		Aika	Yhdist. edustaja	Saarnoja. puheita, esit. y.m.	Kuuhjoita
1	Kivennapa	9. 1.	Huhtanen	1	160
2	Vuoksela	30. 1.	»	3	350
3	Muolaa	6. 2.	»	4	450
4	Turun Mikaelins.	5-6. 3.	Lähtenmäki	6	800
5	Helsinki Käpylä	6. 5.	»	3	60
6	Orimattila	15. 5.	»	5	380
7	Ylöjärvi	22. 5.	Alaja	2	350
8	Polvijärvi	24. 6.	Huhtanen	4	1,670
9	Liperi	28. 6.	»	1	1,500
10	Luumäki	17. 7.	Lähtenmäki	11	940
11	Perniö	17. 7.	Alaja	2	600
12	Nurmes	24. 7.	Huhtanen	3	1,220
13	Valkeala	24. 7.	Karttunen	4	1,800
14	Sysmä	31. 7.	Launiala	4	900
15	Rautjärvi	31. 7.	Hilke	5	1,000
16	Leivonmäki	2-3. 8.	Karttunen	3	170
17	Ruokolahti	7. 8.	Huhtanen	3	1,100
18	Miehikkälä	14. 8.	»	3	1,000
19	Enonkoski	14. 8.	Launiala	6	990
20	Velkua	14. 8.	Lähtenmäki	1	200
21	Taivassalo	21. 8.	»	1	200
22	Vehmaa	21. 8.	»	5	300
23	Virolahti	21. 8.	Huhtanen	2	1,000
24	Isokyrö	21. 8.	Launiala	7	900
25	Kerimäki	28. 8.	Huhtanen	3	1,850
26	Taivassalo	4. 9.	Vauramo	2	300
27	Kymi	4. 9.	Raitio	4	150
28	Iломantsi	5-8. 9.	Huhtanen	8	480
29	Joensuu	9-12. 9.	»	6	900
30	Vehkalahti	18. 9.	Raitio	3	800
31	Terijoki	18. 9.	Huhtanen	3	630
32	Viipuri	22-23. 9.	»	3	100
33	Sääksmäki	2. 10.	Lähtenmäki	7	620
34	Pyhäjärvi	2. 10.	Huhtanen	2	1,350
35	Salmi	5-9. 10.	»	6	330
36	Johannes	23. 10.	»	3	700
37	Valkjärvi	11. 12.	»	2	200
38	Terijoki	18. 12.	»	2	450
				143	26,900

Seurakunnallisten paikallisyhdistysten toimintakertomuksia vuodelta 1938

Alahärmä.

Vuosi 1938 oli Alahärmän Seurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen ensimmäinen toimintavuosi. Yhdistys perustettiin 3/10 1937 ja vahvisti Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistys sen säännöt 22/10 1937. Yhdistys sai osakseen seurakuntalaisten lämpimän kannatuksen heti alusta alkaen. Perustamiskokouksessa, joka pidettiin Völmän rukoushuoneella, kirjoitettiin 43 henkilöä yhdistyksen jäseneksi.

Johtokunnan puheenjohtajana on ollut seurakunnan kirkkoherra Väinö Viljanen ja sihteerinä sekä rahastonhoitajana kirkonisäntä Nestor Ojala. Vakinaisina jäseninä ovat johtokuntaan kuuluneet: kansakoulunopettaja Arvi Takala, kauppias Hanna Herlin, rouva Senja Perä, maanviljelijä Valter Autio sekä varajäseninä neidit Bertta Voltti, Aune Hirvelä ja Sanna Maija Ojala. Vuosijuhlaansa vietti yhdistys Mikkelinpäivänä 3/10 1938 ja oli juhlapuhujana Ylihärmän seurakunnan kirkkoherra K. A. Aukee. Yhdistyksen toimesta on pidetty myös kaksi lastenjumalanpalvelusta, joihin on kokoontunut lapsia runsaasti.

Vuoden kuluessa on ollut toiminnassa 20 pyhäkoulua, joissa on käynyt 585 lasta, 280 poikaa ja 305 tyttöä. Opettajina on kiitettävällä harrastuksella toiminut 14 miestä ja 41 naista, joista 2 mies- ja 3 naisopettajalle annettiin vuosijuhlassa 10 vuoden toiminnasta muistoksi yhdistyksen jäsenmerkki. Opettajakokouksia on pidetty kerran kuukaudessa.

Pyhäkoulujen tarkastustilaisuuksissa on vietetty myös paikallisia pyhäkoulujuhlia kesällä, jolloin lapset ovat suorittaneet ohjelman.

Paitsi jäsenmaksuja on yhdistys saanut kirkkokolehtien kautta varoja toimintaansa kuten Pyhäkoululehden tilaamiseen opettajille ja Lasten Pyhäkoululehden hankkimiseen lapsille.

Alahärmässä huhtikuun 22 päivänä 1939.

Nestor Ojala.
Sihteer.

Alajärvi.

Pyhäkouluja on 62. Opettajia on 56 miestä ja 101 naista, yht. 157. Oppilaita on poikia 618 ja tyttöjä 848, yht. 1466. Kuinka usein on koulua pidetty? Yleensä joka sunnuntai. Koulussa käynti? Keskimääräinen. Tarkastuksia on pidetty 11. Harjoituskokouksia on ollut 11. Lastenjumalanpalveluksia on 4, joista yksi koululaisjumalanpalvelus.

Harjoituskokouksissa on ollut osanottajia miehiä 80, naisia 112, yht. 192. Kokouksissa on pidetty harjoitustunteja seuraavasti: Raam.t. 6, op. 3 miestä ja 3 naista. Keskit. 4, op. 1 mies ja 3 naista. Kuvat. 2, op. 2 naista. Laulut. 4, op. 4 naista. Pientent. ilman kuvaa 3, op. 3 naista. Opettajina on ollut 4 miestä ja 15 naista, yht. 19. Lapsia tunneilla on ollut: poikia 63 ja tyttöjä 96, yht. 159.

Alajärven Pyhäkouluyhdistys vietti kesällä 10-vuotisjuhlaa, jossa suurimman osan ohjelmasta suoritti kymmenen pientä pyhäkoulutyttöä Sänkiähon ja kirkonkylän koulupiiristä.

Yhdistyksen lehti on ilmestynyt ainoastaan kaksi kertaa.

Johtokunnan kokouksia on ollut 6. Kokouksissa on käynyt 31 miestä ja 17 naista, yht. 48.

Luther-kurssit olivat lokak. 3—9 p. välisellä ajalla. Osanottajia oli 50. Johtajana kurssilla oli pastori O. Lähteenmäki. Avustajina oli omat ja naapuriseurakuntien papit.

Johtokuntaan kuuluu pastori O. Tunturi (puheenj.), K. Hannula (varapuheenj.), Silja Anttila (siht.), N. Luoma-aho (rahastonhoitaja), muina jäsenenä M. Talbacka, Iida Sissala ja Elvi Vuolikoski. Varajäsenenä ovat M. Kanervikkoaho, Marja Oikari ja Impi Mäntyniemi.

Luther-kurssit olivat siunausrikkaat pitäjässämme. Ehkä se antoi innostusta monelle pyhäkoulunopettajalle tekemään työtä Jumalan valtakunnan työsaralla. Koko laaja seurakunta suhtautui myötämieleisesti kurssiin. Lahjoituksiakin tuli. Niinpä saimme majoituksen vapaaksi omille seurakuntalaisille.

Tästä kaikesta kiitos Jumalalle.

Alajärvellä, tammik. 22 p:nä 1938.

Otto Tunturi.

Silja Anttila.

Antrea.

Kuluneena vuonna oli seurakunnassamme toiminnassa 61 pyhäkoulu. Niissä oli opettajia yhteensä 31 mies- ja 107 naisopettajaa, yhteensä 146. Lapsia on käynyt kouluissa 496 poikaa ja 517 tyttöä, yhteensä 1,013.

Pyhäkoulutarkastuksia on papistomme toimesta pidetty 18. Pyhäkoulujuhlia on ollut 2 (Lukolassa ja Ristolassa) sekä myös muutamia juhlia ilman papiston myötävaikutusta. Johtokunnan kokouksia oli 9. Opettajain harjoituskokouksia on pidetty 5, niistä 4 kirkolla ja 1 Ristolassa. Vuoden kuluessa on myös ollut esillä kysymys Luther-kurssien toimeenpanosta.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet seurakuntamme papisto itseoikeutettuna, joista kirkkoherra Kari esimiehenä. Vuosikokouksen valitsemina ovat johtokuntaan kuuluneet opettajat H. Nousiainen, kirjastonhoitajana, E. Rantalainen, rahastonhoitajana, A. Ruponen, vakinaisina Ristola ja A. Tuomola ja varalla E. Suni ja P. Tiippana sekä sihteerinä allekirjoittanut.

Yhdistyksen toimesta on tilattu Pyhäkoululehti kaikille pyhäkouluille ilmaiseksi sekä Lasten Pyhäkoululehtiä niitä haluaville.

Pieni lainakirjasto on myös yhdistyksellä ollut opettajien käytettävänä.

Tuloja on vuoden kuluessa ollut: säästö edelliseltä vuodelta 1.097 mk 35 p, vuotuiset tulot 779 mk 90 p. Menoja on ollut 825 mk 60 p. Säästö kuluvaksi vuodeksi 1.051 mk 65 p.

Tuloja on yhdistys saanut kolehdeista, kinkeri y.m. tilaisuuksista. Menot taas ovat johtuneet lehtien tilauksista ynnä ynnä muista pienemmistä eristä.

Tilintarkastajina olivat opettaja M. Ahokas ja suntio P. Miikkulainen. Liikolassa on myös rahasto pyhäkouluharmonia varten.

Antreassa 11. 8. 1939.

Yhdistyksen puolesta *A. Koljonen*, sihteeri.

Enonkoski.

Mutta minun onneni on olla Jumalaa lähellä. Minä turvaan Herraan, Herraan, kertoakseni kaikkia Sinun tekojasi. Ps. 73, 28.

Jumalan armo on ollut suuri sen ihmisen kohdalla, joka psalmin kirjoittajan tavoin voi sanoa »minun onneni on olla Jumalaa lähellä». Ihminen kaipaa luonnostaan onnea elämäänsä, mutta etsii sitä usein sieltä, missä todellista onnea ei saavuteta. Vasta sitten, kun Jumala jollakin tavoin tarttuu ihmisen elämään, avaa hänen silmänsä näkemään, missä tunnetaan oma syntisyys ja myös anteeksiantamus Kristuksessa, vasta sitten tunnetaan myös Jumalan suuri rakkaus ihmistä kohtaan ja Hänen läheisyytensä parhaimpana onnena. Ken tätä on saanut ja saa tuntea, hänelle tulee ihmeellinen halu saada toisiakin samaan onnelliseen asemaan.

Kristuksen rakkaus vaatii meitä, sanotaan Raamatussa. Kristuksen rakkaus ja hänen käskyksensä: »Kaitse minun karitsojani», ne vaativat meitä pyhäkoulutyöhön. Saada Jumalan avulla johdattaa lapsia kulkemaan elämänsä parhaan ystävän Jeesuksen turvissa, se on niiden pyrkimys, jotka tätä työtä tekevät. Sielunvihollinen

on voimakas. Sen valta näyttää kasvavan lapsiinkin nähden. Mutta Jumala on voimakkaampi. Siihen luottaen on pyhäkoulutyötä jaksettu tehdä silloinkin, kun se näyttää turhalta ja toivottomalta. Tässä työssä on nuoria, joiden sydämiin Herra on tulensa sytyttänyt ja jotka itse sanan nälkäisinä tuntevat suurta siunausta koontuessaan lasten kanssa Jumalan sanan ääreen. Tässä työssä on myös monia, jotka useiden vuosikymmenien ajan ovat sunnuntai toisensa jälkeen koonneet lapsia sanaa tutkimaan. On perheen isiä ja äitejä, joille pyhäkoulutyö on tullut niin rakkaaksi, etteivät he voisi luopua siitä, vaikka voimatkin alkavat vähetä. Pieneksi ja neuvottomaksi tuntee moni pyhäkoulunopettaja itsensä suuren lapsijoukon edessä, nähdessään niin monet kirkkaat silmät odottavina. Sydäimestä nousee huokaus: »Herra, anna sanat suuhuni!» Ja Hän, tuo ihmeellinen neuvonantaja, auttaa hätäntynnyttä, puhuu opettajalle ja puhuu lapsille. Niin on saatu viettää siunattu pyhäkoulutunti.

Pyhäkouluja on seurakunnassamme 31, näissä opettajia yht. 79 ja oppilaita 519. Opettajien harjoittelukokouksia oli 5. Osanotto näihin on ollut vähäistä.

Juhlia on pidetty seuraavasti: Koko seurakuntaa käsittävä kuusijuhla oli kunnanhuoneella uuden vuoden päivänä. Yhteinen kesäjuhla oli elokuun 14 p:nä ja aloitettiin se jumalanpalveluksella kirkossa ja jatkettiin kunnanhuoneella. Suomen Pyhäkouluyhdistyksen edustajana oli tässä juhlassa pastori Launiala Oulaisista. Lapsia oli kesäjuhlassa lähes 300 ja oli heille ilmainen tarjoilu.

Paitsi näitä juhlia, vietettiin kevään ja kesän kuluessa paikallisia pyhäkoulujuhlia seuraavissa koulupiireissä: Paakkunalassa, Vuorikoskella, Haukijärvellä, Karvilassa, Muholassa ja Juvolassa. Viime mainittuun juhlaan, joka pidettiin juhannuspäivänä, tekivät Jokisivun koululaiset retken. Kaikissa näissä juhlissa on seurakunnan kirkkoherra ollut mukana. Ohjelmassa on ollut, paitsi kirkkoherran pitämiä puheita, myös muutamia opettajien esityksiä ja runsaasti lasten omia esityksiä. Kuulijoita on joka tilaisuudessa ollut runsaasti, joten järjestetty tarjoilukin on tuottanut lisävaroja yhdistyksen rahastoon.

Pyhäkoulutarkastuksia on kirkkoherra pitänyt useimmissa kouluissa, joko edellämainittujen kirkkien yhteydessä tai myös muiden hartauskokouksien yhteydessä. Kuusijuhlia vietettiin joulun aikana monessa koulussa samoina aikoina, joten kirkkoherra voi olla mukana vain Haukijärven ja Jokisivun pyhäkoulujen järjestämissä kuusijuhlissa.

Yhdistyksen varoilla on tilattu Pyhäkoululehteä opettajille yht. 32 vsk., ja Lasten Pyhäkoululehteä 3 vsk. jokaiseen kouluun. Lisäksi ovat Vuorikosken ja Jokisivun pyhäkoulunlapset itse tilanneet tätä lehteä yht. 20 vsk., joten Lasten Pyhäkoululehteä tuli seurakuntaamme yht. 105 vsk.

Jäseniä on yhdistyksessä 205. Kertakaikkisen jäsenmaksun suorittaneita vakinaisia jäseniä on 7 ja vuosittain maksavia 198.

Johtokuntaan ovat kuuluneet, kirkkoherra N. Honkala puheenjohtajana, Elna Behm rahanstonhoitajana. Muina jäseninä J. A. Maaniemi, maanvilj. Isakki Kau-tonen, emännöitsijä Hilda Sikanen, Hilda Pesonen, Elsa Kuvaja ja Elsa Asikainen. Tilintarkastajina olivat kauppias Antti Kuokkanen ja rouva Aino Makkonen.

Jumalaa kiitämme siitä, että olemme saaneet näin toimia Hänen työvainiollaan. Häneltä saamme voimia jatkaaksemme työtä taas alkaneellakin vuodella.

Enonkoskella, 3 päivänä helmikuuta 1939.

Elna Behm.

Haukivuori.

»Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana ja se on tällä sinetillä kiinnitetty: Herra tuntee omansa ja luopukoon vääryydestä jokainen, joka Herran nimeä mainitsee.» 2. Tim. 2: 19.

Ihmeellisen vakuuttavina, lohduttavina, toivoa antavina ja puhdistavina vuotavat Jumalan Hengen pyhät armonvaikutukset noista sanoista seluuihimme ollessamme nyt jälleen koolla aloittamassa uutta työvuotta pyhäkouluvainiolla seurakunnassamme. Aloitamme kyllä olosuhteissa, jotka näyttävät työmme jatkumiseen nähden rauhallisilta, mutta olemme silti tietoiset, että yleismaailmallinen tilanne on sellai-

nen, että milloin tahansa voivat puhjeta liekkeihin vainovalkeat, jotka viime vuonna vaivoin tukahtuivat alkuunsa. Sellaisten puhkeaminen ei voi olla vaikuttamatta meidänkin pieneen maahan. Ne vaikuttavat syrjäiseen seurakuntaamme ja tähän työhön häiritsevästi, jopa suoraan estävästi. Tällainen tilanne kehoittakoon meitä valppauteen. Sanat tällaiset kuin »Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana ja se on tällä sinetillä kiinnitetty: Herra tuntee omansa», ovat kirjoitetut kuin meitä varten voidaksemme pysyä rohkeina ja aina innokkaina Herran työssä lasten parissa heidän tosiparhaakseen. Tuohon lauseeseen sisältyvä lohdutus ja lupaus ylläpitäkööt meitä, työntekijöitä, voidaksemme toivorikkaina katsella työsarjamme, joka nousee eteemme Jumalan vahvalla perustuksella laskettuna, kasteen kalliiseen armoon saatettuna. Näyttäköönpä miltä näyttäköön, tuntukoonpa miltä tuntuneekin, työtä on tehtävä niinkauvan kuin päivä on. Vaivannäkömme ei ole turha Herrassa.

Kun tätä kaikkea silmälläpitäen luomme katseemme menneeseen vuoteen, emme voi muuta kuin vaipua Armahtajamme jalkain juureen syvästi tuntien Hänen meille suomat monet mahdollisuudet hedelmälliseen työhön. Oma hitautemme ja siitä johdettu kykenemättömyytemme vaikuttaa kaiken tuon toteuttamiseen. Mutta juuri Hänen jalkainsa juuressa, armahdettuina ja onnellisina, on sydämemme kiitollisuutta täynnä, että tällaisinkin olemme saaneet viedä ihaninta sanomaa Jumalan suuresta pelastavasta rakkaudesta — sanomaa Jeesuksesta — pelastukseksi hukkuvalle maailmalle ja sen ammottavan kurimukseen helposti joutuville lapsille.

Kuka onkaan tähän kelvollinen? Armahdettu syntinen, joka sanoo armahtajalleen: tässä olen, lähetä minut.

Yhdistyksemme sai järjestetyksi viime vuonna seuraavat juhlatilaisuudet: Vuosikokous ja vuosijuhla 23/1 kirkonkylän koululla, talvijuhlat, Marianpäivänä 25/3 Paloselän Vitikaisessa ja 2. pääsiäispäivänä 18/4 Kantalan koululla. Kesäjuhlat olivat kirkossa 17/7, Nykälän koululla 18/9 ja Häkkilän koululla 2/10 1938.

Vuosikokouksessa jaettiin kaunis Jeesus-aiheinen taulu tunnustukseksi uskollisesta työstä seuraaville 25 vuotta toimineille opettajille: Iida Hänninen (Hietala), Iida Hänninen (koulu), Hilda Kääriäinen, Iida Leikas, Elsa Vitikainen, Daniel Nikulainen, Ville Hänninen, Hiskias Kohvakka, Otto Nikulainen ja Viljam Nenonen.

Edelleen on yhdistyksen puolesta annettu ahkeruudesta pyhäkoulua käyneille ja rippikoulun päättäneille kaunis risti muistoksi. Opettajille on tilattu Pyhäkoululehti.

Johtokuntaan ovat kuuluneet khra Eino Tani (puheenjohtajana), opettaja Juho Hänninen (varapuheenjohtajana), opettaja Lempi Mäkinen (sihteerinä) ja rahastonhoitajana, rouvat Iida Hänninen (Hietala) ja Iida Hänninen (koulu), maanviljelijä Vilhelm Hänninen ja sunntio Eemil Teittinen varsinaisina sekä varajäseninä rouvat Helmi Knuutinen ja Selma Sinijärvi sekä kanttori Sulo A. Knuutinen.

Pyhittäköön Herra Jeesus Henkensä kautta yhdistyksemme ja sen vaatimattoman työn seurakuntamme pienimpien hyväksi alkaneenakin vuotena ja tunnustautukoon siihen osalliseksi siunauksellaan, kuten tähänkin asti on tehnyt. Sitä jääkäämme Häneltä jatkuvasti alkaneen vuoden aikana rukoilemaan

Haukivuorella 6 p:nä tammikuuta 1939.

Eino Tani.

Lempi Mäkinen.

Joensuu.

»Vuosi vanha vaipui hautaan riemuineen ja murheineen.»

Seurakuntamme pyhäkoulut ovat saaneet vuoden useana sunnuntaina koota lapsia kuulemaan Raamatun totuuksia. Opettajat näyttävät saaneen iloa tästä työstä, koska useat heistä ovat pysyväisesti saapuneet kokouksiin. Voisi sanoa uutterimpien joukossa uutterimpana olleen neiti Bertha Pipisen, joka kesken syyskauden työn, marrask. 15 päivänä, sai siirtyä keskuudestamme iäisyyteen.

Pyhäkoulua on pidetty kirkossa, rukoushuoneessa ja Peltolassa. Kevätkaudella oli opettajia 8 naista ja 2 miestä. Lapsia oli 222. Syyslukukaudella oli opettajia 8 naista ja 1 mies. Lapsia oli 241.

Perjantaisin ovat opettajat kokoontuneet klo 19 kirkkoherran kansliaan tutustumaan esillä olevaan tekstiin jo edeltäpäin. Lisäksi on yhdistys lainannut Pyhäkoulun ohjekirjan kullekin opettajalle.

Lapset ovat kokoontuneet talven aikana sunnuntaisin klo 13 laulamaan, lukemaan ja keskustelemaan päivän tekstin johdolla. Laulukirjana on käytetty Pyhäkoulun laulukirjaa.

Lasten jumalanpalveluksia on vuoden kuluessa ollut 7.

Kevätlukukausi lopetettiin kirkossa juhalla, jossa oli lastenkin esityksiä. Lopuksi jaettiin pulla ja karamelliä.

Elokuun 28 päivänä tehtiin retki Tikkamäelle. Lapsia oli siellä yli 100 ja joukko vanhempain väkeä. Kirkkoherra A. Pärnänen puhui, lapset esittivät runon ja kertomuksen. Leikittiin ja jaettiin lapsille keksiä ja karamelliä.

Syyslukukausi aloitettiin lasten jumalanpalveluksella 11 päivänä syyskuuta. Silloin oli Joensuun pyhäkoulupäivät. Vieraana puhujana oli pastori O. E. Huuhtanen.

Syyskaudella jaettiin lapsille raamatunaiheinen kuva ja syksyllä vähintään 7 kertaa pyhäkoulussa käyneille Lasten Pyhäkoululehti.

Kuusijuhla vietettiin 18 päivänä joulukuuta. Juhlassa laulettiin, lapset sytyttivät kuusen kynttilöitä ja lausuiivat jouluaiheisen jakeen, lukivat 2 runoa ja kertomuksen. Lopuksi jaettiin lapsille Lasten Joulukirkko, pulla ja karamelliä.

Johtokunnan kokoukset ovat pidetyt perjantaikokousten yhteydessä.

Pyhäkouluyhdistyksessä on 16 jäsentä. Jäsenmaksu on ollut 2 mk.

Tilintarkastajina ovat olleet treditööri J. S. Ristiharju ja rouva Ida Lappalainen, varalla rouvat Elin Koponen ja Kaarina Suorsa.

Tilit osoittivat: Säästöä vuodelta 1937 1,685:70, tuloja vuodelta 1938 1,245:55, menoja vuodelta 1938 1,282:25, säästöä vuodelle 1939 1,649:—.

Joensuussa 17 päivä maaliskuuta 1939.

Tilda Hämäläinen,
sihteeri.

Kangasala.

Tilastotietoina kuluneelta vuodelta mainittakoon, että seurakunnassamme on toiminut 22 pyhäkoulua, niissä 34 opettajaa, joista 29 naista ja 5 miestä. Lapsia on ollut 128 poikaa ja 174 tyttöä, yhteensä 302. Ilman pyhäkoulua ovat tätä nykyä Røikku, Vehoniemi, Tiihala, Tursola, Keso, Kaukalahti, Liuksiala ja Lihasula. Yhden opettajan pyhäkoulua on 11, siis puolet.

Harjoituskokouksia on pidetty 11/1 Heponiemen Huikkolassa, 13/2 Pynnölässä, 3/4 Kautialan Ylisellä, 17/7 Vatialan Heikkilässä, 17/8 Suoraman Mäkelässä, 2/10 Kangasalan asemalla Rautalassa ja 6/11 Haapaniemen kansakoululla. Yhteensä 7 harjoituskokousta. Tunnin pitäjinä ovat esiintyneet Kaarina Aho, Eeva Lahti, Aino Ilmoni, Liisa Heikkilä, Eine Vähätalo ja allekirjoittanut. Kangasalan Pyhäkoululehti on ilmestynyt 2 kertaa. Yleisöhartaushetkissä ja -seuroissa ovat puhuneet pastori Palho, Böök ja Hakalehto sekä hallitussihteeri Eljas Kahra. Lisäksi on ollut toisinaan lasten ohjelmaa. Allekirjoittanut piti raamatuntutunteja aiheista »Hyvät työt», »Kristityn sota» ja »Kristityn rauha».

Kuusijuhlia ovat pyhäkoulut entiseen tapaan viettäneet ja on niissä yhdistyksen puolesta jaettu lapsille »Lasten Joulukirkko»-lehteä sekä kuvia. Vielä mainittakoon kiitollisuudella, että seurakunta on tilannut edelleen opettajille Pyhäkoululehden.

Suurimpana vaikeutena on työvoimien puute. Useissa kylissä olisi pyhäkoulu työlle alttiita koteja, mutta kun ei opettajaa ole ilmestynyt, ei pyhäkoulua luonnollisesti ole saatu käyntiin. Yhä polttavammaksi tulee näin ollen kysymys pyhäkoulukurssien järjestämisestä seurakuntaamme. Toivottavasti ne saamme jo tämän vuoden kuluessa.

Rakkaat työtoverit! Älkäämme väsykö! Maailma ei tosin työtämme suureksi arvioi. Mutta emmehan pyydäkään maailmalle kelvata, vaan Hänelle, joka on sano-

nut: »Ruoki minun karitsoitani.» Hänen uskollisuutensa ansiota on, ettemme vielä ole syrjään jääneet. Herra vetää meitä taivaaseen lasten kautta ja sen työn avulla, jonka on meille uskonut.

Siis pienessä tyytyen uskollinen
Tähden kallihin Vapahtajan.

Kangasalla maaliskuun 25 p:nä 1939.

Emil Ponsimaa,
puheenjoht.

Elsa Leiniö,
siht. ja rahastonhoitaja.

Kirvu.

Yhdistyksen hoito oli past. Tylvään huolena. Pyhäkoulunopettajain harjoituskokouksia on pidetty jokseenkin säännöllisesti kunkin kuun ensimmäisenä sunnuntaina. Kesäjuhla pidettiin 21. 3. -38. Sitäpaitsi vietettiin monissa kinkerikunnissa joulun aikaan kuusijuhlia. Yhdistyksen varoilla tilattiin opettajille Pyhäkoululehti.

Puheenjohtaja: mv. Matti Varemö, sihteeri nti Edla Kajassalo.

Kirvu, 7. 5. 1939.

L. H. Taskinen
kappalainen.

Kuopion kaupunki.

»Kuin kukka kaipaa kastetta,
Kuin emän turvaa karitsa
ja peura lähteen vettä,
Niin sielunikin halajaa
Lähteelle, josta pulppuaa
Salaista virkistettä.»

Rakkaat työtoverit. Varmaan te olette kuluneena vuonnakin usein tunteneet halua päästä lasten kanssa virvoittavien vetten ääreen saadaksenne särpäistä uutta virkeyttä ja elämänvoimaa antavaa vettä Jumalan virrasta. Lapsetkin janoavat. Kuka tahtoo auttaa heitä saamaan vettä, sillä lähde on syvä? — Eikö juuri meitä pyhäkoulunopettajia ole kutsuttu ojentamaan auttava käsi lapsille, jotka eivät vielä itse yletä lähteen kirkkaaseen pohjaveteen! He, lapset, kurkottavat. Menemmekö ohi auttamatta?

Menneen vuoden — 34. toimintakausi — kuluessa saimme uuden pyhäkoulun uudelle seurakuntatalolle isompia poikia varten. Meillä on suuri syy iloita siitä, sillä poikien lukumäärä pysyttelee aina pienempänä kuin tyttöjen. Miesopettajistakin tahtoo olla puute. Nyt toimii siis Kuopion pyhäkoulu 10 paikassa, eri aikoina päivästä. Oppilaita on ollut noin 800. Opettajia on 21 naista ja 10 miestä, yhteensä 31 opettajaa. Luottamusta tulevaisuuden työhön herättää nuorten voimien liittyminen riveihimme. Olemme tulleet huomaamaan, että kuta kauemmin aluksi tässä pyhäkoulutyössä viihtyy, sen vaikeampi siitä on pois luopua. Herkästi tuntien laulaa vanha pyhäkoulunopettaja lastensa kanssa: »On pyhäkoulu mulle kuin koti kultainen, Työpäivän tehtävistä Sen rauhaan kaipailen.» Toivomme siis nuorille työtovereillemme uskollista, kestävästä rakkautta.

Yhdistyksemme vietti vuosijuhlaansa 30 p:nä tammikuuta uudessa seurakuntasalissa. Pastori Virolainen piti puheen: »Pyhäkoulu lasten suojelutyön kannalta.» Puheen lähtökohdaksi olivat sanat Matt. 18: 1—6, joissa Jeesus 19-vuosisataa sitten antoi lastensuojelulain. Suomessa se annettiin 1936. Huhtikuun 6 p:nä oli pyhäkoulunopettajilla ja johtokunnan jäsenillä yhteinen kahvi-ilta, jossa op. I. Mustonen toi terveiset Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlasta Luther-opistosta. Pastori Ervola sisällytti puheensa sanoihin: »Mun ota käten, Herral!»

Yleisöjuhla oli toukok. 8 p:nä seurakuntatalossa. Ohjelman suorituksessa auttoi Männistön rukoushuoneen kuoro. Neiti Elli Hiltunen ja herra P. Hurskainen esittivät kaksinlaulua. Ylioppilas Aune Hurskainen piti esitelmän Immi Hellenistä lasten laulujen runoilijana. Pastorit Soinne ja Ervola puhuivat.

Syyskuun 25 p:nä, jolloin Suomen Ev.lut. Pyhäkouluyhdistys vietti 50-vuotisjuhlansa, laskettiin Kuopiossa sepele rovasti A. K. Borgin haudalle. Puheessaan rovasti Verkkoranta toivoi pyhäkoulutyön edelleenkin pysyvän elinvoimaisena ja kantavan siunattua hedelmää paikkakunnallamme ja koko rakkaassa isänmaassamme.

Pyhäkoulunopettajien kurssit olivat Kuopiossa 3—9 p:nä toukokuuta. Ne olivat yhteiset Kuopion maaseurakunnan pyhäkoulunopettajien kanssa. Varsinaisena kurssin pitäjänä oli past. Launiala. Esitelmää ja puheita pitivät lääninrovasti J. J. Simelius, rov. A. Verkkoranta, kirkkoherra L. Heljas, pastorit Nummi, Laurila, Ervola, Virolainen ja Huttunen sekä opettaja J. Soininen.

Toteuttaakseen kurseilla herätettyä kysymystä, kuinka saisimme pyhäkoulunopettajat lähemmin tutustumaan toisiinsa ja seurusteluun toistensa kanssa, kutsui rovasti A. Verkkoranta kaikki kaupungin pyhäkoulunopettajat kotiinsa 27 p:nä lokakuuta. Täällä op. Inkeri Nenonen toi terveiset kesällä vietetyiltä pyhäkouluvuosisuhliilta. Hän oli ollut edustajamme tällä kertaa. Pitkän päivätyön tehneelle pyhäkoulunopettajalle Eerik Pitkäselle annettiin tilaisuudessa hartauskirja muistoksi pyhäkoulutoimesta, jota hän uskollisesti oli hoitanut neljätkymmentä vuotta ja erosi nyt tuntien levon tarvetta.

Rovasti Verkkorannan johdolla toimii myös pari kertaa kuussa kokoontuva lukukerho, jossa varsinkin nuoret pyhäkoulunopettajat tulevat vuoroin toistensa kotiin Sanan ääreen ja siten myöskin lähempään seurusteluun, sillä varsinaiset tekstinselityskokoukset pysyvät virallisempina.

Johtokunta on vuoden kuluessa kokoontunut 3 kertaa. Siihen kuuluvat itseohjeutettuina kaikki seurakunnan papit ja valittuina: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja I. Mustonen, yliass. A. Juustila, neiti A. Rosilainen, herrat O. Halonen ja T. Kuvaaja. Kunniajäsenenä opettajat Ida Vepsäläinen ja Alli Konsonen. Yhdistyksemme puheenjohtaja on rov. Verkkoranta, varapuheenjohtaja tark. V. Kotkanen, kirjastonhoitajana ja lehtien jakajina neidit A. Rosilainen ja A. Tapaninen, rahastonhoitajana yliass. A. Juustila ja sihteerinä op. Ida Mustonen. Taloustoimikunnan muodostavat nuoret pyhäkoulunopettajat.

»En tiedä, mitä anoa mun sulta tulisi,
Vaun tunnethan sä hätäni, mun rakas isäni
Ja tiedät, mik' on parahinta mulle.
Nyt vaivun maahan jalkoihisi, mitään pyydä en
— Ja sentään sielun syvyydestä sua rukouilen,
Muut tuet turhaa turhemmilta näyttää.»

Sulkien Jumalan siunauksen toivotukseen rakkaan pyhäkoulutyön ja sillä toiminut työtoverit olemme taas alkaneet jo uuden vuoden.

Kuopiossa, 5 p:nä helmikuuta 1939.

Anto Verkkoranta.

Ida Mustonen.

Kuopion maaseurakunta.

Harjoituskokouksia on pidetty 10 ja lisäksi vuosikokous.

Lokakuussa piti hiippakunta-apulainen Ake Launiala kurssit, johon osallistui 22 opettajaa.

Pyhäkouluntarkastuksia on seurakunnan papiston toimesta pidetty 19.

Pyhäkoululehtiä on yhdistyksen toimesta tilattu kaikille opettajille ja 5 Lasten Pyhäkoululehteä kullekin pyhäkoululle.

Opettajia on 23 miestä ja 42 naista. Oppilaita on 987.

Pyhäkoulut ovat kaikki kokovuotisia.
 Yhdistyksen puheenjohtajana: kirkkoherra L. Heljas.
 Sihteerinä: kappalainen, rovasti O. E. Lahtinen.
 Kuopiossa, toukokuu 4 p:nä 1939.

L. Heljas.

Kymi.

»Jo nyt taas on vuosi alentunut ajasta,
 Tullut vasta päätetyksi täällä Herran tahdosta,
 Kiitän sua, Jumala, hyvyystest' kaikesta,
 Jolla aina, armos suoden, mua muistit tänkin vuoden.»

Kun esitän nyt joitain tietoja yhdistyksemme toiminnasta kuluneena vuotena, on mainittava ensiksi siitä menetyksestä, jota hyvän ystävämme ja työtoverimme Anselm Sinijärven poismeno on merkinnyt meille, yhdistyksellemme ja koko pyhäkoulutyölle seurakunnassamme. Hän oli yksi kaikkein uskollisimpia työntekijöitä. Lähes 32 vuotta ehti hän toimia pyhäkoulunopettajana. Lasten, kotien ja koko kansamme asia oli painavana hänen sydämellään. Ne sanat, joita hän näistä asioista lausui pyhäkoulujhlissamme, olivat aina sydäimestä lähteneitä sanoja. Anselm Sinijärvi oli niitä opettajia, joille pyhäkoulutyö oli päässyt kirkastumaan kalliiksi elämäntutustumukseksi. Toukokuun 22 päivänä siunattiin hänen maallinen majansa haudan lepoon Laajakosken hautausmaalla. Yhdistyksen puolesta laskettiin sepele hänen haudalleen. Kiitollisina siunaamme hänen muistoaan.

Pyhäkouluyhdistyksen toimikuntaan ovat kuuluneet rovasti Otto Kärkkäinen puheenjohtajana, pastori Arne Tikkanen varapuheenjohtajana ja sihteerinä, tihert. J. Merisalo rahastonhoitajana, neiti Elin Parikka sanomalehdentoimittajana sekä pyhäkoulunopettajat Toini Vainio ja Anselm Sinijärvi.

Pyhäkouluja on ollut toiminnassa 33. Opettajina on ollut 4 miestä ja 69 naista, yhteensä 73 opettajaa. Lapsia on käynyt pyhäkoulussa 407 poikaa ja 539 tyttöä, yhteensä 946 lasta. Opettajille on edelleen pyhäkouluyhdistyksen kustannuksella tilattu Pyhäkoululehti. Edelleen on tilattu 190 lasten Joulukirkkoa.

Vuoden aikana on pidetty 133 ohjelmallista kokousta viime vuosikouksessa laaditun suunnitelman mukaisesti. Näissä kokouksissa on ollut puheita, pyhäkoulu- ja raamattutunteja, runoja, kertomuksia, laulu- ja lausuntaesityksiä sekä lasten suorittamaa ohjelmaa. Opettajien sanomalehti on ilmestynyt 6 kertaa. Kiitos uskolliselle toimittajalle Elin Parikalle.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikokouksessa ja kesäjuhlassa, joka oli Järvenpäässä kesäk. 10—12 päivinä, olivat yhdistystämme edustamassa opettajat Toini Vainio ja Anton Huomo. Omassa kesäjuhlassamme 19/6 kertoikin neiti Toini Vainio kesäjuhlasta saamistaan vaikutelmista.

Erikaisen maininnan ansaitsevat Kymin ja Kotkan pyhäkoulunopettajien yhteiset Luther-kurssit, jotka pidettiin Kotkan seurakuntatalolla elok. 29—syysk. 4 p:nä. Kurssiin osallistui 10 opettajaamme ja johti niitä Suomen Pyhäkouluyhdistyksen matkasihteerinä pastori Huhthanen. Varmasti nämäkin kurssit antoivat nuille osallistuneille paljon opastusta ja virkistystä. Erittäinkin kurssien päättäjäistilaisuudet sekä Kymin että Kotkan seurakuntaloilla ovat lämpimässä muistossamme.

Tässä yhteydessä sopinee mainita siitäkin virkistävästä ja antoisasta tilaisuudesta, joka 27/3 pidettiin Kymin kirkossa. Kirkossa oli silloin 400—500 lasta, jotka hyvin tarkkaavaisina kuuntelivat lehtori Heikki Linnoven havainnollista ja sydämellistä puhetta kärsivästä Vapahtajasta.

Emme unohta tässä sitäkään vierailua, jonka Palmusunnuntaina teimme Kotkaan sikäläisten pyhäkoulunopettajain kutsusta. Käynti jätti meihin miellyttävän muiston.

Erikaisen ilahduttavaa on sitten ollut se, että Luther-opisto on saanut jatkuvasti sulkea suojiinsa oppilaita myöskin täältä Kymistä. Viime vuoden aikana lopettivat

siellä kurssinsa neidit Maila Narinen ja Anna-Liisa Lanki ja parast'aikaa on siellä kurssilla meiltä Bertta Suikka ja Pekka Lanki. Yhdymme täydellisesti niihin sanoihin, jotka rovasti Kärkkäinen viime uudenvuodenpäivänä esitti seurakuntakertomuksessa: »On tyydytyksellä mainittava, että pyhäkoulunopettajissa on niin paljon harrastusta pyhäkouluasiain, että haluavat osallistua Luther-opiston antamaan opetukseen ja siten vaikuttavat elvyttävästi pyhäkoulutoimintaan seurakunnassa.»

Näin työtä on tehty. Seurakunnan Herra tietää, miten olemme sitä itsekukin tehneet, missä määrin Hän on saanut kiitoksen ja kunnian ja tullut kirkastetuksi lapsille. Muistakaamme: »Ei istuttaja ole mitään, eikä katstelijakaan, vaan Jumala, joka kasvun antaa.» Mutta muistakaamme myös, että meillä on korkea ja jalo tehtävä, kun me pienet ja niin monessa suhteessa puuttuvaiset ihmiset saamme olla suuren Jumalan työtovereita hänen omalla viljelysmaallaan. Häntä yksin me tahdomme kiittää kuluneesta vuodesta ja Hänen siunaustaan tahdomme pyytää tämännkin vuoden palvelustyölle.

Kymissä tammikuun 6 päivänä 1939.

Aarne Tikkanen.

Lumivaara.

Pyhäkoulunopettajain harjoituskokouksia on pidetty n. kerran kuukaudessa. Pyhäkoulujuhla oli 2/9. Luther-kurssit 24. 2.—3. 3. -38, johtamassa oli pastori Lähteenmäki. Lastenjumalanpalvelus 28/2. Sääntö vahvistettu 9/12 1930. Perustaja rovasti O. A. Louhelais-vainaja. Johtokuntaan kuuluvat: Jaakko Pitkänen, Matti Kaartinen, Matti Kuntsi, Jaakko Ahokas, Matti Kaartinen, Juho Jaatinen, August Jaatinen. Puheenjohtajana kirkkoherra ja sihteerinä kirkkoherranrouva.

Lumivaarassa 5/5 -39.

Paavo Kiuru.

Oulun rovastikunta.

Armon vuosi 1938 on takanaamme. Pyhäkoulutyö on ollut käynnissä entiseen tapaan piirissämme, kuten seurakuntain pyhäkoulutoimintakertomuksista saamme nähdä. Oulun Rov. Pyhäkouluyhdistys on tätä toimintaa koettanut tukea esirukouksin ja kehoituksin; ja ilolla se toteaa vuoden vaihteessa, että seurakunnan suuri, hyvä Herra on muistanut myös pienimpiänsä ja siunannut heitä pyhäkoulujenkin kautta. Oulun hiippakunnan pyhäkoulupapin, past. A. Launialan vuosiselostuksesta saamme pyhäkoulutyöstä piirissämme selvän yleiskuvan.

Yhdistyksemme on puheenjohtajansa assessor Wallinmaan kautta ollut yhteistoiminnassa Suomen PKY:n kanssa esim. siten, että hän on ottanut osaa Suomen PKY:n vuosikokoukseen ja ollut puhujana mainitun yhdistyksen 50-vuotisjuhlassa. Myöskin SPKY:n nk. laajennetun johtokunnan jäsenenä hän on ollut mukana sen neuvottelukokouksissa. Siten olemme saaneet tuoreita tietoja välillisesti vaikutelma itse »päämajasta».

Rahallisesti on yhdistyksemme ennen sopimallaan osuudella avustanut hiippakunnan pyhäkoulupapin palkkausta. Myös on sitouduttu määrättyllä summalla kannattamaan Oulun rovastikunnan piiristä mahdollisesti Luther-opistoon meneviä opiskelijoita. Samoin on yhdistys valmis osaltaan rahoittamaan rovastikunnan seurakunnissa pidettäviä Luther-kursseja.

Yhdistyksen jäsenluku on kuluneena vuonna ollut 18 vakituista ja 58 vuosijäsentä, yhteensä 76.

Tilit osoittavat säästöä mk 5.503:15.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: Oulun seurakunnan papisto itseoikeutettuna; puheenjohtajana ass. Y. A. Wallinmaa, varapuheenjohtajana tuomiorovasti A. J. Carlstedt, sihteerinä kuuromykkäkoulun opettajatar Saimi Tolvanen, rahastonhoitajana rouva Alma Koski sekä muina vakinaisina jäseninä vaatturimestari K. S. Karhumaa, lehtori G. Waenerberg ja ass. E. Willgren, varajäseninä nuorisotyön siht. A. Juntunen ja nti Aino Still. Johtokunta on kokoontunut 2 kertaa.

Eteenpäin tahdomme yrittää pyhäkouluasian ajamisessa, heikkoutemme tunnossa tosin, mutta totellen Herraa ja luottaen häneen, joka antoi kehoituksensa ja lupauksensa.

»Minä vuodatan — minun siunaukseni sinun lastesi päälle.»
Jes. 44: 3.

Oulun Rovastikunnan Pyhäkouluyhdistyksen puolesta:

Y. A. Wallinmaa,
puheenjohtaja.

Saimi Tolvanen,
sihteeri.

Oulun hiippakunnan pyhäkoulupapin toiminta Oulun rovastikunnassa.

V. 1937 Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin toimesta aloitettua pyhäkoulu- ja nuorisotyötä on kuluneen vuoden aikana jatkettu. Tuomiokapitulin aloite on saanut jakamatonta kannatusta kaikkialla koko hiippakunnassa. Sen ajankohtaisuus ja tarpeellisuus on kaikkialla tunnustettu. Toimintani on keskittynyt pyhäkoulunopettajain kurssien pitämiseen, kylissä suoritettuun valistus- ja neuvontatyöhön sekä vierailuihin kansakouluissa. Kylissä pidetyissä seuroissa on aluksi pidetty pyhäkoulutunti sekä sen jälkeen on seurapuheissa tähdennetty pyhäkoulutyön tärkeyttä.

Oulun rovastikunnassa olen käynyt seuraavissa seurakunnissa: Oulu, Oulujoki, Temmes, Kempele ja Utajärvi.

Oulussa pidettiin pyhäkoulunopettajain kurssit 13—22 päivinä tammikuuta. Kursien aikana pidettiin jumalanpalvelusta, joissa yhteensä 2 saarnaa, iltaseuroja yleisölle oli 11, joissa puheita 15. Esitelmiä pyhäkoulutyöstä sekä siihen läheisesti liittyvistä aiheista pidettiin 7, luentoja opetus- ja kasvatustieteistä sekä lapsielutieteestä 10, pyhäkoulunäytunteja 5. Eri tilaisuuksissa oli yhteensä 224 lasta ja 1.219 aikuista eli yhteensä 1.443 henkeä. Kursseja avustivat esitelmin ja puhein piispa J. A. Mannerman, tuomiorov. A. J. Carlstedt, asessori Y. A. Wallinmaa, rov. T. Kajava sekä pastorit A. Heikinheimo, O. Heikinheimo, J. Reinilä, L. Kinnunen sekä diak. Fr. Väinö ja pastorin rouva, sacr. min. cand. Kirsti Launiala.

12—13 p:nä marraskuuta pidettiin pyhäkoulupäivät. Pyhäkoulupäivien ohjelmassa oli m.m. jumalanpalvelus, pyhäkoulunopettajain kokoukset ja yleisötilaisuus. Esitelmiä pitivät sacr. min. kand:t Helmi Väisänen ja Kirsti Launiala. Jumalanpalveluksia oli 2, joista toinen lasten. Puheita pidettiin 5. Pyhäkoulupäivien osanottajia oli 120 lasta 1.035 aikuista eli yht. 1.155.

Oulujoella pidettiin pyhäkoulujuhla 23. 1. Ohjelmassa oli jumalanpalvelus, opettajain kokous pappilassa. Puheita pidettiin 2. Osanottajia oli 211.

Temmeksellä pidettiin pyhäkoulupäivät 16—17. 2. Kinkkien yhteydessä pidettiin nämä päivät. Puheita pidettiin 5 ja näytetunteja 2. Läsniä oli 65 lasta ja 58 aikuista eli yhteensä 123 henkeä.

Kempeleessä oli pyhäkoulutilaisuus rukoushuoneessa 17. 2. Tilaisuudessa pidin puheen pyhäkoulutyöstä. Läsniä 10 lasta, 31 aikuista, yhteensä 41 henkeä.

Utajärvellä pidettiin pyhäkoulujuhla 5/6. Ohjelmassa oli jumalanpalvelus sekä 2 seurat. Puheita pidettiin 5. Läsniä oli 29 lasta ja 577 aikuista eli yht. 606.

Rovastikunnan alueella oli tarkoituksena saada järjestetyksi vielä toisetkin kurssit. Siinä ei onnistuttu. Toivomme, että alkaneen vuoden aikana tärkeä kurssitoiminta saataisiin aikaan.

Paljossa on työni ollut puutteellista. Kuitenkin on Herra antanut työssä olla. Rohkenen ajatella, että tästäkin työstä ovat monet esirukoukset Herralle puhuneet. Siitä heille kiitos. Kaikesta tulkoon kuitenkin ylistys ja kunnia hänelle, »joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme.»

Oulaisissa, tammikuun 5 p:nä 1939.

Ake Launiala.

Oulu.

Pyhäkoulutyö Oulun seurakunnassa on jatkunut enitisissä vakiintuneissa uoimissa. Mitään erikoista ei sentähden kuluneen vuoden varrelta olekaan mainittavaa. Pyhäkoulun pitopaikat (kaikkiaan 41) kaupungissa ja esikaupunkialueella ovat olleet samat kuin edellisinäkin vuosina, lukuunottamatta Evank. lut. Nuorisoliiton pyhäkoulua, joka syyskaudella ei enää toiminut.

Lapsia (yht. n. 1.100) on koulupaikoissa käynyt melkoisen runsaasti, toisin paikoin entistä enemmän niinkuin Hietasaarella ja yleensä esikaupunkialueella, toisin paikoin taas on jonkin verran oppilaiden vähentymistä ollut havaittavissa. Haitallisesti vaikutti koko seurakunnan pyhäkoulutyöhön kulkutautiepidemia, jonka tähden syyskauden pyhäkoulut marras- ja joulukuulla olivat suljettuina ja monet joulujuhlat täytyi peruuttaa.

Pyhäkoulunopettajat ovat jatkuvasti hoitaneet suuriarvoista tehtäväänsä uskollisesti ja siunausta tuottaen. Raskas menetys kohtasi pyhäkoulunopettajaparvea, kun Rukoushuoneen opettajistosta kirjakauppias Aino Vaulo kuoleman kautta poistui. Hänen monivuotinen työskentelynsä pyhäkoulun saralla oli Jumalan lahja seurakunnallemme.

Pyhäkoulunopettajain virkistystä ja jatkuvaa opettajapätevyyttä silmälläpitäen on viime kuluneen vuoden aikana järjestetty paitsi säännöllisiä lauantai-illan harjoituskouksia kirkkoherranvirastossa, tammikuun 13—22 päivinä iltakurssit ja 12—13 päivinä marraskuuta pyhäkoulunopettajain päivät, joiden johtajana ovat toimineet pastori ja rouva Launiala.

Yhdistyksen taloudellinen tila selviää tilikertomuksesta.

Tuloja oli kaikkiaan mk 6.825:40, josta seurakunnan avustusta mk 5.000:—.

Menoja mk 10.407:25. Yhdistyksen varat olivat vuoden lopussa mk 24.847:05.

O. Heikinheimo.

Oulunsalo.

Vuonna 1938 on Oulunsalon seurakunnassa toiminut 2 pyhäkoulua, toinen tosin vain verrattain vähän Kyläpuolen koulupiirissä, toinen paljon vilkkaammin Salonpään kansakoulupiirissä, ja on edellisessä toiminut pyhäkoulunopettajana neiti Annii Isola, jälkimmäisessä kansakoulunopettajatar rouva Helena Karvonen, joka kautta pitkien vuosien, huolimatta varsin raskaasta koulutyöstään ja oman kotinsa ja omien lastensa hoidosta on varsin innokkaasti osallistunut seurakunnan pyhäkoulutoimintaan. Kyläpuolen koulupiirissä on huomattavasti vaikuttanut pyhäkoulunpitoa se, etteivät kodit eivätkä lasten vanhemmat aina kyllin huolellisesti pidä huolta lastensa pyhäkoulussakäynnistä. Oppilaita pyhäkouluissa on ollut yhteensä 22 poikaa ja 32 tyttöä, yhteensä 54.

Pyhäkoulujuhlia pidettiin seurakunnan kirkossa koululaisjumalanpalveluksen yhteydessä 4. 9. Tässä tilaisuudessa pidettiin saarna lapsille, ja 4 lasta esittivät lapsentaitajaisia hengellisiä runoja ja kertomuksia. Juhla aloitettiin ja päätettiin alttaritoimituksella. Saapuvilla oli lapsia varsin runsaasti.

Kuten kautta vuosien, on kuluneena vuonnaakin kutakin pyhäkoulunopettajaa ja kutakin pyhäkoulua varten paikallisen pyhäkouluyhdistyksen toimesta ja kustannuksella tilattu 1 vuosikerta Pyhäkoululehteä ja Lasten Pyhäkoululehteä.

Niinkään en viime vuonna, samoinkuin edellisinäkin vuosina, kirkonkokouksen asiassa tekemän päätöksen nojalla, kannettu kirkossa kollehti eräinä vapaina sunnuntai- tai juhlapäivinä paikallisen pyhäkouluyhdistyksen ja pyhäkoulutyön hyväksi, ja tekivät kollehtituiot mk 56:90, ja oli pyhäkoulurahastossa 31. 12. 1938 rahaa mk 252:24.

Oulunsalossa, tammikuun 31 p:nä 1939.

J. N. Merenheimo.

Oulujoki.

Pyhäkouluyhdistyksen toiminta viime kuluneen vuodenkin aikana on suuntautunut siihen, että se yhdessä seurakunnan papiston kanssa on huolehtinut seurakunnan pyhäkoulutyöstä. Pyhäkoulut on järjestetty kinkeritilaisuuksissa. Koulupiirejä on viime vuoden aikana ollut 16 ja niissä 9 mies- ja 30 naisopettajaa. Pyhäkoululasten luku on ollut n. 190 poikaa ja n. 270 tyttöä eli yhteensä n. 460 lasta. Pyhäkoululehtiä on opettajille tilattu seurakunnan varoilla 19 ja Lasten Pyhäkoululehteä 144 vuosikertaa. Lasten Joulukirkkoa on tilattu 150 kappaletta.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 23. 1. -38, jolloin myös oli pyhäkoulunopettajain neuvontatilaisuus, kun seurakunnassa silloin vieraili hiippakunnan pyhäkoulutyöntekijä pastori Åke Launiala. Jäsenluku on viime vuodenkin aikana kasvanut, ollen nyt 216, joista viime vuonna ovat jäsenmaksunsa suorittaneet 121. Pyhäkouluyhdistyksen puheenjohtajana on toiminut seurakunnan kirkkoherra, rovasti Y. A. Wallinmaa, varapuheenjohtajana maanviljelijä Iikka Lukka, rahastonhoitajana pastori Aaro Marttila, sihteerinä neiti Hanna Saarela ja kirjastonhoitajana rouva Anja Wallinmaa sekä johtokunnan muina jäseninä tiirettöri F. A. Laurin ja johtajatar Elisabet Vesala. Pyhäkoululapset on koottu kirkkoon Helatorstaina 26. 5., jolloin heille oli myös järjestetty tarjoilua Pappilan kartanolla.

Paitsi edellämainittua pyhäkoululasten yhteistä kirkonkäyntiä on pyhäkoululapsille eri koulupiireissä järjestetty joulujoulu- ja päättäjaisjuhlia sekä yleisötilaisuuksia. Kinkereillä tapahtuvan tarkastuksen lisäksi on toimitettu myös erityisiä pyhäkoulujen tarkastuksia.

Seurakunnan kirkkovaltuusto on viime vuodeksikin myöntänyt seurakunnan pyhäkoulutyötä varten avustusta 800 mk. Yhdistyksen varat 31. 12. -38 tekivät mk 2.625:30.

Oulujoen seurakunnan pyhäkouluyhdistys tahtoo lausua tässä vuosikertomuksessaan kiitokset pyhäkoulunopettajille, jotka ovat tässä rakkautta ja uhrautuvaisuutta kysyvässä työssä olleet mukana, ja toivottaa heille Jumalan siunausta. Herra sanoo: »Totisesti minä sanon teille; kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen olette tehneet minulle» (Matt. 25: 40).

Y. A. Wallinmaa,
puheenjohtaja.

Liminka.

Pyhäkoulua on pidetty neljässä kinkeri-piirissä. Opettajia on ollut 6, oppilaita noin 160.

Pyhäkoulukirjallisuutta on hankittu. Lasten Pyhäkoululehteä on myös lapsille tilattu. Papisto on pitänyt opettajain harjoituskokouksia ja lasten jumalanpalveluksia.

Menot on peitetty edellisenä vuonna perustetun pyhäkoulurahaston varoilla. Rahastossa oli vuoden lopussa mk 152:—.

Limingassa, tammik. 26 p:nä 1939.

Eemil Åström.

Lumijoki.

Pyhäkoulua on pidetty kirkonkylän, pappilan, Kuukkalan, Lapin ja Ylipään alakylän piireissä. Opettajia on näissä toiminut 9 ja oppilaita ollut yhteensä n. 100. Pyhäkoulutoimintaa haittaa paljolta se, etteivät lapset käy säännöllisesti kirkossa. Onpa sellaisia sunnuntaitakin ollut, jolloin opettaja on saanut lähteä tyhjin toimin kotiin, kun oppilaita ei ole tullut kouluun. Opettajilla on ollut apunaan »Heräävän Nuorison» pyhäkoulutekstin selitykset. Lasten jumalanpalveluksia on pidetty 2 kertaa ja Tapaninpäivänä joulujuhla rukoushuoneella pyhäkoululaisille, jolloin kullekin jaettiin Lasten Joulukirkko.

Lumijoella tammik. 20 p:nä 1939.

Hannu Koskimies.

Temmes.

Pyhäkoulua on pidetty neljässä piirissä. Kirkonkylän piirissä pyhäkoulua käyvien lasten luku on ollut noin 60. Opettajina mainituissa kouluissa on toiminut 6 henkilöä.

Temmeksellä tammikuun 31 p:nä 1939.

K. I. Cajanus.

Kempele.

Pyhäkoulua on pidetty rukoushuoneella, joka sijaiten seurakunnan keskellä on verraten sopivasti voinut koota suojiinsa kylän kaikki lapset. Lapsia on tässä pyhäkoulussa käynyt 125. Heille on pidetty kaksi yhteistä juhlaa antimineen, nim. päättäjäistilaisuus keväällä ja joulujuhla.

Opettajina on mainitussa koulussa toiminut 2 henkilöä.

Pyhäkoulutyön rahallisista menoista on huolehtinut Nuorten Kristillinen Yhdistys.

Kempeleessä tammikuun 31 p:nä 1939.

K. I. Cajanus.

Tyrnävä.

Vuoden 1938 aikana on seurakunnassa toiminut 11 pyhäkoulua, joissa oppilaita on käynyt 119 poikaa ja 181 tyttöä, yhteensä 300 lasta. Opettajina on toiminut 17 nais- ja 7 mieshenkilöä. Pyhäkoulujuhlia on pidetty kirkonkylän rukoushuoneessa Mikkelinpäivänä ja Tapaninpäivänä. Toiset pyhäkoulunopettajat ovat väsymättömällä innolla ja rakkaudella ponnistelleet kalliilla työsarallaan, toiset taasen ovat väsyneet ja luopuneet heille uskotun tehtävän suorittamisesta. Antakoon Herra Tyrnävän seurakunnalle Hengessä palavia pyhäkoulunopettajia, jotka kylvävät iäisyysieminiä lasten vastaanottaviin sydämiin!

Tyrnävällä 25. 1. 1939.

Vilho O. J. Lauriala.

Utajärvi.

Utajärven pyhäkoulut kärsivät osin työvoimien puutetta, kun ehdotetut ja valitut opettajat eivät aina saa koulunpitoa alkuunkaan. Vaikeuksiakin on, kun arkikoulut yleistyvät ja kysyvät lasten voimia. Monet pyhäkouluista toimivat vain osan vuotta. Useat opettajat ovat kuitenkin kiitettävällä ahkeruudella ja kärsivällisyydellä jatkaneet vaatimatonta työtään. Antakoon Herra heille palkaksi siunauksensa.

Opettajia on v. 1938 ollut 6 mp. ja 25 np. Oppilaita 395.

Pyhäkoulujoulujuhlia pidettiin 4. Ne olivat luku-, lausunta- ja laulunumeroineen oikein virkistäviä tilaisuuksia. Lapsille jaettiin lahjaksi Aamuruskon, Kaikkilehden sekä Kirkon Nuorison numeroita, joita viimeainittuja on Seurakuntatyön Keskusliitto meille ilmaiseksi antanut.

Opettajat ovat tilanneet Heräävää Nuorisoa ja Pyhäkoululehteä.

Utajärvi 21. 1. 1939.

M. Kauppinen.

Rautjärvi.

Kulunut vuosi on ollut edelleen taivaallisen Isämme antama armon vuosi. Olemme saaneet vaeltaa tietämme pyhän sanan valossa ja ohjata lapsia tällä sanalla tuntemaan parasta ystävänsä, Vapahtajaame Jeesusta Kristusta. Anna, oi Herra, sanasi siemenen kasvaa meidän sekä lastemme sydämissä satakertainen sato.

Entiseen tapaan on pyhäkoulukouksia pidetty kerran kuussa. Kesällä oli pyhäkoulujuhla kirkolla. Kaikki pyhäkoulut on papisto tarkastanut.

Kotiin kutsun Herramme luo on saanut ahkera pyhäkoulunopettajatar Katri Siisiäinen Miettilästä, joka oli tässä työssä 38 vuotta. Jatkakoot nuoret hänen esimerkkiään tässä suuressa kylässä! Herran työssä tarvitaan uskoa, toivoa, rakkautta ja kärsivällisyyttä.

»Jotka kyynelin kylvävät, ne ilolla niittävät.»

Yhdistyksen taloudellinen tila oli tili mukaan seuraava: Tulot 2.569 mk 77 p, menot 971 mk. Säästö tälle vuodelle 1.598 mk 77 p.

Rautjärvellä 1 p:nä maaliskuuta 1939.

Antti Partinen.

Sippola.

Sippolan Pyhäkouluyhdistys toimii seurakunnallisen pyhäkoulu- ja nuorisotyön keskuselimenä väkirikkaassa sekä maanviljelys- että teollisuusseutujen muodostamassa Sippolan seurakunnassa. Toiminnan keskuksena on seurakunnan kirkonkylä. Seurakunnan länsirajalla sijaitsevien suurten Myllykosken ja Inkeroisten tehdasseutujen n.s. Pikkukirkkojen, joka nimi johtuu molemmilla tehtailla olevista kirkkoista, pyhäkouluväki toimii erityisenä omana alaosastonaan, jolla on oma itsenäinen toimintansa ja johtonsa, mutta yhteistalous ja säännöllinen kosketus Pääyhdistykseen.

Kertomusvuonna on yhdistyksen johtokuntaan kuuluneet puheenjohtajana kirkkoherra A. P. Kangasvuo, sihteerinä rouva Salli Pirkka, rahastonhoitajana pastori Erkki Pirkka sekä muina jäseninä pastori Edgar Glückert, kirkkoherratar Kyllikki Kangasvuo, rouva Hanna Toikander, neiti Hilma Mäkelä ja maanvilj. Kalle Lonka. Alaosastolla on Pikkukirkkojen piirissä ollut omia asioitaan varten johtokuntansa.

Hankitun selvityksen mukaan on seurakunnassa ollut toiminnassa 34 pyhäkoulua. Opettajina on toiminut 45 miestä, 82 naista. Oppilaita on ollut 572 poikaa ja 721 tyttöä eli yhteensä 1.293 lasta. Lisäksi on joukko lapsia, jotka ovat olleet vain muutaman kerran mukana pyhäkoulussa. Kaikkiaan ovat pyhäkoulut vuoden kuluessa kokoontuneet 882 kertaa eli keskimäärin jokainen pyhäkoulu 26 kertaa. Kaikki koulut ovat papiston toimesta tarkastetut. Useimmat pyhäkoulut pitivät lisäksi oman kuusijuhlansa.

Opettajakokouksia on pidetty Pääkirkon piirissä 10 ja Pikkukirkkojen piirissä 11. Lisäksi pidettiin yksi yhteiskokous. Osanottajia on Pääyhdistyksen piirissä pidetyissä kokouksissa ollut keskimäärin 40 ja Pikkukirkkojen piirissä 10—15. Pääyhdistys on vuoden kuluessa tehnyt yhteensä 8 vierailumatkaa eri kyliin, joissa on ystävällisesti kutsuttuina ja vieraanvaraisuutta nauttien saatu pitää opettajaverien kodeissa kuukausikokoukset.

Kertomusvuoden merkkitaupaukseksi muodostuivat Yhdistyksen toiminnassa Suomen Pyhäkouluyhdistyksen avustamana pidetyt Luther-kurssit seurakunnan pohjoisrajalla sijaitsevalla Saareksen kansakoululla, joka oli ystävällisesti luovutettu koko viikoksi kurseja varten. Koulun opettaja Antti Taiminen toimi koko ajan kurssin johtajan past. Aaro Raition ja seurakunnan papiston apuna kurssien pidossa. Osanottajia oli päivittäin mukana n. 60, joille kaikille voitiin järjestää kolehdein ja luonnontuotteiden keräyksiin ilmainen ravinto ja majoitus kurssien ajaksi.

Yhdistyksen rahatulot nousivat keretomusvuonna 4.545:75 ja menot tekivät 4.479:90. Vuoden tilinpäätöksen mukaan on yhdistyksellä varoja vuoden lopussa 24.178:55. Lisäksi Pikkukirkkojen alaosasto on erikseen kirkkokolehdeina ja muuten kerännyt sekä käyttänyt tarvitsemansa lisävarat.

Uuden vuoden suunnitelmiin kuuluvat m.m. yhteisen koko seurakuntaa käsitävän pyhäkoulujuhlan järjestäminen Pääkirkkoon ensi Juhannuksena. Pyhäkoululaiset ovat silloin Pyhäkouluyhdistyksen vieraina saaden kirkkomatkallaan ilmaisen kestituksen Pyhäkouluyhdistykseltä.

Sippolan pyhäkouluväki tekee hiljaista työtään hajaantuneena ympäri laajaa seurakuntaansa. Sen hartaana päämääränä on saada Jumalan avulla kootuksi mahdollisimman monta seurakunnan lasta säännöllisesti Sanan ääreen omaan pieneen hartaushetkeensä. Odotamme uskossa, että Jumala vielä kokoaa meidät, opettajat ja oppilaat, yhdeksi joukoksi Karitsan valtaistuimen ympärille taivaassa.

Erkki Pirikka.

Solkamo.

Solkamossa on pyhäkouluja n. 60. Miesopettajia on 20, naisopettajia 80 ja oppilaita n. 400.

Pyhäkoulukirjasto on.

Pyhäkoulunopettajain harjoituskokouksia on vuoden kuluessa talvipuolella pidetty rippisunnuntaisin seurakuntatalolla, jossa opettajat vuorollaan ovat antaneet opetusta tekstin käsittelemisessä, raamatunhistoriassa ja katkismuksessa sekä kanttori virren veisuussa.

Lasten Joulukirkkoa tilattiin 100 kpl. ja Pyhäkoululehteä 25 opettajalle. Seurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlaa vietettiin 15 p:nä elokuuta oman papiston johdolla. Luther-kurssit toimeenpantiin viime lokakuussa pastori O. Huuhtasen johdolla.

Johtokuntaan kuuluvat: itseoikeutettuna seurakunnan papisto, sekä valittuina Salome Meriläinen, Anna Hakkarainen, Amalia Korhonen, Konsta Heikkinen, J. H. Meriläinen, Vesteri Arffman, Sofia Partanen sekä A. Silvennoinen, viimeksimainittu sihteerinä ja rahastonhoitajana.

Kolehti kinkereillä tuotti mk 208: 65, kirkkokolehteina mk 475: 70.

Rahaa pankissa mk 4.171: 70.

»Herran johtoa edelleenkin pyhäkoulutyöllemme pyytäkäämme.»

Solkamossa 28 p. syyskuuta 1938.

kappalainen.
Jafet Rätty,

Sysmä.

V. 1938 on seurakunnassamme toiminut 23 pyhäkouluja, opettajia 25. Lapsia on pyhäkouluissamme käynyt 265, satunnaisen harvoin käyneitä lukematta. Toiset ovat pitäneet koulua joka pyhä, toiset joka toinen. Pyhäkoulujen tarkastuksia on kylissä pidetty 7, paitsi mitä kesälukusten yhteydessä on voitu pitää. Opettajain kokouksia on pidetty 8 vuoroin kunnantalossa ja kylässä. Niihin on kuulunut: pyhäkoulu paikkakunnan lapsille, keskustelua siitä, laulua, luentaa, puhe opettajilta ja pastorin puhe. Joka kesä on pidetty pyhäkoululasten juhla.

Kuhunkin pyhäkouluun on tilattu yhdistyksemme varoilla Pyhäkoululehti ja Lasten Pyhäkoululehti sekä joku määrä Joulukirkkoa. Yhdistyksen lainakirjastossa on pidetty tarjona kirjoja.

Kunpa vain työmme kautta osaltaan osaisimme sirotella kevätmaahan, nuoriin avautuviin sydämiin, siunautuvaa iäisyyssiementä Jumalan avulla.

Em. Suvanne.

Valkeala.

»Herra, neuvo minulle tiesi, opeta minulle polkusi.» Ps. 23: 4.

Valkealassa on pyhäkoulu toiminut jo 80 vuotta. Pyhäkoululla on ollut pitkän toimintansa aikana monta uskollista työntekijää. Nykyinen pyhäkouluväki muistaa heitä syvää kunnioitusta tuntien.

Vuonna 1938 toimi seurakunnassamme 72 pyhäkouluja. Opettajia oli 137 naista

ja 36 miestä, yht. 173. Oppilaita on ollut 659 tyttöä ja 622 poikaa, yht. 1.281. Koulua on pidetty yleensä joka sunnuntai. Kuusijuhlaa vietettiin monessa pyhäkoulussa. Pyhäkoulutarkastus on ollut yhden kerran kaikissa pyhäkouluissa.

Opettajain harjoituskokouksia on ollut kerran kuussa. Kokouksia on johtanut seurakunnan papisto. Näissä on pidetty opettajille 8 kuva- ja 12 tekstiäntuntia, sekä 6 raamattutuntia. Keskusteluaiheena oli »Kristitty ja Raamatun lukeminen.» Lisäksi ovat seurakunnan papit ja pyhäkoulunopettajat pitäneet puheita ja esitelmiä. Seurakunta on tilannut opettajille Pyhäkoululehden.

Kuluneen vuoden merkkitapaus oli yhteinen kesäjuhla Valkealan kirkossa 24/7 -38. Lapsia oli juhlassa noin 550. Juhlapuhujaksi kesäjuhlaamme saimme Luther-opiston johtajan, maisteri M. O. Karttusen. Loppupuheessa sanottiin: »Tämä päivä on ollut Herran päivä.» Runsaslukuinen juhlaväki yhtyi varmaankin tähän kiitollisin mielin.

Herraa tahdomme kiittää jokaisesta kuluneen vuoden päivästä. Hänen apuaan ja siunaustaan rukoilemme alkavalle työkaudelle.

J. Utriainen.

Elli Puhakka.

*Kristillisen sanomain julistaja
Suomen kodeissa ja pyhäkouluissa*

Lasten Pyhäkoululehti

ja

Pyhäkoululehti

RIIHIMÄEN KIRJAPAINO OY., 1939

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN
PYHÄKOULUYHDISTYKSEN

VUOSIKERTOMUS

J A SEURAKUNNALLISTEN PYHÄKOULUYHDISTYSTEN

TOIMINTAKERTOMUKSET

VUODELTA 1940

*1939 ei pain.
= Pyhäkoulu liht., 29/10 54.*

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkoulu- yhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1940.

»Mikään kuritus ei tosin sillä kertaa näytä olevan iloksi, vaan murheeksi, mutta jälkeinpäin se antaa vanhurskauden rauhanhedelmän niille, jotka sen kautta ovat harjoitetut.» Hebr. 12: 11.

Yllä olevat sanat ovat vuotta 1940 ajatellen elettyä todellisuutta. Kansana ja yksilönä me koimme viime vuoden aikana, että kuritus ei sillä hetkellä todellakaan ollut iloksi. Jumalan kurittavan käden kosketus oli meille monelle silloin kipeä. Koetusten ja ahdistusten helteessä aloitettiin se vuosi, jonka menoa Pyhäkouluyhdistyksen kohdalla seuraavassa tarkastellaan.

Mutta kun on saatu nähdä, että kurittajana on ollut Herra, niin silloin ei ole hätää ollut. Vaikeuksista hän on johdattanut meidät omin käsin pois. Nyt herää vain kysymys: olemmeko kurituksessa harjoitettuina kelpoiset ottamaan vastaan vanhurskauden rauhanhedelmän?

Eiköhän, pyhäkoulun ystävät, ole niin, että me emme ole olleet arvolliset saamaan sitä hyvää, joka osaksemme on tullut. Emme ole kurituksessa harjoitetut. Monen monta kertaa viime vuonna sekä rauhan teon edellä että sen jälkeen me katkeroiduimme ja epäilimme. Huulillamme oli tavallisesti kysymys, joka sisälsi enemmän syytelyä kuin lapsen uskoa Isän mahdollisuuksiin. Ei jaksettu ymmärtää, että yhtä varmasti kuin Jumala tahtoo, että hänen omansa ovat kurituksessa koeteltuja ja harjoitettuja, yhtä varmasti hän on aina rakastava ja laupias Isä. Hän tahtoo kuljettaa jokaisen perille. Ja sinne ei johda muuta tietä kuin ristin ja vaivan tie. Erikoisesti viime vuonna meille opetettiin tuon tien tuntemista.

Pyhäkouluväki. Meidän työmme ja asiamme ovat olleet päättyneen vuoden aikana monissa vaikeuksissa. Sota-ajat ovat kautta historian osoittautuneet kohtalokkaimmiksi lapsille. Tuskinpa meidän äskeinen sotamme siitä poikkeusta teki. Pankoon tämän oivaltaminen meidät niin ahtaalle, että meillä ei lasten takia ole väärää rauhaa. Mutta ennen kaikkea tapahtukoon se niin, että me näemme Jumalan tekevän työtään ja käyttävän apunaan niitä, jotka tuntevat olevansa Herralle velassa. Siinä mielessä on hyvä eteenpäin käydä.

Teille, pyhäkoulun työntekijät, jotka nyt ikävöitte kotejanne ja koti-seutuanne, surette kaatuneita omaisianne ja kannatte monenlaisia elämisen taakkoja, teille tulkoon varmuudeksi se tosiasia, että elämänne ja kohtalonne ovat Jumalan käsissä. Hän on lyönyt, mutta hän voi parantaa; hän on ottanut, mutta voi antaa tuhatkertaisesti takaisin. Hän antaa vanhurskauden rauhanhedelmän niille, jotka kurituksen kautta ovat harjoitetut. »Jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa; ja hän ruoskii jokaista lasta, jonka hän ottaa huomaansa.» (Hebr. 12: 6).

Vuoden 1940 koettelemuksia ja tapahtumia ajatellen ei ole tärkeitä se, miten me olemme ne sivuuttaneet, vaan tärkeitä on se, onko Jumala saanut vetää meitä tuon vuoden aikana lähemmäksi itseään. Vähempi arvoisempaa on se, mitä »sillä kertaa» on koettu kuin se, mikä »jälkeenpäin» tulee osaksemme Jumalan armona ja lahjana.

Vuosi 1940 — Pyhäkouluyhdistyksen 52. toimintavuosi — oli raskaitten koettelemusten vuosi. Suuri osa kaunista Karjalaa menetettiin vieraalte vallalle. Pyhäkouluun tämä ankara isku koski sitäkin kipeämmin, kun Kannas ja Sortavalan seudut olivat tunnetusti maan parhaita pyhäkoulun työkenttiä. Karjala on aina vaalinut pyhäkouluasiaa suurella lämmöllä ja rakkaudella. Jumalan käsittämättömän johdatuksen takia kansamme joutui menettämään nämä seudut.

Pyhäkoulun työntekijäin riveissä on mennyt vuosi aiheuttanut suuria muutoksia. Pastori Huuhtanen, Kannaksen poika, innokas ja taitava pyhäkoulumies, kaatui rauhanteon päivänä taistellessaan uskonnon, kodin ja isänmaan puolesta. Hänen lisäksi moni pyhäkoulunopettaja ei enää palannut työpaikalleen rintamalta.

Koko menetetyt alueen asujamisto pyhäkoulunopettajineen ja -lapsineen elää nyt siirtolaisuudessa eri puolilla maata. On ymmärrettävää, mitä tämä kaikki on merkinnyt säännölliselle pyhäkoulutyölle. Useissa siirtoseurakunnissa se on olosuhteitten pakosta ollut kokonaan seisauksissa. Toisaalta kyllä siirtoväki on pyhäkouluväkenä tuonut länsi- ja keski-Suomen seurakuntiin intoa ja harrastusta pyhäkoulutyöhön. Aivan selvästi on ollut havaittavissa pyhäkoulutoiminnan ilmeinen elpyminen niissä rintamaitten seurakunnissa, joihin muuttaneissa siirtolaisissa on ollut entisiä pyhäkoulunopettajia.

On vaikeata vielä lähteä arvioimaan, mitä äskeinen sota kaikkine seuraamuksineen tulee merkitsemään Suomen pyhäkoululle. Tuntuu kuitenkin siltä, että tälläkin kerralla pyhäkoulu joutuu raskaasti kokemaan ajan vaikeudet. Toistuu se, mikä on ennenkin nähty: suuret murosajat ovat aina järkyttäneet pyhäkoulumme toimintaa. Että näin tapahtuu, on selvää. Pyhäkouluhan on työtä lasten hyväksi ja jos kukaan, niin juuri lapset ja työ lasten hyväksi joutuvat kokemaan sota-ajan kaikki vaikeudet. Mutta ehkäpä saamme jälleen, niin kuin suurlakon ja vapaussodan jälkeen, nähdä sen, että eletty koettelemusten aika sittenkin kätkee pyhäkoulutyöhön nähden siunauksen ja tulevaisuuden lupauksia.

Että näin tulisi käymään, ei ole suinkaan mahdotonta ensimmäisen rauhan vuoden toimintaa tarkasteltaessa. Sota-aikana jo nähtiin, mitä merkitsi niin hyvin rintamalla kuin niitten takanakin se lapsenusk, johon pyhäkoulu oli tietä näyttänyt, mutta jolta sitten vuosien ja vuosikymmenien varrella oli kauaksi loitottu. Isien usko, josta niin paljon puhuttiin, osoittautui voimakkaaksi senkin takia, että se pohjautui kristilliseen kasvatustyöhön, jossa pyhäkoulukin on ollut osallisena. Vuosi

1940 näytti jälleen, että pyhäkoulua tarvitaan. Sillä on oma tehtävänsä niin kauan kuin evankeliumin sanalle arvoa annetaan.

Kun Suomen kansa on pantu suuren jälleen rakennustyön eteen, on pyhäkouluväelläkin siinä oma paikkansa. Orpojen, kodittomien ja lasten auttamisessa ja moninaisessa huoltotyössä sen tulee edustaa sitä käsitystä, että kaikkea hyvää puuhattaessa ei unohdettaisi yhtä ja tärkeintä, ihmisen kalleinta asiaa.

Keskustelua pyhäkoulusta.

Viime vuoden aikana joutui pyhäkouluasia vilkkaan keskustelun kohteeksi julkisessa sanassa ja syksyllä pidetyssä Tampereen pappein-kokouksessa. Aiheen tähän olivat antaneet lähinnä eräät Herättäjä-lehdessä tehdyt uudistusehdotukset. Niissä korostettiin virrenveisuun tärkeyttä pyhäkoulussa raamatullisen tekstinkäsittelyn rinnalla. Samalla toivottiin, että virsikirja tulisi pyhäkoulun yksinomaiseksi laulukirjaksi ja että pyhäkoulun nimi muutettaisiin. Kuten sanottu, ehdotukset synnyttivät varsin vilkkaan mielipiteitten vaihdon.

Yhdistyksen johtokunta valitsi pienen toimikunnan tutustumaan lähemmin näihin ehdotuksiin ja lausumaan niistä kantansa, koska ehdotukset koskivat pyhäkoulun kannalta sangen ensiarvoisia kysymyksiä. Toimikunta, johon kuuluivat piispa Sormunen, rovasti Pakkala, professori Ruuth ja pastori Lähteenmäki, totesi lausunnossaan (julkaistu Pyhäkoululehdessä N:o 1, 1941), että pyhäkoulutyötä on tehtävä vanhojen suuntaviivojen mukaan huomioiden olevien olojen kehityksen. Virsikirjan ohella on syytä käyttää, missä sitä halutaan, erikoista pyhäkoulun laulukirjaa. Nimen muuttoa on vaikea toteuttaa käytännössä, vaikka sen periaatteellista aiheellisuutta ei voida kieltää.

Käyty keskustelu toi joka tapauksessa pyhäkouluasian uudella tavalla esiin ja oli omiaan kiinnittämään laajempienkin piirien huomiota tähän hiljaisuuden työhön. Kenties sekin osaltaan tähdensi, kuinka tärkeätä on huolehtia lapsista ja heidän sieluistaan.

Tilastoa.

Vuoden 1940 pyhäkoulunumerot ovat varsin vaatimattomat. Toisin ei voi ollakaan, kun muistaa minkälaisissa olosuhteissa työtä tehtiin. Tähän vuosikertomukseen liitetyistä taulukoista käy ilmi eräitten työmuotojen laajuus numeroiden valossa. Tällaisiin tilastoihin ei ole syytä panna arvoa niin paljon, että niitten perusteella voitaisiin työn merkitys mitata. Jumalan valtakunnan työ on sen laatuista, että sitä ei pidä numeroilla punnita. Viralliset numerotiedot maan pyhäkouluoloista ovat vuodelta 1936 ja sellaisina jo vanhentuneet.

Luther-kurssit.

Luther-kurssien pitäminen, joka yhdistyksen kannalta on arvokainta kenttätyötä, supistui kertomusvuonna sangen vähiin. Kurssien pitäjät olivat kaikki asepalveluksessa suuren osan vuotta. Pastori Raitio lomautettiin toukokuussa ja pastori Lähteenmäki heinäkuussa. Pastori Huuhtanen — kuten alussa mainittiin — ei enää palannut työpaikalleen. Kurssien järjestämisessä seurakunnat ovat osoittaneet suurta pidättyväisyyttä. Syynä tähän on ollut pääasiassa kiristynyt elintarviketilanne, joka ei salli vapaaehtoisten kurssiruokien keruuta. Monet aikaisemmin pidettäväksi päätetyt kurssit on täytynyt siirtää tuonnemmaksi. Minkäänlaisen herpaantumisen merkki tämä ei ole. Päinvastoin on monessa seurakunnassa pyhäkoulutyö voimistumassa, esim. juuri siirtoväen mukanolon ansiosta.

Mikäli ei yleisessä tilanteessa lähi aikana tapahdu muutosta, olisi seurakuntien syytä kurssien puutteessa kiinnittää huomiota entistä ahkerampaan kuukausikokousten pitämiseen. Pyhäkoulujuhlat ja niiden yhteyteen järjestetyt neuvottelutilaisuudet korvaavat myös osaltaan kurssit. Opettajille olisi tilattava Pyhäkoululehti. Pääasiassa, että opettajista pidetään huolta ja että keskinäinen yhteys ei pääse katkemaan.

Taulukoista N:o 1 ja 2 käy selville viime vuonna pidetyt Lutherkurssit ja tiedot niiden osanottajista. Kursseja oli siis vain 9 ja niissä osanottajia 227. Ohjelma on ollut entisen kaltainen. Harjoitustunnit ja niihin liittyvät opetusopilliset keskustelutilaisuudet ovat kurssien tärkein ohjelmakohta.

Luther-kurssit vuonna 1940.

Taulukko N:o 1.

Seurakunta	Aika v. 1940	Kurssien johtaja	Kurssipäiviä	Osanottajia			Monestako seurak.	Puhujia ja opettajia	Yleisötilaisuuksia	Yleisöä (likim.)	Opetus ja harj. tunnit						
				M	N	Yht.					Opetusoppia	Raamattut.	Lapsisielut.	Esitelmiä	Lautua	Puheita ja saarnoja	Näyte ja harj. tunteja
1 Jämsänkoski*	26/8- 1/9	L-ki	7	2	22	24	1	3	8	670	5	2	4	1	—	19	13
2 Huopalahti* . . .	2. 8/9	R-o	7	1	13	14	5	7	3	50	5	—	—	2	—	12	9
3 Rauma*	16.22/9	R-o	7	2	13	15	5	4	3	1,700	2	—	3	2	—	10	10
4 Hausjärvi	7.13/10	L-ki	7	1	32	33	3	5	7	700	6	2	5	2	4	20	27
5 Sippola	7.13/10	R-o	7	6	24	30	2	10	8	1,480	3	—	5	2	—	32	15
6 Mäntyharju	14.20/10	K-nen	7	6	38	44	8	8	7	900	6	6	5	4	6	26	12
7 Kiikka	11.17/11	R-o	7	1	15	16	2	5	6	540	3	1	4	1	4	13	11
8 Sörn. suomal.	18.24/11	R-o	7	—	36	36	24	2	2	300	1	2	—	3	—	5	9
9 Sotkamo	2. 8/12	R-o	7	—	15	15	2	4	5	900	5	—	3	—	4	14	10
Yhteensä			63	19	208	227	52	48	49	7,200	36	13	29	17	18	151	116

* iltakurssit

Luther-kurssien osanottajat vuonna 1940.
Taulukko N:o 2.

Seurakunta	Toimi tai ammatti					Ikä				Toiminut pyhäkou- lun opettajana				Koulu- sivistys			Luther- kurss. ennen			
	Virkamiehiä	Maatalousväkeä	Työläisiä	Vapaitten am- mattien harj.	Annattiaan ilmoittamattomia	Alle 20 v.	20-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	Yli 50 v.	0 v.	1-5 v.	6-9 v.	10-19 v.	Yli 20 v.	Väh. keskikoulu	Kansakoulu	Ei kansakoulua	Ollut	Ei ollut
Jämsänkoski .	7	2	1	—	14	7	1	3	5	8	16	3	—	4	1	7	10	7	1	23
Huopalahti . .	8	—	—	—	6	3	9	1	1	—	11	2	1	—	12	2	—	—	—	14
Rauma	—	6	2	3	4	3	3	6	1	2	7	2	2	2	2	1	13	—	5	10
Hausjärvi . . .	1	2	1	—	30	16	10	4	2	1	24	6	1	1	1	—	32	1	4	29
Sippola	1	24	—	1	4	9	6	4	6	5	11	7	4	3	5	—	30	—	20	10
Mäntyharju . .	1	34	8	1	—	10	15	10	6	3	26	7	4	3	4	—	40	4	14	30
Kiikka	1	11	—	—	4	6	6	2	2	—	12	3	—	1	—	1	13	2	3	13
Sörn. Suomal.	8	—	—	1	27	2	25	6	—	3	19	9	4	4	—	6	29	1	10	26
Sotkamo	—	12	—	1	2	7	6	1	1	—	12	1	1	—	1	—	15	—	2	13
Yhteensä	27	91	12	7	91	63	81	37	24	22	138	40	17	18	14	17	184	15	59	168

Luther-kurssit vuosina 1919—40.
Taulukko N:o 3.

Vuosi	Kursseja	Kurssepäiviä	Osanottajia			Monestaso seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja							
			M.	N.	Yht.			Raamattu- tunteja	Opetus- oppia	Estelimiä	Laulua	Puheita	Näyte- ja harj. tunteja		
1919	2	28	34	102	136	54	31	—	—	—	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	106	135	218	136	82	114	471	450	—	—
1923	16	168	156	764	917	109	114	227	125	75	118	216	429	—	—
1924	20	206	147	981	1128	152	138	212	146	139	145	172	578	—	—
1925	21	196	175	1215	1392	164	172	204	146	120	118	187	590	—	—
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	278	804	—	—
1927	44	350	263	1620	1883	234	213	265	253	63	249	486	1234	—	—
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	475	836	—	—
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	441	1010	—	—
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	718	1083	—	—
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	702	751	—	—
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	905	1213	—	—
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	847	1451	—	—
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1271	1125	—	—
1935	56	420	297	1528	1825	217	314	148	282	312	221	1199	950	—	—
1936	33	204	191	950	1141	150	169	50	146	226	112	612	477	—	—
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	253	307	—	—
1938	38	241	241	1180	1421	153	247	101	188	100	132	613	548	—	—
1939	23	143	94	507	601	58	138	62	89	38	75	327	283	—	—
1940	9	63	19	208	227	52	48	13	36	17	18	151	116	—	—
Yht.	673	5,258	3,974	22,830	26,824	—	—	3,551	3,520	2,129	3,303	10,864	14,235	—	—

Tulkoon taaskin todetuksi, että pyhäkoulunopettajien kurssit ovat meillä ainutlaatuisen tehokas työmuoto opettajien valmentamisessa ja pyhäkouluasian tunnetuksi tekemisessä. Olisi vain saatava niitten pitäminen entistä yleisemmäksi ja säännölliseksi. Tämän yli kaksi vuosikymmentä kestäneen työmuodon ulkonaista laajuutta havainnollistuttaa taulukko N:o 3. Siinä on yhteenvedo eri vuosina pidetyistä kurseista.

Pyhäkoulujuhlat.

Seurakunnallisia pyhäkoulujuhlia pidettiin viime vuonna siinä laajuudessa kuin voimat sallivat. Edustajan lähettämiseksi seurakuntiin on ollut monia vaikeuksia, sillä yhdistyksen vakinaisilla työntekijöillä ei ole ollut mahdollisuutta hoitaa läheskään kaikkia edustuksia. Työn rajoittuneisuuden takia ei voida myöskään palkata väliaikaisestikaan nuoria pappeja juhlien pitäjiksi. Täytyy siis turvautua aivan tilapäisiin apuvoimiin, sikäli kuin niitä on saatavissa.

Taulukosta N:o 4 ilmenevät vuonna 1940 pidettyjen pyhäkoulujuhlien erät yksityiskohdat.

Pyhäkoulujuhlat vuonna 1940.

Taulukko N:o 4.

	Seurakunta	Aika v. 1940	Yhdistyksen edustaja	Saarnoja, puheita, esitelmää yms.	Kuulijoita
1	Kouvola	12. 5.	Raitio	7	500
2	Sysmä	2. 6.	„	4	1,200
3	Rautjärvi	9. 6.	„	4	700
4	Sippola	23-24 6.	„	7	1,100
5	Reposaari	7. 7.	„	5	100
6	Kortesjärvi	14. 7.	„	5	200
7	Jaala	21. 7.	„	6	600
8	Eno	28. 7.	„	9	900
9	Perniö	4. 8.	Lähteenmäki	3	1,000
10	Taivassalo	11. 8.	„	4	600
11	Sääksmäki	28. 8.	„	6	600
12	Kerimäki	28. 8.	Wahl.	4	800
13	Sääksmäki (Metsäkansa) ..	22. 9.	Lähteenmäki	4	400
			Yhteensä	68	8,700

Vuosikokous.

Kesäjuhlien yhteydessä pidettiin 29. 6 yhdistyksen vuosikokous. Kokouksessa oli läsnä noin 50 yhdistyksen jäsentä. Puhetta johti rov. Wal-

linheimo ja sihteerinä toimi yhdistyksen sihteeri. Päätöksistä mainittakoon seuraavaa:

Yhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1939 hyväksyttiin. Vuosikertomus osoitti, että toiminta on sujunut vanhoissa, koetuissa merkeissä aina syksyyn saakka. Sota painoi leimansa yhdistyksen toimintaan riistään siltä myöhemmin yhden vakinaisen työntekijän.

Talous on pysynyt lujalla pohjalla; sen osoitti tilinpäätös, joka hyväksyttiin. Tilivelvollisille myönnettiin kertomusvuodelta vastuuvapaus tilintarkastajien ehdotuksesta.

Johtokunnan jäsenyydestä olivat erovuorossa rov. E. W. Pakkala, prof. M. Ruuth ja johtajatar Sylvia Forsberg, jotka kaikki yksimielisesti valittiin uudelleen. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen maist. A. E. Lehto ja past. K. Sylvander sekä varalle past. V. I. Forsman ja vakuutusneuvos A. Kuusi.

Vuosikokouksessa selostettiin toimintakertomuksen yhteydessä yhdistyksen sodan aikaista toimintaa kokonaisuudessaan sekä tärkeimpiä tehtäviä tulevaisuudessa.

Radio.

Lastenjumalanpalveluksia radiossa pidettiin vuoden aikana vain neljä. Poikkeukselliset olot, erikoisesti rauhan aikainen jälleenrakennustyö, ovat vaatineet radion huomiota niin paljon, että näitä hartaushetkiä ei ole voitu järjestää enää joka kuukausi. Suotavaa olisi, että Suomen Yleisradio edelleen suopeudella suhtautuisi tähän asiaan, jotta radionkin välityksellä voitaisiin tehdä sitä työtä lastemme keskuudessa, jolle pyhäkoulu on vihkiytynyt.

Pidetyissä radiojumalanpalveluksissa on avustanut täreht. A. Hiilimies poikakuoroineen. Puhujina ovat esiintyneet pastorit Alaja, Tiilikainen ja Lähtenmäki.

Paikallisyhdistykset.

Seurakunnallisia pyhäkoulu yhdistyksiä ei vuoden aikana perustettu uusia. Pääyhdistykselle tehtyjen ilmoitusten mukaan on seuraavalla 32:lla seurakunnalla pyhäkoulu yhdistys, jonka toiminta jäsenyyden tai vähemmän virallisesti pääyhdistykseen: Alahärmä, Alajärvi, Antrea, Elimäki, Enonkoski, Haukivuori, Joensuu, Kangasala, Kirvu, Kuopio ksk., Kuopio msk., Kuru, Kymi, Käkisalme, Lumivaara, Oulun rovastikunnat (Kempele, Liminka, Lumijoki, Oulu, Oulujoki, Oulunsalo, Temmes, Tyrnävä ja Utajärvi), Petäjävesi, Pielavesi, Rautjärvi, Ruokolahti, Sippola, Sotkamo, Sysmä ja Valkeala.

Näistä on 14 seurakuntaa lähettänyt pääyhdistykselle toimintaselostuksen viime vuodelta. Ne seuraavat tämän vuosikertomuksen liitteinä. Siirtoseurakunnista ovat Antrea, Käkisalme ja Lumivaara ilmoittaneet, että olosuhteitten pakosta ei paikallisyhdistys ole voinut toimia. Joen-

suun, Kirvun, Kymin, Petäjaveden, Pielaveden, Ruokolahden ja Oulun rovastikunnan seurakuntien pyhäkoulutyöstä ei ole pääyhdistykselle tullut minkäänlaista ilmoitusta viime vuodelta.

Jäsenet.

Pyhäkouluyhdistyksellä oli vuonna 1940 jäseniä seuraavasti: vuosi-jäseniä 711 ja (660) ja vakinaisia jäseniä 199 (198). Jäsenmaksu on ollut sama kuin ennen: 5 mk ja kertakaikkiaan 100 mk.

Rajaseututyö.

Rajaseudulle kohdistuva toiminta on ollut luonnollisesti poikkeuksellisen rajoittunutta. Kouluhallitukselta saadun avustuksen turvin on tätäkin työtä yritetty mahdollisuuksien mukaan hoitaa. Sen laatu selvää seuraavasta Kouluhallitukselle annettussa selonteosta:

A. *Kurssit.* Viikon kestäneillä Luther-kursseilla on pyritty tehostamaan sekä valmentamaan pyhäkoulunopettajia seurakunnissa. Siirtoväkeä — Karjalahan on tunnettua pyhäkoulumaata — on ollut suhteellisen runsaasti kursseilla mukana.

Seurakunta	Aika v. 1940	Työn laatu		Osan- ottajia	Kuuli- joita	Työntekijä
		Puheita esitelm.	Harjoitus- ja oppit.			
Sippola	7-13. 10.	34	23	30	1.400	A. Raitio
Sotkamo	2- 8. 12.	14	22	15	900	„
	Yht.	48	45	45	2.300	

B. *Pyhäkoulujuhlat.* Tällaisten sunnuntaisin pidettyjen juhlien tarkoituksena on ollut herättää seurakuntalaisissa harrastusta ja rakkautta kristillistä lapsikasvatustyötä kohtaan. Jumalanpalvelukset ja muut yleisötilaisuudet ovat antaneet puhutulle sanalle laajan kuulijakunnan.

Seurakunta	Aika v. 1940	Puheita ja esitelm.	Kuulijoita	Työntekijä
Rautjärvi	9. 6.	4	700	A. Raitio
Sippola	23-24. 6.	7	1.100	„
Eno	28. 7.	9	900	„
Kerimäki	25. 8.	4	800	S. Wahl
	Yht.	24	3 500	

C. Siirtoväelle ja rajaseurakuntien lapsille on toimitettu sekä ilmaiseksi että alennuksella yhdistyksen lehtiä (Lasten Pyhäkoululehti, Pyhäkoululehti ja Lasten Joulukirkko) ja uskonnollisia traktaatteja, erikoisesti ns. kinkerikirjasia.

Kesäjuhla.

Viime kesän poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta päätettiin kuitenkin viettää tavan mukaiset kesäjuhlat. Kotkan seurakunta ja pyhäkouluväki ottivat vaivakseen lyhyessä ajassa huolehtia juhlien järjestelyistä. Kesäkuun 29—30 päivinä oli Kotkaan saapunut toista sataa pyhäkoulun ystävää ympäri maata. Raskaan talven jälkeen tuntui siltä, että juhlat erikoisesti tällä kerralla lämmittivät ja virkistivät. Ohjelma sujui perinnäisen tavan mukaisesti. Juhlien puhujista mainittakoon seuraavat: rov. Wallinheimo, assess. Karvonen, kenr. Vilkkama, rov. Hohenthal, khra Wahl, khra Pietilä, past. Valtari, Paljakka, Raitio ym.

Lehdet.

Pyhäkoululehtien levikille merkitsi sota ankaraa iskuja. Molempien lehtien levikki laski miltei puoleen. Sota-ajan poikkeukselliset olot tekevät tämän kyllä ymmärrettäväksi, vallankin kun ottaa huomioon, mitä vaikeuksia on ollut siirtoseurakunnilla — parhailla lehtien tilaajilla — saada pyhäkoulutyö käyntiin. Yhtenä jälleenrakennustyön antamana velvollisuutena on, että pyhäkouluväki nostaa lehtiensä levikin entistä korkeammalle. Tämä on työn menestymisen kannalta tarpeellista.

Lehtien levikki vuoden 1940 lopussa oli seuraava:

Pyhäkoululehti 6,243 (10,543).

Lasten Pyhäkoululehti 15,262 (30,345).

Lasten Joulukirkko 48,045 (26,688).

Lehtien toimitusneuvostoon ovat kuuluneet: piispa Sormunen, prof. Ruuth, opettajatar Kantele ja past. Rinne. Toimittajana on ollut yhdistyksen sihteeri.

Julkaisutoiminta.

Vuoden aikana ei julkaistu uusia kirjoja eikä myöskään toimitettu uusia painoksia. Kirjoja myytiin vuoden aikana 67,862: 55 markan arvosta (105,077: 80).

Talous.

Sota-aika koskee aina talouteen. Tämä saatiin nähdä yhdistyksenkin kohdalla viime vuonna. Kun lehtien levikki hupeni puoliin eikä minäkäänlaista kenttätyötä voitu vuoden ensi puoliskolla ajatellakaan, näytti

taloudellinen tila varsin tukalalta. Kuitenkin selvittiin suhteellisen hyvin. Tämä johtui pääasiassa niistä avustuksista, joita yhdistys sai vastaan ottaa arkkipiispa Kailan käytössä olevista varoista. Niitten turvin saatiin lehtitappiot tuntuvasti kavennetuiksi. Kun vuoden loppupuolella päästiin jälleen säännölliseen toimintaan, merkitsi se yhdistyksen taloudenkin voimakasta tervehtymistä.

Niin kuin oheinen tilinpäätös osoittaa, päättyy omaisuustase summaan 698,188: 35 (664,270: 90). Vuoden tappio on 8,091: 05.

Vuosikokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat olleet maist. A. E. Lehto (K. H. T.) ja rovasti Kaarlo Sylvander ja heidän varamiehinään past. Väinö Forsman ja vakuutusneuvos Aarne Kuusi.

Rahastot.

Yhdistyksen hoidossa oli vuoden lopulla viisi rahastoa: Arkkipiispa Ingmanin, Onni Huuhtasen, Eestin Inkerin rahastot, Vanhojen pyhäkoulunopettajien avustusrahasto ja Stipendirahasto. Rahastojen nimistä jo osittain selviää niitten tarkoitus.

Arkkipiispa Ingmanin rahasto, joka perustettiin joitakin vuosia sitten, jakoi vuoden aikana neljä stipendiä seuraaville Luther-opiston oppilaille: Anni Virtanen Hartolasta, Vappu Lampuoti Perhosta, Martta Sikanen Jäppilästä ja Kaarina Aalto Kuorevedeltä. Vanhojen pyhäkoulunopettajien avustusrahastolle, joka päätettiin perustaa yhdistyksen 50-vuotisjuhlien yhteydessä 1938, on saatu myönnetyt kolehdit. Rahastolle on jo laadittu ohjesääntö, joten ensimmäiset avustukset voidaan jakaa. — Pastori Huuhtasen hautajaisissa päätettiin perustaa hänen nimeään kantava rahasto, jonka varojen käytöstä päätetään myöhemmin. Eestin Inkerin rahastoa ja Stipendirahastoa ei vuoden aikana ole käytetty.

Rahastojen suuruudet selviävät tilinpäätöksestä.

Toimisto.

Yhdistyksen toimisto on edelleen ollut vanhoissa suojissaan Liisarink. 27. Sen työtä valaiskoot seuraavat numerot, jotka on tullut tavaksi mainita tässä vuosikertomuksessa. Toimistosta lähetettiin vuoden aikana 1,410 (2,495) pakettia ja 3,323 (4,650) kirjettä. Saapuneitten kirjeitten lukumäärä oli 1,999 (2,970)

Yhteys ulkomaihin.

Yhteys ulkomaihin on ollut olosuhteitten pakosta heikompaa kuin aikaisemmin. Kaikesta huolimatta sitäkin on koetettu ylläpitää. Vuoden alussa, sodan aikana, oltiin kirjeenvaihdossa Maailmanliiton sihteerin toht. Kellyn kanssa. Sodan jälkeen hän sai pyytämänsä selostuksen sodan aiheuttamasta tilanteen muutoksesta pyhäkoulutyössä. Valitetta-

vasti suursodan keväiset mullistukset katkaisivat kokonaan yhteyden toht. Kellyyn. Hänen ehdottamansa avustussuunnitelmatkin raukesivat tämän johdosta.

Alkukesän jälkeen ei tunnetuista syistä ole voitu yllä pitää suhteita Viron pyhäkouluväkeen. — Pohjoismaisten pyhäkoulun johtajien kanssa on oltu kirjeenvaihdossa pohjoismaista pyhäkoulukokousta koskevien neuvottelujen johdosta.

Mainittakoon, että maailman pyhäkoulukongressi, joka aiottiin pitää heinäkuussa Durbanissa (Etelä-Afrikassa) täytyi sodan takia peruuttaa.

Johto.

Kunniapuheenjohtaja: arkkipiispa Erkki Kaila.

Johtokunta: piispa Eino Sormunen (puheenjohtaja), rovasti E. W. Pakkala (varapuheenjohtaja), tuomiorovasti A. A. Ahtola, kenraali K. Vilkama, professori Martti Ruuth, johtajatar Hermanson, opettajatar Maiju Kantele, johtajatar Sylvia Forsberg ja pastori Urho Paljakka.

Lisättyyn johtokuntaan ovat — varsinaisen johtokunnan lisäksi — kuuluneet seuraavat: khra Martti Savelainen Turun hiippakunnasta, rov. J. W. Wallinheimo Tampereen hiippakunnasta, khra Sem Wahl Viipurin hiippakunnasta, asess. I. Peltonen Oulun hiippakunnasta ja asess. Yrjö Wallinmaa Kuopion hiippakunnasta.

Piispa Sormusen estyneenä ollessa on puheenjohtajan tehtäviä hoitanut rovasti Pakkala. Johtokunnalla oli vuoden aikana kolme kokousta.

Sihteerinä ja rahastonhoitajana on edelleen toiminut pastori Olavi Lähteenmäki.

Vuonna 1941 ovat johtokunnan jäsenistä erovuorossa piispa Sormunen, tuomiorovasti Ahtola ja kenraali Vilkama.

Henkilökunta.

Vakinaisia matkasihteereitä oli vuoden alussa kaksi. Toinen heistä, pastori Onni Huuhtanen, ei enää palannut työpaikalleen kaaduttuaan sankarina Kannaksella 13. 3. 40. Hänen poismenonsa oli menetys yhdistykselle ja koko pyhäkoulutyölle. Toisena matkasihteerinä on ollut pastori Aaro Raitio.

Toimistonhoitajana on ollut rouva Irma Parviainen (o.s. Niemelä) ja apulaisina nti Irja Heinonen ja nti Rhea Lindholm, viimeksi mainittu erosi omasta pyynnöstään yhdistyksen palveluksesta 25. 9. 40. Vahtimestarina on edelleen ollut rouva Maria Paljakka.

+

Vuosi 1940 jää historiaan suurten koettelemusten, tappioiden ja menetysten vuotena. Kansamme menetti nuoria miehiä, aineellisia arvoja ja osan Karjalaa. Ne olivat Jumalan kurittavan käden kosketuksia, joit-

ten alle oli vaikea alistua. Mutta sittenkin on saatu nähdä, että meistä on huolta pidetty. Maa seisoo vapaana ja itsenäisenä. Vuoden 1940 ta-paukset yhdistivät tämän rikkinäisen kansan. Saatiin nähdä, että täällä piilee vielä hyviäkin avuja. Uskossa ja toivon mielellä on käyty sodan vaurioita korjaamaan.

Kristikansa, pyhäkouluväki sen mukana, käy turvallisin mielin tule-vaaisuutta kohti, sillä se tietää, että meidän asiamme ovat Jumalan hy-vässä hallinnassa.

Helsingissä, toukokuun 10 p:nä 1941.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta.

Puheenjohtaja:

Piispa Eino Sormunen.

Sihteeri:

Pastori Olavi Lähteenmäki.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen tilinpäätös v:ltä 1940

OMAISUUSTASE 31. 12. 1940.

Varat:

Rahaa: kassassa	58,817: 95	
talletuksina	37,047: 35	
lainaustilillä	4,029: —	
Stipendirahasto	14,868: 35	
Ingmanin rahasto	24,070: 25	
Vanhoiden opettajien rahasto	29,272: 80	
Huhtasen rahasto	603: 50	
postisiirtolilla	955: —	169,664: 20
Osakehuoneusto		120,000: —
Arvepaperit		8,660: —
Kalusto		44,022: —
Kirjavarasto		275,209: 15
Lehtisaatavia		40,200: —
Merkkivarasto		433: —
Lainaustili:		
Ingmanin rahasto	20,000: —	
Stipendirahasto	20,000: —	40,000: —
		<u>mk 698,188: 35</u>

Seurakunnallisten pyhäkouluyhdistysten toimintakertomukset vuodelta 1940.

Alahärmä.

Alahärmän seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen toimintaan vaikutti kertomusvuonna sota melko lamauttavasti. Parhaat opettajavoimat olivat syksystä 1939 alkaen rintamalla, miehet sotilaina ja naiset Lottina. Sodan päätyttyä oli sodan aiheuttama väsymys esteenä säännölliseen työhön pääsemiseen.

Kaikesta tästä huolimatta olivat pyhäkoulut suurimmaksi osaksi kuitenkin toiminnassa. Kotoisilla voimilla koettiin kallista tehtävää hoitaa sen mukaan kuin kyettiin. Suurena haittana oli työlle myöskin se, ettei yhdistys saanut pitää hallussaan kokoushuonettaan, seurakuntasalia, vaan oli se otettu siirtoväen tarpeisiin. Näin jäivät harjoituskokoukset kokonaan pitämättä. Ilahduttavasti on koulutyö jälleen kuitenkin alkanut palautua entisiin uumiinsa, niin että on syytä toivoa ulkonaisten esteitten tultua pois työtä häiritsemästä pian päästävän työhön käsiksi sillä tarmolla, jota monet koulut ovat viime vuosina osoittaneet. Opettajille on selvinnyt kovina aikoina entistä selvemäksi työn kalleus ja Herran suuri armo lunastamaansa kansaa kohtaan. Yhdistyksen jäsenluku on pysynyt entisellään.

Alahärmässä huhtikuun 19 päivänä 1941.

Nestor Ojala,
sihteeri.

Alajärvi.

Seurakunnassa on pidetty pyhäkouluja 56. Opettajia on ollut 49 miestä ja 92 naista, yht. 146. Oppilaita on käynyt pyhäkoulussa 615 poikaa ja 813 tyttöä, yht. 1.428. Koulua on pidetty useimmissa piireissä joka sunnuntai yli vuoden. Koulunkäynti on eri kouluissa ollut hyvin erilaista (sodankin johdosta). Tarkastuksia on ollut yhdeksän (9). Harjoituskokouksia on pidetty kymmenen, vuosikokous siihen luettuna. Kokouksia on pidetty eri puolella pitäjää nim. Hoiskossa, Sauhonperällä, Iinsuulla, Teerinevalla, Soissalossa ja Sippolassa. Kirkolla on pidetty neljä kokousta. Osanotto on ollut kohtalainen. Mukana on ollut 125 naista, 239 miestä, yht. 364. Lapsia kokouksissa on ollut poikia 78 ja tyttöjä 166, yht. 244. Lastenjumalanpalveluksia on ollut yksi ja saarnasi silloin pastori Lempinen Pyhäjärveltä (V.I.). Samalla oli pyhäkoulujuhlat ja siirtoväen juhla, jossa lapset suorittivat ohjelmaa ja rva Mäenpää piti pyhäkoulua.

Kokouksissamme on pidetty neljä eri pyhäkoulua aina vuorottain. Raamattutunteja on pidetty yksi ja on siinä ollut opettajana 1 mies, tavallisia pyhäkouluja 7, opettajina on ollut 6 naista ja 1 mies. Kuvapyhäkouluja on ollut 4, opettajina 4 naista. Laulupyhäkouluja 4, opettajina 4 naista. Tavallista pienten kertomapyhäkoulua ei ole ollut. Koulua on kokouksissa pidetty 16 t., opettajina on ollut 2 miestä, 15 naista, yht. 17. Tähän sisältyy pyhäkoulujuhlissa pidetty tunti. Kokouksessa on ilmestynyt Alajärven pyhäkoululehti yhden kerran.

Johtokunnan kokouksia on pidetty 3. Näissä on ollut osanottajia 11 miestä ja 9 naista, yht. 20. Johtokuntaan kuului puheenjohtajana O. Tunturi, varapuheenjohtajana K. Hannila, sihteerinä Silja Anttila, rahanstiohoitajana M. Tallbacka, muina jäseninä V. Luoma-aho, Iida Sissala ja Elvi Nuolikoski, varajäseninä Marja Oikari, Impi Mäntyniemi ja M. Kanervikkoaho.

Pyhäkoululehden toimitukseen ovat kuuluneet Silja Anttila, Eeva Anttila ja Elvi Nuolikoski, avustajina Martta Viitasaari, Marja Oikari, V. Luoma-aho ja M. Tallbacka. Seurakunnan lahjoittaman Raamatun sai M. Mäkinieni Kurejoelta.

Vuosi 1940 on ollut meille jokaiselle koettelemuksen aikaa. Olihan Suomi julistettu sotatilaan ja osa maastamme sotatantereena. Jokainen kutsuttiin täyttämään raskaita velvollisuuksia, toiset rintamalla toiset rintaman takana. Meille pyhäkoulunopettajille kuului kutsu taisteluun julmaa vihollista vastaan. Meille annettiin

taisteluase ja se ase on »rukous». Olihan rintamalla pyhäkoulunopettajia, meidän entisiä oppilaita ja puheenjohtaja O. Tunturi. Eikö meidän velvollisuutemme ollut tukea heitä, ei vain aineellisesti, mutta myöskin henkisesti, »rukouksessa».

Siis rukouksessa kantakaa toisianne niinkuin Kristuskin on teitä kantanut.

Alajärvellä 19 p. tammik. 1941.

Silja Anttila.

Otto Tunturi.

Elimäki.

»Niin kuin päiväsi, niin on voimasikin oleva.»

Meidän toimintamme alkoi 26 p:nä marrask. 1939, päivänä, jolloin ensimmäiset surun viestit kantautuivat kansamme ylitse rajarauhan rikkomuksista Mainilassa. Levottomuus valtasi mielel ja empimättä tuli kaikessa esille kysymys, uskaltaako alkaa mitään. — Mutta Jumalan henki muistutti uudelleen, »tehkää työtä niin kauan kuin on päivä», ja niin aloimme toimintamme, Minkäläinen on luottamuksesi, sellainen on voimasikin oleva. Samalla kuin kuolemanvarjot alkoivat ahdistella, heräsi hengellinen Israel liikehtimään, vaikkakin pienoiskoossa näennäisesti. Yli odotusten siunasi armon Herra tämän aloitteen. Saimme ikäänkuin yllötteen sodan kaulun voittamiseksi, unohtaen ulkonaisen, katsoen enemmän sisäiseen elämään. Lapsia riensi suurin joukoin etäämpääkin omaan pyhäkouluunsa, samoin vanhempia saapui, erittäin siirtolaisia. Alttiutta ja innostusta ilmeni omakohtaiseen ohjelmaankin, niin ettei aina ehtinyt oikein tunnissa suorittaakaan kaikkia. Saimme tuntea Hengen vaikutusta lähellämme, tuntui siunaavalta olla yhdessä suuren Sanan ympärillä. Kokouksemme muistutti joskus herännäisten seuroja. — Saimme uudelleen tuntea tuon sanan voiman: »Niin kuin päiväsi, niin on voimasikin oleva». — Jumalalle olkoon kiitos, kunnia ja ylistys!

Ajan oloon ilmeni meilläkin vaikeuksia, vastuksia ja mielipahaa. Tuli epätoivoa, ahdistusta ja huolta, varsinkin rauhan palattua, kevään koittaessa. Mutta missä hengellisessä työssä ei olisi vastahenkeä häiritsemässä, varsinkin jos tahtoo edustaa aitoa ja ajankohtaista kristillisyyttä Suomenkin Sionissa. Eihän tämä elämä taistelua olisikaan ilman esteitä, sillä emme ole saavuttaneet vielä sitä, vaan riennämme eteenpäin voittopalkintoon.

Lapsia on ollut kirjoissa lähes puolisataa ja niistä on noin puolet ollut vakituisia koulussa kävijöitä, enimmäkseen tyttöjä. Juhlia emme ole voinut järjestää huonon ajan takia, paitsi joulukuusijuhlat, sekä pari kertaa hartaustilaisuuksia, joissa seurakunnan pastori on ollut mukana. Pyhäkouluja on ollut yht. 44 kertaa ja tarkastuksia 1 elokuulla. Samoin on pastori rouva Salo käynyt meitä avustamassa kauniilla laulullaan sekä rohkaisevilla puheillaan kuten pastorimmekin. Maininnan ansaitsee myös ystävämmme »Koulu-täti», rouva Koivisto. Hänen monipuolinen myötätuntonsa on ollut kerrassaan kohottavaa ja lohduttavaa. Omasta puolestani minä, joka olen läheltä katsonut asiaa, ollut vastuunalainen siitä, voin sanoa, että kyllä se on suurimmaksi osaksi kyynelkylvöä ollut, itkun laakson läpi vietyä siementä sitkaimelle, niin että jos se on kukoistanut, niin on se vastausta rukoukseen ja sinänsä Herran armosta kaikki. Jeesusuhan on itse sanonut, että ilman minua ette mitään voi. Siksi saakoon Hän parhaimman kiitoksen ja tunnustuksen kuin myöskin kunnian! Uskomme, että työmme ei ole turha Herrassa.

Katri Romppanen
opettaja.

Enonkoski.

»Katso, tässä minä olen, lähetä minut.» Jes. 6: 8.

Tämä profeetta Jesajan vastaus Herran kysymykseen: kenet minä lähetän kansani keskuuteen, ilmaisee antautumista kokonaan Herran palvelukseen. Se on ar-

mahdetun, pelastetun Jumalan miehen nöyrää puhetta. Vain Jumalan rakkauden täyttämä ihminen voi olla valmis lähtemään Herransa asialle.

Miten on ollut meidän laitamme Herran työssä? Onko se ollut kokonaista antautumista sille tehtävälle, johon olemme kutsutut? Kyllä Jumalan etsivä rakkaus ja armo ympäröivät meitäkin kuluneenakin vuonna, vaikka se ilmeni niin monen kohdalla surun ja koetelemusten muodossa. Kun vuotta aloittaessamme sodan riehussa maassamme pääitimme kokoonumisistamme sananjulistustilaisuuksiin, niin nousi sydämeistä huokaus: kokoonnutaan, jos Jumala suo. Elämä näytti epävarmalta viikkojen, jopa päivienkin päähän. Jumala soi meidän kuitenkin rauhassa kokoontua säännöllisesti rakkaaseen Herran huoneeseemme, pyhäkouluihin ja muihin hartaustilaisuuksiin.

Saikohan taivaallinen Isä meiltä kiitoksen kaikesta tästä? Tulikohan kiitetyksi myös siitä, että saimme edelleen jäädä yhtenä seurakuntana Herraamme palvelemaan silloin, kun niin monet seurakunnat hajoitettiin?

Rauhan tultua maahamme näytettiin meille kuin välähdyksenä niiden ihmisten elämä, jotka menettivät kaikkensa. Kuka meistä mukana olleista voisi unohtaa viime vuoden palmusunnuntain jumalanpalvelusta kirkossamme. Olihan siellä silloin mukana paljon hajalle lyötyjen seurakuntien jäseniä, siirtolaisia. Jos he muulloin eivät valittaneet kovaa osaansa, niin silloin he itkivät. He tunsivat varmaan, mitä merkitsee ihmiselle se, että saa yhdessä seurakuntansa jäsenten kanssa kokoontua omaan Herran huoneeseen. Tätä suurta armoa ei heillä enää ollut. He olivat kuin hajoitettu lauma ilman paimenta.

Kaikki se oli Jumalan voimakasta saarnaa meille. Tuntui kuin meiltä olisi sinä päivänä kysytty: täyttääkö sydämesi kiitos Herralle siitä, että olet saanut ja saat vielä omalla pienellä paikallasi seurakunnassasi toimia Herran työssä. Nousi polttavana mieleen kysymys: onko tehnyt kaikkeni Jumalan asian eteenpäin viemiseksi silloin, kun siihen on ollut tilaisuus. Sillä mitäpä me pyhäkoulutyöntekijät muuta olemme kuin Kristuksen vähäisiä käskyläisiä lähetetyt suurelle asialle lähettäjän kunniaa ja suurta rakkautta kirkastamaan kirkassilmäisille lapsukaisille. Tässä vaativassa, kalliissa työssä tahtoo oma kykenemättömyys aina ahdistaa mieltä. Tämä ahdistus se painaa kuitenkin vain lähemmäksi suurta neuvonantajaa Jeesusta Kristusta. Ja siltä paikalta lähteneenä jaksaa taas sanoa: »Tässä minä olen, lähetä minut.» Saa tuntea, ettei sittenkään, kaikesta heikkoudestaan ja kykenemättömyydestään huolimatta ole suurempaa onnea kuin Herraa lähellä kulkiessa saada palvelella Hänen pienimpiään.

Sitä palvelemisen iloa saatiin runsaasti kokea kuluneellakin vuodella pyhäkouluissamme.

Toimivia pyhäkouluja oli seurakunnassamme 28. Näissä oli opettajia 71, oppilaita 471, tyttöjä 273 ja poikia 198. Opettajien harjoituskokouksiin kokoonnuttiin 6 kertaa, kesällä eri kylissä, talvella kirkossa.

Uudenvuoden päivänä pidettiin kunnanhuoneella yhteinen kuusijuhla, joka oli järjestetty samalla myös siirtolaislapsille.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Marianpäivänä myös kunnanhuoneella.

Yhteistä kesäjuhlaa vietettiin kesäk. 2 p:nä kirkolla. Ohjelmassa oli runsaasti lasten esityksiä sekä puheita.

On ilahduttavaa todeta, miten seurakuntalaiset muistavat aina näitä juhlamme tuomalla sinne lapsille tarjottavaa.

Erikoisesti pyydämme kiittää Aholammin isäntäväkeä, joka säännöllisesti useana vuonna on lahjoittanut suurehkon määrän maitoa kesäjuhlaan lapsille jaettavaksi voileipien ja pullan kanssa.

Useimmissa koulupiireissä on kesän aikana vietetty myös paikallisia pyhäkoulujuhlia, joissa kirkkoherra on ollut mukana.

Samoin on kirkkoherra pitänyt tarkastukset eri kouluissa hartaustilaisuuksien yhteydessä.

Piispantarkastuksen aikana järjestimme tarjoilun yleisölle ja saatiin näin taaskin huomattava lisä rahastoomme.

Yhdistyksen varoilla tilattiin opettajille Pyhäkoululehti 30 vsk. sekä Lasten pyhäkoululehteä 79 vsk.

Joulun edellä ostettiin yhdistyksen varoilla kankaita, joista valmistettiin vaatteita sodan johdosta kärsimään joutuneille rajaseudun lapsille noin 1,000 mk:n arvosta. Lisäksi saimme samaan tarkoitukseen joukossa hyvässä kunnossa olevia käytettyjä vaatteita y.m. Lahjat lähetettiin Rajaseudunystävien Liiton lähettämällä osoitteella Kuumoon.

Keskuudestamme siirtyi kuoleman kautta uskollinen pyhäkoulunopettaja neiti Alma Karvinen toimittuaan useita vuosikymmeniä tässä työssä. Hänen haudalleen laskettiin yhdistyksemme puolesta seppele.

Johtokuntaan kuuluivat vakinaisina jäseninä: kirkkoherra T. Vuorinen (puheenjohtajana), tiirehtööri J. A. Maaniemi, Vilho Makkonen, Hilda Pesonen, Edith Hirvonen ja Elsa Asikainen, varajäseninä, Kerttu Kariharju ja Lempi Vanttinen. Rahastenhoitajana ja sihteerinä toimi Elna Behm. Tilintarkastajina olivat rva Aino Makkonen ja kauppias Antti Kuokkanen.

Kiitos Jumalalle kaikesta. Tehkäämme edelleen palavin sydämin työtämme! Pyytäämme Herran avulla olla uskollisia vähässä, sillä uskollisuutta katsoo Hän ei työtä puuttuvaista.

Enonkoskella 4. 3. 1941.

Elna Behm.

Haukivuori.

»Kylvä siemenesi aamulla äläkä hellitä kättäsi ehtoollakaan; sillä et tiedä, tuoko onnistuu vai tämä vai onko kumpikin yhtä hyvä.» Saarn. 11: 6.

Rakkaat työtoverit ja pyhäkoulun ystävät.

Yllämainittu Pyhän Kirjan sana kehoittaa meitä käyttämään jokaista tilaisuutta, minkä Herramme meille antaa, sillä onhan meillä vain yksi elämä elettävänäimme ja sekin niin lyhyt. Käyttäkäämme lyhyt elomme aika hyvän siemenen kylväntään. Kiitäkäämme Herraa, meidän Jumalaamme, joka on niin ihmeellisesti menetellyt kanssamme. Ajatellessamme kulunutta vuotta kansamme ja oman hengellisen työnteon mahdollisuuksiin nähden, täytyy meidän ottaa huomioon, että mahdollisuudet olisivat supistuneet vähiin, jopa olemattomiin, jos ylivoimainen vihollisemme olisi voittanut. Meille annettiin vielä aikaa ja tilaisuutta työhön Herran vainiolla. Eikö huudakin tämä meille velvoittavana: »Käyttäkää teille suotua aikaa!»

Jos me todellakin annamme tilaa sydämissämme tälle kehoitukselle, niin miten paljon siunausta voikaan levitä kauttamme. Eitsityämme itsellemme Herramme siunauksen, olemme saaneet ne alltiuden kengät jalkoihimme, jotka rauhan evankeliumi antaa. Silloin tulemme aivan kuin itsestämme käyttämään jokaista meille suotua tilaisuutta puhuaksemme Jeuksesta ja puhuttuamme tunnemme tarpeen viivähtää vielä Herramme luona pyytäen, että Hän antaisi työllemme siunauksen.

Kun sadonkorjuu kerran joutuu, on se lapsi, jonka puolesta olemme rukoilleet, talalla siellä. Jumala siunasi sanamme, vaikkemme nähneet täällä sen vaikutusta siinä muodossa, kuin olisimme toivoneet. Mutta sadonkorjuun päivänä näemmekin vastoin luuloamme, että työmme ja palveluksemme olivat tuottaneet siunauksen. — Eräänä sunnuntaina noin 20 vuotta sitten puhuin elämän sanaa kirkossamme. Kun laskeuduin alas saarnatuolista, tunsin olevani alakuloinen, koska mielestäni ei kukaan ollut tullut siunatuksi, olihan puheeni ollut kylmä ja kuollut. Seuraavana tiistaina tuli kirje, jossa eräs kuulija kiitti Herraa siitä, että oli pannut minut puhumaan aivan kuin häntä varten ja hän pääsi sen kautta murheestaan. — Käyttäkäämme siis meille vielä suotua aikaa.

Pitäkäämme huolta omasta puolestammekin siitä, että sadon korjuupäivänä on meidän kohdaltamme jotain talteen pantavaa. Jos emme ole mitään toimineet tai olemme toimineet välinpitämättömästi ilman rukousta ja yhteyttä Jumalan kanssa, niin älkäämme ihmetelkö, jos satoa puuttuu kohdaltamme. Mutta varmaa on, jos Jumalan apuun luottaen olemme kylvömme tehneet ja vaivanneet itseämme sielujen hyväksi Herran Sebaotin nimen tähden, on sato myöskin korjuun tullen tuleva näkyviin. Me emme tiedä, mikä aika on paras ja menestyksellisin. Herramme ei tule meille kertomaan huomenenako vai ehtona tai puolenpäivän aikana tehdyn kylvömme hän ottaa huomioon ja siunaa. Hän voi siunata aamulla tehdyn kylvön tai

ehtoolla heitetyn siemenen tai molemmat. Hän voi siunata kaiken. Aamulla on alettava. Aamuhetki kullan kallis. Lasten sydämiin on kylvettävä kallis siemen. Ehtoseen mennessä on Herra Henkensä kautta syventävä työnsä niin, että saamme kaksinkertaisesti heikosta työstämme, jonka yllä Hän antaa siunauksensa levätä.

Oi kyntö, kylvö kestää
Tääll' hetken verran vaan.
Ja sitten seuraa riemu,
kun vilja korjataan.
Vain hetken nyt saan oottaa,
kun usvat haihtuvat.
Ja sitten, sitten aukee
jo taivaan valkamat.

Mennyt vuosi alkoi sodan vallitessa. Vuosijuhlamme Loppiaisena jäi pitämättä ilmahälytyksen takia. Kun 1. Rukouspäivänä 28/1 jälleen kokoonnuimme vuosijuhlaa viettämään, keskeytyi sekin ilmavaaran uhatessa. Sotatilanne vaikutti häiritsevästi yhdistyksen toimintaan. Vasta rauhan tultua pidimme talvijuhlan 14/4 Häkkilän koululla. Toinen juhla jäi pitämättä. Suunnitellut kesäjuhlat vietettiin Nykälässä ja Saaren Kohvakassa.

Pyhäkouluja on toiminut 32 ja niissä opettajia 26 miestä ja 52 naista, yhteensä 78 opeettajaa. Lapsia on käynyt pyhäkouluissa 424 poikaa ja 448 tyttöä, yhteensä 872 lasta. Opettajien harjoituskokouksia on pidetty neljä.

Opettajille on tilattu Pyhäkoululehti yhdistyksen puolesta ja rippikoulunsa päättäneille, ahkerille pyhäkoulussa kävijöille on annettu muistoksi kaunis risti raamatunlauseineen ja muistokirjoituksineen.

Johtokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana kirkkoherra Eino Tani, opettaja Juhlo Hänninen varapuheenjohtajana, rahastonhoitajana ja sihteerinä opettaja Lempi Mäkinen. Muina varsinaisina jäseninä ovat Iida Hänninen (Hietala) ja Iida Hänninen (koulu), herastuomari Ville Hänninen ja suntio Emil Teittinen sekä varajäseninä ovat Selma Sinijärvi ja Helmi Knuutinen sekä kanttori S. A. Knuutinen.

Haukivuorella 18 p:nä tammik. 1941.

Eino Tani. *Lempi Mäkinen.*

Kangasala.

»Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahaa, sillä sinä olet minun kanssani; sinun vitsasi ja sauvasi minua lohduttavat.» Ps. 23: 4.

Pimeään laaksoon painui Suomen kansan tie toista vuotta sitten. Me Herran työvainion heikot palvelijat painuimme mukana. Monasti niin raskain mielin, ettei sitä kuvata voi, astuimme me työpaikallemme. Sanaa piti saarnata suurille ja pienille, lohtua ja rohkaisua jakaa, vaikka omassa sisimmässä riehui tuskan myrsky. Mutta Herra hoiti meitä läpi pimeän laakson. Ja nyt, ulkonaisesti rauhallisissa oloissa, meillä on täysi syy kiittää pimeän laakson kokemuksista. Herra on suonut meille sen armon, että saamme yhä sanan kylvää tehdä rakkaassa isäimme maassa.

V. 1940 oli seurakunnassamme toiminnassa 19 pyhäkoulua, niissä 5 mies- ja 31 naisopettajaa, yhteensä 36. Lapsia oli 359, niistä 150 poikaa ja 209 tyttöä. Harjoituskokouksia pidettiin 6 entisellä ohjelmalla harj. tunteineen, puheineen, raamattutunteineen y.m. Seurakunnan puolesta on opettajille edelleen tilattu Pyhäkoululehti. Yhdistys on kustantanut lapsille Lasten Joulukirkon sekä toimittanut kuvia jaettaviksi.

Opettajien riveistä poistui maanviljelijä Kustaa Mattila, joka oli 40 vuotta uskollisesti piti pyhäkoulua Köyrän kylän lapsille. Hän sai kotiin kutsun 20/11 1940 69 vuotiaana. Suomen Pyhäkouluyhdistys antoi hänelle aikanaan kunniakirjan uskollisesta työstään pyhäkouluasian hyväksi.

Kangasalla helmikuun 9 p. 1941.

E. Ponsimaa,
puheenjoht.

Kuopion maaseurakunta.

Kuopion maaseurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen tilasta v. 1940 mainittakoon seuraavaa:

Pyhäkouluja oli toiminnassa kaikkiaan 37.

Pyhäkoulunopettajia 16 miestä ja 43 naista, yht. 59.

Pyhäkouluoppilaita kaikkiaan 708.

Pyhäkouluntarkastuksia suoritettu 9, tarkastettujen pyhäkoulujen luku 12.

Pyhäkouluyhdistyksellä varoja juoksevalla tilillä 31/12 1940 mk 4,127: 50.

Pyhäkouluyhdistyksen puolesta:

J. L. Lajunen,
v.t. khra.

Kuopion kaupunki.

»Oi Jeesus, ota sylähis
nyt meidät pienet turvihis,
päällemme laske kätesi
ja anna siunauksesi.»

Tällä kertaa on toimintakertomuksemme vain puolivuotiskertomus, sillä pyhäkoulumme pääsivät alkamaan vasta syyskuussa. Emme vielä ole kaikissa entisissä koulupaikoissa voineet aloittaa työtä, sillä ne ovat yhäkin siirtolaisten asuntona. Sota siis jo toisen kerran supisti työtämme pyhäkouluissa tuntuvasti. Pyhäkouluja on pidetty 7:ssä paikassa; lapsia on ollut 500—600 ja opettajia 22 naista, 8 miestä, yhteensä siis 30 opettajaa.

Minkäänlaista vuosijuhlaa ei voitu viime vuonna viettää, ainoastaan vuosikokous pidettiin 15 p:nä toukokuuta kirkon sakaristossa. Lokakuun 4 p:nä oli meillä joulukunnan ja pyhäkoulunopettajain yhteinen illanvietto vanhassa seurakuntatalossa. Asessori Verkkoranta selosti seuraavan sunnuntain tekstin, neiti H. Kärkkäinen toi terveiset viime kesänä Kotkassa pidetyiltä vuosijuhlilta, rva E. Riihijärvi lauloi op. I. Nenosen säestäessä. Virkistykseksemme oli eräs opettaja vuoden säästänyt kahvejaan tarjotakseen meille kahvit tässä tilaisuudessa. Erikoisen yhdistävä tilaisuus oli myös pyhäkoulunopettajien kesken op. E. Konttisen häät. Kaikki pyhäkoulunopettajat oli kutsuttu näihin häihin seurakuntalolle. Tilaisuus sai siellä pidetyssä puheessa nimekseen: »Pyhäkouluhäät». Harvinaisen lämmittävä sananviljelytilaisuus.

Kesäisiä retkiä Kuopion kauniiseen ympäristöön voimme taaskin tehdä. Niistä konsuli Hallmanin maatilalle Alaholville tehty retki oli lapsista riemullisin, sillä siellä tarjottiin virkistykseksi maitoa vieraille. Tästä lausumme Pyhäkouluyhdistyksen puolesta kiitokset konsulin rouva Hallmanille.

Joulujuhlaa vietimme kirkossa jouluilta. Tilaisuudessa jaettiin lapsille Lasten Joulukirjko ja muita lehtiä.

Eräässä suhteessa on vaikea määritellä, onko meillä ollut aihetta iloon vaiko suriin. — Kunnan miehet ovat meiltä vieneet pari uskollisimpia opettajiamme, ja niin yhdistyksemme menetti rahastonhoitajansa ja samoin kirjastonhoitajansa.

Jouluun on vuoden kuluessa kokoontunut 2 kertaa. Siihen kuuluvat itseoikeutettuina kaikki seurakunnan papit ja valittuina: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja I. Mustonen, ylias. A. Juustila, neiti A. Rosilainen, herrat O. Halonen ja T. Kuvaja, kunniajäseniä opettajat I. Vepsäläinen ja A. Kansanen. Yhdistyksen puheenjohtaja on ass. A. Verkkoranta, varapuheenjohtaja tark. V. Kotkanen, kirjastonhoitajina neidit A. Rosilainen ja A. Jussila, sihteerinä op. I. Mustonen. — Yhdistyksemme katsoo toivorikkaana tulevaisuuden työtään siksi, että arvoisa piispaamme, Suomen Pyhäkouluyhdistyksen puheenjohtaja, piispa Sormunen lupautui Kuopion kaupungin Pyhäkouluyhdistyksen kunniajäseneksi. Sydämellisesti kiitämme piispa Sormusta lupauksestansa, että pyhäkouluasioissa saamme häntä vaivata silloinkin, kun hänellä on kiire toisten tehtävien takia.

Meidän silmissämme on työme kuluneena vuotena ollut sangen pientä ja hajanaisena, mutta kuka tietää, mitä Jumala on kaikessa hiljaisuudessa saanut tehdä.

Jeesuksen siunaamat kädet koskettavat varmaan meidänkin päivinämmä pyhäkouluissa lapsia, ja silloin ei työmme ole oleva turha.

Kuopiossa 23 p:nä helmikuuta 1941.

Anto Verkkoranta.

Ida Mustonen.

Kuru.

Seurakunnassa on vuonna 1940 toiminut 15 pyhäkoulua, niissä 15 opettajaa ja 150 oppilasta.

Muutammat kouluista ovat toimineet koko vuoden, toiset osan siitä. Apuvälineitä lienee ollut niukasti: joitakin opettajien ja lasten lehtiä, mahdollisesti etupäässä vanhaa varastoa. Juhlia ei ole pidetty eikä tarkastuksiakaan.

Kurussa 19. 4. 41.

Elja Penttilä.

Rautjärvi.

»Jota Herra rakastaa sitä hän myös kurittaa.» Nämät pyhän kirjan sanat johtuvat mieleen lohdutuksen ja nöyryytyksen sanoina kulunutta vuotta muistellessa. Ne sopivat meihin sekä seurakuntana että yksilönä. Seurakunnastamme on tullut tynkä-Rautjärvi. Puolet sen jäsenistä menettivät kotinsa ja joutuivat kulkurin tavoin värjötteleämään vieraisissa nurkissa. Heidän joukossaan oli monta ahkeraa pyhäkoulunopettajaa, jotka ovat saaneet erota rakkaista oppilaistaan, kun he ovat joutuneet erilleen. Vain yksi pyhäkoulu on voinut Hausjärvellä jatkaa toimintaansa. On lohdullista tietää viitsan olevan rakastavan Isän kädessä, vaikka se tekeekin kiipeää. Sama Isä, joka lyödessään haavoittaa, myös parantaa, kun jättäyämme nöyriinä, avuttomina ja synninin sairaina hänen armahtaviin, väkeviin käsiinsä. Oi, jospa kansamme tämän käsittäisi. Vaikka suru menetyksistämme painaa, älkäämme jättäkö uskallustamme. Tehkäämme työtä, vaikka se on vähäistä ja halpaa maailman silmillä nähtynä ja itsestämmeikin heikkoutemme tuntien. Jumalan sana ei tyhjänä palaja. Se kasvaa aikanaan hedelmän, vaikka se usein jää kylväjältä näkemättä. Teroittakaamme sen totuuksia lapsille sunnuntaista toiseen, jotta heistä pyhän sanan valossa kasvaisi parempi sukupolvi kuin mitä me olemme.

Rauhan tultua on pyhäkoulukokouksia pidetty kerran kuussa. Pyhäkouluja on jällelle jääneessä seurakunnassamme ollut 32, jotka ovat jälleen alkaneet toimia. Ennen uutta valtakunnan rajaa niitä oli 61.

Yhdistyksellämme on oma kirjasto sisältäen oppaita ja pyhäkoulukirjallisuutta. Sitä ovat pyhäkoulunopettajat ahkeraan käyttäneet.

Kaikkivaltias, armollinen Jumala, siunatkoon Suomen koteja ja antakoon niille, jotka ovat kotinsa menettäneet, jälleen kodin. Herra siunaa pyhäkoulunopettajia ja lapsia. Tee meistä sinun kansasi.

Yhdistyksemme rahallinen asema oli joulukuun 31 päivänä 1940 seuraava: Säästö 1,470:46, tuloja 57:46, yhteensä 1,527:22. Menoja oli vuoden aikana 158:—, Säästö vuodelle 1941 1,379:92.

Rautjärvellä maaliskuun 20 päivä 1941.

Antti Partinen.

Sippola.

Yhdistyksen työskentely seurakunnan lasten keskuudessa on vuoden kuluessa jatkunut olosuhteiden sallimissa rajoissa. Sota, sotilasmajoitukset ja sotaväsymys ovat hieman hidastaneet ja estäneet työtämme.

Varsinkin opettajakokouksia on ollut harvoin. Kaikkiaan 6 kertaa on pienellä joukolla oltu koolla. Virkistävinä poikkeuksina olivat juhannusjuhla lapsille pääkirkolla, hautausmaanjuhla 21. 7. 1940 Hirvelän hautausmaalla ja Luther-kurssit Liikkalan Mäkelässä 7—13. 10. 40.

Erkki Pirkka.

Sotkamo.

Kun kulunut toimintavuosi on ollut sellainen, että työ pyhäkouluissa on ollut seisauksissa tunnetuista syistä, maamme kohdanneen sodan johdosta, ei niiden toiminnasta ole erikoista kertomista. Opettajain vaaliakaan ei voitu toimittaa, kun viime talvena ei ollut kinkereitä. Toivottavasti opettajat kuitenkin entisellä päätöksellä jatkavat toimintaa kutsumalla lapset kouluun. — Myöskään ei kuluvaksi vuodeksi ollut mahdollista tilata lasten Joulukirkkoa eikä Pyhäkoululehteä.

Johtokuntaan ovat kuuluneet jo kauan tässä toimessa olleet vakinaiset jäsenet J. H. Meriläinen, Vesteri Arffman, Salomo Meriläinen, Anna Hakkarainen, Amalia Korhonen ja Konsta Heikkinen. Varajäseninä ovat Heikki Heikkinen, Sofia Partanen ja Eedit Silvennoinen. Kolehtia on yhdistykselle kertynyt kirkossa mk 491:05, Jöenaluksen talossa seuroissa kannettu kolehti teki 180:—. Rahaa on pankissa mk 6,041:45.

Kun meille nyt on suotu rauha ja tilaisuus toimintaan, toivokaamme, että opettajat jaksaisivat Jumalaa luottaen kallista pyhäkoulutyötä jatkaa. Voi vielä tulla aika, ettei kukaan saa työtä tehdä. Tehkäämme sitä kun vielä päivää on, sillä »väsy ei saa, joka mieli käydä elon poluilla, pitää vaivaa nähdä, valvoa sydänyös, muuten turha on työs.»

Sotkamossa 17 p:nä elokuuta 1940.

Antti Silvennoinen.

Sysmä.

Viime vuosikertomuksessa lausuttu syy, että ajan painostava mieliala on suureksi osaksi ollut myös vaikuttamassa jonkin verran lamauttavasti pyhäkouluoloihimme, moneen opettajaan ja lasten vanhempiin, on edelleen ollut olemassa ja osaltaan vaikuttamassa sen, ettei pyhäkoulutoiminta ole virkistynyt eikä harrastus noussut. Mutta riittäkäämme kukin kohdallamme, pyhäkoulunystävät, opettajat ja papisto, kun vaan uskossa tähystelemme suureen valoon, sieltä apua, siunausta ja harrastusta saaden.

V. 1940 on ollut toiminnassa 22 pyhäkouluja, opettajina 23 nais- ja 3 miesopettajaa. Oppilaita on käynyt 223, lukematta aivan harvoita käyneitä. Kullekin opettajalle tai pyhäkoululle on tilattu Pyhäkoululehti ja Lasten pyhäkoululehti. Lasten Joulukirkkoja on myös tilattu.

Opettajien kanssa on tullut pidetyksi vain 4 varsinaista harjoitus- ja harrastuskokousta, joissa samalla muun ohjelman ohella joku opettajista on pitänyt vuorostaan pyhäkoulun lapsille. Pidetyt pyhäkoulun johdosta on keskusteltu. Muusta ohjelmasta kokouksissamme mainittakoon: laulua, opettajien ja lasten lausuntaa ja luentaa sekä puheenjohtajan ja joskus jonkun opettajan puhe. Toivomme taasen voivamme useammin tällaisia kokoontumisia toimeenpanna.

Joka kesä on toimeenpantu lasten pyhäkoulujuhla. Ensin on kirkossa kohta jumalanpalveluksen jälkeen pääyhdistyksen lähetin puhe lapsille ja kyselyä, minkä jälkeen on juhlaa jatkettu kirkkotarhassa puhein, lauluin sekä opettajain ja lasten esityksin. Toivomme tänäkin vuotena saavamme pääyhdistykseltä juhlapuhujan avuksemme kesäjuhlaamme.

Em. Suvanne.

Valkeala.

Aloittaessamme vuotta 1940 ahdisti sodan hävittävä myrskyaalto rakasta isäimme maata. Pyhäkoulutyö seurakunnassamme oli sodan aikana epäsäännöllistä. Rauhan tultua on pyhäkouluja pidetty yleensä säännöllisesti. Seurakunnassa on toiminut 70 pyhäkouluja, joista koko vuoden on toiminut 31 ja vain talvella 39 pyhäkouluja. Opettajia on 35 mies- ja 141 naisopettajaa, yht. 176; oppilaita 575 poikaa ja 644 tyttöä, yht. 1,219 lasta.

Pyhäkoulut tarkastettiin talvella lukukinkereillä. Kesällä pidettiin seurakunnassa 18 tarkastustilaisuutta, joissa tarkastettiin yht. 45 pyhäkouluja. Kuluneena

vuonna pidettiin 10 opettajain kokousta, joista kirkkoherran pappilassa 4, Jokelan pappilassa 5 ja seurakuntasalissa 1. — Kokouksissa on käynyt 51 mies- ja 147 naisopettajaa, yht. 225, keskimäärin siis 22. Oppilaita on kokouksissa ollut 69 poikaa ja 74 tyttöä, yht. 143, keskim. 14 kokousta kohti. Kokouksissa on pidetty 8 kuva-, 9 teksti-, 3 laulu- ja 3 raamattutuntia, yht. 27 tuntia. Tunteja on pitänyt 7 mies- ja 20 naisopettajaa. Puheita ovat pitäneet khra Jokipii, oman seurakunnan papit ja pyhäkoulunopettajat.

Pyhäkouluyhdistyksen rahavarat olivat tämän vuoden päättyessä (ilman korkoja) 2,068 mk 20 p. — Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 28 p. tammikuuta.

Yhdistyksen puheenjohtajana ja rahastonhoitajana on toiminut khra J. Utriai-
nen, varapuheenjohtajana khra T. Sutinen ja past. K. Utriaiainen, sihteerinä op.
Aino Helle ja Elli Pukkila. Tilit tarkastivat maanvilj. Vihtori Skyttä ja Eemil Niemi,
koska edellisessä vuosikokouksessa valitut tilintarkastajat suntio Otto Haimi ja Ar-
mas Mauno eivät olleet tilaisuudessa tullejä tarkastamaan. Taloustoimikuntaan kuu-
luvat khra Utriaiainen, Elli Tohr, Elli Ritori, sisar Hanna Kangas ja op. Aino Helle.

Seurakunta on tilannut opettajille Pyhäkoululehden.

Valkealan pyhäkoulunopettaja Mariti Kousa sai uhrata nuoren elämänsä isän-
maan vapauden ja niiden pyhien arvojen puolesta, joita hän täällä rauhan päivinä
oli rakkaudella vaalinut. Jokainen opettaja kaitsee pyhäkoulussaan Kuningaan pie-
niä karitsoja. Hän, Kuningas, sanoo: »Katso, minä tulen pian ja palkkani on mi-
nun kanssani.»

J. Utriaiainen

Elli Pukkila.

Pyhäkoulupapit ja -johtajat.

Oletteko tilanneet seurakuntanne pyhä-
koulunopettajille

Pyhäkoululehden

ja pyhäkoululapsille

Lasten Pyhäkoululehden?

PYHÄKOULUJEN RAAMATULLISIA KUVIA

saatavana jälleen heinäkuusta alkaen

Kuvat ovat pieniä, liimattavia arkkeihin koottuja monivärikuvia. Arkissa 50 kuvaa 3. vuosikerran evankeliumeista.

Arkin hinta vihkoineen 9 mk.

Pyytäkää mallikappaleita! Tehkää tilaukset ajoissa!
Suurista tilauksista alennus.

PYHÄKOULUYHDISTYS
HELSINKI I. - LIISANKATU 27 G.

Äikukoulu 2

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN
PYHÄKOULUYHDISTYKSEN

VUOSIKERTOMUS

JA SEURAKUNNALLISTEN PYHÄKOULUYHDISTYSTEN

TOIMINTAKERTOMUKSET

VUODELTA 1941

Pelastuksen tie.

Lähellä on Herra niitä, joilla on särjetty sydän, ja hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli. Ps. 34: 19.

Kun eräältä Helsinkiin saapuneelta talonpojalta viime vuosisadan lopulla kysyttiin, mitä pahaa Suomen kansa oli tehnyt, kun Jumala sitä sortovuosien vai-voissa koetteli, niin kerrotaan ukon vastanneen, että kaikki on ansaittua. Hän selitti, että Venäjää vastaan Suomen kansa ei tosin ollut mitään rikkonut, mutta sitä enemmän Jumalaa vastaan. Se oli rangaistuksen aihe.

Kansamme asia on nytkin ollut maailman tuomioistuimissa oikeaksi havaittu. Aiheettomasti on kimppuumme hyökätty. Mutta syyttömiä emme ole. Ei ole meillä aihetta kerskaukseen vanhurskaan Jumalan edessä. Siksi on meidän nähtävä ras-kaat koettelemuksemme ja kärsimyksemme samassa valossa kuin katseli mainitse-mamme sydänmaan talonpoika helmikuun manifestin ajan ahdistuksia.

Syylisyydestä ja syntisyydestä voidaan kyllä puhua valittavia, omaan itseensä-kin kohdistuvia sanoja, mutta sydämen pohjasta kohoava huokaus »Herra, armahda minua», on vaikeasti opittava läksy. Olemmeko sen oppineet omalla kohdallamme?

Tärkeintä olisi, että kansamme tuntisi hätää vain siitä, että se ei kadota elävää Jumalaa. Suurin onnettomuus ei ole sota vaivoineen. Suurin onnettomuus olisi se, että Jumala hylkäisi meidät. Ja hän voi sen tehdä, ellemme tee parannusta ja käännä hänen puoleensa. Meillä ei ole vähäisintäkään oikeutta arvostella Jumalan tuomioita ja tekoja. Ainoa, mitä me voimme tehdä, on tunnustaa, että meitä ei vit-sota syyttä ja sanoa: Herra, armahda meitä.

Itsetutkistelun, katumuksen ja parannuksen tie on Suomen kansan pelastuksen ja suuren, onnellisen tulevaisuuden tie. Varmana pysyy tämä lupauksen sana: »Lä-hellä on Herra niitä, joilla on särjetty sydän, ja hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli.»

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkoulu-yhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1941.

Yleistä.

Keväällä 1941 syttynyt uusi puolustussotamme merkitsi Pyhäkoulu-yhdistyksen kenttätyön täydellistä taukoamista. Monet suunnitellut juhlat ja kurssit jäivät pitämättä. Tämä ei johtunut vain siitä, että yhdistyksen sihteeri ainoana matkatyöntekijänä kutsuttiin asepalvelukseen, vaan myös siitä, että seurakuntien oli sodan aikana mahdoton järjestää tavanmukaisia juhlia ja kursseja.

Itse pyhäkoulutyö — ja sehän on tärkeintä — on jatkunut monissa seurakunnissa häiriintymättä, lukuunottamatta tietysti niitä siirtoseurakuntia, joitten alueille sota on ulottanut välittömän vaikutuksensa. On ilmeistä, että vakava aika on luonut kristilliselle lapsityölle pohjan, johon sodanaikainen pyhäkoulutoiminta on nojautunut. Yleensähan työ lasten hyväksi arvostetaan nykyisin suureksi.

Uusi työmaa, Itä-Karjala, on jo astunut yhdistyksemme tietoisuuteen. Pyhäkoulutyö on pantu siellä alulle. Tämä on Jumalan armoa, joka tuntuu sitäkin ihmeellisemmältä, kun aivan äskettäin vaikeroimme Karjalan menetystä. Pyhäkoulutyöllä on Itä-Karjalassa suuret tehtävät edessään. Sinne leviää tällä hetkellä Itä-Kar. SE:n Kirkollisasiain toimiston tilaamana pyhäkoululehtiä aina Äänislinnaa ja Aunusta myöten.

Luther-opiston toiminnasta ja työstä v. 1941 ilmestyy vuosikertomus erikseen.

Kenttätyö.

Kenttätyön arvokkain muoto on edelleen ollut Luther-kurssien pitäminen. Näitten tavallisesti viikon kestävien kurssien tarkoituksena on ollut poikkeuksellisten olojenkin keskellä ohjata ja valmentaa niitä seurakuntien jäseniä, jotka ovat ryhtyneet pyhäkoulunopettajiksi. Kursiaineista ovat tärkeimpiä pyhäkoulunopetusoppi käytännöllisine harjoituksineen, lapsisielutiede, pyhäkoulua käsittelevät esitelmät ja raamattutunnit. Kurssiin, joita on johtanut yhdistyksen lähettämä edustaja, on liittynyt säännöllisesti seurojen ja hartaushetkien pito paikkakunnan väestölle. Vuodesta 1919 alkaen on tällaisia kursseja järjestetty 677. Niissä on ollut osanottajia yhteensä noin 27.000. (Taulukko N:o 1). Miltei jokaisessa suomenkielisessä seurakunnassa on tänä aikana pidetty tällaiset Luther-kurssit. V. 1941 voitiin Luther-kursseja pitää vain 4. (Taulukko N:o 2 ja N:o 3).

Luther-kurssit vuosina 1919—41.
Taulukko N:o 1.

Vuosi	Kursseja	Kursseja Kursseja	Osanottajia			Monestako seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja						
			M.	N.	Yht.			Raamattu- tunteja	Opetus- oppia	Esitelmä	Laulua	Puheita	Näyte- ja harj. tunt.	
1919	2	28	34	102	136	54	31	—	—	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	106	135	218	136	82	114	471	450	—
1923	16	168	156	764	917	109	114	227	125	75	118	216	429	—
1924	20	206	147	981	1148	152	138	212	146	139	145	172	578	—
1925	21	196	175	1215	1392	164	172	204	146	120	118	187	590	—
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	278	804	—
1927	44	350	263	1620	1833	234	213	265	253	63	249	486	1234	—
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	475	836	—
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	441	1010	—
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	718	1083	—
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	702	751	—
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	905	1213	—
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	847	1452	—
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1271	1125	—
1935	56	420	297	1528	1825	217	314	148	282	312	221	1199	950	—
1936	33	204	291	950	1141	150	169	50	146	226	112	612	477	—
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	253	307	—
1938	38	241	241	1180	1421	153	247	101	188	100	132	613	548	—
1939	23	143	94	507	601	58	138	62	89	38	75	327	283	—
1940	9	63	19	208	227	52	48	13	36	17	18	151	116	—
1941	4	23	16	175	191	26	20	—	15	3	6	55	60	—
Yht.	677	5281	3990	23005	27015	—	—	3551	3535	2132	3309	10919	14295	—

Vuoden 1941 Luther-kurssit.
Taulukko N:o 2.

Seurakunta	Aika v. 1941	Kursseja johtaja	Kursseja Kursseja	Osan- ottajia			Monestako seurak. Puhujia ja opettajia	Yleisötilaisuuksia	Yleisöä (liikim.)	Opetus- ja harjoitustun.						
				M.	N.	Yht.				Opetusoppia	Lapsisielutied.	Esitelmä	Laulutunteja	Puheita ja saarnoia	Näyte- ja harjoi- tustunteja	
1 Tohmajärvi	17/2—23/2	Lähteenmäki	7	7	72	79	8	6	8	700	6	4	1	5	20	20
2 Lahti	5/3—9/3		5	3	41	44	8	5	3	600	3	—	—	—	9	12
3 Pori	10/3—16/3		7	3	41	44	8	6	4	1,000	3	3	1	1	17	13
4 Urjala	12/6—15/6		4	3	21	24	2	3	4	600	3	2	1	—	9	15
Yht.			23	16	175	191	26	20	19	2,900	15	9	3	6	55	60

Vuoden 1941 Luther-kurssien osanottajat.
Taulukko N:o 3.

Seurakunta	Toimi tai ammatti				Ikä					Toiminut pyhäkoulunopettajana				Koulusivistys			Lutherkurs-sella ennen			
	Virkailijoita	Maatalousväkeä	Työläisiä	Ammattin harj. Ei ole ilmoittanut ammattilann	Alle 20 v.	20—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	Yli 50 v.	0 v.	1—5 v.	6—9 v.	10—19 v.	Yli 20 v.	Väh. keskkoulu	Kansakoulu	Ei kansakoulua	Ollut	Ei ollut	
Tohmajärvi	6	16	5	5	47	23	21	21	8	6	44	23	5	4	3	2	68	9	10	69
Lahti	11	1	2	17	13	5	23	10	3	3	20	12	4	6	2	6	36	2	19	25
Pori	5	6	8	12	3	9	15	12	4	4	28	8	3	5	—	4	39	1	17	27
Urjala	2	5	—	1	16	13	1	3	3	4	16	4	—	2	2	3	18	3	5	19
	24	38	15	35	79	50	60	46	18	17	108	47	12	17	7	15	161	15	51	140

Juhlat ja neuvottelupäivät.

Toinen tärkeä kenttätöön muoto on pyhäkoulujuhlien ja -neuvottelujen järjestäminen. V. 1941 ennätettiin pitää vain 5 pyhäkoulujuhlaa. (Taulukko N:o 4). Tarkoitus on ollut omistaa näitten juhlien avulla jokin sunnuntai seurakunnassa kristilliselle lapsikasvatustyölle ja koota lapset vanhempineen yhteen pyhäkoulun merkeissä.

Kertomusvuoden aikana ei ole voitu sanottavastikaan kiinnittää huomiota rajaseudun seurakuntiin.

Vuoden 1941 pyhäkoulujuhlat.
Taulukko N:o 4.

Seurakunta	Aika v. 1941	Yhdistyksen edustaja	Puheita ja saarnoja	Näytet. ja esitelm.	Kuuntelijoita (likim.)
1 Kalvola	12. 1.	Lähteenmäki	5	1	150
2 Sääksmäki	23. 3.		5	2	150
3 Orimattila	25. 5.		3	1	300
4 Kouvola	1. 6.		4	1	600
5 Sääksmäki	9. 6.		5	—	300
		Yhteensä	22	5	1,500

Paikallisyhdistykset.

Toimintaansa seurakunnissa Pyhäkouluyhdistys on tehostanut seurakunnallisten paikallisyhdistysten avulla. Siirtoseurakuntien paikal-

lisyhdistykset eivät ole ymmärrettävistä syistä voineet toimia vuoden aikana. Paikallisyhdistysten työ selviää oheisista vuosikertomuksista.

Radio.

Erikoisena työmuotona mainittakoon vielä yhdistyksen toimeenpanemat lastenjumalanpalvelukset radiossa. Sota-ajan takia ovat ne olleet pakostakin tilapäisiä ja niitä ei ole voitu pitää kuin 3. Tir. A. Hiilimies poikakuoroinen on ollut yhdistyksen pitämien radiojumalanpalvelusten vakinainen avustaja.

Kesäjuhla.

Yhdistyksen kesäjuhlaa vietettiin Tampereella 7—8. 6. 41. Olosuhteitten luomista vaikeuksista huolimatta oli juhille saapunut noin puolentoista sataa osanottajaa. Keskellä aikaa, jota painoi välirauhan kireä tunnelma, mutta myös jälleenrakentamisen kiihkeä tahti, todettiin, että lasten ja nuorten kasvatusta Jumalan pelkoon ja elävään kristillisyyteen on kristikansan suuri tehtävä. Juhlien puhujista mainittakoon mm. tuomiorov. Ahtola, tuomiorov. Seppälä, joht. Karttunen, past. Ponsimaa, Jalkanen, Paljakka, Raitio, nti Palmroth ym.

Vuosikokous.

Vuosikokous pidettiin kesäjuhlien yhteydessä Tampereella Lutherialaisen Evankeliumiyhdistyksen Rukoushuoneella lauantaina kesäkuun 7 p:nä alkaen klo 15. Kokouksessa oli läsnä n. 100 yhdistyksen jäsentä.

Kokouksen avasi rovasti J. W. Wallinheimo. Puheenjohtajaksi valittiin rovasti Wallinheimo ja sihteeriksi pastori O. Lähtenmäki. Johdokunnan jäsenistä olivat erovuorossa piispa Sormunen, tuomiorovasti A. A. Ahtola ja kenraali Vilkama. Piispa Sormunen lähetti vuosikokoukselle kirjeen pyytäen eroa. Hänen tilalleen valittiin teol.kand. Martti Simojoki. Tuomiorovasti A. A. Ahtola ja kenraali Vilkama valittiin uudelleen.

Yhdistyksen toimintakertomus viime vuodelta hyväksyttiin, samoin tilinpäätös. Tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus seuraavalle vuodelle. Tilintarkastajiksi valittiin: fil.kand. Juho Someri ja rovasti Kaarlo Sylvander. Varalle valittiin pastori V. I. Forsman ja vakuutusneuvos A. Kuusi.

Vuosikokouksesta lähetettiin tervehdyssähkösanoma piispa Sormuselle.

Ulkomaat.

Yhteys ulkomaihin on ymmärrettävistä syistä ollut perin heikko. Maailmanliitolle annettiin asianmukainen vuosiselostus. Yhteyttä Skandinaviaan on koetettu ylläpitää mahdollisuuksien mukaan.

Julkaisutoiminta.

Yhdistyksen julkaisutoiminnassa ovat olleet etualalla Pyhäkoulu-lehti ja Lasten Pyhäkoululehti. Edellisellä oli v. 1941 menossa 53. vuosikerta ja jälkimmäisellä 51. vuosikerta. Pyhäkoululehteä on voitu vaikeuksista huolimatta toimittaa niin, että lehti on ilmestynyt säännöllisesti poikkeuksellisissa oloissa. Lasten Pyhäkoululehti on myös ilmestynyt. Tosin työvoiman puute kirjapainossa on toisinaan myöhästyttänyt lehtiä. Pyhäkoululehti — levikki v. 1941 8.718 vsk. — on ilmestynyt entiseen tapaan kerran kuukaudessa lähinnä pyhäkoulunopettajien työtä ohjaavana lehtenä. Lasten Pyhäkoululehteä levisi viime vuonna 24.667 vsk. joka toinen kuukausi pieniin sunnuntainumeroihin jakaantuneena. Lehtien toimittajana on yhdistyksen sihteeri. — Lähes kolmen vuosikymmenen ajan yhdistys on julkaissut Lasten Joulukirkko-lehteä. Tämä joulujulkaisu on viime vuosina levinnyt noin 50.000 kpl. painoksina seurakuntien nuorimpien keskuuteen. Jouluna 1941 oli levikki 48.426.

Yhdistyksen muusta julkaisutoiminnasta on mainittava pyhäkoulun ammattikirjallisuuden ja uskonnollisten kirjasten levittäminen lapsille ja lasten vanhemmille.

Keväällä yhdistys alkoi kustantaa kuva-aineistoa pyhäkouluja varten. Näitten havaintovälineitten tarpeellisuus on käynyt sitäkin ilmeisemmäksi, kun niitten saanti ulkomailta on ollut mahdotonta. Raamatullisia värikuva-arkkeja ei ennätetty kuitenkaan saada valmiiksi. Sodan aattopäivinä oli kaikki tosin valmiina painatusta varten, mutta työt täytyi keskeyttää. Tilauksista ja tiedusteluista päättäen olisi näitten kuva-arkkien menekki ollut runsas.

Jäsenet.

Yhdistyksessä oli v. 1941 vuosijäseniä 608 ja vakinaisia jäseniä 199. Edellisillä on vuosimaksu ollut edelleen 5 mk; jälkimmäisillä on kerta-kaikkinen maksu 100 mk.

Tilastoa.

Virallinen tilasto koko maan pyhäkouluista on vuodelta 1936, mutta se ei enää pitäne paikkaansa. Sota on suuresti muuttanut pyhäkoulu-työn numeroilla ilmaistavaa laatua. Uusimmat tilastonumerot puuttuvat toistaiseksi.

Toimiston työstä mainittakoon, että se lähetti vuoden aikana 1.916 (1.410) pakettia ja 1.758 (3.323) kirjettä. Saapuneitten kirjeitten luku oli 2.775 (1.999).

Talous.

On selvää, että sota-aika asettaa erikoisesti vapaitten yhdistysten ja laitosten talouden kovalle koetukselle. On mieluista todeta, että yhdistyksemme talous on vuoden aikana koetuksen kestänyt. Tämä johtuu useastakin syystä. Miespuolisia työntekijöitä, joitten palkkaus sodan aikana tulee suhteellisen raskaaksi, on ollut vain yksi. Talvisotamme aikana heitä oli kolme. Lehtien ilmestyminen ja virallinen kolehti ovat merkinneet kuluneenakin vuonna säännöllistä tuloa. Valtioapu oli vuonna 1941 12.000 mk. Kirkon yleisistä varoista saatiin 18.000 mk.

Rahastot.

Yhdistyksen hoidossa on edelleen ollut viisi rahastoa, joitten nimet ja suuruus ilmenevät oheisesta tilinpäätöksestä. Arkkipiispa Ingmanin rahastosta jaettiin apurahoja Luther-opiston varattomille oppilaille. Ensimmäisen kerran voitiin Vanhojen pyhäkoulunopettajien avustusrahastosta myöntää pieniä avustuksia seurakuntien vanhoille, uskollisille pyhäkoulutyöntekijöille. Apurahan saajia oli kuusi.

Johto.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen johto:

Kunniapuheenjohtaja: arkkipiispa E. Kaila.

Puheenjohtaja: piispa Eino Sormunen.

V.t. puheenjohtaja: rovasti E. W. Pakkala.

Johtokunta: prof. M. Ruuth, kenr. K. Vilkama, tuomiorovasti A. A. Ahtola, teol.kand. past. M. Simojoki, past. U. Paljakka, johtajatar Berta Hermanson, opettajatar Maiju Kantele ja johtajatar Sylvia Forsberg.

Lisättyyn johtokuntaan kuuluivat edellisten lisäksi suomenkielisten hiippakuntien edustajina seuraavat: khra M. Savelainen, rov. J. W. Wallinheimo, khra Sem Wahl, asess. I. E. Peltonen ja asess. Y. A. Wallinmaa.

Pääsihteeri: past. Olavi Lähteenmäki.

Toimisto.

Toimistonhoitaja: rva Irma Parviainen ja toimistoapulainen nti Irja Heinonen. Toimistohuoneuston hoitajana ja vahtimestarina on ollut edelleen rva Maria Paljakka.

Toimisto: Helsinki I. Liisank. 27 — G. 21. Puh. 24 871.

Postisiirtotilin N:o 6191.

Päättäneen sotavuoden 1941 aikaa tarkastellen on todettava, että pyhäkoulutyötä on saatu hiljalleen tehdä. Seurakunnissa ovat sen pienimmät jäsenet kokoontuneet säännöllisesti pyhäkouluihinsa rukoilemaan siunausta ja varjelusta niille isille ja veljille, jotka ovat taistelleet ja vuodattaneet vertaan uskonnon, kodin ja isänmaan puolesta. Näissä lapsissa on tulevaisuutemme. Pyhäkoululla on suuri tehtävä edessään kasvattaessaan uutta polvea sille isänmaalle, joka on paljon menettänyt, mutta Jumalan armosta myös paljon saanut.

Helsingissä kesäkuun 6. p:nä 1942.

Suomen Ev-lut. Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta.

Puheenjohtaja

Rovasti E. W. Pakkala.

Sihteeri

Pastori Olavi Lähteenmäki.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen tilinpäätös v:lta 1941.

OMAIKUUSTASE 31. 12. 1941.

Varat:

Rahaa kassassa	25.802: 10	
Talletukset	100.916: 70	
Lainautili	4.029: —	
Stipendirahasto	5.688: 90	
Ingmanin rahasto	1.135: 15	
Vanhoiden opettajien rahasto	8.020: 30	
O. Huuhtasen rahasto	1.379: 55	
Postisiirtotili	10.264: 60	157.236: 30
Osakehuoneusto		120.000: —
Kalusto		30.800: —
Yleiset arvopaperit	8.660: —	
Stipendirahaston arvopaperit	10.000: —	
Ingmanin rahaston arvopaperit	20.000: —	
Vanhoiden opettajien rahaston arvopaperit	20.000: —	58.660: —
Kirjavarasto		244.519: 90
Lehtisaatavat		13.700: —
Joululehtisaatavat		34.600: —
Merkkivarasto		433: —
Lainautilejä: Ingmanin rahasto	19.500: —	
Stipendirahasto	20.000: —	
Talletusten pidätystili		2.812: —
	mk	702.261: 20

Velat:

O. Huuhtasen rahasto	1.379: 55	
Ingmanin rahasto	40.635: 15	
Stipendirahasto	35.688: 90	
Eesti—Inkerin kurssitili	512: 90	
Vanhoiden opettajien stipendirahasto	30.832: 30	109.048: 80
Yhdistyksen velka:		
Ingmanin rahastolle	19.500: —	
Stipendirahastolle	20.000: —	39.500: —
Yhdistyksen pääoma vuoden alussa	548.860: 55	
vuoden lisäys	4.851: 85	553.712: 40
	mk	702.261: 20

TULOT JA MENOT VUONNA 1941.

Tulot:

Lehdet	54.135: 60
Joululehdet	26.112: 30
Kolehdit	82.385: 30
Jäsenmaksut	1.620: —
Vuokrat	4.325: —

Labjat	8.130: 50	
Korot	1.897: 60	
Kurssimaksut	5.700: —	
Kirkon apu	18.000: —	
Valtioapu	12.000: —	214.306: 30
		mk 214.306: 30

Menot:

Kulungit	22.907: 35	
Matkakulut	8.902: 50	
Palkat	121.667: —	
Eläkkeet	5.816: —	
Radio	120: —	
Kirjat (tappio)	36.819: 60	
Kalusto (poisto)	13.222: —	209.454: 45
Ylijäämä		4.851: 85
		mk 214.306: 30

Tilintarkastuskertomus.

Valittuina tarkastamaan Suomen Ev-lut. Pyhäkoulu yhdistyksen tilejä vuodelta 1941 olemme tehtävän suorittaneet ja havainneet seuraavaa:

Tilit ovat edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalla oikein avatut.

Viennit perustuvat asianmukaisiin todisteihin.

Kassassa, laskiessamme sen tänään, oli kassakirjan tilijäännöksen osoittama määrä rahaa. Kirjanpidossa esiintyvät pankkitilit olivat pankin vastakirjojen mukaan oikeat.

Tilinpäätös oli oikein tehty sillä huomautuksella, että omaisuuden luovutusverona Lauri Ingmanin rahaston talletustililtä pidätetty 4461:— on kokonaan jäänyt sanotun rahaston vähennykseksi. Kun tästä rahaston osalle kuuluu vaan mk 1207:— on erotuksella mk 3254:— kuluva vuoden tileissä hyvitetävä.

Tutustuessamme johtokunnan pöytäkirjoihin olemme huomanneet yhdistyksen asioita edelleen huolellisesti hoidetun ja, kun emme ole havainneet aiheita muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että asianomaisille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1941.

Helsingissä, huhtikuun 25 päivänä 1942.

Kaarlo Sylvander.
pastori.

Juho Someri.
K. H. T.

Seurakunnallisten pyhäkouluyhdistysten toimintakertomukset vuodelta 1941.

Alahärmä.

Alahärmän seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen toiminta pääsi kertomusvuotena jo entiselle rauhanaikaiselle kannalleen. Alkanut uusi sota-aika sitä ei ole mainittavasti häirinyt. Päinvastoin. Kun isät ja veljet olivat rintamalla, kokoonnuttiin pyhäkouluihin ehkä entistä ahkerammin ja vakavampina pyytämään heille varjelusta ja siunausta vaarallisissa, mutta kalliissa toimessaan. Kesällä pidettiin tavanmukaiset kesäjuhlat kaikissa koulupiireissä ja syksyllä yhteinen vuosijuhla Mikkelinpäivänä. Opettajat ovat kukin piirissään koettaneet voimiensa mukaan tehdä poikkeuksetta suurella antaumuksella heille entistä rakkaammaksi käynnystä työtään. Väsymyksestä ei ole nyt aika puhua. Näin on Herra siunannut kallista työtämme. Tunnuslauseeksemme on tullut Herran kehoitus: Tehkää työtä niin kauan kuin päivää on.

Alahärmässä huhtikuun 2. päivänä 1942.

Nestor Ojala.
Sihteeri.

Alajärvi.

Pyhäkouluja on 40. Opettajia on ollut 45 m. ja 72 n., yht. 117. Oppilaita on ollut 412 poikaa, 582 tyttöä, yht. 994. Koulua on pidetty useimmissa piireissä joka sunnuntai yli vuoden. Tarkastuksia on ollut 2. Harjoituskokouksia on pidetty 12 ja lisäksi vuosikokous. Kirkolla on pidetty 7 harjoituskokousta. Kesän aikana on kierrelty eri puolilla pitäjää nim. Koskeno, Paalijärvi, Koivumäki, Menkijärvi ja Hoiska. Kokouksissa on ollut osanottajia 144 n. ja 46 m. yht. 190. Lapsia 162 p. ja 72 t., yht. 234. Lasten jumalanpalvelus oli 7 p. syysk. kirkossa pyhäkoulujuhlien yhteydessä. Jumalanpalveluksen piti khra Linnola. Tilaisuudessa suorittivat ohjelman eri koulupiirien lapset. Hilma Honkakangas piti keski-tunnin.

Kokouksissamme on pidetty neljä eri pyhäkoulua vuorottain. Raamattutunteja on pidetty 2, ja opettajia on ollut 1 m. ja 1 n. Toinen tunti on pidetty rippikoulutyttöille. Tavallisia pyhäkoulutunteja on pidetty 9 kertaa, jolloin opettajina on ollut 2 m. ja 7 n. Kuvatunteja on ollut 2, laulupyhäkouluja 4. Tunteja on pidetty yht. 17, joissa opettajia 4 m., 13 n., yht. 17 opettajaa. Kokouksissa on ilmestynyt Alajärven pyhäkoululehti yhden kerran.

Johtokunnan kokouksia on ollut 4, joissa osanottajia 14 m. ja 13 n., yht. 27. Johtokuntaan kuuluivat: khra Heikinheimo, pastorit Honkala ja Tunturi (puh.joht.), pyhäkoulunopettajat K. Honkala, Silja Anttila (siht.), M. Tallbacka (rahastonhoit.). Muina jäseninä pyhäkoulunopettajat N. Luoma-aho, Iida Sissala ja Elvi Nuolikoski, (varaj.) Marja Oikari, Impi Mäntyniemi ja M. Kanervikkoaho.

Pyhäkoululehden toimitus: Silja ja Eeva Anttila, Elvi Nuolikoska. Avustajina: Martta Viitasaari, Marja Oikari, M. Luoma-aho ja M. Dallbacka.

Pyhäkouluyhdistyksen jäsenet v. 1941. Vakinaisia 3, vuosijäseniä 23. Seurakunnan lahjoittaman raamatun sai pyhäkoulunopettaja N. Luoma-aho, joka on kuulunut johtokuntaan yhdistyksen perustamisesta asti ja ollut opettajana yli 20 v.

Vuosi 1941 on ollut meille taasen kovana koettelemuksen aikana. Onhan sota kutsunut aseisiin miehemme, muitten mukana seurakuntamme papit v.t. kirkkoherra V. Honkalan ja past. O. Tunturin. Menetyksemme oli heissä suuri, sillä saimme takaisin v.t. kirkkoherra V. Honkalan sankarivainajana. Toimintamme pyhäkoulutyössä oli vaikeaa, kun olimme ilman pappia. Mutta se oli Jumalan tahto. Eikö ihmisen aina täydy olla sodassa maanpäällä (Job. 7: 1. ja Ef. 6: 11). »Pukekaa yllenne Jumalan koko sota-asu, voidaksemme kestää perkeleen kavalat juonet.»

Alajärvellä 7. 2. 1942.

Otto Tunturi.

Silja Anttila.

Antrea.

Antrean Pyhäkouluyhdistys ei siirtolaisuuden vuoksi ole toiminut vuosina 1940—1941. Eräitä Antrean pyhäkoulunopettajia on ollut opettajina sijoitusseurakunnissa kuten Tammelassa ja Kalvolassa.

Antreassa, maaliskuun 23 p. 1942.

Hannes Pihlmaa,
kirkkoherra.

Elimäki.

Pyhäkouluja on toiminut v. 1940 26 ja v. 1941 20, niissä opettajia v. 1940 13 miestä ja 59 naista ja v. 1941 10 miestä ja 64 naista. Oppilaita oli v. 1940 27 p. ja 305 t. ja v. 1941 252 p. ja 285 t.

Koulut toimivat vain kesän aikana n. 13—16 kertaa. Joitakin opettajien harjoituskokouksia on pidetty. Luther-opistoon pyrkiviä varten koottiin kesällä kolehteja yli 2000 mk apurahoiksi, mutta kukaan ei ollut halukas lähtemään, vaikka asiasta sanomalehdissä parikin kertaa kirjoitettiin ja puhuttiin seurakunnassa. Kinkerikolehdeillä tilataan kaikille opettajille Pyhäkoululehti.

Utenua puolena työstä mainittakoon, että kun on vaikeata saada koulut koko vuoden toimiviksi, on ehdotettu (ja joissakin kylissä on asia toteutettukin), että keran kuukaudessa pidettäisiin lasten kyläkirkko. Toivotaan vähitellen asian saavan laajempaakin kannatusta.

Sodat ovat huomattavasti häirinneet pyhäkoulutyötämme ja vieneet sitä alas-päin.

Elimäellä 20. 3. 1942.

Kaarlo Hysrke,
kirkkoherra.

Enonkoski.

Tiedä siis sydämessäsi, että Herra, sinun Jumalasi, kasvattaa sinua, niinkuin isä kasvattaa poikaansa. 5. Moos. 8: 5.

Monien koettelemusten kautta kulki Israelin kansan tie kohti luvattua maata. Se sai tuolla korpivaelluksellaan tuntea Herran kuritusta, mutta myös suurta armoa ja hyvyyttä. Kun Mooses, kansan johtaja ja Herran mies, muistutteli israelilaisten mieliin kaikkea koettua, niin hän ikäänkuin lyhyesti ilmaisi heille, mikä oli kaiken tarkoituksena. Niinkuin isä kasvattaa poikaansa, niin Herrakin tahtoi kasvattaa kansaansa antamalla sen kokea sekä hyviä että pahoja päiviä. Kansan jokaisen jäsenen tuli tietää tämä sydämessään ja Herran johdatuksesta kiitollisena vaeltaa hänen käskyjensä mukaan.

Paljon ja monenlaista saimme mekin kokea kuluneena vuotena. Miten monet asiat saattavatkaan muuttua toisiksi niin lyhyen ajan sisällä. Hyvinä päivinä otamme usein lukuun vain omat suunnitelmamme. Herra voi muuttaa ne toisiksi. Hän antoi tulla osaksemme taas sodan ja siitä johtuvat koettelemukset. Keskellä kauden kesää lähtivät miehet kodeista. Samaan aikaan alkoivat kulkea siirtolaisjoukot raskasta taivaltaan pitäjämme halki. Eikö tuska täyttänyt sydämen niiden ihmisten kulkua nähdessä. Mikä ahdistus täyttikään mielen, kun luultiin meilläkin olleen saman kohtalon edessä. Eiköhän täytyne sanoa, että meidänkin seurakunnassamme rukoiltiin niinä aikoina hartaammin kuin koskaan ennen. Varmaan kohosi sinne armoistuimen luo monen monet huudot: »Herra armahda meitä! Suo meidän pitää kotimme ja kokoontua rakkaaseen Herran huoneeseemme.» Herran suurta armoa oli, että saimme jäädä koteihimme. Mikä ilo täyttikään sydämen, kun sai kulkea kirkkoon senkin jälkeen, kun luuli sen jo menettävänsä. Kumpi olisimme osanneet oikein kiittää taivaallista Isää kaikesta, mitä seurakuntana saimme pitää. Saivathan monet siirtolaiset palatessaan nähdä kirkkonsa raunioina ja useat myös kotinsa tuhoutuneina.

Sen raskaan ajan henkeä kuvaavana jäi mieleen erään pikkutytön sanat, kun hän lausui: »Kun äiti piti pyhäkouluu, niin hän lopussa melkein itki.» Eikö ollutkin, yslävät, hyvin vaikeaa sanoa lapsille niinä aikoina: »Kokoonnutaan seuraavana sunnuntaina taas, jos Jumala suo.» Oli niin turvallista yhtyä rukoukseen noiden pienten kanssa ja pyytää varjelusta läheisille, kodeille ja isänmaalle. Varmaan jäi myös lasten mieliin ihanana kokemuksena, miten pientenkin rukoukset tulevat kuulluiksi.

Kaikkien kokemusten valossa kirkastuu meidänkin kohdallamme alussa mainittu pyhän kirjan sana. Meidänkin täytyy sanoa, että meidän Jumalamme kasvatkaa meitä. Hän on tahtonut taas herättää ja vetää meitä yhä voimallisemmin puoleensa. Miten on käynyt meidän, jotka saamme tehdä työtä Hänen vainiollaan? Onko Hän saanut kasvattaa meistä palavasydämiisiä seurakuntatyöntekijöitä? Olemmeko itse ravanneet Kristuksen, että voisimme lasten kanssa oikein Häntä lähestyä? Jos niin on, niin silloin on tämä työ siunaukseksi meille, sen tekijöille ja myös lapsille.

Toimivia pyhäkouluja oli Enonkoskella 28. Niissä oli opettajia 69 ja oppilaita 483.

Vuoden kuluessa kokoonnuttiin kahdesti yhteisiin juhliin nim. uuden vuoden päivänä ja helluntaina. Kumpaisessakin juhlassa oli lapsia runsaasti koolla, ja heille oli tavanmukainen tarjoilu.

Vuosikokous pidettiin sakaristossa 23. 3. 1941. Harjoituskokouksiin kokoonnuttiin 5 kertaa. Kesän ajaksi suunnitellut juhlat ja tarkastustilaisuudet jäivät pitämättä kirkkoherran ollessa sidottuna monenlaisiin tehtäviin kotirintamalla.

Yhdistyksen varoilla tilattiin kuten ennenkin Pyhäkoululehti opettajille ja Lasten Pyhäkoululehti lapsille.

Paikkakunnan Lotta-Svärd yhdistykselle lahjoitettiin 200 mk rintamasotilaiden joulupaketteja varten.

»Kotimaa» lehteä tilattiin joulutammikuun ajaksi seurakuntamme miehille rintamalle.

Johtokuntaan kuuluivat: kirkkoherra T. Vuorinen (puheenjohtajana), tirehtööri J. A. Maaniemi, pyhäkoulunopettajat Vilho Makkonen, Hilda Pesonen, Elsa Kuvaja, Edith Hirvonen ja Hilja Pitkonen sekä varajäsenenä Lempi Vanttinen ja Kerttu Karriharju. Rahastonhoitajana oli Elna Behm.

Tilintarkastajina olivat kauppias Kuokkanen ja rouva Aino Makkonen.

Kiitos Herralle, kaiken antajalle, että Hän on meille heikoille ollut voiman lähteenä tänä vaikeana aikana. Suokoon Hän, ettei rakkauden tuli pyhäkoulutyötä kohtaan sammuisi sydämissämme, vaikka edessämme olisi varattu vieläkin vaikeampi tie kuljettavaksemme. Hän, joka on tähän asti auttanut, tahtoo kulkea kanssamme auttamassa ja tukemassa eteenkin päin.

Enonkoskella maalisk. 23 p. 1942.

Elna Behm.

Haukivuori.

»Pahan ajankaan kohdatessa ei hän pelkää; hänen sydämensä on vahva, sillä hän turvaa Herraan.» Ps. 112: 7.

Olemme joutuneet elämään näiden viimeisten kolmen vuoden aikana Pohjolasamme pahoja aikoja. Edellisen sodan vammoista emme ehtineet päästä tointumisen alkuun. Kun jo uusi sota yllätti maamme. Tosinhan saimme alkaa viime vuoden rauhassa, mutta ei aivan puoleen päästy, kun sodan liekki jälleen leimahti. Miehemme siirrettiin rajoille, ja heidän mukanaan joutui lähtemään myös pyhäkoulutyövainioltamme joitakin työntekijöitämme. Saipa, veljemme Herrassa, Otto Pajunen antaa siellä henkensä kaatuen Itä-Karjalassa viime jouluk. 17 p:nä. Uskoon Herraan Jeesukseen tulleen sai hän siirtyä Jumalan kansan lepoon. Kiitos ja ylistys Jumalalle. — Tällaiset »pahat ajat» vaikuttavat helposti lamaannuttavasti ja masentavasti. Eräs sotilaspastori kirjoitti minulle viime vuoden marraskuussa: »Tunnustan rehellisesti, että sota on lamaannuttavaa. Pelkään, etten itse jaksa, sillä sen merkkejä on olemassa — ei tahdo jaksaa. Aloitekyky ei ole sama kuin ennen.» — Näin siellä taistelurintamalla. Mutta samaa koemme hengen työvainiolla kotikedeilla työskennellessämme. Lapsiinkin vaikuttaa olojen epävakaisuus. Yhden ja toisen paikka on

usein tyhjä pyhäkouluhetkessä. Opettaja kaipaa oppilasta paikallaan, kuten muinoin uudenkuun juhlassa Saul Daavidia. Lapsiinkin on tullut jotain levotonta, joka vaikuttaa heidän tarkkaavaisuuteensa niin, ettei se ole sama kuin ennen. Mutta lapsiinko vain? Eikö myös meihin työntekijöihin? Helposti mekin lamaanumme. Huomiomme kiintyy muuhun, joka tulee mielestämme tärkeämmäksi nykyoloissa kuin työ lasten keskuudessa, varsinkin, kun lapsetkaan eivät näytä erittäin halukkailla tulemaan. Työskenteleminen ei tunnu saavan samaa kantavuutta kuin ennen.

Rakkaat työtoverit. Herraan Jeesukseen uskovina emme saa antautua tuohon mieleen, silloinhan olemme kuten epäuskoiset, joilla ei ole meidän Jumalaamme, jonka turviin tulla. He eivät ole meidän laillamme kokeneet Herran uskollisuutta. Ei siis ole ihme, että he masentuvat pahojen aikojen tullen. Mutta mehän olemme uudestisyntyneet elävään toivoon, sydämemme elää taivaallisissa eikä pitäydy maallisiin. Meidän on oltava rohkeita, ja meistä tulee voida sanoa: Pahan ajankaan kohdatessa ei hän pelkää; hänen sydämensä on vahva, sillä hän turvaa Herraan.

Jos me annamme tilaa pelölle ja masentumiselle, joudumme pian epäuskoisten kanssa nousemaan mielissämme Jumalaa vastaan ja nurisemaan, kun eivät Hänen voimansa näytä ehtivän oikealla ajalla käytettäväksemme. Emmehän toki kuitenkaan tahdo, sisaret ja veljet, olla heidän kanssaan yllyttämässä ja nostamassa Jumalan vihaa.

Varmaan teemme viisaammin, jos menettelemme kuten Mooses Punaisen meren rannalla: olemme alallamme ja katsomme, minkä autuuden Herra on meille valmistava. Muussa tapauksessa kadotamme kyvyn kohdata pahoja aikoja tyynin mielin, kadotamme voiman täyttää velvollisuutemme työssä, johon Herra on meidät kutsunut, aikana, jolloin juuri tarvittaisiin innokkaita ja palavia työntekijöitä työväiniolla. Emmehän masentuneina ja lamaanuneina voi kirkastaa Jumalaamme. Monet maailmassa eläneet uskonsisaret ja veljet ovat näinä pahoina aikoina, joita nyt maailmassa eletään, kuolemaan asti uskollisina kärsineet suuren vaivan kiittäen Jumalaa ja monet elävistä pyhistä säilyttävät todistajarohkeuden keskellä vainon ja vaivan. Mekö antaisimme miellemme masentua ja intomme sammua, kun vielä vaapaassa isiemme maassa olemme saaneet ja yhä saamme armon Herran työtä tehdä.

Meille kuuluu Herran sana: Pois, pois. Lähtekää sieltä, älkää saastaiseen koskeko, lähtekää sen keskeltä, puhdistautukaa, te Herran aseenkantajat, — sillä Herra käy teidän edellänne, Israelin Jumala seuraa suojananne. Pois masenuksesta, pois veiftoudesta. Oi Jeesus, suo meidänkin uhrina vaan, ain' palaa, sun tulesi työssä.

Emme suosi väsymystä, työstä emme luovu pois.
Eelleen eespäin taistoon, voittoon, ennenkuin jo myöhä ois.
Tääll' ei ristin sotilaille yhtään levon päivää näy.
Aina uusiin taisteluihin tiemme korven kautta käy.

Voimakkainkin vastustaja heikompi on Jumalaa.
Käs' ei lyhennyt oo Hällä, ken voi Häntä vastustaa.
Niin Hän auttaa harvain kautta kuin jos heit' ois enemmän
Hänhän kaikki työmme vihdoin toimeen saattaa, yksin Hän.
Saattakaa siis nimesensä ristin lippu voittoihin.

Laulain, vaikka kyynelsilmin, vanhaa virttä Davidin:
»Kaikki Herran tiet on hyvyys, uskollisuus, totuus vain.»
Neuvoa kun muut ei tiedä. Hän suo neuvon kaikkeen ain.

Vuosikouksen ja vuosijuhlamme vietimme viime vuonna kirkonkylän kansakoululla tammik. 19 p:nä, talvijuhlat, toinen Kantalan koululla 23/3, toinen Itäsydänmaalla Akonkankaalla 25/3. Sotatilan takia täytyi peruuttaa kesä—heinäk. vaihteessa pidettäväksi ilmoitetut Luther-kurssit ja lasten kirkkojuhla. Sen sijaan tilanteen selvittyä rauhallisemmaksi vietimme suunnitellut kesäjuhlat Haapaniemessä 3/8 ja Taipaleen Junnilla 24/8.

Pyhäkouluja on toiminut 31, niissä 25 mies- ja 54 naisopettajaa, yht. 79. Lapsia

on käynyt pyhäkoulussa 407 poikaa ja 515 tyttöä, yht. 922 lasta. Opettajien harjoituskokouksia on pidetty 7. Toverikokous oli kunnanhuoneella Palmusunnuntaina 6/4.

Vanhaan tapaansa on yhdistyksemme tilannut opettajille Pyhäkoululehden. Samoin rippikoulunsa päättäneille ahkerille pyhäkoulussa kävijöille on edelleenkin lahjoitettu kaunis risti raamatunlauseineen ja omistuskirjoituksineen.

Johtokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana kirkkoherra Eino Tani, varapuheenjohtajana op. Juho Hänninen, rahastonhoitajana ja sihteerinä op. Lempi Mäkinen, muina vakinaisina jäseninä rouvat Iida Hänninen (Hietala) ja Iida Hänninen (Häkkiälän koulu), therastuomari Ville Hänninen ja suntio Emil Teittinen sekä varajäseninä rouvat Selma Sinijärvi ja Helmi Knuutinen sekä kanttori S. A. Knuutinen.

Niin suuressa heikkoudessa kuin työtämme olemme joutuneet tekemäänkin, niin paljon kuin uupumusta on nähty ja koettu itsessämme ja lapsissakin taivasmatkallamme, olemme kuitenkin saaneet elää Herran laupeudesta ja Hänen armonsa antimista ja *jatkaa työtä*, josta kaikesta saakoon yksin kunnian lasten ja meidän kaikkien uskollinen ystävä, Herramme ja Vapahtajamme, Jeesus Kristus.

Kuitenkaan en voi seurakunnan kaitisijana olla lausumatta kiitollisuuttani johtokunnalle ja erittäin sen monivuotiselle sihteerille ja rahastonhoitajalle alttiudestanne tässä työssä, samoin kuin teille, sisaret ja veljet Herrassa, jotka vuodesta toiseen seisotte yhä vartiossanne kaikesta kokemastanne — vaikeastakin — huolimatta viiden siementä sitkaimelle toivossa, että vaikka kyynelin kylvämmä, niin kerran riemuiin niitämme.

»Kerran taivahan rannalla juhlitahan, siellä on kyynelät pyyhitty pois. Ja mä toivon, että mullakin tuotavana lyhde pienoinen Herralle ois.»

Haukivuorella, 24 p:nä tammikuuta 1942.

Eino Tani.

Lempi Mäkinen.

Joensuu.

Vuosi 1941 aloitettiin maassamme sotaan nähden ulkonaisesti rauhallisesti. Seurakunnassamme pyhäkoulua pidettiin entisissä paikoissa, kirkossa, rukoushuoneella ja Peltolassa. Kokoontuttiin sunnuntaisin klo 13 määräraipakkoihin, ja yhteisten rukousten jälkeen kukin opettaja keskusteli oppilaittensa kanssa päivän tekstin johdolla. Pienemmille opettaja suullisesti esitti asian, suuremmat oppilaat vielä Raamatusta lukivat kerrotun kohdan. Loppurukous pidettiin taas yhteisesti. Rukoustilaisuuksissa laulettiin uusista virsikirjoista. Ennen poistumista jaettiin oppilaille »Lasten Pyhäkoululehti».

Opettajat tutustuivat tekstiin neuvottelutilaisuuksissa, joita pidettiin perjantai-iltoina klo 6 kirkkoherran kansliassa. Silloin joku opettajista selosti tekstiä keskustelun aluksi. Yhdistys on lainannut kullekin opettajalle »Pyhäkoulun ohjekirjan» ja tilannut »Pyhäkoululehden». — Yhdistys lähetti yleiseen vuosi- ja kesäjuhlaan 2 opettajaa, joille antoi matkarahat. Matkalla olivat neiti Toini Elsinen ja rouva Kerttu Venäläinen.

Opettajina olivat kevätlukukaudella: rvat Anni Pärnänen, Ida Lappalainen, Rauni Luukkonen, Kerttu Venäläinen, neidit Ines Petäinen, Toini Elsinen, Inkeri Nuorimaa ja hra Juho Makkonen. Syyskaudella opettivat: rvat Kaarina Suorsa, Anni Pärnänen, Kerttu Venäläinen, Ida Lappalainen, Tilda Hämäläinen, neidit Toini Elsinen, Ines Petäinen, Toini Turunen, Terttu Ahonen, Inkeri Nuorimaa ja hra Juho Makkonen.

Lapsia kävi kokouksissa keväällä 134 tyttöä, 73 poikaa, yhteensä 207 lasta. Syyspuolella oli 159 tyttöä, 103 poikaa, yhteensä 262.

Lastenjumalanpalveluksia oli vuoden kuluessa useita, silloin ei pidetty pyhäkoulua.

Kevätlukukauden lopussa, 18 p. toukokuuta, pidettiin rukoushuoneella juhla, jossa rovasti A. Pärnänen puhui, lapset lukivat runon ja kertomuksen, joukko tyttöjä esitti laulua. Lopuksi jaettiin lapsille »Pyhäkoululehti» ja karamellia.

Juhannuksen aikoina alkoi taas tuo murheellinen sola, joka on kesken vielä tätä vuosikokousta pidettäessä. Lapset ja aikaimisikin hajaantuivat maaseudulle ilmapommitusta pakoon. Aiotti lasten kesäretki jäi pitämättä.

Syyskauden työ aloitettiin vasta lokakuun 26 päivänä. Silloin olivat maalle muuttaneet uskaltaneet jo palata koteihinsa, olihan saatu vihollinen työnnettyksi kauaksi omalle puolellensa, joten ilmapommituspelko oli vähentynyt. Pahemmista häiriöistä aika menikin. Joulujuhla vietettiin rukoushuoneella 21 päivä joulukuuta. Ohjelmassa oli rovasti A. Pärnänen puhe, tyttökerhon lausuntaa, seurakuntasisaren, Inkeri Nuorimaan, esittämä kertomus, erään lapsen lausuma runo sekä pyhäkoulunopettaja neiti I. Pätäisen pitämä loppurukous. Lapsille jaettiin »Lasten Joulukirkko» lehti ja karamalla.

Yhdistykseen on kuulunut 32 jäsentä. Jäsenmaksu on ollut 3 mk.

Johtokunta on ottanut osaa pyhäkoulutyöhön, siksi yhdistyksen asiat on neuvoteltu opettajien perjantai-iltojen yhteydessä. Johtokuntaan ovat kuuluneet itseoikeutettuina seurakuntamme papit, joista rovasti A. Pärnänen on ollut varsinaisena ja pastori E. Manninen varapuheenjohtajana, rouva Else-Maj Pynnönen, joka on hoitanut rahastoa, opettaja Tilda Hämäläinen on ollut sihteerinä, rouva Rauni Luukkonen varasihteerinä, rouva Ida Lappalainen, seurakuntasisar Inkeri Nuorimaa ja hra Juho Makkonen. Varajäseninä ovat olleet: rouvat Lili Manninen ja Kerttu Venäläinen sekä neidit Ines Petäinen. Erovuoroisia ovat nyt rouva Luukkonen ja sisar Nuorimaa sekä varajäsen rva Manninen.

Tilintarkastajina olivat tirehtööri J. S. Ristiharju ja neiti Toini Elsinen sekä varalla rouvat Mirjam Kuurne ja Mirjam Lampela.

Tilit osoittavat:

Säästöä vuodelta 1940	1,870: 70
Tuloja vuodelta 1941	1,115: —
Menoja vuonna 1941	1,515: 75
Säästöä vuodelle 1942	1,473: 95

Syksyllä, lokakuun 24. p:nä, yhdistyksen perustajajäsen ja monivuotinen pyhäkoulunopettaja Emilia Hällström, pääsi rauhan maahan. Hän oli tehnyt pyhäkoulu-työtä jo ennen tämän yhdistyksen perustamista, ja hän kuului yhdistykseen kuolemaansa saakka, vaikkakin erosi opettajatyöstä ja johtokunnasta jo vuonna 1933 sairauden takia. Hän kuului yhdistyksen johtokuntaan alusta alkaen 21 vuoden ajan, joista useimmat varapuheenjohtajana. Hän oli uskollinen, koko sydämeästään työhön antautunut pyhäkoulunopettaja ja yhdistyksen jäsen. Vanhemmat meistä muistavat hänet hiljaisena, rauhallisena, valoisana, kaikille ystävällisenä, totuudellisenä ihmisenä. Valittaisimme suuresti hänen poismenoansa, ellemmme tietäisi, että hän kullti elämänsä voimista kaiken, mitä voi antaa.

Joensuussa, 27 p:nä maaliskuuta 1942.

*Tilda Hämäläinen,
sihteer.*

Kirvu.

Kirvun pyhäkoulun paikallisyhdistyksellä ei ole ollut toimintaa v. 1941, koska seurakunta luovutetulla alueella sijainneena on ollut hajoitettuna laajalle alalle aluksi Satakunnassa, myöhemmin myös Uudellamaalla.

Kirvussa 31. 3. 1942.

*Juho Silvennoinen,
Kirkkoherra.*

Kuopio.

»Suo, ettei meiltä maailma
sais riistää kasteen armoa,
vaan että pienet lampahas
sun säilyis paimenhoidossas.»

Sota-aika näyttää tuntuvasti vaikeuttavan lasten kasvatusta: isät ovat poissa, äidit työssä kodin ulkopuolella, näin lapset jäävät omiin hoteisiinsa ja pääsevät vilpintymään. Olisi tarpeellista, että vanhemmat huomaisivat heille näissä vaikeissa

oloissa tarjona olevan avun, pyhäkoulussa. Vanhempien tulisi huolehtia siitä, että lähettäisivät lapsensa pyhä pyhältä Jumalan sanan vaikutuksen piiriin Jeesuksen siunattaviksi. He taas, joita Herra kutsuu tekemään työtä pyhäkoulusaralla, tuntekoot syvästi sen kutsun velvoituksen; sillä se on myös *rakentavaa* työtä isänmaan hyväksi. Tiedämme kyllä, minkälaiseksi kehittyvä kansa ilman Jumalan tuntemusta.

Sitten muutamia merkintöjä kuluneelta vuodelta: Kevätlukukauden saimme rauhassa työskennellä, mutta syyslukukausi pääsi taas sodan takia alkamaan vasta lokakuulla. Muistamme kiitollisina niitä isä ja veljiä, jotka siellä kaukana taistellen ovat hankkineet meille täällä kotona oleville työrauhan.

Kouluja on pidetty 9:ssä paikassa eri ajoin, enimmäissä kouluissa klo 10 aikaan. Lapset ovat alkaneet palautua kouluihin; heitä on käynyt noin 800 lasta. Opettajia on ollut 30 paikkeilla, heistä 8 miesopettajaa ja loput naisia.

Seurakuntasalissa 23 päivänä helmikuuta pidetyssä vuosijuhlissa piispa E. Sormunen puhui siitä, kuinka lapsen suhde vanhempiinsa on meille esimerkkinä Jumala suhteeseemme. Tuomiokirkkoseurakunnan kuoro esitti muutamia lauluja. Väliajan jälkeen kertoi piispa Sormunen omia kokemuksiaan pyhäkoulussa. Aessori A. Verkkoranta aiheenaan: »Suuri kalansaalis» selvitti, miten työllä on aina siunaus, kun työ tehdään Jeesuksen käskystä.

Joulujuhlaa vietimme kirkossa jouluilta. Tilaisuudessa jaettiin lapsille Lasten Joulukirkko ja pikku lehtisiä.

Opettajat ovat torstaisin kokoontuneet tekstinselityskokoukseen.

Johtokunta on vuoden kuluessa kokoontunut 3 kertaa. Siihen kuuluvat itseoikeutettuina kaikki seurakunnan papit ja valittuina: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja I. Mustonen, neidit A. Rosilainen ja H. Kärkkäinen, herrat O. Halonen ja E. Konttinen. Yhdistyksen puheenjohtajana on aessori A. Verkkoranta, varapuheenjohtajana tark. V. Kotkanen, rahastonhoitajana neiti A. Rosilainen, lehtien ja kirjaston hoitajina neiti H. Kärkkäinen ja herra E. Konttinen, sihteerinä op. I. Mustonen.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikokouksessa Tampereella edustivat Kuopion yhdistystä neidit Inkeri Hirvonen ja Aune Rosilainen.

Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta tahtoo lausua kiitollisuutensa opettajille, jotka niin uutterasti ja lapsia rakastaen ovat jaksaneet vaikeasta ajasta huolimatta käydä aina töhönä.

Vuosien rajapyykki on sivuutettu. Uusi vuosi on alkanut. Jumalan jatkuvaan johtoon ja siunaukseen turvaten tahdomme alkaa työmme tänäkin vuotena.

Kuopiossa, maaliskuun 8 p:nä 1942.

Anton Verkkoranta.

Ida Mustonen.

Kuru.

Kurun seurakunnassa on viime vuoden aikana ollut kaikkiaan 8 pyhäkoulua. Niistä 5 on toiminut koko vuoden, 2 kesäaikana ja 1 epäsäännöllisesti. Opettajia on ollut 9, joista 1 m. ja 8 n. Oppilaita oli yhteensä 150.

Kurussa 30. 4. 1942.

K. R. Honkasalo.

Käkisalmi.

Siirtoseurakunnassamme ei pyhäkouluyhdistyksemme ole toiminut, ja vanhalle kotiseudulle päästyämme ei kuluneen vuoden aikana lapsia ollut sitä vertaa, että pyhäkoulutyö olisi ollut mahdollista.

Niilo Mustala,
kirkkoherra.

Lumivaara.

Varsin monet opettajat pitivät viime vuonna siirtolaisuudessa pyhäkoulua. Melkein kaikissa kylissä on koulu nyt alussa. Tarkastus on ensi kesäksi määrätty. Jo-

kin kylä ei vielä ole ehtinyt panna alkuun, mutta kinkereillä on nyt siihen kehoitettu.

Lumivaarassa 22. 3. 1942.

Antti J. Pulkkinen,
v.t. kirkkoherra.

Oulu.

Se rauhallinen työskentely, joka maaliskuun rauhan jälkeen syyskaudella 1940 alkoi ja kevätkaudella 1941 jatkui, katkesi jälleen kesäkuussa viime kuluneena vuonna. Näin jäi pitämättä tavanomainen kesäajan pyhäkoulu, jota jo oli suunniteltu kesäkuun puolivälissä aloitettavaksi N.M.K.Y:n kesäkodissa Hietasaaressa. Muutenkin oli sotatalvi 1939—40 jättänyt pyhäkoulutyöhön jälkensä, silloin kun pyhäkoulut saattoivat olla toiminnassa vain osan syyskautta. Keskeytys pyhäkoulutyössä tuottaa aina suuria vaikeuksia siinä suhteessa, että lapset epäsäännöllisen toiminnan aikana hajaantuvat, ja alkaa jälleen uusi työ heidän kokoamisessaan. Opettajavoimat joutuvat sen lisäksi sodan aikana niin moniin tehtäviin mobilisoiduiksi, että säännöllinen sunnuntai koulutyö siitä kärsii. Siitä huolimatta on pyhäkouluisamme ollut v. 1941 oppilaita n. 850. Oulun seurakunnan pyhäkouluväki on Jumalalle kiitollinen siitä, että kaupunkimme voitollisen armeijamme turvin on säilynyt tällä kertaa täysin ehjänä ja vaurioitta. Osittain epäsäännöllisesti, osittain taas säännöllisesti seurakunnassamme on toiminut 16 pyhäkouluu; niissä opettajina 16 miestä ja 40 naista, osa opettajista vain vähän aikaa.

Suuren tappion kärsi pyhäkoulutyömme sen kautta, että seurakunnan Herra kutsui työsaralta lepoon työn monikymmenvuotisen uurastajan, uutteran pyhäkouluopettajan ja lämpimän nuorten ystävän, lehtori G. Vaenerbergin, jonka työ semminkin nuorten suojelukasvatuksen alalla on ollut Pohjois-Suomessa aivan uraa uurtavaa ja paisunut suuriin mittoihin.

Samalla kun Oulun Pyhäkouluyhdistys valittaa innokkaan ja lapsirakkaan pyhäkoulunopettajan menetystä se tuntee menettäneensä lehtori Vaenerbergissä ansioituneen Oulun Pyhäkouluyhdistyksen johtokunnan jäsenen. Jumala suokoon hänen sielullensa suuren levon ja rauhan!

Johtokuntaan ovat edellämainitun lisäksi kuuluneet vakinaisina pyhäkoulunopettajat Sakari Karhumaa, Aino Still, Iida Korhonen ja varajäseninä Aarne Juntunen, Helvi Luokkala ja Aaro Siltanen. Yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut past. O. Heikinheimo, varapuheenjohtajana vahtimestari S. Karhumaa ja sihteereinä past. J. Sipilä.

Toukokuun puolivälissä ja joulun alla järjestettiin pyhäkoulunoppilaille kevät- ja joulujuhlat, joissa ahkerimmille oppilaille jaettiin tunnustukseksi Uusia Testamenttejä ja kaikille lapsille vehnäsen puutteessa karamelleja sekä joulujuhlassa Lasten Joulukirkot.

Yhdistyksen taloudellinen tila käy lähemmin ilmi tilikertomuksesta. Varoja on yhdistyksellä ollut vuoden 1941 lopussa 34,709:40. Oulun seurakunnalta on pyhäkouluyhdistys saanut toimintaansa varten mk 7,000:—.

O. Heikinheimo
puh.joht.

Jorma Sipilä
sihteeri.

Rautjärvi.

»Vaikka kokee eipä hylkää Herra.»

Tähän runoilijan jakeeseen voimme me Rautjärven seurakuntalaiset ja sen pyhäkouluväki yhtyä muistellesamme viime vuoden tapahtumia kohdallamme. Olimmehan kesällä kaikki siirrettyinä pois kodeistamme kaksi kuukautta. Vuoden päättyessä ovat useat niistäkin, jotka joutuivat lähtemään kotoaan talvella 1940 päässeet takaisin kotiinsa, tosin vihollisen raiskaamaan. Viime kesänä Savossa evakona olleet saivat murutamia harvoja lukuunottamatta palata ehjinä säilyneisiin koiteihinsa. Kohotkoon sydämistämme kiitos Herralle! Että pyhäkoulukin

näissä oloissa oli keskeytynyt, on luonnollista. Kumminkin ovat useimmat jo alkaneet työn. Onko takaisin vallatulla alueella yleensä yhtään pyhäkoulua alkanut toimintansa, ei ole tiedossa tätä kirjoittaessa. Pyhäkoulukokouksia, jotka ovat muodostuneet seurakunnallisiksi tilaisuuksiksi, on ollut viisi. Yhdistyksen toiminta on rajoittunut seurakunnan tilaamain pyhäkoululehden jakamiseen pyhäkouluille ja kirjaston hoitoon. Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuluneena vuotena kuuluneet viran oikeuttamana puheenjohtajana rovasti A. E. Salomaa, valittuina jäseninä rouva Elsa Salomaa, pyhäkoulunopettajat Eero Kuusaa, Antti Suikkanen ja allekirjoittanut. Kaikkivaltias Jumala, joka on kansallemme antanut nämä raskaat koettelemuksen ajat, antakoon armon käydä oikeuden sijasta, jotta ne tulisivat meille siunaukseksi.

Pyhäkouluväki. Rukoilkaamme kotonamme ja lasten kanssa, kun pyhinä koostumme pyhän sanan ääreen, ettei Jumala syntiemme tähden jättäisi meitä pakanain käsiin, vaan edelleen auttaisi maamme puolustajia ja antaisi voiton aseillemme ja kestävän rauhan. Jumala kuulee rukouksemme. Sen hän on luvannut. Oi, jos meistä tulisi rukoileva kansa. Silloin saisimme kokea tuon ihanan asian: »Vaikka kokee eipä hylkää Herra.»

Rautjärvellä tammikuun 30 p:nä 1942.

Antti Partinen.

Ruokolahti.

Sodan johdosta on pyhäkoulu seurakunnassa huomattavasti kärsinyt. Kuitenkin se on yleensä ollut toiminnassa. Kouluja on ollut 30, joissa opettajia 20 m. ja 60 naista, lapsia on koulussa käynyt n. 420 poikaa ja 485 tyttöä. Opettajakokouksia ei ole kuluneen vuoden 1941 aikana ollut kuin vain muutamia samoin koulutarkastuksia vähän. Toivon, että työ kasvaa ja innostus Herran avulla myös nousee.

Ruokolahti 21 p. toukok. 1942.

*Onni O. Hämäläinen
khra.*

Sotkamo.

Olemme taas tulleet aikaan, jolloin pieni kansamme on joutunut kokemaan sodan melskettä. Tämä tietenkin on häirinnyt tärkeää pyhäkoulutyötäkin. Jo viime talvisota järkytti seurakuntamme elämää siinä määrin, että varsinainen pyhäkoulutyö joutui aivan lomaannuksiin. Tästä johtui, ettei pyhäkoulunopettajain harjoituskokouksiakaan ole voitu aikaansaada kuten rauhan aikana. Joulukuulla 1940 kuitenkin toimeenpantiin kaikesta huolimatta 6-päiväiset Lutherkurssit seurakuntatalolla pastori Aaro Raition johdolla 13 oppilaalle. Avustajina olivat seurakunnan papit.

Viime talven kinkereillä valittiin toimintavuodeksi opettajat, joita on ollut toimesta keskimäärin 80 opettajaa. Heistä lienevät useimmat pitäneet pyhäkoulua ainakin jonkin verran.

Pyhäkoululehteä tilattiin 22 opettajalle ja Heräävä-Nuorisolehteä 24 opettajalle. Johtokuntaan ovat kuuluneet varsinaisina jäseninä pyhäkoulunopettajat Salomo Meriläinen, Anna Hakkarainen, Amalia Korhonen, Konsta Heikkinen ja J. H. Meriläinen ja Vesteri Arffman; varajäseninä pyhäkoulunopettajat Heikki Heikkinen, Sofia Partanen ja Eedit Silvennoinen. Tulot: Kolehtia kirkossa mk 587:80 ja keräyslistoilla mk 1303:50. Rahaa pankissa mk 6291:55.

Kun Jumala on meille suonut armon aikaa, että meillä on tilaisuus kokoontua sanan ääreen, olisi toivottavaa, että seurakunnassamme heräisi enemmän rakkautta kalliiseen pyhäkoulutyöhön. Niin luotaisiin Jumalan avulla pohjaa jo pienissä lapsissa tulevalle kristilliselle seurakuntaelämälle.

Sotkamossa 30 p:nä elokuuta 1941.

Antti Silvennoinen.

Sysmä.

Kulunut vuosi on kulunut painostavissa, epävakaisissa ja puutteellisissa elinoloissa sota-ajan vuoksi. Pyhäkoulutkin, niinkuin useimmissa tapauksissa muutkin hengelliset ja henkiset yhteisharrastukset, ovat osaksi lamaantuneet melkein kautta maan.

Pyhäkouluja on Sysmän seurakunnassa ollut toiminnassa 15—17 säännöllisemmin, yli puolet niistä läpi vuoden, toiset vähintään joka toinen tai kolmas pyhä, muutamat vain kesällä ja joulun tienoissa. Opettajina on parhaansa mukaan pyhäkouluissa toiminut kylän lapsien hyväksi 22—23, joista 2 miesopettajaa. Monet näistä ovat työskennelleet kiitettävän uhrautuvasti ja ahkerasti, vaikka hengellinen elämä onkin täällä kuten monin paikoin muuallakin maassamme, jonkin verran laskeutunut tai painunut syvemmä kyteväksi.

Opettajille oli tilattu vuodeksi 1941 lähes jokaiselle Pyhäkoululehti ja lapsille 63 kpl. Lasten Pyhäkoululehteä. Lukusilla, sikäli kun niitä on pidetty, on koetettu tähdentää pyhäkoulun merkitystä lasten sekä vanhempien mieleen. Opettajat ovat asetetut ja entiset varmistettu lukuistilaisuuksissa. Opettajille on annettu ohje- ja käsikirjoja, lapsille lehtisiä. Oppilaita on käynyt pyhäkouluissamme varsinaisemmin 162 ja epäsäännöllisesti käyviä 33—38, yht. 195—208. Opettajain ohjelmallisia kokouksia, paitsi kesäjuhlaa, on pidetty, ikävä sanoa, vain 3. Osaksi lisääntyvien matkavaikeuksien vuoksi, osaksi ajan masentavuuden vuoksi, osaksi omakohtaisista syistä on opettajienkin osanotto kokouksiin ollut jonkinverran entistä vähempi. Kylissä on pidetty muutamia (4) pyhäkouluntarkastuksia. Hartaustilaisuuksissa on papisto tavannut opettajia sekä lisäksi monesti pitänyt puheen tilaisuuksiin kokouksutuille lapsille. »Lasten Joulukirkkoa» jaettiin: uusia 50, entisiä 30.

Vuodeksi 1942 on tilattu opettajille Pyhäkoululehteä ja pyhäkoululapsille pyhäkoulutilaisuuksissa opettajien jaettavaksi 62 Lasten pyhäkoululehden vuosikertaa.

Jumala, kaiken hyvän antaja, uskollinen Kaitsija, vaikuttakoon meissä opettajissa ja lapsissa sekä koko seurakunnassa pyhäkouluasiaan harrastusta. Tapahtukoon näin kaikkialla koetellun isänmaamme seurakunnissa.

Seurakunnassamme toimii edelleen Sysmän Pyhäkouluyhdistys, (perustettu allekirj. aloitteesta 1911), johtokuntineen, opettajineen ja jäsenineen. Rahastonhoitajana on rouva Saima Ylänen, puheenjohtajana allekirjoittanut.

Sysmässä 2. 3. 1942.

Em. Suvanne.

Valkeala.

Vuonna 1941 on sodan synkeä varjo piirtynyt jälleen rakkaan maamme ylle. Mikä voimanlähde tarjoutuukaan meille kristittynä kansana Jumalan pyhästä sanasta, joka kirkkaan auringonsäteen tavoin loistaa ikuista valoaan kärsivään ihmisyydämmeen. Kun elämänmeri myrskysisenä pauhaa, tarjoaa Jumalan sana siunaavan rauhansa. Herran sanan herkitämin sydämin opitaan sanomaan: »— Kiitos sulle taistelusta, rististäkin, Jumalain —». Jumalan iäti kestäväää sanaa on seurakuntamme pyhäkouluopettaja tahtonut kylvää lästen sieluihin kuluneenkin vuoden aikana.

Seurakunnassa on toiminut 70 pyhäkoulua (ed. v. 70), joista koko vuoden 17 ja talvella tai kesällä 53 pyhäkoulua. Opettajia on 35 mies- ja 145 naisopettajaa, yht. 180 (ed. v. 176), oppilaita 617 p. ja 751 t., yht. 1.368 (ed. v. 1.219) lasta. Pyhäkoulu tarkastettiin entisen tavan mukaan lukukinkereillä sekä kesällä järjestetyissä tarkastuksissa, joita pidettiin eripuolilla seurakuntaa yht. 27, joissa kussakin tilaisuudessa tarkastettiin useampia pyhäkouluja.

Kuluneena vuonna vuosikokous pidettiin seurakuntatalossa tammik. 25 p:nä. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi kanttori Armas Siukonen, siht. op. Aino Helle. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen khra J. Utriainen, varapuheenjohtajaksi seurakunnan kappalainen, jona on toiminut alkuvuodesta khra T. Sutinen ja loppuvuodesta khra P. Kiuru. Sihteeriksi valittiin entiset, op. Aino Helle ja Elli Pukkila, rahastonhoitajaksi maanv. Eemil Niemi, tilintarkastajiksi suntio

O. Haimi ja maanv. A. Mauno. Tilivelvöllisille myönnettiin tilien vastuuvapaus. Taloustoimikuntaan valittiin: khra J. Utriainen, Elli Tohr, Elli Ritari, sisar Hanna Kangas ja op. Aino Helle.

Yhdistyksen rahavarat v. 1941 lopulla: 1.934 mk 60 p.

Opettajain harjoituskokouksia pidettiin 12, joista uudessa seurakuntatalossa 6 ja Jokelan pappilassa 6. Osanottajia on ollut 58 mies- ja 262 naisopettajaa, yht. 320, keskim. 26 op., oppilaita 72 p. ja 75 t., yht. 147, keskim. 12 opp. kokousta kohti. Kokouksia ovat johtaneet yhdistyksen puheenjohtaja ja varapuheenj. sekä maalisk. kokousta past. Rautava ja jouluk. kokousta khra rouva Airi Kiuru. Tunteja pidettiin: 7 kuva-, 10 teksti-, 7 laulu- ja 9 raamattutuntia. Tunnit pitivät 10 mies- ja 23 naisopettajaa. Raamattutunnit sekä 3 laulut. pidettiin opettajille. Raamattutuntien aiheet olivat: ahdistus, kiitos, kiusaus, Herran palvelija, Jeesuksen läsnäolo, Herran apu hädässä, pyhää huolettomuutta, etsiminen ja rukous.

Seurakunta on tilannut opettajille Pyhäkoululehden, Lasten Pyhäkoululehden, ja Lasten Joulukirkon tilaamisesta ovat joidenkin paikkakuntien opettajat itse huolehtineet.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen kesäjuhlaan Tampereelle yhdistys lähetti kaksi edustajaa.

Pyhäkoulunopettajat suorittivat U. Testamenttien ja virsikirjojen keräyksen ja ne lähetettiin oman seurakunnan sotilaille rintamalle.

Monen murheen ja kaipauksen täyttämien sydämin on pyhäkoulunopettaja vienyt kylvösiementä Herran peltoon. Sydän on elänyt isänmaan asialle lähteneiden rakkaiden luona ja niiden, joiden taistelu jo päättyi sunnuntailepoon.

Valkoisten ristin kaunistamaan pyhään maahan on kätetty myös pyhäkoulunopettaja Urho Rämä. Hänessä opettajat menettivät hyvän työtoverin ja seurakunta yhden uskollisimmista työntekijöistään.

Uskollisuutta Herra kysyy meiltä pyhäkoulutyössä. Uskollisuutta hän kysyy meiltä myös siinä, että voimme pyhää huolettomuutta tuntien jättää taakamme armollisen Isän sydämelle. Yksinäisellä vartiopaikalla neuvottomaksi käynyt pyhäkoulunopettaja, vie murheesi rukouksessa Herran eteen. Hän etsii juuri yksinker-taista, hengessään köyhää, vakuuttaakseen hänelle:

»Sinä olet minut palvelijani. Sinut minä olen valinnut enkä sinua halpana pitänyt.»

Valkealassa tammikuun 23 p:nä 1942.

J. Utriainen,
puheenjohtaja.

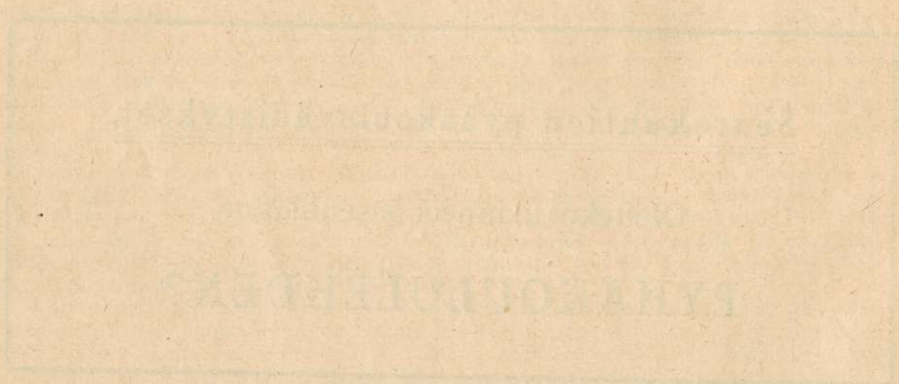
Elli Pakkila,
sihteeri.

Seurakuntien pyhäkouluyhdistykset.

Oletteko tilanneet jäsenillenne

PYHÄKOULULEHDEN?

Riihimäen Kirjapaino Oy., 1942.

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN
PYHÄKOULUYHDISTYKSEN

VUOSIKERTOMUS

JA SEURAKUNNALLISTEN PYHÄKOULUYHDISTYSTEN

TOIMINTAKERTOMUKSET

VUODELTA 1942

Jumalan arvosteltavana.

Rov. E. W. Pakkalan saarnasta Porin pyhäkoulujuhilla 16. 8. 42.

Teksti: Luuk. 18: 9—14 (Fariseus ja publikaani).

Nykyään puhutaan minäkeskeisestä jumalisuudesta. Sellainen oli fariseuskin. Jos katselemme tätä miestä hänen omilla silmillään ja miten hän arvosteli itseään, niin huomaamme, että hänen asiansa oli hyvin. Hän puhutteli Jumalaa kuin vertaistaan. Hänellä ei ollut mitään hätää. Hän alkoi rukouksensakin sanoilla: »Minä kiitän.» »Mutta hän erehtyi suuresti ajatellessaan, että hän uskonnollisilla aikaansaannoksillaan kelpasi pyhälle Jumalalle, joka katsoo sydämeen eikä ulkokuoreen. Tällä miehellä oli siis hyvä arvostelu itsestään.

Mutta tuo toinen, tuo publikaani. Hän jäi vain ovensuuhun seisomaan. Sanotaan, että silmät ovat sielun peili. Tämän publikaanin silmistä näki hänen sisäiset ajatuksensa. Hän ei edes kehdannut nostaa silmiänsä ylös, vaan loi ne alas. Kukaan ei ollut häntä syyttämässä, mutta hän löi itse rintaansa. Hänellä oli syyllisyyden tunto ja sen vaikutuksesta hänelle oli tullut Jumala eläväksi. Hän oli siis tekemisissä todellisen, elävän Jumalan kanssa. Hän oli sanan alla, sanan tuomion alla ja sieltä syvyydestä silmät maahan luotuina hän rukoili. Mutta siinä rukouksessa oli pääasia Jumala, ei minä. Siksi hän sanoi: »Jumala ole minulle syntiselle armollinen.»

Publikaanin täytyi antaa Jumalan olla oikeassa. Hän itse oli väärässä. Hän oli hyvin kaukana Jumalasta. Hän tunsi sen itse, mutta sieltä etäisyydestä hän huusi Jumalaa. Hän uskoi, että Jumala totisesti on olemassa ja rankaisee synnit. Ja kun hän rukoili, ei hän tiennyt, että hän olikin jo Isän sylissä. Sitä tämä publikaani ei itse uskonut. Mutta sanotaanhan tuhlaapojankin vasta Isän sylissä huudahtaneen: »Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinun edessäni enkä enää ansaitse, että minä sinun pojaksesi kutsutaan.» Publikaani arvosteli itsensä mahdottomaksi Jumalan edessä. Hänen arvostelunsa oli: Jumala on oikeassa, hän saa minut hukuttaa. Minä en voi vedota hänen armoonsa, tehköön hän mitä haluaa. Tämäkin on uskon varmuutta, kun ihminen ajattelee, ettei mitään syntejä saa enää anteeksi eikä tehtyä tekoa saa enää tekemätömäksi. Mutta pelastusvarmuutta se ei vielä ole.

Nämä molemmat miehet, fariseus ja publikaani, ovat itse antaneet arvostelun itsestään. Mutta Kristus sanoi heistä, että se, joka itsensä ylensi, alennetaan ja joka itsensä alensi, se ylennetään. Me olemme varmoja siitä, että publikaani meni kotiinsa vanhurskaampana kuin tuo toinen. Jeesushan sen todisti

Luther sanoo, että Jumalan arvostelu meistä ja meidän oma arvostelumme itseltämme ovat toisiinsa kääntäen verrannolliset. Herra tahtoo, että mekin harjoittaisimme itsemme arvostelusta. Nämä sanat: »Jokainen, joka itsensä ylentää, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se ylennetään» eivät ole yhdessä vaan monessa paikassa Raamattua. Herra arvostelee meitä. Hän arvosteli fariseusta ja publikaania aivan päinvastoin kuin he itse itseänsä arvostelivat.

Luther opettaa kasteesta, että meissä oleva vanha ihminen on upotettava ja apostoli se-

toli selittää tämän, että kaste ei merkitse muuta kuin hyvän omantunnon pyytämistä Jumalalta. Kun Luther luki psalmista: »Jumala, pelasta minut vanhurskautellasi», niin hän kauhistui ja riiteli Jumalan kanssa. Mutta kun hän luki enemmän tätä Raamatun kohtaa (Ps. 31), niin silloin hänelle selvisi, että vanhurskaus on syntien anteeksi antamusta. Anteeksiantamus uudistaa tottelemattoman Isän lapsen.

Kotielämässä vasta koetellaan, mitä me olemme kirkossa ja juhlissa olleet. Me olemme kirkossa sentähden, että saisimme voimaa sieltä kotielämäämme varten. Kun publikaani tuli kotiin, ei hän varmaankaan riidellyt vaimonsa ja palvelijainsa kanssa. Hänen kodissaan vallitsi rakkaus ja kukin piti siellä toista parempana kuin itseään. Sillä syntisellä oli parempi vanhurskaus, kuin sillä toisella, joka oli tempelissä ollut niin minäkeskeinen ja itsevanhurskas.

Apostoli sanoo, että kaste merkitsee sitä, että me olemme hyvän omantunnon pyytäjän paikalla. Jääkäämme mekin tälle paikalle ylösnousseen Kristuksen kautta. Jääkäämme pyytäjän paikalle ja rukoilkaamme: »Auta, että elon uuden nyt alan todella.» Minkätähden me käymme kirkossa, ellemme päätä, että Herran sana koskee meihin ja muuttaa elämämme ja kotimme. Uudistukaamme nyt, kun on jälle-rakennuksen aika. Ellemme nyt uudistu, niin ei tämä kansa sitten koskaan enää uudistu. Syntien anteeksiantamus saa aikaan paljon. Jos täällä on joku, joka on kaukana taivaan kodista, niin kyllä Jumala tulee sinne, missä olet, kaukana tai etäällä. Ehkäpä sinä olet jo Jumalan käsissä ja isän sylissä.

Missä ovat tällä hetkellä nuo Isän avatut kädet ja Isän avattu syli? Ne ovat Golgatan risti ja Kristusken ristiinnaulitut levitettyt kädet. Siinä on taivaan Isän avattu syli.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1942.

Yleistä,

Sotavuosi 1942 on paljossa heikentänyt Pyhäkouluyhdistyksenkin toimintaa. Kenttätyö — kurssien ja pyhäkoulupäivien pitäminen — on kokonaan tauonnut. Tämä ei ole johtunut vain siitä, että Yhdistyksellä ei ole ollut käytettävissään sodan takia ainoatakaan vakinaista miespuolista työntekijää, vaan myöskin siitä, että seurakunnilla ei ole ollut poikkeuksellisissa olosuhteissa mahdollisuuksia järjestää kurseja ja neuvottelupäiviä pyhäkoulunopettajilleen. Seurakunnallisia pyhäkoulujuhlia viime kesänä oli useitakin, mutta voimien puutteessa ei Yhdistys voinut niihin lähettää edustajaansa, paria poikkeusta lukuunottamatta.

Ilolla on kuitenkin todettava, että pyhäkoulut ovat olleet päättyneen sotavuoden aikana käynnissä vaikeuksista huolimatta. Voidaanpa eräin paikoin havaita harrastuksen elpymistäkin pyhäkoulutyöntekijäin ri-

veissä. Missä määrin sota on vaikuttanut haitallisesti pyhäkoulutyöhön kokonaisuudessaan, on toistaiseksi vaikeasti arvioitavissa. On kuitenkin aivan ilmeistä, että sotavuosien kohdalla kehitys on taantunut, ainakin opettajien ja lasten lukumäärään nähden. Kipeimmin tämä on nähtävissä luonnollisesti niissä rajaseutujen seurakunnissa, joihin sota on ulottanut välittömän vaikutuksensa.

Kertomusvuoden aikana voitiin monissa siirtoseurakunnissa aloittaa jälleen pyhäkoulutyö. Näin saatiin hävitetyin Karjalan jälleen rakentaminen siltäkin kohtalta käyntiin. Jumala siunatkoon näin alkaneen kehityksen ja kasvun.

Vanhan rajan takana Itä-Karjalassa on pyhäkoulutyö ollut vilkkaassa toiminnassa koko vuoden. On suurta armoa todeta, että siellä on voitu vapaasti julistaa evankeliumia pienille lapsille, joita tähän saakka on kasvatettu kielteisyyden ja Jumalan pilkan hengessä. Pyhäkoulutyön, samoin kuin koko uskonnollisen toiminnan, johto on ollut sotilashallinnon kirkollisilla elimillä. Yhdistys on vain lähettänyt sinne tarvittaessa lehtiä, kirjallisuutta ja havaintovälineitä.

Vuoden 1942 pyhäkoulutyötä ajatellen voidaan todeta, että se on ollut taistelua sekä. On taisteltu lasten puolesta niitä pahan voimia vastaan, joitten vaikutuksille erikoisesti sota-aika suo suuret mahdollisuudet. Mutta varmaan se työ, mitä näin on tehty kaikessa hiljaisuudessa, on ollut siunauksen ja tulevaisuuden työtä.

Kenttätyö.

Luther-kursseja ei vuoden aikana ole voitu pitää ollenkaan. Vain parissa, kolmessa seurakunnassa olisi ollut siihen mahdollisuudet, mutta Yhdistyksellä ei ollut tilaisuutta lähettää kurssien johtajaa.

Neuvottelupäiviä ei myöskään ole pidetty. Sen sijaan lähetti Yhdistys edustajan pariin kesän aikana pidettyyn seurakunnalliseen pyhäkoulujuhlaan, nim. Kouvolaan 24. 5 (past. Lähteenmäki) ja Rautjärvelle 28. 8. (past. Wahl). Seurakunnalliset pyhäkoulujuhlat ovat yleensä osoittautuneet varsin käyttökelpoiseksi aseeksi pyhäkouluharrastuksen ja kristilliseen kasvatukseen kohdistuvan mielenkiinnon syventämiseksi seurakunnissa. Pyhäkoulunopettajille ja lapsille ne ovat tervetulleita virkistysten hetkiä.

Paikallisyhdistykset.

Paikallisyhdistysten toiminta, missä niitä on, on riippuvainen seurakunnan pyhäkoulutyön laadusta. Siellä missä pyhäkoulut toimivat

vilkkaasti, on myös harrastusta pyhäkouluväen järjestäytymistä kohtaan. Paikallisilla yhdistyksillä on oma kieltämätön merkityksensä pyhäkouluasian tehostamisessa. Nimenomaan pyhäkoulurahastojen perustaminen ja kartuttaminen on osoittautunut yhdistysten toiminnassa kaikkea huomiota ansaitsevaksi. Näin koottujen varojen turvin on voitu pitää kurseja ja tilata lehtiä ja kirjoja työntekijöille silloinkin, kun seurakunnan varat eivät ole niihin riittäneet.

Tähän vuosikertomukseen liittyy eräitten paikallisyhdistysten viime vuolista toimintaa selostavat kertomukset. Muut yhdistykset eivät ole lähettäneet pääyhdistykselle säädettyä vuosikertomusta.

Radiotoiminta.

Vuoden aikana voitiin radiossa pitää vain kolme lastenjumalanpalvelusta.

Kesäjuhla.

Kesäjuhla oli Porissa elokuun 15—16. p:nä. Monista vaikeuksista huolimatta oli juhlilla mukana noin 200 osanottajaa kaukaisistakin seurakunnista. Oman panoksensa juhlille antoi Itä-Karjalan pyhäkoulun edustus. Äänislinnan pyhäkoulunopettajia edusti juhlassa lotta Leena Salenius ja toi samalla Itä-Karjalan terveiset. Puhujista ja esitelmöitsijöistä mainittakoon: rov. E. W. Pakkala, rov. J. W. Wallinheimo, tuomiorov. Y. A. Wallinmaa, khra S. Wahl, khra K. N. Teräsmaa, past. U. Paljakka, past. O. Lähteenmäki ym.

Porin kesäjuhlista jäi osanottajille mieluisat muistot. Siellä oltiin vakaan satakuntalaisen kristikansan ja alttiin pyhäkouluväen vieraina yhdessä rakentumassa ja pyytämässä siunausta kansalle, kirkolle ja niitten pienimmille, lapsille.

Vuosikokous.

Kesäjuhlan yhteydessä oli Yhdistyksen vuosikokous Porin rukoushuoneella 15. p:nä. Vuosikokouksen avasi Yhdistyksen lisätyn johtokunnan jäsen rovasti J. W. Wallinheimo, joka valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 1941 hyväksyttiin. Painettuun vuosikertomukseen liittyi sihteerin suullinen selostus sodan vaikutuksista Yhdistyksen toimintaan. Erovuoraiset johtokunnan jäsenet opettajatar Maiju Kantele ja pastori Urho Paljakka valittiin uudelleen. Johtokunnan monivuotiset, ansioi-

tuneet jäsenet, johtajar Berta Hermanson ja prof. Martti Ruuth olivat anoneet vapautusta johtokunnan jäsenyydestä. Myöntäessään heille eron vuosikokous samalla valitsi heidät yksimielisesti Pyhäkouluyhdistyksen kunniajäseniksi osoittaakseen siten parhaalla käytettävissä olevalla tavalla kiitollisuuttaan ja kunnioitustaan näitä uskollisia pyhäkouluntöytäjäitä kohtaan. Uusiksi jäseniksi eronneitten tilalle johtokuntaan valittiin prokuristi Dagmar Pantio ja teol.tri Lennart Pinomaa Helsingistä. Yhdistyksen lisättyyn johtokuntaan kolmivuotiskaudeksi valittiin suomenkielisistä hiippakunnista seuraavat edustajat: khra M. Savelainen (Turun hpk.), rov. J. W. Wallinheimo (Tampereen hpk.), khra S. Wahl (Viipurin hpk.), tuomiorov. Y. A. Wallinmaa (Oulun hpk.) ja asess. A. Werkkoranta (Kuopion hpk.). — Yhdistyksen tilintarkastajiksi valittiin maist. Juho Someri (K.H.T.) ja rov. Kaarlo Sylvander sekä varalle khra Väinö Forsman ja vakuutusneuvos Aarne Kuusi.

Vuosikokouksessa ilmoitettiin, että seuraaville ansioituneille pyhäkoulunopettajille oli myönnetty tunnustukseksi apuraha »Vanhojen pyhäkoulunopettajien avustusrahastosta»: työmies J. Ruuskanen Puumalasta (pitänyt pyhäkoulua 55 v.) leski Olga Kinnunen Kivijärveltä (42 v.), neiti Maria Tuunanen Sortavalan msk:sta (43 v.) ja palstatilallinen J. Tervo Lapinlahdelta (49 v.). — Vuosikokouksesta lähetettiin tervehdyssähkeet Tasavallan presidentille, Yhdistyksen kunniapuheenjohtajalle arkkipiispa Kailalle ja ruotsinkieliselle sisarjärjestölle. — Seuraava vuosikokous tultaneen pitämään Mikkelissä.

Julkaisutoiminta.

Vuoden aikana ilmestyi Yhdistyksen kustantamana painosta johtajar Hermansonin kirjoittama kirjanen »Piirteitä kasvatustieteen historiasta» (hintaa 6 mk). Tämä julkaisu on tarkoitettu lähinnä Lutherkursseja varten, mutta tarjoaa se avartavaa luettavaa jokaiselle pyhäkoulunopettajalle.

Yhdistyksen vanhemmista julkaisuista on otettu uusia painoksia vain Eino Sormusen kirjoittamasta kirjasta »Kukkien puhjetessa» (3.000 kpl.).

Lehtien toimittaminen ja julkaiseminen on ollut edelleen Yhdistyksen julkaisutoiminnassa keskeisintä. On voitu havaita, että pyhäkoululehtiä luetaan ahkerasti. Lähinnä tämä johtunee siitä, että lehtien, varsinkin Pyhäkoululehden, on korvattava kenttätöiden puute. Kun

ei ole mahdollisuuksia pitää kurssuja ja neuvotteluja, on opettajien pakko turvautua entistä enemmän Pyhäkoululehden antamiin viitteisiin. Lehtiemme osuus seurakuntien ja Yhdistyksen välisenä yhdyssi-teenä sodan aikana on ollut aivan ensi arvoinen.

Pyhäkoululehden levikki oli vuonna 1942 (54. vsk.) 8.784 (ed. v. 8. 718) ja Lasten Pyhäkoululehden (52. vsk.) 25.361 (ed. v. 24.667). Levikin lisäys on tosin vaatimaton, mutta kuitenkin merkille pantava.

Lasten Joulukirkkoa ei voitu painattaa niin paljon kuin kysyntä edellytti. Virallinen levikki oli 48.838 kpl. (ed. v. 48.426).

Julkaisutoiminnan yhteydessä on syytä mainita vielä traktaattien ja kuva-arkkien (painos 10.000 kpl.) levittäminen. Niittenkin kysyntä on ollut ilahduttavan suuri. Rov. Wallinheimon eräästä esitelmästä otettiin 200 kpl:n ylipainos.

Jäsenet.

Jäsenmäärässä ei ole tapahtunut sanottavia muutoksia. Vuosijäseniä oli Yhdistyksessä 606 (ed. v. 608) ja vakinaisia jäseniä 202 (ed. v. 199). Vuosimaksu on ollut edelleen 5 mk ja vakinaisten jäsenten kerta-kaikkinen maksu 100 mk.

Kunniajäsenet.

Vuoden aikana sai Yhdistys kaksi kunniajäsentä. Vuosikokouksessa Porissa 15. 8. 42 valittiin Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistykselle yksimielisesti ensimmäiset kunniajäsenet. Niinkuin tunnettua, on arkkipiispa Kaila Yhdistyksen kunniapuheenjohtaja. Kun Yhdistyksen johdokunnassa vuosikymmenet uutterasti toimineet työntekijät johtajatar *Berta Hermanson* ja prof. *Martti Ruuth* eivät enää katsoneet voivansa ottaa vastaan johtokunnan jäsenyyttä, niin vuosikokous, osoittaakseen jollakin tavalla pyhäkouluväen kiitollisuutta heidän työtään kohtaan, valitsi heidät yksimielisesti Pyhäkouluyhdistyksen kunniajäseniksi.

Myöhemmin annettiin asianomaisille Yhdistyksen johdon toimesta adressi ja esitettiin pyhäkouluväen tervehdys ja siunauksen toivotus.

Ulkomaiset suhteet.

Yhteys ulkomaitten pyhäkouluelimiin on ollut luonnollisesti keskeytyksissä sodan takia. Ruotsin pyhäkoulujärjestöjen kanssa on tosin oltu epävirallisessa yhteydessä.

Tilastoa.

Viisivuotiskaudelta 1937—42 ilmestyi viime syksynä piispojen kertomukset hiippakuntiensa toiminnasta ja tilasta mainittuna aikana. Näissä katsauksissa on käsitelty myöskin pyhäkoulun toimintaa. Varsin seikkaperäinen ja kiintoisa on esim. Tampereen hiippakunnan piispan kertomus, johon sisältyy seurakuntien kirkkoherrojen lausuntoja pyhäkoulutyöstä ja sen laadusta mainittuna aikana.

Virallista pyhäkoulutilastoa ei toistaiseksi ole ollut saatavissa koko maasta vuosilta 1937—42. Yllä mainittujen kertomusten perusteella voidaan kuitenkin saada joitakin numerotietoja, jotka havainnollistuttavat viimeisen puolivuosisikymmenen kehityksen suuntaa.

Viisivuotiskaudella on pyhäkoululasten, opettajien ja koulujen lukumäärä ollut eri hiippakunnissa keskimäärin seuraava pyörein luvuin esitettynä:

Hiippakunta	Lapsia	Opettajia	Kouluja
Turun hpk.	35.600	3.370	1.560
Tampereen hpk.	164.000	—	7.400
Oulun hpk.	19.500	2.060	920
Viipurin hpk.	29.100	3.600	1.580
Kuopion hpk.	39.000	3.900	—

Numerot ovat kenties pienentyneet edellisen kauden jälkeen. Suurimpana syynä tähän on ollut luonnollisesti sota, varsinkin Karjalan seurakunnissa. Tarkkoja tilastonumeroita pyhäkouluistamme vuosilta 1937—42 ei vielä tätä kirjoitettaessa ole julkaistu.

Talous.

Oheisesta tilinpäätöksestä selviää Yhdistyksen taloudellinen tila viime vuonna. Joskaan vuosiylijäämä ei ole suuri, on kuitenkin todettava taloudellisen aseman suhteellinen vakavuus. Onpa voitu täyttää eräitä aukkoja, joita talvisota aiheutti Yhdistyksen varoissa. Tämä on merkille pantavaa erikoisesti sen tähden, että kenttätyöllä ei ole voitu olla hankkia tuloja. Tärkeimmät tulolähteet ovat olleet edelleenkin julkaisut ja virallinen kolehti. Lisäksi saatiin valtiolta avustusta 12.000 mk ja kirkon yleisistä varoista 16.000 mk.

Rahastoissa ei ole vuoden aikana tapahtunut oleellista muutosta. Vanhojen opettajien rahastosta myönnettiin 4 pientä avustusta. Apu-

rahat olivat vaatimattomia tunnustuksen osoituksia, tosin liiankin vähäisiä, jos ottaa huomioon, että avustuksen saajat ovat toimineet pyhäkoulunopettajina keskimäärin 47 vuotta. Hakijoita oli 9.

Toivottavasti pyhäkoulunystävät muistavat lahjoituksilla tätä rahastoa, jotta siitä myöhemmin voitaisiin myöntää suurempia apurahoja niille, jotka todella sen ovat ansainneet. Mainittakoon, että kesäjuhlan yhteydessä kannettiin rahastolle kolehtia lähes 2.500 mk.

Johto.

Kunniapuheenjohtaja: arkipiispa Erkki Kaila.

Puheenjohtaja: rov. E. W. Pakkala ja varapuheenjohtaja past. U. Paljakka.

Johtokuntaan ovat kuuluneet kahden viimeksi mainitun lisäksi: kenr. K. Vilkama, tuomiorov. A. A. Ahtola, teol.tri L. Pinomaa, teol. kand. M. Simojoki, opettajatar Maiju Kantele, johtajatar Sylvia Forsberg ja prokuristi Dagmar Pantio.

Lisättyyn johtokuntaan kuuluivat edellisten lisäksi eri hiippakuntien edustajina seuraavat: khra M. Savelainen (Turun hpk.), rov. J. W. Wallinheimo (Tampereen hpk.), khra Sem Wahl (Viipurin hpk.), tuomiorov. Y. A. Wallinmaa (Oulun hpk.) ja asess. A. Verkkoranta (Kuopion hpk.).

Yhdistyksen sihteeri: past. O. Lähteenmäki.

Toimisto.

Toimistohenkilökunta on joutunut hoitamaan tehtäviä, jotka sille ei normaalioloissa kuuluisi. Näin on sota-aika monessa suhteessa lisännyt sen tehtäviä ja velvollisuuksia.

Mainittakoon, että toimisto lähetti vuoden aikana 2.188 kirjettä ja 2.220 pakettia (ed. v. 1.758 ja 1.916) sekä vastaanotti 3.237 kirjettä (ed. v. 2.775).

Toimistonhoitaja on ollut edelleen rva Irma Parviainen ja toimistoapulaisena nti Irja Heinonen. Toimiston vahtimestarina on ollut rva Maria Paljakka.

Yhdistyksen toimiston osoite on: Helsinki I. Liisankatu 27. G. Puh. 24 871.

Sotavuosi 1942 on kieltämättä asettanut monia esteitä Yhdistyksen säännölliselle toiminnalle. Usea työmuoto on ollut lamassa ja yhteys seurakuntiin tilapäinen. Mutta vaikka näin on ollut, on Yhdistys kui-

tenkin voinut tai ainakin tahtonut omalta osaltaan olla auttamassa seurakuntien pyhäkouluväkeä siinä työssä, joka on osoittautunut raskaitten aikojen koettelemuksissa kirkon ja koko kansan tehtävissä ehkä tärkeimmäksi ja tulevaisuuteen nähden ratkaisevimaksi: työssä lastemme hyväksi.

*

Viime vuotta ajatellen voimme yhtyä siihen, mitä Enonkosken Pyhäkouluyhdistyksen toimintakertomuksen kirjoittaja sanoo v:n 1942 pyhäkoulutyöstä.

»Vuosi on jälleen kulunut, kokemusrikas sotavuosi 1942. Paljon ja monenlaista se toi tullessaan. Itse kullekin meistä kuitenkin vain sellaista, mitä kaikkitietävä Jumala on nähnyt tarpeelliseksi antaa. Emme voi taaskaan muuta sanoa kuin, että hyvä on Herra ollut meitä kohtaan. Hyvä on ollut Hänen hoidossaan elää tänä vaikeanakin aikana. Hänen Pyhä sanansa on ollut voiman lähteenä uupuville, virvoittajana ja lohduttajana murheellisille. On turvallista muistaa tänä epävarmana, suurten tapahtumain aikana, että meillä on omistettavana sellaista, joka ei koskaan järky. Jumalan lupaukset Pyhässä sanassa kestävät iäisesti. Sitä sanaa julistettiin seurakunnassamme entistä runsaammin kuluneellakin vuodella. — — —

— — — Kuinka usein juuri me pyhäkoulutyöntekijät saamme tuntea, miten Jumalan sana on aivan kuin suljettu. Siksi onkin monelle nuorelle niin vaikeaa valmistautua pitämään tuntia, kun ei saa osaa sanasta. Ei jaksa ymmärtää sitä, josta pitäisi lapsille iäisiä totuuksia kirkastaa. Siinä täytyy ahdistunein mielin pyydellä, että Herra avaisi sanansa ja antaisi ymmärrystä yksinkertaiselle, oppimattomalle palvelijalleen. Täytyy kolkutella oven edessä, jonka takana ovat Jumalan suuret rikkaudet, aarteet, joista köyhä sydän pyytää päästä osalliseksi. Ja silloin saa myös monesti kokea todeksi Pyhän Raamatun sanat: Jokainen anova saa, etsivä löytää, kolkuttavalle avataan. Ihmeellisiä siunauksen hetkiä on saatu viettää aina silloin, kun nöyrälle kolkuttajalle on sana avautunut. Se valaisee meille omat puutteemme ja heikkoutemme, mutta avaa myös uusia näköaloja rikkaaseen hengen elämään. Ennenkaikkeaa sen valossa opimme tuntemaan Jumalan suuren armon ja rakkauden, jonka mukaan Hän toimii meidän parhaaksemme.»

Helsingissä kesäkuun 30. p:nä 1943.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta.

Puheenjohtaja

Rovasti E. W. Pakkala.

Sihteeri

Pastori Olavi Lähtenmäki.

Luther-kurssit vuosina 1919—42.

Vuosi	Kursseja	Kursseja Kursseja	Osanottajia			Monestako seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja					
			M.	N.	Yht.			Raamattu- tunteja	Opetus- oppia	Esitelmiä	Laulua	Puheita	Näyte- ja harj.tunt.
1919	2	28	34	102	136	54	31	—	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	106	135	218	136	82	114	471	450
1923	16	168	156	764	917	109	114	227	125	75	118	216	429
1924	20	206	147	981	1148	152	138	212	146	139	145	172	578
1925	21	196	175	1215	1392	164	172	204	146	120	118	187	590
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	278	804
1927	44	350	263	1620	1833	234	213	265	253	63	249	486	1234
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	475	836
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	441	1010
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	718	1083
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	702	751
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	905	1213
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	847	1452
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1271	1125
1935	56	420	297	1528	1825	217	314	148	282	312	221	1199	950
1936	33	204	291	950	1141	150	169	50	146	226	112	612	477
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	253	307
1938	38	241	241	1180	1421	153	247	101	188	100	132	613	548
1939	23	143	94	507	601	58	138	62	89	38	75	327	283
1940	9	36	19	208	227	52	48	13	36	17	18	151	116
1941	4	23	16	175	191	26	20	—	15	3	6	55	60
1942	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yht.	677	5281	3990	23005	27015	—	—	3551	3535	2132	3309	10919	14295

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen tilinpäätös vuodelta 1942.

OMAIUUSTASE 31. 12. 1942.

Varat:

Rahaa: kassassa	10.995: 10
Talletukset	90.751: 90
Stipendirahasto	6.780: 05
Ingmanin rahasto	25.031: —
Vanhosten opettajien rahasto	9.317: 05
O. Huuhtasen rahasto	1.428: 25
Postisiirtotili	1.574: 65
Lainaustili	1.029: —
	<u>146.907: —</u>

Osakehuoneusto		120.000:—	
Kalusto		24.000:—	
Arvopaperit:			
yhdistyksen	13.429: 20		
stipendinrahaston	10.000:—		
Ingmanin rahaston	20.000:—		
vanh. opett. rahaston	20.000:—	63.429: 20	
Kirjavarasto saatavineen	243.021: 40		
Lehtisaatavat	18.544: 15		
Joululehtisaatavat	51.637: 40	313.202: 95	
Merkkivarasto		233:—	
Lainaustili		20.000:—	
Talletusten pidätystili		2.812:—	
		<u>mk 690.584: 15</u>	
V e l a t:			
Ingmanin rahasto	45.031:—		
Stipendinrahasto	36.780: 05		
Vanh. opett. rahasto	32.129: 05		
O. Huuhtasen rahasto	1.428: 25		
Eesti—Inkerin kurssirahasto	512: 90	115.881: 25	
Pyhäkouluyhdistyksen velka:			
Stipendinrahastolle		20.000:—	
Yhdistyksen pääoma vuoden alussa	553.712: 40		
vuoden lisäys	4.244: 50		
	557.956: 90		
Omaisuu den huovutusvero	3.254:—	554.702: 90	
		<u>mk 690.584: 15</u>	
T u l o t:			
Lehdistä	33.265: 55		
Kirjoista	24.878: 80		
Joululehdistä	43.772: 25		
Kolehdeista	51.210: 75		
Jäsenmaksuista	2.584:—		
Vuokrista	3.270:—		
Lahjoista	7.218: 15		
Koroista	2.631: 35		
Radiosta	25:—		
Kirkon yht. rahastosta	16.000:—		
Valtiolta	12.000:—	196.855: 85	
		<u>mk 196.855: 85</u>	
M e n o t:			
Kulunkeja	29.142: 40		
Eläkkeitä	7.430:—		
Matkakuluja	7.443: 95		
Palkkoja	141.795:—		
Kaluston poisto	6.800:—	192.611: 25	
Ylijäämä		4.244: 50	
		<u>mk 196.855: 85</u>	

Tilintarkastuskertomus.

Valittuina tarkastamaan Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen tilejä vuodelta 1942 olemme tehtävän suorittaneet ja havainneet seuraavaa:

Tilit ovat edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalla oikein avatut.

Viennit perustuvat asianmukaisiin todisteihin.

Kassassa, laskiessamme sen tänään, oli kassakirjan tilijäännöksen osoittama määrä rahaa. Kirjanpidossa esiintyneet pankkitilit olivat pankin vastakirjojen mukaan oikeat.

Tilinpäätös oli oikein tehty.

Kun yhtiön kirjavarasto sisältää sellaista kirjallisuutta, joka vaikeasti tai ei ollenkaan käy kaupaksi, olisi kirjavaraston arvoa ruvettava alentamaan ja tileistä poistamaan mahdollisimman tuntuvasa määrässä.

Tutustuessamme johtokunnan pöytäkirjoihin olemme huomanneet yhdistyksen asioita edelleen huolellisesti hoidetun ja, kun emme ole havainneet aiheita muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että asianomaisille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1942.

Helsingissä toukokuun 31 päivänä 1943.

Kaarlo Sylvander.

Juho Someri.

K.H.T.

Seurakunnallisten pyhäkouluyhdistysten toimintakertomukset vuodelta 1942.

Alajärvi.

Pyhäk.	Opettajia		Yht.	Oppilaita	Kuinka usein on koulua pidetty
	m.	n.			
58	52	85	137	yht. n. 1100	Koulua on pidetty useimmissa piireissä joka sunnuntai koko vuoden.

Harjoituskokouksia on pidetty 7, vuosikokous siihen luettuna. Kirkolla on pidetty 4, Pynttäisissä, Luomalla ja Myllykankaalla kussakin 1. Kokouksissa on ollut osanottajia 50 miestä ja 150 naista, yht. 200; lapsia, tyttöjä 110 ja poikia 60, yht. 170. Johtokunnan kokouksia on ollut 1, osanott. 3 naista ja 3 miestä, yht. 6.

Lastenjumalanpalvelus oli kirkossa 23 p. elok. 1942. Sen piti past. O. Tunturi.

Luoma-ahon lapset suorittivat ohjelman ja K. Heinikangas piti pyhäkoulutunnin. Marja Lampimäki toi terveiset Porin pyhäkoulupäiviltä.

Kokouksissa on pidetty v. 1942 kolmea eri pyhäkoulua vuoroittain. Raamattutunteja on pidetty kaksi. 6 kertaa pidettiin tavallinen pyhäkoulutunti. Sitä on pitänyt 4 naista ja 2 miestä, joista yksi on pitänyt pyhäkoulujuhlissa. Kuvatunnin piti nainen. Tunteja on pidetty yht. 9, opettajina on ollut 7 miestä ja 2 naista, yht. 9. Eivätköhän nämä numerojen alentumiset ole sodasta johtuvia, vai olemmeko muuten niin penseitä?

Johtokuntaan kuuluu papisto, (puh.j.) past. O. Tunturi, (varapuheenj.) K. Hannila, (siht.) Silja Anttila, (rahastoh.) M. Tallbacka. Muina jäseninä: N. Luoma-aho, Iida Sissala ja Elvi Nuolikoski, (varaj.) Lilja Sippola, Marja Oikari ja M. Kanerikkoaho.

Pyhäkoululehden toimitukseen ovat kuuluneet Silja ja Eeva Anttila, Elvi Nuolikoski, avustajina Martta Viitasaari, Marja Oikari, N. Luoma-aho ja M. Tallbacka.

Pyhäkouluyhdistyksen jäsenmäärä on v. 1942 ollut 3 vakinaista ja 21 vuosijäsentä, yht. 24. Seurakunnan lahjoittaman raamatun sai Silja Anttila, joka on kuullut johtokuntaan ja ollut sihteerinä sen perustamisesta asti. Opettajana hän on ollut yli 20 vuotta.

Keskuudestamme on poistunut kuoleman kautta Lauri Mäkelä. Hän uhrasi nuoren elämänsä isänmaalle, vaikka ei kentällä kaatuneena.

Vuosi 1942 on ollut meille koettelemuksen aikaa. Sota jatkuu vieläkin. Se vaatii raskaita lunnaita.

Alajärvellä 21 p. helmik. 1943.

V. A. Näyhä

Silja Anttila.

Antrea.

Lisäyksenä toimintakertomukseen v. 1941 mainitsimme, että siirtopaikkakunnistamme myös Lopella toimi antrealainen pyhäkoulu samoim Tammelassa ja erittäin Kalvolassa. Pian kotiinpalattua alkoivat pyhäkoulut lokakuussa Henttolan kylässä ja marraskuulla Pöystilässä.

Vuonna 1942 on ollut 17 pyhäkouluamme varmasti toiminnassa ja ovat ne koontuneet yhteensä 257 kertaa. Opettajista on 7 mies- ja 31 naisopettajaa, yhteensä siis 38 ollut työssä. Lapsia on kouluissa käynyt yhteensä noin 200, poikia ja tyttöjä jokseenkin tasan. Pyhäkouluyhdistyksemme toiminnan alkajaistilaisuus oli 31/5, ensimmäinen pyhäkouluntarkastus 12/8. 18/10 oli vuosikokous ja 23/10 pyhäkoulun ompeluseuran alkajaiset.

Yhdistyksen johtokunta on säilytetty, mikäli mahdollista, entisellään kuuluen siihen seurakunnan papisto, allekirjoittanut esimiehenä, edelleen opettajat H. Nousiainen kirjastonhoitajana, E. A. Rantalainen rahastonhoitajana, Aati Koljonen sihteerinä ja muina jäseninä H. Ristola ja A. Ruponen, varalla E. Suni.

Yhdistyksen kirjasto on sodan jaloissa tuhoutunut ja on siitä jällellä vain pöytäkirja ja tilikirja.

Vuoden tulot: säästö edelliseltä vuodelta mk 1.287:80 ja kolehdeilla kerätyt mk 147:60. Menot: säästö v:lle 1943 mk 868:65, v. 1939 pyhäkoululehdistä maksettu velka mk 586:50 sekä muita menoja mk 80:25. Tilintarkastajina olivat Pekka Miikkulainen ja Tuomas Sokka.

»Herra on minua kovasti kurittanut, mutta ei hän antanut minua kuolemalle», lienee sanottava Antrean pyhäkoulusta, joka on elänyt kuin itsestään siirtoaikana. Antrealaiset pyhäkoulunopettaja perustivat uusia pyhäkouluja sellaisillakin siirtoaikoilla, missä entisiä ei ollutkaan. (Kotiin palattua on toiminta alkanut niinkään Jumalan voimasta ja siunauksesta. Sen saa todeta ihmetellen ja kiittäen.

Antreassa helmikuun 28 pnä 1943.

V. L. Kari,
puheenjohtaja.

A. Koljonen,
sihtööri.

Enonkoski.

Kun Sinun sanasi avautuvat, niin ne valaisevat ja antavat yksinkertaiselle ymmärrystä. Psalmi 119: 130.

Vuosi on jälleen kulunut, kokemusrikas sotavuosi 1942. Paljon ja monenlaista se toi tullessaan. Itse kullekin meistä kuitenkin vain sellaista, mitä kaikkitietävä Jumala on nähnyt tarpeelliseksi antaa. Emme voi taaskaan muuta sanoa, kuin, että hyvä on Herra ollut meitä kohtaan. Hyvä on ollut Hänen hoidossaan elää tänä vaikeanakin aikana. Hänen Pyhä sanansa on ollut voiman lähteenä uupuville, virvoittajana ja lohduttajana murheellisille. On turvallista muistaa tänä epävarmana, suurten tapahtumain aikana, että meillä on omistettavana sellaista, joka ei koskaan järky. Jumalan lupaukset Pyhässä sanassa kestävät iäisesti. Sitä sanaa julistettiin seurakunnassamme entistä runsaammin kuluneellakin vuodella. Sitä on heikkoudesta pyydetty kylvää myös pyhäkouluissamme lasten sydämiin.

Yllä mainitussa Psalmissa puhutaan Jumalan sanan avautumisesta. Kuinka usein juuri me pyhäkoulutyöntekijät saamme tuntea, miten Jumalan sana on aivan kuin suljettu. Siksi onkin monelle nuorelle niin vaikeaa valmistautua pitämään tuntia, kun ei saa osaa sanasta. Ei jaksa ymmärtää sitä, josta pitäisi lapsille iäisiä totuuksia kirkastaa. Siinä täytyy ahdistunein mielin pyydellä, että Herra avaisi sanansa ja antaisi ymmärrystä yksinkertaiselle, oppimattomalle palvelijalleen. Täytyy kolkutella oven edessä, jonka takana ovat Jumalan suuret rikkaudet, aarteet, joista köyhä sydän pyytää päästä osalliseksi. Ja silloin saa myös monesti kokea todeksi Pyhän Raamatun sanat: Jokainen anova saa, etsivä löytää, kolkuttavalle avataan. Ihmeellisiä siunauksen hetkiä on saatu viettää aina silloin, kun nöyrälle kolkuttajalle on sana avautunut. Se valaisee meille omat puutteemme ja heikkoutemme, mutta avaa myös uusia näköaloja rikkaaseen hengen elämään. Ennenkaikkeaa sen valossa opimme tuntemaan Jumalan suuren armon ja rakkauden, jonka mukaan Hän toimii meidän parhaaksemme.

Pyhäkoulutyö seurakunnassamme on säännöllistä, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Koulua on pidetty 30 eri piirissä. Opettajia niissä on ollut 76 ja oppilaita 468.

Missä pyhäkoulu säännöllisesti pidetään, kokoontuvat lapset myös mielellään joka sunnuntai ympäri vuoden, vieläpä sellaistenkin kotien lapset, joista vanhemmat eivät juuri koskaan käy kirkossa. Monet äidit tuovat itse pienet lapsensa pyhäkouluun joutuen näin itsekin sanan edessä pysähtymään. Samoin tulevat muutamissa paikoin vanhuksset mielellään mukaan pyhäkouluun.

Juhlista mainittakoon tavan mukaiset: yhteinen kuusijuhla uuden vuoden päivänä, kesäjuhla juhannuksena sekä Jokisivuon pyhäkoululasten retki kesällä Laasalaan, jossa vietettiin niinikään pyhäkoulujuhla.

Elokuun alussa järjestettiin yhdessä Kerimäen pyhäkouluväen kanssa juhla Kerimäen Makkolaan Luther-opiston hyväksi. Näissä juhlissa on voitu järjestää vielä myös tarjoilua.

Kirkkoherra on lisäksi pitänyt useimmissa koulupiireissä tarkastukset ja samassa yhteydessä seurat. Kaikissa mainituissa juhlissa ja tarkastustilaisuuksissa on aina ollut runsaasti sanankuulijoita.

Harjoituskokouksia oli 6. Talvisaikaan kirkossa, kesällä eri kylissä ja viimeinen kokous pappilassa.

Vuosikokous pidettiin Marianpäivänä ja päätettiin silloin m.m. avustaa vuosittain kahta nuorta Luther-opistoon haluavaa. Kuluneella vuodella oli siellä Lahja Tolvanen ja Katri Asikainen. Toivomme on, että edelleen olisi halukkaita opistoon menijöitä. Näin saataisiin nuoria, innokkaita työntekijöitä pyhäkouluihimme. Heran asian eteenpäin viemiseksi ei ole varaa jäädä toimettomiksi. Meidät vaaditaan kerran tilille ei vain siitä, mitä olemme tehneet, vaan siitäkin, mitä olemme jättäneet tekemättä.

Johtokuntaan kuuluivat: kirkkoherra T. Vuorinen puheenjohtajana, tirehtööri J. A. Maaniemi, Hilda Pesonen, Elsa Kuvaja, Edith Hirvonen, Vilho Makkonen ja Hilja Pitkonen; varalle Lempi Vanttinen ja Kerttu Kariharju. Rahastonhoitajana ja

sihteerinä oli Elna Behm; tilintarkastajina kauppiaas Antti Kuokkanen ja opettaja Aira Hynninen. Jäsenmaksun suorittaneita jäseniä on yhdistyksessä 169.

Oi, jos voisin valvoa sanaa viljellessä,
 Kuulla Herran tahtoa, aina nöyryydessä.
 Saada hengen voimia, uutta palavuutta,
 Välttää väärää oppia, ulkokullaisuutta.

Enonkoskella maalisk. 7 p:nä 1943.

Elna Behm.

Haukivuori.

»Minun kasvoni käy sinun edelläsi ja minä annan sinulle levon.»

2 Moos. 33: 14.

Vuositaival on jälleen kuljettu ja uusi aloitettu pyhäkouluvainiollamme. Entisiä kokemuksia muistellen tahdomme tänään vuosikokouksessamme enemmän kuin ennen pysähtyä ja hiljentyä Herran eteen, ettemme joutuisi työsarallamme tämän vuoden aikana helkeäkään toimimaan ilman Jumalamme apua, sillä olemmehan kokeneet, kuinka hedelmättömäksi jää jokainen hetki, johon on käyty omin avuin ja omiin voimiin ja kykyihin luottaen.

Mooses, jolle Herra sanoi yllä olevat ihanat sanat: »Minun kasvoni käyvät sinun edelläsi ja minä annan sinulle levon, ei uskaltanut eikä tahtonut kulkea enää omin päin. Hän oli sen tehnyt lyödessään egyptiläisen ja kätkiessään hänet sanaan. Hän luuli, ettei kukaan sitä nähnyt ja kuitenkin hänen täytyi paeta sitä tekoa erämaahan oppiakseen siellä palavan pensaan luona katsomaan enemmän Jumalaan kuin ihmisiin. Nyt hän rukoi: »Jollei Sinun kasvosi käy edellä, niin älä vie meitä tästä pois.» Tulevaisuutta ajatellessaan hän tahtoi saada varmuutta jumalallisesta johdattuksesta ja saikin pyyntöönsä heti vastauksen: »minun kasvoni käy sinun edelläsi ja minä annan sinulle levon».

Jos me, Haukivuoren pyhäkouluväki, tunnemme tänään Moosesin tavoin riippuvaisuutemme Herraan, niin olkaamme valmiit kohottamaan rukouksemme myös hänen tavallaan Herralle: »Jollei Sinun kasvosi käy edellä, niin älä vie meitä tästä pois». Aivan varmaan saamme osaksemme samallaisen ihanan vastauksen kuin Mooseskin sai. Mitä Mooses koki tuona hetkenä, on oleva meidänkin kokemuksemme. Ehkä sisällytämme sen laulajan sanoihin:

»Hyvä olla on turvassa linnan. Hyvä heikon on varjossa vahvemman, siellä rohkeus täyttävi rinnan.»

Niin varmaan Mooses koki ja samaa mekin koemme. Mutta samoin kuin Moosesin oli tuon hetken jälkeen päivittäin uskossa pantava harjoitukseen Jumalan antama ihana lupaus saadakseen kokea sen täyttymisen, niin on meidänkin lähdetävä Jumalan antama lupaus muassamme taas tänä alkaneena vuotena työsaralle nähdäksemme Jumalamme uskollisuuden, että minkä Hän lupaa, sen Hän vahvana pitää. Soittakaamme siis rukouksen kelloa nyt yhdessä ollessamme hengessä ja totuudessa jokainen kohdaltamme, ja vastaus laskeutuu sieluumme valaisten kuin aamurusko tiemme, jota lähdemme vaeltamaan toivorikkain mielin ja kohotetuin päin. Varjot laskeutuvat pitkinä ja synkkinä yli taistelevan, rauhattoman maailman. Jos milloin, niin nyt tarvitaan valoa, joka kykenee valaisemaan tässä pimeydessä tien. Kun lapsi saa pimeässä näkyviinsä äidin kasvot, niin poistuu pelko, ja lapsi tulee rohkaistuksi. Jumalan kasvot ovat parhain valo. Ei suotta Daavid sanonut: jos

Sinä kasvosi peität, Herra, niin minä hämmästyin. Valo Jeesuksen kasvoista tuo sydämiimme levon. Hänen kasvojensa paisteesta olemme päässeet lepoon, ja lähtiesämme vaeltamaan Herran kasvojen valkeudessa säilyimme uskon kautta Hänen levoissa ja läheneimme joka päivä tulevaa lepoamme tuolla puolen virran. Pahaakaan päivää emme silloin pelkää, vaan teemme rauhan lapsina rauhan työtä Rauhanruhtinaan työkentälle kutsuttuina rauhan evankeliumia vieden seurakunnan pienimpien keskuuteen niin kauan kuin päivä on.

Kiitollisin mielin muistelemme kulunutta vuotta, jonka aikana saimme nykyisestä rauhattomasta ajasta huolimatta isäimme maassa ja näillä kotikedoilla ne monet siunatut hetket, joiden muisto kantautuu yli vuositaipaleen luoden mieliin lämpöä ja valoa, sekä rakkautta työhön edelleen.

Vuosikokouksen ja vuosijuhlamme vietimme kunnanhuoneella 25 p. tammikuuta, josta aivan erityisesti jäi mieleen pyhäkoulu työvainiolle antautuneen alakansakoulun opettajan Enni Kuusimäen rikassisältöinen ja mielenkiintoinen tunti Samuelin kutsumuksesta. — Talvijuhlan vietimme Aseman kansakoululla Palmusunnuntaina 29/3 ja kesäjuhlat Nykälän koululla 9/8 ja Häkkilän koululla 30/8. Koko seurakuntaa käsittävä lasten pyhäkoulujuhla vietettiin kirkossa 27/6. Kaikkiin näihin tilaisuksiin osallistui suuri joukko seurakuntalaisia, erittäin lapsia, paitsi vuosijuhlaan, joka aina on saanut osakseen rajoitetumman osanottajamäärän riippuen sääsuhteista ja kulkuneuvovaikeuksista.

Pyhäkouluja on toiminut 33, joissa 25 mies- ja 53 naisopettajaa. Lapsia on käynyt pyhäkoulussa 454 poikaa ja 526 tyttöä, yhteensä 980 lasta, siis enemmän kuin koskaan ennen, joka johtunee osaksi siitä, että vuosikokouksessa päätettiin ottaa tähtikirjat käytäntöön, vaan aivan varmaan myös siitä, että te, rakkaat työtoverit, sisaret ja veljet, olette tahtoneet vaikeuksista huolimatta seista vartiiosanne kohottaen ristini lippua. — Opettajien harjoituskokouksia on ollut 3. Toverikokous oli syyskuulla kunnanhuoneella, jolloin saimme kokea erittäin Herran hyvän hengen siunausta ja yhdistämään läsnäoloa.

Kuten ennenkin on kuluneen vuoden ajalla yhdistyksemme tilannut Pyhäkoulu-lehden jokaiselle opettajalle. Samoin ovat rippikoulunsa päättäneet saaneet muistoristin raamatunlauseineen ja omistuskirjoituksineen. Uutta on ollut n.s. tähtikirjojen ottaminen käytäntöön. Ne ovat näyttäneet kiinnostavan kovasti varsinkin pienempää väkeä, mutta kiertäessäni tarkastusmatkoilla olen havainnut kaikkien lasten yhteiseen mielipiteen olleen, että tähtikirjita jäisivät pyhäkouluun kuuluviksi. Niin on myös ollut edellämainitun toverikokouksen mielipide ja myös johtokunnan yksimielinen päätös, että tähtikirjat otetaan edelleen käytäntöön pyhäkouluissa. Niin onkin jo uusi, kaunis tähtikirjavarasto odottamassa kinkeri-aikaa, jolloin entiset tähtikirjat annetaan kullekin lapselle nähdäksensä miten ahkerasti hän on käynyt kouluansa ja uudet jaetaan taas vuotuista käytäntöä varten.

Johtokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana kirkkoherra Eino Tani, kansakoulunopettaja Juho Hänninen varapuheenjohtajana, rahastonhoitajana ja sihteerinä kansakoulunopettaja Lempi Mäkinen, muina varsinaisina jäseninä rouvat Iida Hänninen (Hietala) ja Iida Hänninen (Häkkilän koulu) herastuomari Ville Hänninen, ja suntio Eemil Teittinen sekä varajäsenenä rva Selma Sinijärvi ja Helmi Knuutinen sekä kanttori S. A. Knuutinen.

Haukivuorella 30 p:nä tammikuuta 1943.

Eino Tani.

Lempi Mäkinen.

Kuopion kaupunki.

»Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi voiman tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä». Joh. 1: 12.

Voiko olla ihanampaa, turvallisempaa asemaa kuin hänellä, jolle Jeesus on antanut voiman tulla Jumalan lapseksi! — Siihen meillä pyhäkoulunopettajilla varmaan kaikilla olisi halua päästä ja siihen me niin hartaasti toivoisimme voivamme meille uskottuja lapsiakin opastaa.

Jos vanhemmat muistaisivat omalta lapsuusajaltaan, miten syvä hätä ja epävarmuus ahdistaa jo monasti herkkäsieluista lasta, niin heille myös tulisi hätä auttaa lapsia löytämään turvan ja levon Jumalan lapsena Jeesuksen paimen helmassa. Hyvät vanhemmat, älkää toki heittäkö lapsianne maailman varaan. Sydämeni pakotuksesta tahtoisin huutaa tätä teille; sillä lapset useimmiten vaikenevat vanhemmilleen ilmaisemasta sisäisiä vaikeuksiaan! Tässä suhteessa auttavan käden tarjoo teille kotihartauden ohella pyhäkoulu.

Kansakoulut, seurakuntatalot, Haapaniemen kokoussali ja Niiralan rukoushuone ovat sunnuntai sunnuntailta keränneet suojiinsa pientä väkeä, joka on rientänyt 'sanan kuuloon'. Noin 600 lasta on jokseenkin säännöllisesti käynyt pyhäkoulussa, jakaantuen 23 opettajalle, joista on ollut 16 naista ja 7 miestä.

Lukukaudet pyhäkouluissa on aina aloitettu ja lopetettu jumalanpalveluksella kirkossa; sitäpaitsi on jokaisen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina lastenjumalanpalvelus ollut kirkossa. Kevätlukukausi lopetettiin jo 3 p:nä toukokuuta, jolloin jaettiin hiukan arvokkaampi kirja tai Uusi Testamentti joka luokan täsmällisesti ja kauimmin käyneelle parille lapselle. Syyslukukausi lopetettiin pikku joulujuhlallisuuksin kouluilla, joissa lapset saivat suorittaa ohjelmaa, mikä heille on kovin mielenkiintoinen tehtävä. Lapsille jaettiin Lasten Joulukirkko ja sisaruksille pikku lehtisiä. Pyhäkoulujen yhteinen joulujumalanpalvelus oli joulupäivänä kirkossa. Tilaisuudessa puhui lapsille leht. Tikanoja. Kesän aikana on tehty tavanmukaisia kävelyretkiä kaupungin ympäristöön.

Tekstinselityskokoukset ovat olleet seurakuntatalossa torstaisin klo 19—20. Olisi toverihenkeä elähdyttävää, jos opettajat jaksaisivat niissä säännöllisesti käydä.

Huhtikuun 17 p:nä oli pyhäkoulunopettajain ja johtokunnan yhteinen juhla-ilta seurakuntasalin pikku salissa. Sali oli kauniisti kukkasilla koristettu ja mielenlämmikkeeksi saimme korviketta leivosten kera. Seuraavan sunnuntain tekstin selitti asess. A. Verkkoranta, yliopp. Inkeri Hirvonen toi terveiset Tampereen vuosijuhlilta, rouva E. Riihijärvi esitti yksinlaulua opettaja Inkeri Nenosen säestyksellä. Tällaisia iltoja, noin kerran lukukaudessa tai ainakin kerran vuodessa säännöllisesti, sota-ajasta huolimatta olemme opettajien suuren rakkauden innoittamina saaneet aikaan. On ilo todeta, että pyhäkoulunopettajat suhtautuvat toisiinsa kuin parhaimmat, lähimmät ystävät. Opettajien täydyessä merkkipäivä muistavat opettajatoverit ja johtokunta heitä tervetuloa käynnillä kukkasin tai pikku lahjoin. Kaipauksella ja kiitollisin mielin muistavat pyhäkoulunopettajat asessorin rouvaa Jenny Verkkorantaa. Hän valmisti meille usein yhteisen herttaisen juhlahetken kotonaan. —

Yhdistyksen vuosijuhlaa vietimme Seurakuntasalissa 8 p. maaliskuuta. Past. M. Huttunen puhui aiheenaan Ps. 78 sanat: »Me kerromme tulevalle polvelle Herran ylistettävistä teoista, hänen voimastansa ja ihmeistänsä, jotka hän on tehnyt». Opet-

taja Inkeri Nenosen luokka lauloi opettajansa johdolla: »On pyhäkoulu armas». Opettaja J. Lajunen puhui, kuinka usko, toivo ja rakkaus ovat kasvatuksen kulmakiviä. Aessori A. Verkkoranta puhui lopuksi ja kiitti opettajia suoritetusta uskollisesta työstä pyhäkouluissa.

Johtokunta on vuoden kuluessa kokoontunut 3 kertaa. Siihen kuuluvat itse-oikeutettuina kaikki seurakunnan papit ja valittuina: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja I. Mustonen, neidit A. Rosilainen ja H. Kärkkäinen, herrat O. Halonen ja E. Konttinen. Yhdistyksen puheenjohtajana on ollut asessori A. Verkkoranta, varapuheenjohtajana tark. V. Kotkanen, rahastonhoitajana neiti A. Rosilainen, leh-tien ja kirjastonhoitajina neiti H. Kärkkäinen ja herra E. Konttinen, sihteerinä op. I. Mustonen. Erikoisen kiitollisuuden tunnustuksen mieli tekee lausua tässä pää-emännöllemme neiti Hanna Kärkkäiselle.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikokouksessa Porissa edustivat Kuopion yhdistystä neidit Aune Uosikkinen ja Helmi Seppälä.

»Ja nyt, mitä minä odotan, Herra?
Sinuun minä panen turvani.»

Nämä psalmistan sanat muistuvat mieleeni, kun lopetan kuluneen vuoden kertomuksen. Niin, — näin raskaan ajan uuden vuoden alkaessa on meillä onni panna turvamme Herraan. Hän on auttanut tähän asti, hän varmaan on vastakin apumme ja turvamme. Odottakaamme häntä!

Kuopiossa, tammikuun 31 p:nä 1943.

Anto Verkkoranta.

Ida Mustonen.

Rautjärvi.

»Herran on maa ja kaikki mitä siinä on, maan piiri ja ne jotka asuvat siinä.»

Tähän sanaan luottaen saamme turvallisesti näinä myrskyisinäkin aikoina elää kiittäen Herraa, joka on meitä kurittanut, mutta ei kuolemalle antanut. Onhan hän johtanut meitä niin, että pirstottu seurakuntamme on jälleen kokonainen. Saammehan kokoontua taas kaikki yhdessä. Kiitos siitä taivaalliselle Isälle. Tässä kiitosmielessä tehkäämme pyhäkoulutyötakin ahkerasti siinä toivossa, että Rautjärven seurakunta kerran olisi täynnä Herran kunniaa niin kuin vedet, jotka meren peittävät.

Työmme ulkonaiset puitteet ovat kuluneella vuodella olleet entiset. Kokouksia on kylissä pidetty, pyhäkoululehdet kaikille pyhäkouluille tilattu, oppaita kirjastosta lainattu jne. Pyhäkoulujuhlaa vietettiin kesällä kirkossa. Juhlasaarnaaja oli khra Sem Walh Kouvolasta. Kaikissa piireissä (61) on koulua pidetty, toisissa ahkerammin, toisessa harvemmin.

Toivottava olisi, että koulua pidettäisiin mikäli mahdollista säännöllisesti joka sunnuntai. Kokemus on osoittanut, että lapset käyvät ahkerammin, jos kyläkoulua säännöllisesti pidetään.

Jumala, jonka on maanpiiri ja kaikki, jotka siinä asuvat, lapsetkin, siunatkoon seurakuntamme pyhäkoulua ja lapsia.

Rautjärvellä maaliskuun 19 päivänä 1943.

Antti Partinen.

Valkeala.

Lapsen elämän säilymisen puolesta puhutaan ja kirjoitetaan nykyään paljon. Jeesus, elämän Herra, tiesi siihen tärkeän ohjeen: »Sallikaa lasten tulla minun tyköni!» Jeesus asettui puolustamaan lasta, hän siunasi heitä. Vielä jälkeen ristinkuolemansakin hän muistutti opetuslastaan: »Ruoki minun karitsoitani!» Tämän Herran sanan eteen ovat pysähtyneet ne seurakuntamme pyhäkoulunopettajat, jotka vuodesta toiseen kokoavat lapsia Sanan ikuisille lähteille. Tästä »maan hiljaisten» kylvötyöstä voimme merkitä joitakin numerotietoja. Vain Jumala yksin tietää sen todellisen arvon.

Seurakunnassa on 68 (ed. v. 70) pyhäkoulua, 34 mies- ja 145 naisopettajaa, yht. 179 (ed. v. 180), oppilaita 631 poikaa ja 739 tyttöä, yht. 1.370 (ed. v. 1.368). Pyhäkouluista on 35 toiminut läpi vuoden ja vain talvella 33 pyhäkoulua. — Pyhäkoululasten nimiluettelot tarkastettiin ja vaihdettiin talvella lukukinkereillä. Kesällä pidettiin eri puolilla seurakuntaa 13 tarkastusta, joiden yhteyteen oli järjestetty myös lähetysjuhla. — Yhteinen pyhäkoulujuhla pidettiin kirkossa heinäk. 26 p:nä, johon tilaisuuteen oli saapunut 209 lasta sekä runsaasti muita pyhäkouluväkeä. Juhlassa myytiin lasten poimimia marjoja, joilla kartutettiin seurakunnan pyhäkoulurahastoa 1.780 mk:lla.

Kuluneen vuoden alussa otettiin seurakunnassa käytäntöön pyhäkoulutodistukset, joista arvosanat luetaan kunkin paikkakunnan pyhäkoulun joulujuhlassa.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin helmik. 1 p:nä. Kokouksen puheenjohtajana toimi khra J. Utriainen, sihteerinä Elli Pukkila. — Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen khra J. Utriainen, varapuheenjohtajaksi khra P. Kiuru, sihteeriksi opett. Aino Helle ja Elli Pukkila, varalle Hilja Mattila, rahastonhoitajaksi edelleen maanv. Eemil Niemi, tilintarkastajiksi suntio Otto Haimi ja maanv. Armas Muno, varalle Elli Tohr ja Elli Ritari, taloustoimikuntaan edelleen khra Utriainen, Elli Tohr, Elli Ritari, sisar Hanna Kangas ja opett. Aino Helle.

Opettajien harjoituskokouksia pidettiin kirkkoherran pappilassa 4, Jokelan pappilassa 3 ja seurakuntalossa 1, yht. 8 (ed. v. 12) kokousta. Osanottajia on ollut 33 mies- ja 177 naisopettajaa, yht. 210 (ed. v. 320), keskim. 26 opettajaa, lapsia 82 p. ja 79 t., yht. 161 (ed. v. 147), keskim. 20 oppilasta kokousta kohti. Kokouksia ovat johtaneet yhdistyksen puheenjohtajat. — Tunteja pidettiin: 6 kuva-, 8 teksti-, 2 laulu- ja 6 raamattutuntia, yht. 22 tuntia. Tunnit pitivät 3 mies- ja 19 naisopettajaa. Raamattutunnit pidettiin aiheista: Maailman vastaus Jumala-kaipuuseen; Viinipuu ja oksat; Huolet; Tutki minua Jumala!; Itsevanhurskaus ja Kristuksen toinen tuleminen. Varsinaisia keskustelukysymyksiä ei ole ollut, mutta lapsille pidettyjen tunteiden jodosta on keskusteltu, jotka ovat muodostuneet usein hyvin rakentaviksi. Puheita ovat kokouksissa pitäneet khra A. E. Jokipii, pastori K. Utriainen, oman seurakunnan papit ja pyhäkoulunopettajat.

Yhdistyksen rahat olivat v. 1942 lopulla 4.051 mk 25 p.

Seurakunta on tilannut opettajille entiseen tapaan Pyhäkoululehden.

Pyhäkoulunopettaja Anna Ritari, joka on ollut opettajana 57 vuotta, sai Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen lähettämänä rahalahjan kunniakirjoineen.

Pyhäkoulun työntekijäin riveistä on tapatuurmaisen kuoleman kautta poistunut pyhäkoulunopettaja, maanv. Vihtori Skyttä. Hän oli 26 vuotta pyhäkoulutyössä. Tämän uskollisen kokouksissa kävijän Herran koulussa kirkastuneet neuvot ja puheet ovat jääneet pyhänä perintönä pyhäkouluväen vaalittavaksi.

Antakoon Herra meille itsekullekin nöyrän mielen, niin että olisimme hänen kässissään kuin savi valajan käsissä. Silloin hän voi sovittaa meihinkin sanansa: »Minä siunaan sinut —, ja sinä olet tuleva siunaukseksi.»

Valkealassa tammikuun 12 p:nä 1943.

J. Utriainen,
puheenjohtaja.

Elli Pukkila,
sihtööri.

Aikakoulut 2

Suomen Evankelis-luterilainen Pyhäkouluyhdistys

ja

Seurakunnalliset Pyhäkouluyhdistykset

vuonna 1943

LIITE

Hj. A. Paunu:

PYHÄKOULU

Teoksessa: Suomen Evankelis-luterilainen kirkko vuosina
1937–1941 (ss. 168–172).

Pyhäkoulunopettaja Jumalan edessä.

Rov. Pakkalan alkajaisanat pyhäkoulun kesäjuhilla Mikkelissä 24. 7. 1943.

»Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoo enemmän taivaallinen Isä antaa Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä anovat.» Luuk. 11: 13.

Rakkaat ystävät. Jumala on antanut minulle tätä tilaisuutta varten nämä Jeesuksen sanat opetuslapsilleen. Ne todistavat meille, että Jumala on rukouksia kuuleva Jumala.

Olen joutunut tänä kesänä paljon matkustelemaan. On tuntunut siltä, että vaikka olikin lupaava kevät, Jumala on kuitenkin meitä vastaan. Moni on sanonut, että mitä hyötyä meille on siitä, vaikka pyhinä tehdään töitä, jos Jumala ei kuitenkaan anna satoa. Kotimaa-lehdessäkin on ollut rukouksia suotuisista ilmoista, ja nyt ne ovat tulleet. Jumala on kuullut meitä. Mutta hän on myös näyttänyt, että me emme voi ottaa satoa eikä leipää ilman häntä.

Jumala on meidän pyhäkoulutyössämmekin ollut vastaan siten, että työ on sodan tähden mennyt taaksepäin. Jumalaa on kuitenkin sen takia paljon rukoiltu. Häntä rukoiltiin jo viime kesänä Porin pyhäkoulujuhilla. Jumala on ihmeellinen, rukouksia kuuleva Jumala. Hän laajentaa työtänsä siinäkin, missä me emme sitä usko emmekä käsitä.

Te olette kaikki kuulleet Luther-opiston tulipalosta. Jumala on sen kautta koetellut meitä. Mutta tällä viikolla on opiston johtokunta voinut tehdä sopimuksen, että palaneen tilalle rakennetaan uusi, väliaikainen parakkirakennus. Jumala on kuullut meidän rukouksemme. Kun tapahtuu onnettomuus, on siinä silloin jokin tarkoitus. Jumala tarkoittaa sitä, että saisimme suuremman siunauksen.

Meitä oli muutamia Luther-opiston johtokunnan jäseniä opistolla katselemassa palaneen päärakennuksen raunioita. Me pidimme siellä kokouksen. Kokouksessa naapuriopiston johtajatar sanoi m.m., että tämänkin opiston johtajan pitäisi käydä ulkomailla täydentämässä opintojaan. Se oli merkillinen sana. Se herätti minussa vastuuntunnon siitä, että me olemme kenties jotain laiminlyöneet. Heti tuli mieleeni, että tässä meidän työssämme on tärkeimpänä asiana se, että Pyhä Henki saisi uudestaan synnyttää meidät ja lahjoillaan varustaa meidät tähän työhön. Tuli mieleeni, että täytyy kasvattaa johtajaa, on kasvatettava opettajia, mutta myös johtokunnan jäseniä. Sitä varten on Jumala puhunut meille. Hän on puhunut sanottavansa opiston palamisen kautta. Jumala on kaiken tämän takana. Hän on pannut meidät katsomaan, mikä oli kaiken tarkoitus, kun opisto paloi. Hän vallitsee ja hallitsee. Hän, taivaan Isä, antaa Pyhän Hengen sitä anoville.

Jumala on kirkastanut minulle eräitä muitakin asioita. Olen ihan varma siitä, ettei pyhäkoulunopettajia tekemällä tehdä. Vanha kasvat-

taja, lehtori B. F. Godenhjelm onkin sanonut, että opettajana oleminen on taidetta. Eivät kaikki osaa taidetta harjoittaa, vaan ainoastaan ne, joilla on lahjat, »kipinä» siihen. Se on synnynnäinen lahja. Olen ollut maalla kirkkoherrana ja nähnyt, kuinka eräs talon isäntä piti erinomaisen pyhäkoulutunnin. Hän oli syntynyt pyhäkoulunopettajaksi. Opettaminen pyhäkouluissa on taidetta. Jumala on pannut tämän opetustyön pyhäkouluissa sydämen lahjaksi. Se on ensimmäinen asia.

Toinen asia on se, että meillä on rakkautta lapsiin. Se vasta on oikea pyhäkoulunopettaja, johon Jumala on pannut rakkautensa. Kun me saamme syntimme anteeksi Kristuksen veren kautta, niin vasta sitten Pyhä Henki vuodattaa meihin rakkautta.

Mutta me tarvitsemme kolmanneksi ja ennenkaikkea yksinkertaista kristillisyyttä. Kristillisuus ei ole tunteilemistä. Se ei ole myöskään taidetta. Se on yhteyttä Kristukseen. Meidät on luotu ja lunastettu sitä varten, että me tulisimme elämän yhteyteen Herran Jeesuksen kanssa. Kristillisuus on siis elämän yhteyttä, katsomista Jumalan Karitsaan. Siitä johtuukin, että elämän yhteydessä elävä kristitty ja pyhäkoulunopettaja harjoittavat »tykökäymistä», kuten vanhat opettajat sanoivat. Onko täällä joku, joka ei ole harjoittanut tykökäymistä?

Elävä kristitty menee kaikkine asioineen Kristuksen luo. Elämän rikkaus on Kristuksella loppumaton. Sitä saa häneltä sen mukaan kuin tarvitaan. Ken menee pyhäkoululuokan eteen ja rakastaa lapsiaan, hän on saanut »kipinän» Herralta. Se onkin ensimmäisenä ehtona, jotta pyhäkoulunopettaja olisi oikea pyhäkoulunopettaja.

Ystävät. Rukoiletteko te koskaan lähtiessänne pyhäkouluun? Rukoiletteko, että Herra antaisi teille Pyhän Henkensä? Alistakaa elämänsä läsnä olevan Jumalan johtoon. Moni ei sitä tee, vaan pitää elämänsä omissa käsissään rukoilijanakin. On näet vaikea jättää omat tiensä Jumalalle ja antaa hänen johtaa niitä. Mutta se on yksinkertaista kristillisyyttä. Ja kun pyhäkoulunopettajan sydämeen on P. Hengen kautta vuodatettu rakkautta lapsiin, on hänkin yksinkertainen kristitty.

Minun toivoni on, että tässä kesäjuhlassa ja vuosikokouksessa harjoitettaisiin yhteyttä Jeesuksen Kristuksen kanssa, tuota »tykökäymistä.» Olkaamme täällä odottavalla kannalla. Sanokaamme Herralle: »Puhu sinä, Herra, meille täällä.»

Herra on kehoittanut meitäkin valvomaan. On katsottava, etteivät lamppumme sammu, ja että meillä on myös öljyä astioissa. Se on se öljy astioissa sitä, että me elämme oikein ja teemme »hyviä tekoja», niinkuin Luther opettaa saarnatessaan 10:stä neitsestä. P. Hengen omistaminen ja sen säilyttäminen on passi Jumalan valtakuntaan? Tätä tutkikaamme ja kyselkäämme täällä. Siinä mielessä me olemme kokoontuneet tänne Jumalan kasvojen eteen. Me pyydämme Pyhää Henkeä itsellemme ja koko Suomen kansalle. Me edustamme suurta työmuotoa Suomen kirkossa. Jumala siunatkoon sitä työtä ja tätä kokousta. Mutta siunaus riippuu myöskin meistä itsekustakin. Jumala lupaa antaa Pyhän Henkensä vain niille, jotka sitä häneltä anovat.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen toimintakertomus vuodelta 1943.

Yleistä.

Sotavuosi 1943 oli Suomen Ev.lut. Pyhäkouluyhdistykselle hiljaisen uurastuksen ja tuloksiltaan näkymättömän toiminnan vuosi. Ulospäin suuntautuvasta työstä on mainittava julkaisutoiminta ja vuosikokous kesäjuhlineen. Ns. kenttätö oli edelleenkin miltei olematonta. Yhdistyksen sihteeri oli puolustusvoimain palveluksessa, ja avoimina olleita matkasihteerin virkoja ei olosuhteitten johdosta oltu täytetty. Eräissä seurakunnallisissa kesäjuhlissa Yhdistyksellä kuitenkin oli edustajansa. Huhtikuussa sihteeri piti Luther-kurssit — ainoat koko vuonna — Äänislinnassa.

Edellä sanotusta huolimatta viime vuosi oli Yhdistykselle sittenkin uutteran toiminnan vuosi. Lehtien levikki kasvoi, kirjallisuutta levitettiin, kuvatarvikkeita toimitettiin jne. Tästä johtuikin, että vuosi 1943 oli taloudellisessa suhteessa varsin tulokellinen. Sota-ajan menoista ja rasituksista huolimatta selviydettiin siinä määrin tyydyttävästi, että kuluvaan vuoteen voitiin astua suhteellisen luottavaisesti.

Pyhäkoulutyö koko maassa on vuoden aikana osoittanut tosin hidasta, mutta kuitenkin selvää elpymistä siitä lomaannuksesta, jonka sota on sille aiheuttanut. Tässäkin suhteessa on pyritty palautumaan rauhan aikaisiin työmuotoihin siinä määrin kuin se suinkin on ollut mahdollista. Suhteellinen rauhallisuus kotoisilla rintamilla vuoden 1943 aikana on tehnyt tämän mahdolliseksi.

Lähi vuosien aikana on Suomen pyhäkouluväki joka tapauksessa suuren ja velvoittavan tehtävän edessä. Pyhäkoulutoiminta on saatava käyntiin entisessä laajuudessaan. Sodan sille aiheuttamat vauriot on pikaisesti korjattava.

Saadaksemme oikean käsityksen maamme pyhäkouluoloista viime vuosina, on tähän vuosikertomukseen otettu liitteeksi asiaa koskeva virallinen selostus. Piispainkokouksen toimeksiannosta Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkoherra, lääninrov. Hj. A. Paunu laati viime syksyiselle kirkolliskokoukselle laajan ja seikkaperäisen kertomuksen Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja sen seurakuntien tilasta vuosina 1937—41. Tämä asiallinen ja sisältörikas teos luo (ss. 168—172) katsauksen myös siihen työhön, jota on tehty kirkkomme pyhäkouluissa mainittuina vuosina.

Tilastoa.

Tähän vuosikertomukseen liittyvästä liitteestä näkee, minkälainen on ollut maan pyhäkoulujen kehitys vuosina 1937—41. Tilastonumerot eivät ole suinkaan rohkaisevia. Ne ovat vuosi vuodelta tuntuvasti pienentyneet, vallankin sotavuosina. Pyhäkouluväellä on suuri jälleenrakennustehtävä edessään, jotta kehityksen suunta saataisiin oikeaan.

Seuraavasta taulukosta näkyvät maan pyhäkouluja koskevat tilastonumerot eräiltä 5-vuotisjaksoilta.

Vuosi	Pyhäkouluja	Opettajia	Lapsia
1921	9.475	19.670	193.843
1926	9.253	19.850	186.611
1931	9.289	19.834	195.820
1936	10 383	23 009	243.169
1941	7 636	16 487	169.342

Vuodelta 1943 ei vielä ole tilastoja saatavissa.

Eri hiippakunnissa on pyhäkoululasten, opettajien ja koulujen lukumäärä ollut vv. 1937—41 seuraava:

Turun arkkhiippakunta: lapsia 35.652, opettajia 3.371 ja kouluja 1.564. Kertomuksessaan mainitsee Tampereen hiippakunnan piispa, että hiippakunnan seurakunnissa on mainittuna viisivuotiskautena ollut kaikkiaan 7.431 pyhäkouluja ja niistä 163.727 oppilasta. Oulun hiippakunnan synodaalikertomuksessa on taulukot kultakin vuodelta 1937—41. Keskimäärin ovat vuotuiset numerot seuraavat: lapsia 19.568, opettajia 2.062 ja kouluja 924. Viipurin hiippakunnassa oli v. 1941 pyhäkoululapsia 29.103, opettajia 3.613 ja pyhäkouluja 1.579. Kuopion hiippakunnassa oli vuonna 1939 pyhäkoulunopettajia 3.989 ja pyhäkoululapsia 39.083.

Seuraava taulukko havainnollistuttaa Luther-kurssien pitämistä vuodesta 1919 alkaen, jolloin tämä työmuoto aloitettiin.

Luther-kurssit vuosina 1919–1943.

Vuosi	Kursseja		Osanottajia			Monestako seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja						
	Kursseja	Kurssipäiviä	M.	N.	Yht.			Raamattu-tunteja	Opetus-oppia	Esitelmää	Laulua	Puheita	Näyte- ja harj. tunt	
1919	2	28	34	102	136	54	31	—	—	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	106	135	218	136	82	114	471	450	—
1923	16	168	156	764	920	109	114	227	125	75	118	216	429	—
1924	20	206	147	981	1128	152	138	212	146	139	145	172	578	—
1925	21	196	175	1215	1390	164	172	204	146	120	118	187	590	—
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	278	804	—
1927	44	350	263	1620	1833	234	213	265	253	63	249	486	1234	—
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	475	836	—
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	441	1010	—
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	718	1083	—
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	702	751	—
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	905	1213	—
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	847	1452	—
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1271	1125	—
1935	56	420	297	1528	1825	217	314	148	282	312	221	1199	950	—
1936	33	204	291	950	1241	150	169	50	146	226	112	612	477	—
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	253	307	—
1938	38	241	241	1180	1421	153	247	101	188	100	132	613	548	—
1939	23	143	94	507	601	58	138	62	89	38	75	327	283	—
1940	9	36	19	208	227	52	48	13	36	17	18	151	116	—
1941	4	23	16	175	191	26	20	—	15	3	6	55	60	—
1942	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1943	1	5	10	21	31	22	5	1	3	—	—	10	12	—
Yht	678	5286	4221	23026	27247	—	—	—	3538	2112	3309	10929	14307	—

Kenttätyö.

Vuonna 1943 pidettiin vain yhdet Luther-kurssit, joita johti asepalveluksessa ollen Yhdistyksen sihteeri. Kurssit pidettiin Äänislinnassa huhtikuun 5–9. p:nä. Kurssien isäntänä ja alkuunpanijana oli Äänislinnan luterilainen »kirkkoherra» past. Reino Niinenen. On jotain sykkädyttävää siinä ajatuksessa, että Petroskoissa on pidetty pyhäkoulunopettajille kurssit. Siinä mielessä on mainittuja kurseja pidettävä historiallisena tapahtumana. Kurssit onnistuivat hyvin. Varmaankin niillä oli rohkaiseva vaikutus tämän pyhäkoulutoimintamme itäisen tukikohdan taistelijoille.

Seuraavasta taulukosta käyvät ilmi eräät Äänislinnan kurssien yksityiskohdat.

Aika	Kursseja	Osanottajia				Opettajia	Väisötilaisuuksia	Yleisöä	Opetus- ja harj. tunnit						
		M	N	Yht.	Monestako seurak.				Näyte- ja harj. tunnit	Opetusoppi	Raamattut.	Esitelmät	Laulu	Lapsielämä	Puheet ja saarnat
5-9. 4. 43.	5	10	21	31	22	5	4	230	12	3	1	—	—	1	10

Luther-opisto.

Vuosi 1943 alkoi Luther-opistolle kohtalokkaasti. Tammikuun 16-17. p:nä paloi näet opiston päärakennus perustuksiaan myöten. Tapaus merkitsi ankaraa iskuja opiston ystäville. Joskin irtaimisto saatiin pelastettua, tuhoutui kuitenkin muistorikas päärakennus, jonka tilalle on nykyoloissa vaikea rakentaa tyydyttävää opistosuojaa. Kesän aikana saatiin kuitenkin tarmokkailla toimenpiteillä rakennettua väliaikainen rakennus. Marraskuun 2. p:nä aloittikin opisto jälleen toimintansa. Parisen kymmentä tyttöoppilasta voitiin ottaa opiston väliaikaisiin suojiin.

Luther-opiston palo viritti uudellen keskustelun opiston tulevaisuudesta. Sanomalehdissäkin pohdittiin kysymystä, jatkaako opisto toimintaansa entisellään kansanopistona vaiko puhtaasti pyhäkouluopistona tai kenties jonakin seurakunnallisten keskusjärjestöjen yhteisenä opinahjona. Yhdistyksen johtokunta katsoi, että kysymys ratkaistaan lopullisesti vasta rauhan palattua. Toistaiseksi opisto jatkaa toimintaansa entisillä linjoillaan.

Kesäjuhla.

Pyhäkouluyhdistyksen kesäjuhla vietettiin Mikkelissä heinäkuun 24-25. p:nä. Näistä päivistä tuli todella pyhäkouluväen juhla. Se kävi ilmi yhdessäolon mielialoista ja pidetyistä puheista. Osanottajia oli noin 500 ja eräissä tilaisuuksissa kuulijoita lähemmä 2000. Tuntui siltä, että Mikkelin juhlilla oli siunaus mukanaan.

Seurakunnallisiin pyhäkoulujuhliin ja neuvottelutilaisuuksiin Yhdistys ei voinut lähettää edustajiaan siinä määrin kuin olisi ollut suotavaa. Moniin pyyntöihin täytyi vastata valitettavasti kieltäen. Perinteellisillä kesäjuhlilla on oma merkityksensä pyhäkoulutoiminnallemme seurakunnissa.

Vuoden aikana Yhdistys lähetti edustajansa seuraaviin seurakunnallisiin pyhäkoulujuhliin ja neuvottelutilaisuuksiin:

	Seurakunta	Aika	Yhdistyksen edustaja
1	Haukivuori	4. 7. 43.	O. Lähteenmäki
2	Kiiikka	11. 7. 43.	A. Raitio
3	Rautjärvi	11. 7. 43.	S. Wahl
4	Eurajoki	1. 8. 43.	U. Paljakka
5	Luumäki	5. 9. 43.	T. Hopia
6	Juva	6-7. 11. 43.	Y. Kohonen

Vuosikokous.

Pyhäkouluyhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin kesäjuhlien yhteydessä Mikkelin maaseurakunnan kirkossa 24. 7. 43 alkaen klo 15,30. Läsnä oli noin 120 Yhdistyksen jäsentä. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin rov. J. W. Wallinheimo ja sihteeriksi past. O. Lähteenmäki. Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin joht. M. Karttunen ja teol. yliopp. K. Kivi. Yhdistyksen vuosikertomus, johon oli liitetty eräitten paikallisyhdistysten vuosikertomuksia, hyväksyttiin. Samoin hyväksyttiin esitetty tilinpäätös (omaisuustase 690.584: 15). Tilintarkastajien ehdotuksessa asianomaisille myönnettiin täydellinen tili- ja vastuuvapaus vuodelta 1942.

Erovuorossa olleet johtokunnan jäsenet rov. E. W. Pakkala, johtajatar Sylvia Forsberg ja teol.tri L. Pinomaa valittiin yksimielisesti uudelleen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi. Edesmenneen piispa Y. A. Wallinmaan tilalle lisättyyn johtokuntaan Oulun hiippakunnan edustajaksi valittiin rov. I. E. Peltonen Ylivieskasta. Piispa Wallinmaan muistoa vuosikokous kunnioitti hetken hiljaisuudella. Tilintarkastajiksi valittiin maist. J. Someri (K.H.T.) ja rov. K. Sylvander sekä heidän varamiehikseen khra V. I. Forsman ja vakuutusneuvos A. Kuusi.

Vuosikoukselle ilmoitettiin, että johtokunta oli myöntänyt »Vanhojen pyhäkoulunopettajien avustusrahasesta» seuraaville 10:lle 200 mk:n apurahan kunniakirjoineen tunnustuksena uskollisesta ja alttiista työstä pyhäkoulunopettajina: Josefiina Aalto (Virolahti), Pekka Holopainen (Leppävirta), Amalia Hyvönen (Kitee), Yrjö Kiuru (Antrea), Tahvo Kuvaja (Kuopio), Juho Lehtinen (Karkku), Alma Leppänen (Forssa), Josefiina Rikkola (Virolahti), Hilma Tallila (Pihlajavesi) ja Inka Tikkanen (Pielavesi).

Kokouksessa otettiin esille kysymys pyhäkouluväen oman merkin aikaansaamisesta. Katsottiin kuitenkin, että vanha, tosin varsin vähän

käytännössä ollut merkki — nelilehtiapila lapsen kasvoineen — täyttäisi ne vaatimukset, joihin uudella merkillä pyrittäisiin. Yhdistyksen johtokunta oli aikaisemmin asiaa käsitellyt ja tullut samaan lopputulokseen. Vuosikokouksen päätökseksi veisattiin virsi 208: 1—4, jonka aikana kannettiin uhrilahja vanhojen pyhäkoulunopettajien hyväksi (tulos 3.400 mk.)

Paikallisyhdistykset.

Vuoden aikana ei perustettu uusia paikallisyhdistyksiä. Monien entistenkin toiminta, varsinkin siirtoseurakunnissa, on ollut vähäistä. Paikallisyhdistyksiä lienee joskus ollut kaikkiaan 24. Ainoastaan 8 on lähettänyt toimintakertomuksensa viime vuodelta, niinkuin tämän vuosikertomuksen lopusta selviää.

Seurakunnallisilla pyhäkouluyhdistyksillä on suuri merkitys paikalliselle pyhäkoulutyölle. Olisi toivottava, että näitä yhdistyksiä alettaisiin perustaa entistä enemmän.

Julkaisutoiminta.

Julkaisutoiminnassa on ollut keskeisintä pyhäkoululehtien toimittaminen ja levittäminen. Näitten lehtien merkitys on ollut yhä tärkeämpisen jälkeen kuin kenttätyötä ei ole voitu suorittaa. Pyhäkoululehti on edelleen pitänyt tärkeimpänä tehtävänäan evankeliumitekstien käsitteilyä pyhäkouluja varten.

Lehtien levikki on vuoden aikana kasvanut. Pyhäkoululehden virallinen levikki oli vuonna 1943 10.354 vsk. (edellisenä vuonna 8.784 vsk.), Lasten pyhäkoululehden 26.123 vsk. (25.361 vsk.). Pyhäkoululehti on ilmestynyt 55 vuotta ja Lasten pyhäkoululehti 53 vuotta.

Lasten Joulukirkon levikki oli 49.387 (48.838).

Uusia kirjoja ei Yhdistyksen toimesta vuoden aikana ilmestynyt. Ns. kinkerikirjasista otettiin yht. 20.000 kpl:n uusi painos. Vuoden aikana saatiin painokuntoon uusi raamatullisten värikuvien arkki. Sen ilmestyminen lykkääntyi kuitenkin seuraavaan vuoteen.

»Pyhäkoululaulujen» uudistaminen on tullut yhä ajankohtaisemmaksi. Yhdistyksen johtokunta on kuitenkin ollut sitä mieltä, että laulukirjaa ei vielä olisi uudistettava, koska on syytä odottaa Hengellisten laulujen ja virsien korjausta. Vasta sen jälkeen tullaan pyhäkoulujen laulukirjakin perusteellisesti korjaamaan ja täydentämään.

Jäsenet.

Yhdistyksen jäsenmäärä on pysynyt jotakuinkin entisellään. Vuosijäseniä oli 604 (606) ja vakinaisia jäseniä 203 (202). Vuosimaksu on ollut 5 mk, vakinaisten jäsenten kertakaikkinen maksu 100 mk.

Kunniajäseniä oli Yhdistyksellä 2.

Muu toiminta.

Pyhäkouluyhdistyksen muusta kuin edellä mainitusta toiminnasta ansaitsee huomiota lastenjumalanpalvelukset radiossa. Niitä pidettiin 3.

Yhteys ulkomaisiin pyhäkoulujärjestöihin on ollut katkenneena sodan takia.

Talous.

Sota-ajan puristuksesta huolimatta on Yhdistyksen talous voitu pitää luotettavalla pohjalla. Julkaisutoiminta on ollut tärkein tulolähde. Sen turvin on voitu suorittaa poistoja julkaisuvarastossa, joka on päässyt pahasti vanhenemaan. Kirkolta on saatu avustusta 20.000 mk ja valtiolta 12.000 mk.

Tähän vuosikertomukseen sisältyvä tilinpäätös antaa tarkan kuvan Yhdistyksen tuloista ja menoista vuoden 1943 aikana sekä taloudellisesta tilasta vuoden lopulla.

Johto.

Pyhäkouluyhdistyksen johdossa ovat vuoden aikana olleet seuraavat:
Kunniapuheenjohtaja: arkkipiispa Erkki Kaila.

Puheenjohtaja: rov. E. W. Pakkala.

Johtokunta: rov. E. W. Pakkala, past. U. A. I. Paljakka, tuomiorov. A. A. Ahtola, johtajatar Sylvia Forsberg, opettajatar Maiju Kantele, prokuristi Dagmar Pantio, teol.tri L. B. Pinomaa, teol.kand. M. I. Simojoki ja kenr. K. Vilkkama.

Lisätty johtokunta (edellisten lisäksi): Khra M. Savelainen (Turun hpk.), rov. J. W. Wallinheimo (Tampereen hpk.), rov. S. J. Wahl (Viipurin hpk.), piispa Y. A. Wallinmaa, myöhemmin rov. I. E. Peltonen (Oulun hpk.) ja asess. A. A. Verkkoranta (Kuopion hpk.).

Sihteeri ja rahastonhoitaja: pastori F. O. Lähteenmäki.

Johtokunnalla oli vuoden aikana 4 kokousta.

Vuoden aikana Pyhäkouluyhdistyksen johtoa kohtasi raskas isku. Yhdistyksen lisätyn johtokunnan monivuotinen jäsen ja innokas pyhäkoulumies, piispa Y. A. Wallinmaa sai surmansa vihollisen partion tullesta 4. 7. 43. Pyhäkouluyhdistys tulee aina muistamaan kiitollisuudella piispa Wallinmaata. Hän oli pyhäkoulumies sanan parhaimmassa merkityksessä.

Toimisto.

Toimistohenkilökunta on vuoden aikana suorittanut arvokkaan päivätyön. Sihteerin poissa ollessa se on joutunut hoitamaan osaksi tämänkin tehtäviä. Toimistonhoitajana on ollut rouva Irma Parviainen, konttoristina neiti Irja Heinonen ja toimistoapulaisina neiti Meeri Nevalainen ja Ilma Murtomäki. Toimiston vahtimestarina on ollut rouva Maria Paljakka.

Toimistosta postitettiin vuoden aikana 2.640 kirjettä ja 3.076 pakettia (2.188 ja 2.220). Saapuvia kirjeitä oli 4.097 (3.237).

Toimiston osoite Helsinki, Liisank. 27. G. Puhelin 24 871. Postisiirtotili N:o 6191.

Helsingissä toukokuun 9. p:nä 1944.

Suomen Ev.lut. Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta:

Puheenjohtaja

Sihteeri

Rovasti E. W. Pakkala.

Pastori Olavi Lähteenmäki.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen tilinpäätös vuodelta 1943.

OMAISSUUSTASE 31. 12. 1943.

V a r a t.

Rahaa:

Kassa	19.146: 55	
Talletukset	159.682: 80	
Stipendirahasto	28.591: 35	
Ingmanin rahasto	27.647: 85	
Vanhoiden opettajien rahasto	13.853: 85	
Huuhtasen rahasto	1.478: 65	
Postisiirtotili	5.907: 50	256.308: 55

Arvopaperit:

Yhdistyksen	22.899: 45	
Stipendirahaston	10.000: —	
Ingmanin rahaston	20.000: —	
Vanhosten opettajien rahaston	20.000: —	72.899: 45
Osakehuoneusto		120.000: —
Kalusto		21.600: —
Kirjavarasto saatavineen		120.000: —
Lehtivarasto saatavineen		9.111: 05
Joululehti-saatavat		86.301: 30
		<u>mk 686.220: 35</u>

V e l a t.

Rahastot:

Ingmanin rahasto	47.647: 85	
Stipendirahasto	38.591: 35	
Vanhosten opettajien rahasto	33.853: 85	
Huuhtasen rahasto	1.478: 65	
Eesti—Inkerin kurssitili	512: 90	122.084: 60

Yhdistyksen pääoma:

Vuoden alussa	554.702: 90	
Omaisuuuden luovutusveroa	4.429: 60	
	550.273: 30	
Vuoden lisäys	13.862: 45	564.135: 75
		<u>mk 686.220: 35</u>

T u l o t.

Lehdistä	114.170: 40	
Joululehdistä	109.910: 50	
Kolehdeista	70.187: 70	
Jäsenmaksuista	2.245: —	
Vuokrasta	2.215: —	
Lahjoista	2.526: 05	
Helsingin seurakunnilta	10.000: —	
Koroista	3.791: 15	
Radiosta	350: —	
Kurssimaksuista	1.000: —	
Kirkon yleisestä rahastosta	20.000: —	
Valtiolta	12.000: —	348.395: 85
		<u>mk 348.395: 85</u>

M e n o t.

Kulungit	34.777: 35	
Eläkkeet	11.162: —	
Matkat	6.971: 75	
Palkat	172.355: —	225.266: 10
Poistoja:		
Lainauksiltiltä	1.029: —	
Kalustosta	2.400: —	
Kirjavarastosta	105.838: 30	109.267: 30
Ylijäämä		13.862: 45
		<u>mk 348.385: 85</u>

Tilintarkastuskertomus.

Valittuina tarkastamaan Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen ti-
lejä vuodelta 1943 olemme tehtävän suorittaneet ja havainneet seuraa-
vaa:

Tilit ovat edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalla oikein avatut.

Viennit perustuvat asianmukaisesti todisteihin.

Kassassa, laskiessamme sen tänään, oli kassakirjan tilijäännöksen
osoittama määrä rahaa. Kirjanpidossa esiintyneet pankkitilit olivat
pankin vastakirjojen mukaan oikeat.

Tilinpäätös oli oikein tehty.

Tutustuessamme johtokunnan pöytäkirjoihin olemme huomanneet
yhdistyksen asioita edelleen huolellisesti hoidetun ja, kun emme ole ha-
vainneet aiheita muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahviste-
taan ja että asianomaisille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus
vuodelta 1943.

Helsingissä toukokuun 19. päivänä 1944.

Kaarlo Sylvander.

Juho Someri.

K.H.T.

Seurakunnallisten pyhäkouluyhdistysten toiminta- kertomukset vuodelta 1943.

Alahärmä.

Vuosi 1943 oli Alahärmän Pyhäkouluyhdistyksen kuudes toimintavuosi. Yhdis-
tys on ollut sodan jaloissa melkein päi koko toimintansa ajan. Sodan jäljet näkyvät
varsinkin miesopettajain rivien harventuessa vuosi vuodelta. Ensimmäinen sota-
vuosi harvensi miesopettajain rivejä ja nykyinen sota vei vankimmat ja innokkaim-
mat yhdistyksemme kannattajat. Niinpä oli viime toimintavuotena vain 2 mies-
opettajaa jäljellä naisten luvun ollessa 38. Mutta raskaat vuodet ovat ikäänkuin
varmistaneet rivejä. Opettajat ovat vakaantuneet. He ovat tulleet tietoisiksi kalliista
tehtävästään pyhäkoulutyössä ja koettavat täyttää paikkansa vuodesta vuoteen.
Oppilasmäärä, joka vuonna 1941 aleni puoleen, on taas noussut tavalliseen mää-
räänsä ollen 549.

Kuten edellä on viitattu, pyhäkoulutyömme on ollut hiljaista uurastusta. Vuosi-
juhlammekin, joka on Mikkelinpäivänä, vietettiin omassa piirissä. Suurten yleisö-

juhlien pitämiseen ei ole ollut aikaa tuhlattavissa. Mutta niin on pyhäkouluasialutkin omaksi asiaksemme, jossa halpoina palvelijoina koetamme tehdä taivaallisen isän tahtoa.

Alahärmässä maaliskuun 27. päivänä 1944.

Nestor Ojala.
Sihteeri.

Antrea.

Vuonna 1943 on ollut toiminnassa 43 pyhäkoulua ja ovat ne kokoontuneet yhteensä 730 kertaa. Opettajia on ollut 19 mies- ja 78 naisopettaja yhteensä 97. Lapsia on kouluissa käynyt 316 poikaa ja 367 tyttöä, yhteensä 683 oppilasta. Pyhäkouluntarkastuksia on ollut 6, harjoituskokouksia 5. Pyhäkouluompeluseura on kokoontunut Henttolassa noin 10 kertaa. Vuosikokous pidettiin 28/2 -43.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet: kirkkoherra V. L. Kari esimiehenä, opettaja Hilja Nousiainen kirjastonhoitajana, korpraali E. A. Rantalainen rahastonhoitajana, Aati Koljonen sihteerinä ja muina jäseninä emäntä Helena Ristola, isäntä A. Ruponen ja varalla Matti Kemppi. Kirjastoa ei yhdistyksellä vielä ole sodassa tuhoutuneen sijalle saatuna.

Vuoden tulot: säästö edelliseltä vuodelta mk 868:65 ja kolehdeilla kerätyt mk 2,948:85. Menot: säästö vuodelle 1944: mk 2,149:50, pyhäkoululehdistä y.m. kirjallisuudesta mk 1,439 75, virkailijain palkat ja postimaksuja mk 328:—. Tilintarkastajina olivat Pekka Miikulainen ja Hilja Nousiainen, viimemainittu väliaikaisesti, vakinaisesti toisena Tuomas Sokka.

Vaikeasta ajasta huolimatta ovat pyhäkoulumme toimineet vilkkaasti. Voimme sanoa »Tähän asti on Herra auttanut meitä». Häneen luottaen lähdemme taas eteenpäin.

Antreassa maaliskuun 5. p:nä 1944.

V. L. Kari
puheenjohtaja.

Hilja Nousiainen
ap. sihteeri.

Enonkoski.

Sillä Herran silmät tarkkaavat kaikkea maata, että Hän voimallisesti auttaisi niitä, jotka ovat ehyellä sydämellä antautuneet hänelle.

2. Aikak. 16: 9.

Vuosi on jälleen Jumalan armosta vaihtunut uuteen. Vaikka aika rientää eteenpäin, kulkevat ihmisten ajatukset ja puheet pakostakin vain sotatapahtumiin. Puhutaan taisteluista ja taistelijoista, voitoista ja tappioista. Miehet rintamalla ovat ase kädessä, että me täällä kotona saisimme rauhassa toimia. Kiitos Jumalalle, että meillä näin on rauhalliset olot. Kiitollisin mielin muistakaamme heitä, jotka rajoillamme valvovat. Mutta ei ole varaa meilläkään vaipua välinpitämättömyyteen, vaikka eivät vihollisen hyökkäykset olekaan tänne asti yltäneet. Valvovaa mieltä tarvitaan tänä aikana kotirintamallakin.

On vihollinen, vaaniva ja voimakas, joka uhkaa saada jalansijaa kaikkialle juuri tähän aikaan. Siksi täytyisi olla taisteluvalmiina jokaisen. Taisteluun syntii vastaan omassa sydämässä, lähimmässä ympäristössä, koko seurakunnassa. Jokainen, joka avoimin silmin seuraa elämää, huomaa elävästi, miten sielun vihollinen tekee työtään sekä aikuisten, että erityisesti nuorten keskuudessa. Ja mitä tietä kulkevat nyt nuoret, sitä kulkevat kohta lapset. Siksi täytyisi juuri pyhäkoulutyönkin kautta entistä palavammin pyrkiä voittamaan lasten sydämet Jumalan puoleen. Mutta tässä työssä tunnetaan nyt niinkuin ennenkin suurta voimattomuutta. Monet väsyvät, kun eivät näe työstään tuloksia, sellaisia, jotka innostaisivat ja antaisivat työhalua.

Pyhässä Raamatussa sanotaan, miksi tunnemme tätä voimattomuutta työssämme.

Eivätkö ole vavahduttavat nuo alussa mainitut pyhän kirjan sanat. Ensiksi jo sanat: Herran silmät tarkkaavat kaikkea maata. Kyllä me ihmiset niin kovin harvoin muistamme, että Kaikkivaltias Jumala seuraa meitä jokaisella askeleellamme, jokaisessa tehtävässämme.

Tulemmekohan me pyhäkoulupitäjät ajatelleeksi, että joka kerran, kun astumme lasten eteen sanaa tutkimaan, Herran silmät tarkkaavat meitä. Ne silmät näkevät syvemmälle kuin ihmisten silmät. Ne näkevät sydämeemme asti. Mitähän ne ovat nähneet siellä kuluneenkin vuoden aikana. Eiväthän vain ole nähneet meitä vastenmielisesti toisten ihmisten pakoituksesta pyhäkoulutuntia pitävän tai tottumuksista kylmin sydämin pyhiä asioita selvittelevän.

Jos näin on ollut, ei ole ihme, että on todellakin oltu voimattomia. Herra toivoi löytävänsä parempaa, sanotaan jatkoksi tuossa Raamatun paikassa, että hän voimakkaasti auttaisi niitä, jotka ehyellä sydämellä ovat antautuneet hänelle.

Herra etsii meidänkin joukostamme niitä, jotka ehyellä, jakamattomalla sydämellä tekevät hänen työtänsä.

Vain sellaiset, jotka kokonaan ovat antautuneet hänen käytettäväkseen, saavat tuntea työssään Herran voimaa. Kunpa olisimme mekin sellaisia työntekijöitä seurakunnassamme. Silloin pyhäkoulu tuottaisi toivottua siunausta.

Pyhäkoulu oli kuluneena vuotena pidetty 26 eri koulupiirissä. On ikävällä mainittava, ettei neljässä koulupiirissä oltu pidetty pyhäkoulu yhtään kertaa, vaikka opettajat olikin kinkereillä määrätty. Nyt alkaneena vuotena on kuitenkin ainakin parissa näistä kouluista työ saatu alkuun.

Opettajia pyhäkouluissamme oli 71 ja lapsia 508.

Yhteisiin juhliin kokoonnuttiin vakiintuneen tavan mukaan: Uudenvuodenpäivänä kuusijuhlaan sekä juhannuksena kesäjuhlaan. Lapsia sekä aikuisia oli kumpassakin juhlassa runsaasti. Yhteisin voimin saatiin järjestetyksi myös tarjoilu kuten aina ennenkin.

Kesällä oli pyhäkoulutarkastuksien yhteyteen järjestetty useimmissa kouluissa myös lasten ohjelmaa sekä seurat. Tällöin oli samalla myös opettajien harjoituskokous. Nämä tilaisuudet olivat aina virkistäviä, ja kokoontui niihin runsaasti sanan kuulijoita eri kylissä.

Talvella pidettiin harjoituskokoukset kirkossa. Kaikkiaan kokoonnuttiin 7 kertaa.

Vuosikokous oli Marianpäivänä kunnanhuoneella.

Yhdistyksemme puolesta olivat Mikkelissä Suomen pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlassa neiti Lyyli Kantonen ja Elna Behm. Mukana oli myös pari opettajaa

sekä neljä pyhäkoulunoppilasta. Olisi toivottavaa, että mahdollisimman monet pyhäkoulunopettajista pääsisivät sellaiseen yhteiseen koko maata käsittävään pyhäkouluväen kesäkokoukseen.

Syyskuun lopulla olimme myös mukana Kerimäen Makkolan kylässä Kauppisen taloon järjestetyssä pyhäkouluväen juhlassa, jota vietettiin, kuten edellisenäkin syksynä, Luther-opiston hyväksi. Sielläkin oli joukko lapsia sekä opettajia suorittamassa ohjelmaa. Myös seurakuntamme kirkkoherra oli puhumassa.

Erikoisesti lasten mieliin jäävät tällaiset retket, pyhät matkat, mieluisina muistoina.

Johtokuntaan kuuluivat: kirkkoherra T. Vuorinen puheenjohtajana, tärehtööri J. A. Maaniemi, Hilda Pesonen, Elsa Kuvaja, Edith Hirvonen, Hilja Pitkonen ja Vilho Makkonen; varalla Lempi Vanttinen ja Kerttu Kariharju.

Rahastonhoitajana ja sihteerinä: Elna Behm.

Tilintarkastajina: kauppias Antti Kuokkanen ja opettaja Aira Hynninen.

Pyhäkoululehteä ja Lasten pyhäkoululehteä tilattiin entiseen tapaan yhdistyksen varoilla jokaiseen kouluun.

Jumalan armoa ja rakkautta todistaa se, että me heikot ihmiset, saviastiat, olemme päässeet jaloon käytäntöön Jumalan suuressa armotaloudessa. Saamme käyttää voimamme, koko elämämme hänen palvelukseensa. Siksi saamme ja täytyy sanoa: Kiitos Herralle kaikesta, kaikesta.

Enonkoskella maalisk. 20. p:nä 1944.

Elna Behm.

Haukivuori.

»Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka opetan sinulle, mikä hyödyllistä on, johdatan sinua sitä tietä, jota sinun tulee käydä.» Jes. 48: 17.

Jälleen vietämme vuosikokoustamme. Neljäs sotavuosi on kulunut. Työtä olemme saaneet senkin kuluessa rauhassa tehdä, josta tahdomme näin yhteen päästyämme antaa kiitoksen Herrallemme. Varmaan kuluneen vuoden aikana enemmän kuin ennen olemme saaneet omalle kohdallemmekin kokea ylläolevan Herran sanan: »Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka opetan sinulle, mikä hyödyllistä on.» Sota vaikutuksineen hiipii maaseutujen hiljaisuuteenkin, ja kasvattajaväen puolelta kuuluu ääniä sen vaikutuksesta lapsiin. Aivan varmaan on Herralla ollut tällaisena aikana halu saada puhua työntekijöilleen sitä, mikä hyödyllistä on. Kun hyödyllisintä on, että säilymme elävässä yhteydessä Häneen, niin on Hän kuluneenkin vuoden aikana tahtonut opettaa meitä tuntemaan hengellisen tilamme. Me itse helposti arvioimme sen väärin. Jos me olemme pysyneet sydämeltämme vilpittöminä ja nöyrinä, on Herra saanut opetetuksi meille tämän hyödyllisimmän. Jumalamme ajatukset meistä ja meihin nähden eivät ole jääneet meiltä salaan, vaan olemme päässeet ne ymmärtämään. Joskin niiden ymmärtäminen on ollut nöyryyttävää ja omia luulojamme omiansa särkemään, niin sittenkin olemme iloinneet, että juuri sen kautta olemme olleet jatkuvasti pakoitettut etsimään Herramme kasvoja ja on yh-

teytemme säilynyt elävämpänä Herran kanssa. Herra Jeesus on tullut välttämättömämmäksi lunastajanamme ja sovittajanamme. Kun ilman Häntä joudumme hukkaan, niin Hänen kutsuminaan ja asettaminaan emme ole uskaltaneet heikoksisistamme huolimatta jättää vartiopaikkaamme, vaan olemme itse Herran opetettavina ollen yrittäneet opettaa sunnuntaisin ympärillemme kokoontuville lapsille, mikä heillekin hyödyllistä on, ei vain hengellistä tietoa, vaan Herran ajatusten tuntemista heistä ja heihin nähden, että hekin säilyisivät elävässä yhteydessä taivaallisen Isän ja Vapahtajan Jeesuksen kanssa.

Suuri kiusaus on varmaan ollut meillä verrata itseämme työtovereihimme ja niin luisa pois oikeasta asenteesta Herraan, joko nousten paremmaksi työtovereitamme tai ehkä useammin päinvastoin päätyen masentavaan ajatukseen: ei minusta ole mihinkään. Kyllä saammekin olla kiitollisia Herralle, että kaikkien näiden kiusausten keskellä olemme saaneet kuulla Herran opetusta siitä, mikä hyödyllistä on. Hänen armonsa tukemina olemme kaiken kestätyämme vielä paikoillamme työkentällä ja myös oikealla tiellä, sillä oikealla tiellä on se, joka ei pane luottamustaan milinkään, mikä on hänestä itsestään lähtenyt, vaan luottaa yksin omaan Herraan ja siihen, mitä Hän on tehnyt. »Minä johdatan sinua sitä tietä, jota sinun tulee käydä», sanoo Herra.

Tämä tietoisuus antaa meille sisäistä turvallisuutta käymään tietämme eteenpäin ja pysymään lujina ja järkähtämättöminä, jopa innokkainakin Herran työssä tulevasta vaikeuksista välittämättä lujasti uskoen, että työemme vaivannäkömme ei ole turha Herrassa.

Kokiamme armejoja muistellen palautuvat mielimme viime vuonna viettämämme juhlahetket: Vuosikokouksemme ja vuosijuhlamme 31/1, jossa jälleen päätettiin tilata jokaiselle opettajalle Pyhäkoululehti yhdistyksemme puolesta, samoin päätettiin edelleen antaa muistoristi rippikoulunsa lopettaville ahkerille pyhäkoulussa kävijöille, niin myös tähtikirjat edelleen käytäntöön, koskapa ne ovat niin monien lasten mielenkiintoa lisänneet ahkerampaan pyhäkoulun käyntiin. — Talvijuhlat pidettiin Haukivuoren aseman koululla 21/3 ja Moilalan Kerimäessä 28/3, sekä kesäjuhlat Taipaleen koululla 29/8 ja Pölkän Mannisessa 5/9. Erityisen juhlatunnun sai koko seurakuntaa käsittävä lasten pyhäkoulujuhla kirkossa 4/7 siksi, että Suomen Pyhäkouluyhdistyksen sihteeri, pastori Olavi Lähteenmäki ja pastori Yrjö Kohonen osallistuivat juhlaan. Huonosta säästä huolimatta oli pientä väkeä runsaasti koolla.

Pyhäkouluja on toiminut 35, niissä 23 mies- ja 52 naisopettajaa. Lapsia on käynyt pyhäkouluissa 456 poikaa ja 539 tyttöä, yhteensä 1015 lasta. Harjoituskoukuksia on pidetty kirkolla 3, senlisäksi kaksi toverikokousta, toinen keväällä ja toinen syksyllä. Kesäpuolella on pidetty jokaisen pyhäkoulun tarkastus erikseen. —

Johtokuntaan ovat edelleen kuuluneet kirkkoherra Eino Tani, puheenjohtajana, opettaja Juho Hänninen, varapuheenjohtajana, kansakopettaja Lempi Mäkinen sihteerinä ja rahastonhoitajana, rouvat Iida Hänninen (Hietala), Iida Hänninen (Häkkinen koulu), herastuomari Ville Hänninen ja suntio Emil Teittinen varsinaisina jäseninä; varajäseninä ovat Selma Sinijärvi ja Helmi Knuutinen sekä kanttori S. A. Knuutinen.

Tämän alkaneen työvuoden aikana, jos milloin, on tärkeää kuulla Herran opetusta siitä, mikä hyödyllistä on vaeltaaksemme tietä, jota meidän tulee käydä, ettemme joutuisi virtojen vietäväksi. Varmaan suuret tuulet tulevat puhaltamaan

kansamme ylitse ja mekään Haukivuorella emme ole niiltä säästyvä. Jeesus sanoo: Pitäkää usko Jumalaan.

Haukivuorella 30 p:nä tammikuuta 1944.

Eino Tani.
Kirkkoherra.

Lempi Mäkinen.
Sihteeri.

Kuopio.

Herra huusi Samuelia. Ja hän vastasi:
»Katso, tässä olen.» 1. Sam. 3: 4.

Minkä käskyn Jumala meille antaakin, pitäisi meidän heti iloiten vastata: »Kyllä, Herra, minä tahdon totella.»

Ei ole vaikeata vastata »kyllä» silloin, kun hän kuljettaa meitä omasta mielestämme onnen teitä. Mutta usein tulee tiellämme paljon vastuksia, paljon kieläytyksiä ja pettymyksiä. Siitä huolimatta pitäisi meidän sanoa: »Kyllä».

Monelle pyhäkoulunopettajalle on ehken tämänkin päättyneen vuoden kuluessa, kun oppilaat ovat pyhäkoulussa vähentyneet, olleet vallattomia, jopa pahankurisia, noussut mieleen ajatus: taidan jättää sikseen koko pyhäkoulutyön, en tunne jaksavani enää. Mutta, missä silloin on lupauksemme Herralle? »Kyllä», vastasimme, kun ryhdyimme tähän työhön kutsuttaessa. Emmekö jaksu jatkuvasti rukoilla työmme puolesta? Voittakoon Herra vielä tänäkin alkaneena vuotena meidät niin kokonaan, että iloiten voisimme sanoa: »katso, tässä olen!»

Pyhäkouluihimme on kuulunut noin 600 lasta, jotka ovat kokoontuneet 9:ssä eri paikassa eri aikoina. Snellmanin koululla kello 9, Asema-, Valkeisten- ja Puistokoululla, sekä Haapaniemen tehtaan kokoussalissa ja Seurakuntatalossa klo 10, Männistön koulussa klo 12, Niiralan rukoushuoneessa klo 15 sekä uudelleen elvytetty karsarmin koulu klo 10. Kirkkoon on tultu joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina, samoin lukukaudet pyhäkouluissa on aloitettu ja lopetettu lastenjumalanpalveluksilla kirkossa.

Opettajina on toiminut 16 naista ja 6 miestä, yhteensä 22 opettajaa.

Joulujuhlissa kouluilla olivat toisilla kouluilla seurakunnan papit puhumassa. Kuusijuhlilla jaettiin lapsille »Joulukirkkoja». Kevätlukukauden päättäjaisissä on tapana jakaa pikku kirjasia tai Uusia Testamentteja ahkerimmille oppilaille.

Opettajat kokoontuvat torstaisin klo 19 Seurakuntatalossa tekstinselityskokoukseen valmistumaan seuraavan sunnuntain tunnille. Opettajille tulee Pyhäkouluyhdistyksemme tilaamana Pyhäkoululehti sekä seurakunnan varoilla Siunausta Koettiin, seurakuntalehti.

Maaliskuun 29 p:nä oli johtokunnalla ja pyhäkoulunopettajilla seurusteluilla Seurakuntatalossa pienessä salissa. Tilaisuudessa puhui piispa Sormunen pyhäkoulun merkityksestä, past. A. Soinne selitti seuraavan sunnuntain tekstin, rouva Elvi Riihijärvi lauloi op. Inkeri Nenosen säestyksellä, neiti Aune Uosikkinen kertoili vaihteista ja puheista Porin vuosijuhlilta. Kokouksessa vallitsi erikoisen lämmin henki. Eräskin opettaja sanoi: »Näihin tilaisuuksiin minä tulen aina, sillä ei missään muualla ole niin hyvä olla.

Lasten vanhemmille oli valmistettu tilaisuus kuulla pyhäkoulutyöstä Mikkelin-päivänä Seurakuntasalissa. Siellä puhuivat leht. Tikanoja ja pyhäkoulunopettaja E. Konttinen. Edellinen puhui Ef. 3: 20, 21 sanojen johdolla. Op. Konttinen toi terveisiä Mikkelin vuosijuhlilta ja puhui lasten ja nuorison kasvattamisesta Jumalan tuntemiseen. Pikku tyttönen Männistön koulusta lausui runon: Lapsen rukous isänmaan puolesta.

Mikkelin vuosijuhlassa ja -kokouksessa oli täältä Kuopiosta puheenjohtajamme asessori A. Verkkoranta, opettajat E. Riihijärvi, L. Niiranen, T. Kokko, E. Konttinen ja I. Petäinen.

Vuosijuhlassamme tammikuun 31 p:nä Seurakuntasalissa puhui past. A. Soinne aiheenaan vertaus nisuista ja luseista. Tohtorin rouva Marttinen lauloi pari laulua pastorin rva Tenkun säestäessä. Op. J. Lajunen kehitteli ajatusta: kuinka me tarvitsemme kestävyyttä tehdäksimme Jumalan tahdon. Op. Mustonen luki vuosikertomuksen ja asessori Verkkoranta piti loppurukouksen ja kiitti opettajia suorite-tusta työstä pyhäkouluissa.

Johdokunta on vuoden kuluessa kokoontunut 3 kertaa. Siihen kuuluvat itseoikeutettuina kaikki seurakunnan papit ja valittuina: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja I. Mustonen, neidit A. Rosilainen ja H. Kärkkäinen, herrat O. Halonen ja E. Konttinen. Yhdistyksen puheenjohtajana on ollut as. A. Verkkoranta, varapuheenjohtajana neiti A. Rosilainen, lehtien ja kirjastonhoitajina neiti H. Kärkkäinen ja hra E. Konttinen, sihteerinä op. J. Mustonen. Yhdistyksen »pikkuposteljoonina» on toiminut herra N. Pulkkinen.

Kristitty ei puhu ensinkään seuraavasta päivästä, ei alkaneesta vuodesta, vaan vain siitä päivästä, joka tänään on. Ja siitäkin hän puhuu Jumalalle. Auttakoon Jumalan Henki meitä aina päivittäin puhumaan tästäkin rakkaasta pyhäkoulustamme lasten paraimmalle ystäväälle, että Hän siunaisi edelleenkin lapsia ja opettajia läsnäolollansa siellä.

Kuopiossa, 6. p:nä helmikuuta 1944.

Anto Verkkoranta.

Ida Mustonen.

Pielavesi.

Pyhäkouluyhdistyksemme säännöllinen ja vilkas toiminta, joka on ollut sille ominaista sen perustamisesta alkaen, pysähtyi, niinkuin moni muukin hyvä asia, ensimmäisenä sotavuonna 1939 ja on siitä lähtien ollut pysähdyksissä aina viime kesään saakka. Tämän toiminnan pysähtymisen syynä ovat olleet sota-ajan mukanaan tuomat, tätäkin työalaa koskevat vaikeudet omien pappien rintamalla olo, yhden seurakunnassa toimineen papin kohdalla suuresti lisääntynyt työtaakka ja kyttivaikeudet. On kuitenkin tässä yhteydessä huomautettava, että vaikkapa pyhäkouluyhdistyksemme toiminta onkin ollut viime vuosina kokonaan pysähdyksissä, niin ettei ole pidetty v:n 1938 jälkeen viime vuoteen saakka yhtään vuosi-, johdokunnan eikä pyhäkoulunopettajain harjoituskokousta eikä tavannukaista lastenjuhlaa kesäisin, niin ei kuitenkaan itse pääasia, pyhäkoulutyö seurakunnassamme, ole ollut pysähdyksissä. Kuten kinkeripöytäkirjasta käy ilmi, on se sotavuosinakin jatkunut jokseenkin yhtä vilkkaana kuin ennenkin rauhanvuosina. Mutta pyhäkouluyhdistyksen toimintaa pyhäkoulunopettajille vinkistystä tuottavana ja oppia antavana on kui-

tenkin kovasti kaivattu. Ja niinpä viime kesänä päästiin jälleen toiminnan alkuun. Vuosikokouksen lisäksi, joka pidettiin kirkon sakaristossa elokuun 8 p:nä, pidettiin pyhäkoulunopettajain harjoituskokouksia seuraavasti: Heinämäen Mäkelässä elokuun 15 p:nä, Joutsenniemen Hepa-ahossa Matti Remeksellä syyskuun 19 p:nä ja Länsi-Säviän Kurejärvellä marraskuun 14 p:nä. Harjoituskokouksien ohjelma on ollut samanlainen kuin ennenkin: harjoitustunti, opettajien puheita vanhemmille, opettajatovereille, nuorille ja lapsille, sanomalehti sekä harjoitustunnin arvostelu. Kk-kokouksen jälkeen on ollut seurat tai hartaustilaisuus. Rohkaisevaa on ollut nytkin uudelleen toimintaa aloitettaessa havaita, että kotien ovet ovat jälleen avoimina harjoituskokousten pidolle sota-ajan niille tässä suhteessa asettamista vaikeuksista huolimatta.

Yhdistyksemme jäsenmäärä oli vuoden lopussa yhteensä 78. Niistä oli vuosimaksulla 70, kertamaksulla 4 ja 4 sellaista, jotka johtokunta on vapauttanut jäsenmaksusta. Jäsemaksu on edelleenkin ollut mk 5:—.

Tuloja on yhdistyksellä ollut viime vuonna mk 4567:52 ja menoja mk 3245:—, joten säästö tälle vuodelle tekee mk 11612:10. Kinkerillä yhdistyksemme hyväksi viime talvena koottu kolehti tuotti mk 1446:75. Seurakuntamme kirkkovaltuusto on, ymmärtäen pyhäkoulutyön merkityksen, viime vuonnakin myöntänyt yhdistyksellemme pyhäkoulutyön tukemiseksi mk 2000:—. — Pyhäkoululehti on tilattu viime vuonnakin kaikille toimiville pyhäkouluille.

Yhdistyksen johtokuntaan kuuluivat v. 1943 vakinaisina jäseninä: rov. M. A. Levander sääntöjen määräämänä puheenjohtajana, past. Erkki Pulkkinen varapuheenjohtajana ja sihteerinä, vahtimestari Anni Niskanen rahastonhoitajana sekä muina jäseninä: emännät Anna Ikäheimo ja Hilda Raatikainen, rvat Airi Pulkkinen ja Hilda Käljunen, varajäseninä diakonissa Anni Huhkanen, kellonsoittaja Taavetti Tikkanen ja haudankaivaja Aapeli Laukkanen. — Johtokunnalla on ollut viime vuonna kaksi kokousta, joista toinen heinäkuun 11 p:nä ja toinen elokuun 8 p:nä, molemmat kirkon sakaristossa.

Entistä vähäisempää on toimintamme ollut vielä viime vuonna. Mutta suna toivossa ja ehkäpä rukouksessakin on jälleen ryhdytty kalliiseen ja rakkaaseen pyhäkouluyhdistyksemme työhön, että se pian jälleen elpyisi ja vakaantuisi entisenlaiseksi, säännölliseksi ja vilkkaaksi, etteivät sitä enää mitkään ulkonaisetkaan syyt saisi nukuttaa. Oman heikkoutemme tuntien pyydämme Herran armon turvin nyt alkaneena vuonna ruveta tekemään pyhäkoulutyötä, kaitsemaan Kristuksen pieniä karitsoita, toivossa muistaen, että:

»Siionin rakennus ikään ei sorru,
Kun Herra Jeesus on perustus sen.
Vaikkapa toisinaan tuleekin tuska,
Jeesuksen käsi on voimallinen.
Armon hän suopi,
Avun hän tuopi
Pimeässä yössäkin herättäen.»

Rautjärvi.

Yhdistyksemme työ on rajoittunut kuukausittain pidettyihin kokouksiin ja kirjaston hoitoon. Lainaajia on ollut vähemmän kuin ennen sotavuosia. Pyhäkoulua on pidetty säännöllisesti useimmissa kylissä. Meillä on useita opettajia, jotka ovat ottaneet pyhäkoulutyön oikein elämän tehtäväkseen. He ovat 30—60 vuotiaita ja toimivat lasten parissa pyhän sanan ääressä. He ovat oppineet rakastamaan lapsia ja Vapahtajamme käskyjä »Ruoki karitsojani». Yksi näistä uskollisista, Eero Kuusaa, sai vuoden aikana kutsun Herransa iloon.

Sanomme vain: »Kutsu, Herra, tähän työhön uskollista työväkeä. Auta kansaamme näiden raskaiden aikojen aikana yksin sinuun turvaamaan ja lapsiaan sinun tiellesi ohjaamaan, jotta meidän kansastamme tulisi sinun kansasi.» Pyhä sana sanoo: »Herran nimi on vahva linna, vanhurskas juoksee sinne ja tulee varjelluksi.» Tällainen turvapaikka on meillä, jos vain sen opimme tuntemaan. Lupauksen sana sanoo: »Avuksesi huuda minua hädänpäivänä, niin minä tahdon auttaa sinua.»

Kantakaamme pyhäkoulussakin lasten kanssa hätämme ja kansojen hätä Jumalan armoistumien eteen, jotta lapsetkin tottuisivat rukoilemaan rauhaa tälle rauhattomalle maailmalle, ettei se hukkuisi vereen ja kyyneliin. Oi, jos meistä tulisi rukoileva kansa. Meillä on suuret lupaukset. Kunpa olisimme siunaukseksi kansojen keskellä. Sen Jumala armoissaan suokoon.

Rautjärvellä huhtikuun 1. p:nä 1944.

Antti Partinen.

Valkeala.

Herran pyhä sana on kaikunut kutsuvana ja lohduttavana seurakuntamme jumalanpalveluksissa ja pyhäkouluissa kuluneenkin vuoden aikana. Pyhäkoulunopettajat ovat johdatelleet lapsia Sanan valossa Kreistuksen turviin ja hänen äärettömän, vertaansa vailla olevan rakkautensa tuntemiseen.

Seurakunnassamme on 68 (68) pyhäkoulua, joista koko vuoden on toiminut 46 ja talvella 22. Opettajia on 29 miestä, 153 naista, yht. 182 (179), oppilaita 633 poikaa ja 725 tyttöä, yht. 1,358 (1,370). Pyhäkouluntarkastuksia on kesällä pidetty 26 (13), jolloin tarkastettiin 63 pyhäkoulua. Tarkastuksien yhteydessä oli lähetysjuhla tai hartaushetki.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin seurakuntatalossa tammik. 17 p:nä pyhäkouluyhdistyksen yhteydessä. Kokouksen puheenjohtajana toimi maanvilj. Emil Niemi, sihteerinä sisar Hanna Kangas. Tilit vuodelta 1943 tarkastettiin ja hyväksyttiin sekä päätettiin noudattaa edellisen vuoden työsuunnitelmaa. Yhdistyksen toimihenkilöiksi valittiin edelleen, puheenjohtajiksi khrat J. Utriainen ja P. Kiuru, rahastonhoitajaksi maanvilj. Emil Niemi, tilintarkastajiksi suntio O. Haimi ja maanvilj. A. Mauno, varalle nti Eeva Hasu, sihteeriksi op. Aino Helle ja Elli Pukkila, varalle sisar Hanna Kangas ja nti Hilja Mattila, työtoimikuntaan rva Elli Thor, op. Aino Helle, sisar Hanna Kangas ja nti Elli Ritari.

Kesäjuhla pidettiin kirkossa heinäk. 18 p:nä, johon oli saapunut 284 lasta. Puhujina oli op. Iida Ritari ja oman seurakunnan papit. Pyhäkoulutunnin piti suntio O. Haimi. Väliajalla myytiin lasten poimimia marjoja. Tulot juhlasta olivat 4.468 mk.

Pyhäkoulunopettajain kokouksia oli Isossa pappilassa 2, Jokelan pappilassa 3 ja seurakuntatalossa 4, yht. 9 (8) kokousta. Osanottajia oli 42 mies- ja 192 naisopettajaa, yht. 234 (210), keskim. 26, lapsia 71 poikaa, 85 tyttöä, yht. 156 (161), keskim. 17 (20) kokousta kohti. — Tunteja pidettiin 9 kuva-, 9 teksti-, ja 5 raamatutuntia, yht. 23 tuntia. Tunnit pitivät 5 mies- ja 18 naisopettajaa. Raamattutuntien aiheet: lankaikkinen elämä; Etsikko-aika; Rukous; Kutsumus- ja lepopäivä. — Puuhujina on ollut lähetysohjaaja tri Paunu, op. Pitkänen, oman seurakunnan papit ja pyhäkoulunopettajat. Yhteisissä kokouksissa olleet opettajat ovat saaneet uutta intoa ja taitoa pyhäkoulutyöhön. Moni yksinäinen kävoittelija on siellä kokenut todeksi: Jos väsymys voittaa, niin ystävä hoitaa —.

Seurakunta on tilannut opettajille Pyhäkoululehden ja yhdistys vanhalle pyhäkoulunopettajalle, Anna Ritarille, Kotimaa-lehden.

Yhdistys avusti 100 mk:lla jokaista Mikkelin pyhäkoulujuhlassa ollutta seurakunnan pyhäkoulunopettajaa.

Seurakunnan Herra liikkuu siunaustaan jakaen siellä, missä hänen nimeensä on yhteen kokoonnuttu. Hän, taivaan ja maan Herra, tuntee iloa pyhäkoulutyön menestymisestä ja murehtii, jos se ei hedelmää kannu. Jeesus on esirukoilijana niiden puolesta, jotka käyvät taisteluun, että lapset voitettaisiin taivaan kansalaisiksi.

— Hän voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan Jumalan tykö tulevat, koska hän aina elää rukoillakseen heidän puolestaan. Heb. 7: 25.

Valkealassa tammikuun 16. päivänä 1944.

J. Utriainen,
puheenjohtaja.

Elli Pukkila,
sihteeri.

Liite.

Suomen Pyhäkoulutoiminta vuosina 1937—1941.

Lääninrovasti, Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkoherra Hj. A. Paunu teoksessaan: Suomen Evankelisluterilainen Kirkko vuosina 1937—1941.

Pyhäkoulu.

Pyhäkoulun kannalta kertomuskausi on merkinnyt heikentymistä ja alaspäin menoa. Edellisen kertomuskauden viimeinen vuosi osoitti pyhäkoulujen lukumäärään nähden vuosia kestäneen tasaisen lisääntymisen huippuvuotta, mutta siirryttäessä nykyiseen kertomuskauteen osoittaa jo ensimmäinen vuosi heikkoa laskua, mikä ilmiö jatkuu seuraavana, kunnes sotavuotten alkaessa laskeva suunta käy hä enemmän määräväksi. Lisäksi voidaan panna merkille, että pyhäkoulun ihanne, koko vuoden kestävä pyhäkoulu, samoin kuin myös koko talvi-

kauden kestävä koulumuoto, jotka molemmat aikaisempina vuosina tasaisesti kasvoivat kesäkoulumuodon vastaavasti heikentyessä, ovat molemmat huomattavasti vähentyneet, ja kesäkoulumuoto on v. 1941 suhteellisesti voimakkain näistä kolmesta. Tähän vaikuttaa ennen kaikkea se, että Viipurin hiippakunnan pyhäkoulut, jotka valtaosaltaan olivat koko vuoden kouluja, ja joissa näitä, ynnä talvikauden kouluja oli esim. v. 1937 yhteensä 3458, pyhäkoulujen koko luvun ollessa 3971, on v. 1941 alentunut 1391:een, pyhäkoulujen koko luvun viimeksi mainittuna vuonna ollessa 1528. Koko vuoden kestäviä, ynnä talvikauden kouluja oli v. 1936 87 % ja v. 1941 81 % Viipurin hiippakunnan pyhäkoulujen koko määrästä. Kunnioitettavan suuri on edelleen tässä hiippakunnassa näiden pitemmän aikaa vuodessa toimivien pyhäkoulujen luku.

Pyhäkoulujen lukumäärän vähentyminen sekä Viipurin hiippakunnassa että koko maassa on kuitenkin vaikuttanut, että kun koko vuoden ja talvikauden kestäviä pyhäkouluja koko maassa oli v. 1937 69 %, suhde oli v. 1941 alentunut 64 %:iin. Koko vuoden kouluja yksin oli v. 1937 37 % ja v. 1941 33 %.

Sama mitä on sanottu pyhäkoulujen lukumäärästä, koskee myös lasten lukumäärää. Se on v. 1937 238.464, mikä on 5.000 alempi kuin v. 1936. Tästä määrästä se vuosittain yhä laskee, kunnes v. 1941 lapsia on vain 169.342.¹ Opettajien lukumäärää tarkastettaessa on havainto yhtäläinen. Siihen varmaan on vaikuttanut myöskin se, että monet opettajat ovat olleet kiinnitetty sota-ajan antamiin tehtäviin.

Kun ottaa huomioon edelläkerrotun, samoin kuin senkin, että hyvin monet kansakoulutkaan eivät sodan aikana ole kuin osaksi toimineet, se merkitsee, että lastemme uskonnollinen kasvatusta on huomattavasti heikentynyt.

Vertaillessa pyhäkoulun yleisyyttä ja sen erilaisuutta eri hiippakunnissa, voidaan havaita, että Viipurin hiippakunta on ehdottomasti ollut ensi sijalla ja että sen jäljessä seuraa Kuopion hiippakunta. Kummassakin ovat suurena enemmistönä pitemmän ajan vaikuttavat pyhäkoulut. Turun ja Tampereen hiippakunnissa, mutta varsinkin Turun, ovat kesäkoulut yleisin koulumuoto. Näin ollen lapset eivät joudu siinä määrin ja jatkuvasti pyhäkoulun vaikutuksen alaisiksi kuin muissa hiippakunnissa. Porvoon hiippakunnassa, joka on heikoimmassa asemassa sekä koulujen että opettajien ja oppilaiden lukumäärään nähden, on kuitenkin koko talvikauden kestävä koulumuoto yleisin.

Jos käyttää toista vertailutapaa ja tutkii tilannetta vuonna 1939, jolloin Kuopion hiippakunta perustettiin, pitämällä silmällä pyhäkoululasten lukumäärää verrattuna asukaslukuun edellämainittuna vuonna, saadaan hiippakunnittain seuraavat määrät pyhäkoululapsia tu-

¹ Pyhäkoulua todella säännöllisesti käyneitä lapsia on varmaan melkoisesti vähemmän. Luetteloihin ja usein tilastoihinkin on otettu myös paljon tilapäisesti käyneitä lapsia.

hatta asukasta kohden parhaimmuusjärjestyksessä luetellen: Viipurin hiippakunta 94 %, Kuopion 72 %, Turun 63 %, Oulun 50 %, Porvoon 38 % ja Tampereen 37 %. Tampereen ja Porvoon hiippakunnan heikko asema johtuu osalta suurista kaupungeista, joissa pyhäkoulua on hyvin vaikea järjestää väkilukua vastaavaksi.

Siirtoseurakuntien pyhäkoulutoimintaa sijoituspaikoissa on ollut hyvin vaikeata, jopa usein mahdotonta harjoittaa. Joistakin harvoista opettajista mainitaan, että he ovat voineet tätä mieltäytään harjoittaa. Lapset, mikäli ovat pyhäkoulua käyneet, ovat olleet paikkakunnan pyhäkoluissa.

Seurakuntien luku, joissa pyhäkoulutyötä ei lainkaan tehdä, on vähentynyt edellisestä kerrasta, jolloin niitä oli 9. Nyt niitä on Oulun hiippakunnassa Tervola ja Enontekiö, Porvoon Hammarland ja Kuopion hiippakunnassa Kannonkoski, jossa pyhäkoulu loppui kokonaan v. 1939. Monessa seurakunnassa pyhäkoulunpito on kuitenkin hyvin heikkoa. Syynä siihen mainitsevat papit ensi sijalla, että lapset käyvät arkisin koulua ja että he tarvitsevat yhden päivän täydelliseen lepoon koulutyöstä. Toinen suurryhmä vastausten joukossa on harrastuksen puute. Jokainen mukanaollut tietää, miten vaikea eräissä kinkerikunnissa on saada opettajia. Kun tähän tehtävään tarvitaan paitsi sydämen hurskautta ja asianharrastusta, myös opettamiskykyä, voi ymmärtää, että opettajan saaminen saattaa toisinaan tuottaa vaikeuksia. Kinkereillä valittujen opettajien suuresta luvusta ottaakin sen vuoksi opetukseen tehokkaasti osaa vain pienempi määrä.

Pyhäkoulunopettajille pidetään monessa seurakunnassa harjoituskokouksia, kaupungeissa enimmäkseen kerran viikossa ja maaseudulla kerran kuukaudessa. Kun seurakuntien koko lukumäärä v. 1941 on 597, pidetään säännöllisiä harjoituskokouksia 33 %:ssa seurakunnista, ja epäsäännöllisiä, joista monet ovat vain kinkereillä ja tarkastusmatkoilla annettuja ohjeita, noin 26 %. Näin ollen on seurakuntia, joissa ei opettajille mitään ohjeita anneta, 41 % seurakuntien koko luvusta. Useassa paikassa niitä on yritetty pitää, mutta osanottajia ei ole saapunut. Voidaan merkitä, että varsinkin maaseudulla pyhäkoulun harrastus harjoituskokouksineen on eräänlainen seurakunnan hengellisen harrastuksen mittapuu. Usein on niinkin, että missä pappi elävällä tavalla harrastaa asiaa, hän saa seurakuntalaisensakin lämpenemään asialle.

Kertomuksista näkyy, että Luther-kursseilla, joita Pyhäkouluyhdistys on pitänyt ympäri maan, on hyvin suuri virkistävä vaikutus pyhäkouluun seurakunnassa. Tilastosta näkyy, että näitä erinomaisia kursseja pidettiin kertomuskaudella vain 127 seurakunnassa (v. 1936 250), ja on tämä luonnollinen seuraus sodasta. Mutta tilastosta voidaan tehdä toinenkin tärkeä havainto, että Luther-kursseja on pidetty huomattavasti enemmän juuri niissä hiippakunnissa, joissa pyhäkouluharrastus on ollut elävin.

Huomattava tapahtuma pyhäkoulun kehittämiseksi on Luther-opiston perustaminen Tuusulan Järvenpään tammikuussa 1937. Aluksi

pidettiin 3 kuukautta kestänyt pyhäkoulukurssi 31 oppilaalle. Sitten-
min opisto muutettiin kansanopistoksi, jonka tarkoituksena oli palvella
pyhäkoulua. Opistolla on pidetty kertomuskaudella seitsemät kurssit
kaikkiaan 197 oppilaalle. Valitettavasta tämä opisto joutui tulen saa-
liiksi v. 1943 alussa.

Allaolevasta taulukosta näkyy hiippakunnittain harjoituskokousten
ja Luther-kurssien lukumäärät:

Hiippakunta	Harjoituskokouksia pidetään seurakunnissa		Luther- kursseja v. 1937— 1941
	säännöllisesti	epäsäännöl- lisesti	
Turun	43	52	19
Tampereen	38	41	21
Oulun	10	15	6
Viipurin.....	62	16	38
Porvoon	16	12	15
Kuopion	30	19	28
Yhteensä	199	155	127

Hyvin monet seurakunnat kustantavat pyhäkoulunopettajilleen Py-
häkoululehden ja toisinaan lapsillekin Lasten Pyhäkoululehden sekä
joululehtiä. Varat siihen saadaan joko kolehdeista tai käyttämällä seu-
rakunnan varoja. Usein seurakunnat ostavat opettajille myös tekstin-
selitys- ja opetusoppaita sekä viime aikoina myös kuvasarjoja.

Koottu tilasto osoittaa, että pyhäkoulujen tarkastuksiin nähden on
havaittavissa vieläkin suurempi lasku, kuin mikä näkyy opettajien ja
oppilaiden lukumäärän vähenemisessä. Tämä johtuu luonnollisesti
ajan oloista: nuorempi ja työkykyisin papisto on ollut muissa tärkeissä
tehtävissä ja seurakunnissa toiminut papisto on sen johdosta työn ra-
sittamaa. Senlisäksi on kulkuneuvojen puute estämässä matkoja. Py-
häkoulun tarkastuksilla on kuitenkin niin suuri merkitys, että asia olisi
heikommillakin työvoimilla saatava käyntiin.

Edelläolevan tarkastelun pohjana oleva pyhäkoulutilasto on seura-
vanlainen.

Hiippakunta		Pyhäkouluja, joita on pidetty				Opettajia			Oppilaita			Tarkastuksia	
		Koko vuoden	Talvella	Kesällä	Yh-teensä	Miehiä	Naisia	Yh-teensä	Poikia	Tyttöjä	Yh-teensä	Lukumäärä	Tarkas-
													telttuja kouluja
Turun	v. 1937	274	343	1.492	2 109	1 051	3 920	4.971	22 889	30.177	53.066	1.171	1.286
»	» 1938	275	351	1.499	2.125	1.058	3.924	4.982	22.682	30.763	53.435	1.153	1.267
»	» 1939	259	212	1.411	1.882	836	3.564	4.400	19.767	26.842	46.609	1.019	1.097
»	» 1940	150	196	1.249	1.595	714	3.045	3.759	17.515	24.855	42.370	856	925
»	» 1941	233	174	1.205	1.612	663	3.002	3.665	16.755	23.854	40.609	682	714
Tampereen	v. 1937	545	425	726	1.696	620	2.915	3.535	14.704	22.441	37.145	693	742
»	» 1938	579	462	732	1.773	550	2.984	3.534	15.716	22.154	37.870	676	727
»	» 1939	475	391	626	1.492	432	2.243	2.675	13.123	19.685	32.808	631	627
»	» 1940	423	371	617	1.411	463	2.308	2.831	13.021	21.495	34.516	604	568
»	» 1941	357	366	567	1.290	317	2.297	2.617	11.959	17.923	29.882	390	408
Oulun	v. 1937	746	859	302	1.907	921	2.559	3.480	15.262	20.473	35.735	861	1.222
»	» 1938	808	728	294	1.832	939	2.684	3.623	14.957	19.902	34.859	889	1.244
»	» 1939	301	599	106	1.006	587	1.599	2.186	9.269	11.885	21.154	331	416
»	» 1940	204	538	89	831	503	1.518	2.021	8.163	10.822	18.985	299	369
»	» 1941	244	534	77	855	460	1.464	1.924	7.727	10.440	18.167	288	389
Viipurin	v. 1937	2.109	1.349	513	3.971	2.377	7.541	9.918	41.826	50.463	92.289	1.950	2.901
»	» 1938	2.058	1.380	526	3.964	2.171	7.435	9.606	41.310	50.013	91.323	1.997	3.047
»	» 1939	1.652	923	168	2.785	1.833	6.226	8.059	29.601	38.436	68.037	1.369	1.784
»	» 1940	1.026	447	168	1.643	841	3.388	4.229	15.124	17.925	33.049	584	1.078
»	» 1941	840	551	137	1.528	726	2.951	3.677	13.131	16.198	29.329	393	711
Porvoon	v. 1937	100	435	122	657	321	1 060	1.381	8.040	12.189	20.229	238	147
»	» 1938	33	475	36	544	209	906	1.112	6.417	9.876	16.293	274	159
»	» 1939	36	484	51	571	258	929	1.187	6.608	9.420	16.028	230	149
»	» 1940	42	464	41	547	197	885	1.082	6.452	9.462	15.914	244	173
»	» 1941	29	456	40	525	198	893	1.091	6.782	8.726	15.508	215	182
Kuopion	v. 1939	974	423	697	2.097	985	2.787	3.772	17.457	22.469	39.926	1.146	1.578
»	» 1940	896	368	564	1.823	834	2.613	3.447	15.303	21.082	36.385	852	1.255
»	» 1941	829	313	684	1.826	846	2.670	3.516	15.451	20.396	35.848	802	1.141
Koko maassa v.	1937	3.774	3.411	3.155	10.340	5.290	17.995	23.285	102.721	135.743	238.464	4.913	6.301
»	» 1938	3.753	3.396	3.089	10.238	4.927	17.933	22.860	101.082	132.698	233.780	4.989	6.444
»	» 1939	3.697	3.032	3.059	9.788	4.931	17.348	22.279	95.825	128.737	224.562	4.726	5.651
»	» 1940	2.743	2.384	2.728	7.855	3.552	13.817	17.369	75.778	105.701	181.479	3.439	5.074
»	» 1941	2.532	2.394	2.710	7.636	3.210	13.277	16.487	71.805	97.537	169.342	2.770	3.545

*Suomen Evankelis-luterilainen
Pyhäkouluyhdistys*

ja

Seurakunnalliset Pyhäkouluyhdistykset

vuonna 1944

Ajan vaatimus.

Mutta vielä nytkin, sanoo Herra, kääntykää minun tyköni kaikesta sydämestänne. Joel 2: 12.

On kirjoitettava vuosikertomus vuodelta 1944. Paljon sisältyy tuohon vuoteen, paljon pelkoa, jännitystä, surua ja kyyneleitä. Mutta sisältyyhän siihen toki muutakin: Herran armollista johdastusta ja anteeksi-antamusta.

Meillä oli aihetta monta kertaa vuoden kuluessa sanoa »vielä nytkin.» Vielä nytkin Herra armahti kansaamme, vielä hän jaksoi kärsiä oppiniskaisuuttamme, vielä hän johdatti meitä eteenpäin vaikeuksien läpi, vielä saivat pyhäkoulutyöntekijät koota lapsia yhteen, vielä oli tilaisuuksia rauhalliseen yhdessä oloon.

Tilinpäätöksenä kaikelle on »vielä nytkin» tämä Herran sana: »Kääntykää minun tyköni kaikesta sydämestänne.» Se on sanottu Suomen pyhäkouluväelle.

+

Miten olisi muututtava näkemään, mikä tehtävä pyhäkoululla on tämän aikakauden lasten keskuudessa? Erikoisesti olisi lasten vanhempien herättävä huomaamaan, mitä heidän rauhaansa sopii vanhempina ja kasvattajina. Näin kirjoittaa asiasta eräs Pyhäkoulu yhdistyksen kenttätyöntekijöistä:

»Monet vanhemmat ajattelevat, että kun he hankkivat lapsilleen vaatteet ja ruoan, niin se heidän puolestaan riittääkin. Koulun niskoille työnnetään sitten huoli muusta kasvatuksesta. Mutta vaikka koulussa koetetaan ahtaa lasten päähän mitä moninaisimpia tietoja, niin siitä huolimatta voi lapsen sielunelämä jäädä hoitamatta.

Jotta lapsista voisi kehittyä sielullisesti sopusuhtaisia, edellyttää se sitä, että he jo pienestä pitäen tulevat osallisiksi kristillisestä kasvatuksesta. Kristillinen kasvatusta on paljon enemmän kuin pelkkä raamatun historian kertomusten ja kirkon oppiminen. Sen tarkoituksena on johtaa lapsi Jumalan yhteyteen, niin että kristillinen persoonallisuus pääsee kehittymään. **Jeesus on** tässä kasvatuksessa keskeisin tekijä. Hän yksin voi antaa rauhan lapsenkin levottomalle sielulle. Hänen vaikutuspiirissään vain voi lapsesta kehittyä sielullisesti sopusuhtainen. Niin kauan on lapsen ja nuorukaisen sielu levoton, kunnes hän löytää levon Jumalassa.

Kristillisessä kasvatustyössä vanhemmat tuntevat monta kertaa itsensä hyvin avuttomiksi. Pyhäkoulukin tahtoo omalta osaltaan auttaa vanhempia tässä vaikeassa työssä. Vanhemmat, jotka tuntevat hätää lastensa kasvatuksesta, lähettävätkin mielellään lapsen pyhäkouluun. Pyhäkoulu on lyhyt lasten hartaushetki, jossa heillä on tilaisuus Jumalan sanalla, rukouksella ja virrenveisuulla ravita sieluun.

Lasten kristillisen kasvatuksen tärkeys on taas nykyään entistä selvemmin huomattu. Kaikkien, jotka sen hyväksi työtä tekevät, olisi vain päästävä hyvin läheiseen yhteistyöhön toistensa kanssa. Kodissa olisi jo

laskettava perustus, jolle sitten koulu olisi jatkoa. Lapsen kodissaan saamalla uskonnolliselle vaikutukselle eivät mitkään muut myöhemmin tulleet vaikutteet vedä vertaa.»

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen toimintakertomus vuodelta 1944.

Yleistä.

Suurten järkytysten ja ratkaisujen vuosi 1944 alkoi Pyhäkouluyhdistyksen kohdalla lupaavin entein. Näytti siltä, että sodasta huolimatta olisi voitu aloittaa keskeytynyt työ suhteellisen menestyksellisesti. Yhdistyksen sihteeri oli kotiutettu ja saattoi siten hoitaa kauan keskeytyksissä olleita tehtäviään. Toukokuun alusta otettiin Yhdistyksen palvelukseen uusi matkasihteeri, joka aloitti jälleen kurssitoiminnan. Näytti siltä, että pyhäkoulutyön saamia raskaita vaurioita saatettiin korjata.

Toisin kävi. Helsingin toisessa suurpommituksessa 16—17. 2. 44 tuhlattiin ja osaksi tuhoutuikin Yhdistyksen toimihuoneusto. Toimisto evakuoitiin Järvenpäähän, Luther-opistoon, jossa se työskenteli varsin vaikeissa oloissa joulukuuhun saakka. Toimistonhoitaja, rouva Parviaisen taitavalla johdolla voitiin juoksevat asiat hoitaa. Kesäkuussa tapahtunut tilanteen muutos aiheutti alkaneen kurssitoiminnan keskeytyksen. Työnsä vireästi aloittanut matkasihteeri kutsuttiin uudelleen puolustusvoimain palvelukseen.

Vuoden 1944 vaiheita ei ole tarvis tässä tarkemmin selostaa. Toteamme vain pyhäkoulutyössämme herkästi koetun yleisen tilanteen aiheuttamat muutokset ja järkytykset. Pyhäkoulutyö oli päässyt suhteellisen hyvään alkuun eri seurakunnissa. Innolla oli ryhdytty sodan iskemiä vammoja parantamaan. Helmikuun pommitukset, kesähyökkäys ja syksyn ankara välirauha olivat kuitenkin muistuttamassa, että vielä ei ollut rauhan ja rakentavan työn aika.

Tilastoa.

Säännöllisiä vuositilastoja pyhäkouluyhdistyksellämme ei ole käytettävissä. Viimeiset viralliset tilastot ovat vuosilta 1937—41. Ne ovat seuraavat:

Vuosi	Pyhäkouluja, joita on pidetty				Opettajia			Oppilaita		
	Koko vuoden	Talvella	Kesällä	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
1937	3.774	3.411	3.155	10.340	5.290	17.995	23.285	102.721	135.743	238.464
1938	3.753	3.396	3.089	10.238	4.927	17.933	22.860	101.082	132.698	233.780
1939	3.697	3.032	3.059	9.788	4.931	17.348	22.279	95.825	128.737	224.562
1940	2.743	2.384	2.728	7.855	3.552	13.817	17.369	75.778	105.701	181.479
1941	2.532	2.394	2.710	7.636	3.210	13.277	16.487	71.805	97.537	169.342

Ilmeisesti ollaan laaksonpohjasta nousemassa. On aihetta olettaa, että varsinkin vuosi 1944 merkitsi käännettä parempaan suuntaan.

Kenttätyö.

Kurssitoiminta saatiin vuoden aikana käyntiin. Pyhäkoulukursseja pidettiin 16 ja lisäksi 5 juhlaa. Tähän määrään, joka sellaisenaan on varsin vaatimaton, ei oltu päästy vuoden 1939 jälkeen. Kehityksen suunta on muuttumassa. Mainittava on erikoisesti se harrastus, jota monet kansanopistot ovat osoittaneet pyhäkoulutyötä kohtaan.

Vilkastuneen kurssitoiminnan tähden oli pakko lisätä työvoimaa. 1. 5. astui Yhdistyksen palvelukseen matkasihteeriksi past. Pentti Kankaanpää ja 1. 12. past. Eero Jämsä.

Kurssitoiminnalla on ollut voitettavanaan monia ulkonaisia vaikeuksia, pahimpia niistä elintarviketilanne ja huonontuneet kulku-yhteydet. Hyvällä tahdolla on niistä kuitenkin selviydytty.

Luther-kurssit vuosina 1919–1944.

Vuosi	Kursseja	Kursseja Kursseja	Osanottajia			Monestako seurakunnasta	Opettajia	Opetus- ja harjoitustunteja				
			M.	N.	Yht.			Raamatun- tunteja	Opetus- oppia	Estelmiä	Laulua	Näyte- ja harj. tunt
1919	2	28	34	104	136	54	31	—	—	—	—	—
1920	7	76	113	225	338	66	53	—	—	—	—	—
1921	16	185	105	522	627	—	81	—	—	—	—	—
1922	15	200	119	598	717	109	135	218	136	82	114	450
1923	16	168	156	764	920	109	114	227	125	75	118	429
1924	20	206	147	981	1128	152	138	212	146	139	145	578
1925	21	196	175	1215	1390	164	172	204	146	120	118	590
1926	28	234	202	1377	1579	163	139	168	165	43	164	804
1927	44	350	263	1620	1833	234	213	265	253	63	246	1234
1928	43	321	207	1410	1617	203	194	194	252	75	250	836
1929	41	314	221	1317	1538	198	214	202	249	146	232	1010
1930	38	319	228	1285	1513	173	236	316	243	140	264	1033
1931	38	276	230	1166	1396	169	162	136	212	63	186	751
1932	53	404	289	1733	2022	263	273	318	231	108	281	1213
1933	55	385	290	1889	2179	243	319	393	283	138	300	1452
1934	58	404	310	1807	2117	240	246	270	265	203	266	1125
1935	56	420	297	1528	1821	217	314	148	282	313	221	950
1936	33	204	291	950	1241	150	169	50	146	226	112	477
1937	19	121	64	446	510	57	92	54	73	51	58	307
1938	38	241	240	1180	1421	153	247	101	188	100	132	548
1939	23	143	94	507	601	59	138	62	89	38	75	283
1940	9	36	19	208	227	52	48	13	36	17	18	116
1941	4	23	16	175	191	26	20	—	15	3	6	60
1942	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1943	1	5	10	21	31	22	5	1	3	—	—	12
1944	16	79	49	650	699	46	32	20	71	19	34	208
	694	5365	4270	23676	27946	—	—	3572	3610	2131	3333	14515

Pyhäkoulujuhlia, joihin Yhdistys lähetti edustajansa, oli 5:

26. 3. 44	Pori	O. Lähteenmäki
28—29. 5. 44	Kouvola	P. Kankaanpää
4. 6. 44	Rautjärvi	„
11. 6. 44	Haukivuori	„
9. 7. 44	Tohmajärvi	„

Monet pyhäkoulujuhlat ja eräät kurssitkin jäivät pitämättä olosuh- teitten pakosta, kun yleinen tilanne äkkiä muuttui kesäkuussa.

Luther-opisto.

Luther-opisto oli suurimman osan vuotta luovutettu puolustusvoii- main käyttöön. Mitään pyhäkoulukursseja siellä ei siis voitu pitää.

Vuoden aikana jätti maist. M. O. Karttunen Luther-opiston johtajan toimen siirryttyään uuteen tehtävään muualla. Kokeneena kansanopis- tomiehenä hän oli luonut pohjan opiston toiminnalle ja johtanut sen ensimmäisiä kansanopistokursseja.

Kesäjuhla.

Kesäjuhla oli tarkoitus pitää Kuopiossa 1—2. 7. Suunnitelmista oli kuitenkin luovuttava yleisen tilanteen johdosta. Näin katkesi vuo- sikymmeniä kestänyt perinne kesäjuhlien viettämisessä.

Vuosikokous.

Kesäjuhlien yhteyteen suunniteltu vuosikokous pidettiin Pasilan kirkossa vasta 22. 10. Ennen varsinaista vuosikokousta oli iltakirkko, jossa puhuivat lisätyn johtokunnan jäsen rov. J. W. Wallinheimo ja Yhdistyksen puheenjohtaja rov. E. W. Pakkala. Tilaisuudessa lauloi Pasilan seurakuntapiiriin kuoro maist. A. Karvosen johdolla.

Ennen varsinaisten asioiden käsittelyä kokouksen puheenjohtaja rov. Wallinheimo omisti muutaman ajatuksen edesmenneelle Yhdistyk- sen kunniajäsenelle ja pyhäkoulumme »äidille», johtajatar Berta Her- mansonille, jonka muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella. Vuosi- kertomus, tilit ja tilinpäätös viime vuodelta hyväksyttiin samalla kuin asianomaiset saivat vastuuvapauden. Erovuoroiset johtokunnan jäsenet tuomiorovasti A. A. Ahtola, kenr. K. Vilkama ja teol. kand. M. Simojoki valittiin uudelleen Yhdistyksen johtokuntaan seuraavaksi kolmeksi vuo- deksi. Opettajatar Maiju Kantele, kauan ja uskollisesti johtokunnassa toiminut jäsen, pyysi korkean ikänsä perusteella vapautusta johtokun- nan jäsenyydestä. Vuosikokous hyväksyi anomuksen ja päätti samalla, edes jollakin tavalla osoittaakseen kiitollisuuttaan ansiokkaasta työsa- vutuksesta, valita opettajatar Kanteleen Pyhäkouluyhdistyksen kunnia- jäseneksi. Hänen tilalleen valittiin johtokuntaan prof. A. Voipio. Tilin- tarkastajiksi valittiin edelleen maist. J. Someri (KHT) ja rov. K. Syl- vander sekä varalle rov. V. Forsman ja vakuutusneuvos A. Kuusi.

Vuosikokoukselle ilmoitettiin, että Yhdistyksen johtokunta oli myöntänyt pieniä apurahoja »Vanhojen pyhäkoulunopettajain rahastosta» 15 pyhäkoulunopettajalle eri puolilla maata. — Johtokunnan ehdotuksesta päätettiin korottaa Yhdistyksen jäsenten vuosimaksu 5 mk:sta 10 mk:aan.

Päätöspuheen ja loppurukouksen piti rov. S. Wahl. Tilaisuudessa, jossa oli läsnä noin 80 henkeä, kannettiin kolehti vanhojen ja varattomien pyhäkoulunopettajien avustamiseksi. Uhrilahja tuotti 1.175 markkaa.

Paikallisyhdistykset.

Vuoden aikana perustettiin uusi paikallisyhdistys Kouvolaan. Monien paikallisyhdistysten toiminta on ollut heikkoa. Tähän vuosikertomukseen on liitetty niitten paikallisyhdistysten toimintakertomukset, jotka sen ovat lähettäneet pääyhdistykselle.

Jäsenet.

Yhdistyksen jäsenmäärä on pysynyt suunnilleen entisellään. Jäsenhankintaa ei ole erikoisesti tehostettu. Vuosijäseniä oli 577 (604) ja vakinaisia jäseniä 204 (203). Jäsenmaksut ovat olleet entisellään 5 mk ja 100 mk.

Kunniajäsenet.

Pyhäkouluyhdistyksellä oli vuoden alussa kaksi kunniajäsentä, johtajatar Berta Hermanson ja prof. Martti Ruuth.

13. 4. menetti Pyhäkouluyhdistys kunniajäsenensä ja Suomen pyhäkoulu erään huomattavimmista työntekijöistään, kun johtajatar Hermanson-mainittuna päivänä sai kutsun Herransa luo. Berta Hermanson oli pyhäkoulumme historiassa uskon ja rukouksen ihminen. Ne olivat hänen työvälineinään siinä vuosikymmeniä kestäneessä toiminnassa, joka muodosti hänen elämänsä pääsisällön.

22. 10 pidetyssä vuosikokouksessa valittiin opettajatar Maiju Kantele Pyhäkouluyhdistyksen kunniajäseneksi. Tällä toimenpiteellä Pyhäkouluyhdistys tahtoi kiittää opettajatar Kanteletta siitä arvokkaasta ja uskollisesta työstä, jota hän on tehnyt pyhäkoulun ja kristillisen lapsikasvatuksen hyväksi.

9. 12. kuoli Yhdistyksen kunniapuheenjohtaja, arkkipiispa Erkki Kaila. Pyhäkoulumme menetti hänessä kokeneen ja arvovaltaisen ystävän. Monella tavalla oli arkkipiispa Kaila osoittanut elämänsä aikana rakkautta pyhäkoulutyöhön.

Julkaisutoiminta.

Uusia julkaisuja ei vuoden aikana toimitettu. Muutamista painotuotteista otettiin uusia painoksia. Vuoden aikana ilmestyi raamatullia-

sista värikuvista uusi sarja, jonka painos oli 20,000 kpl. Tämä havaintoväline on tullut pyhäkouluissa yhä suosittumaksi.

Lehtien levikki on pysynyt suunnilleen entisellään. Pyhäkoululehden levikki oli 10,488 vsk. (10.354) ja Lasten pyhäkoululehden 25,418 vsk. (26.128). Edellisellä oli menossa 56. vuosi, jälkimmäisellä 54. vuosikerta. Lasten pyhäkoululehden saattamiseksi entistä enemmän tarkoitustaan vastaavaksi on kiinnitetty erikoista huomiota.

Lasten Joulukirkon levikki oli 38.646 kpl.

Muu toiminta.

Vuoden aikana oli ainoastaan yksi lastenjumalanpalvelus radiossa.

Yhteyttä ulkomaisiin pyhäkoulujärjestöihin ei sodan johdosta voitu pitää muualle kuin Ruotsiin. Toukokuussa saapui Suomen pyhäkouluväelle lämminhenkinen tervehdys Tanskassa olevilta maailman pyhäkoululiiton edustajilta.

Talous.

Tähän vuosikertomukseen liittyy viime vuoden tilinpäätös, josta selviää taloudellinen asema. Vuoden lisäys oli lähes 50.000:—, joka osoittaa talouden kestäneen vaikeudet. Pommitusvaurioiden korjaaminen tulee vaatimaan ylimääräisiä menoja, vaikka ne eivät vielä ilmene oheisessa tilinpäätöksessä. Sotavahinkoyhdistykseltä tullaan saamaan asianmukainen korvaus.

Valtioapu on ollut 12.000:—, kirkon avustus 25.000:— ja Helsingin seurakuntien 10.000:—. Vuoden aikana Yhdistys sai ottaa vastaan kaksi huomattavampaa lahjoitusta: Helmi ja Iisakki Kääriäiseltä 5.000:— ja Ulrika Lundgrenilta 10.000:—.

Yhdistyksen johto.

Pyhäkouluyhdistyksen johdossa ovat vuoden aikana olleet seuraavat:

Kunniapuheenjohtaja: arkkipiispa Erkki Kaila, kuoli 9. 12.

Puheenjohtaja: rov. E. W. Pakkala.

Johtokunta: rov. E. W. Pakkala, past. U. A. I. Paljakka, tuomiorov. A. A. Ahtola, johtajatar Sylvia Forsberg, opettajatar Maiju Kantele, hänen erottua 22. 10 prof. Aarni Voipio, prokuristi Dagmar Pantio, teol. tri L. B. Pinomaa, teol. kand. M. I. Simojoki ja kenr. K. Vilkkama.

Lisätty johtokunta (edellisten lisäksi): Khra M. Savelainen (Turun hpk.), rov. J. W. Wallinheimo (Tampereen hpk.), rov. S. J. Wahl (Viipurin hpk.), rov. I. E. Peltonen (Oulun hpk.) ja asess. A. A. Verkkoranta (Kuopion hpk.).

Sihteerit ja rahastonhoitaja: pastori F. O. Lähtenmäki.

Matkasihteerit: past. P. M. Kankaanpää 1. 5. alkaen ja past. E. J. Jämsä 1. 12. alkaen.

Johtokunnalla oli vuoden aikana 2 kokousta.

Toimisto.

Toimistohenkilökunta on vuoden aikana suorittanut raskaan päivätyön. Vaikeissa oloissa evakuoituna se on joutunut hoitamaan tehtäviään. Toimistonhoitajana on ollut rouva Irma Parviainen, konttoristina neiti Irja Heïnonen ja toimistoapulaisena neiti Ilma Murtomäki. Toimiston vahtimestarina on ollut rouva Maria Paljakka.

Toimistosta postitettiin vuoden aikana 3.508 kirjettä ja 1.471 pakettia (2.640 ja 3.076). Saapuvia kirjeitä oli 4.113 (4.097).

Toimiston osoite on Helsinki, Liisank. 27. G. Puhelin 24 871. Postisiirtotili N:o 6191.

*

Sodan johdosta pyhäkoulutyömme on joutunut pahasti kärsimään. Yhä enemmän on tultu huomaamaan, että asian auttamiseksi on tehtävä, mitä suinkin voidaan. On käynyt ilmeiseksi, että pyhäkoulutyöllä on oma kallis tehtävänsä tulevaisuuden Suomea jälleenrakennettaessa. Useat seurakunnat ovat suunnitelleet sanoista tekoihin siirtymistä. On ruvettu pitämään pyhäkoulukursseja ja -neuvottelupäiviä pyhäkoulunopettajille tai siksi aikoville samalla kuin on tehostettu vanhemmille työtä tarkoitusta ja tärkeyttä.

On syytä laskea kaikkien lasten vanhempien ja holhoojien sydämelle se, että he lähettäisivät pienokaisensa seurakunnallisiin pyhäkouluihin, missä se vain on mahdollista. Sen he voivat epäröimättä tehdä. Työ, mitä pyhäkoulu tekee, koituu lasten parhaaksi ja kotien hyväksi.

Kun kansamme nyt ponnistelee eteenpäin sodan vaurioita korjaamaan, on sillä eräänä uhrauksia vaativana tehtävänä sodassa kärsimään joutuneitten huoltaminen ja auttaminen. Erikoisen tärkeä tulee tämä palveleva huoltotyö olemaan lasten hyväksi. Sopii toivoa, että kansamme ei milloinkaan vapauta itseään velvollisuuksista lapsia, eritoten sotaorpoja, kohtaan.

Kansamme terveesti ja vakavasti ajatteleva väestö on vakuuttunut siitä, että vain elävän kristillisyyden hengessä tehty kasvatustyö vie tuloksiin. Kestettyjen koettelemusten jälkeen pitäisi tulla yhä läheisemmäksi, että vain Jumalan pelkoon kasvatettu nuoriso takaa tälle maalle voiman. On jo nähty, että tästä poikkeaminen johtaa tuhoisiin seurauksiin. Yhtä meidän on siis peljättävä: sitä, että tämä kansa hylkää Jumalansa.

Helsingissä toukokuun 3. p:nä 1945.

Suomen Ev.lut. Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta:

Puheenjohtaja

Rovasti E. W. Pakkala.

Sihteeri

Pastori Olavi Lähteenmäki.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen tilinpäätös vuodelta 1944.

OMAIUUSTASE 31. 12. 1944.

V a r a t.

Rahaa:

Kassa	69.382: 75	
Talletukset	224.742: 95	
Stipendirahasto	30.050: 75	
Ingmanin rahasto	29.623: 95	
Vanhon opettajien rahasto	25.010: 95	
Huhtasen rahasto	6.656: 45	
Postisiirtotili	31.643: 10	417.110: 90

Arvopaperit:

Yhdistyksen	22.899: 45	
Stipendirahaston	10.000: —	
Ingmanin rahaston	20.000: —	
Vanhon opettajien rahaston	20.000: —	72.899: 45

Osakehuoneisto		80.000: —
Kalusto		19.440: —
Kirjavaraasto saatavineen		95.000: —
Lehtisaatavat		32.806: 15
Joululehti-saatavat		33.061: —

mk 750.317: 50

V e l a t.

Rahastot:

Ingmanin rahasto	49.623: 95	
Stipendirahasto	40.050: 75	
Vanhon opettajien rahasto	40.323: 85	
Huhtasen rahasto	6.656: 45	136.655: —

Yhdistyksen pääoma:

Vuoden alussa	564.135: 75	
Vuoden lisäys	49.526: 75	613.662: 50

mk 750.317: 50

T u l o t.

Lehdistä	291.593: 55	
Joululehdistä	70.832: 25	
Kolehdeista	106.304: 30	
Jäsenmaksuista	1.580: —	

Lahjoista	26.287: 65	
Korkoina	5.673: 70	
Kurssimaksuina	18.150: —	
Kirkon avustuksena	25.000: —	
Valtioapuna	12.000: —	557.421: 45
		<u>mk 557.421: 45</u>

Menot.

Kulungit	45.915: 45	
Avustukset	11.852: —	
Palkat	230.150: —	
Matkakulungit	34.879: 50	
Vuokrat	7.642: —	
Sekalaista	50: —	330.488:95
Poistoja:		
Kalustosta	2.160: —	
Kirjavarastosta	135.245: 75	
Osakehuoneistosta	40.000: —	177.405: 75
		<u>mk 507.894: 70</u>
Ylijäämä		49.526: 75
		<u>mk 557.421: 45</u>

Tilintarkastuskertomus.

Valittuina tarkastamaan Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen tilejä vuodelta 1944 olemme tehtävän suorittaneet ja havainneet seuraavaa:

Tilit ovat edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalla oikein avatut.

Viennit perustuvat asianmukaisiin todisteihin.

Kassassa, laskiessamme sen tänään, oli kassakirjan tilijäännöksen osoittama määrä rahaa. Kirjanpidossa esiintyneet pankkitilit olivat pankin vastakirjojen mukaan oikeat.

Tilinpäätös oli oikein tehty.

Tutustuessamme johtokunnan pöytäkirjoihin olemme huomanneet yhdistyksen asioita edelleen huolellisesti hoidetun ja, kun emme ole havainneet aiheita muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että asianomaisille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1944.

Helsingissä toukokuun 2. päivänä 1945.

Kaarlo Sylbänder.

Juho Someri.
K.H.T.

Seurakunnallisten pyhäkouluyhdistysten toiminta 1944.

Haukivuori,

*»Vuodet vaihtuu, kaikki haihtuu,
Herran rakkaus muutu ei.»*

Vuosi on jälleen vaihtunut. Sen tuomat vaiheet ovat takanamme. Uuteen vuoteen astuessamme jäi meille pysyväistä oikeastaan vain Jumalamme rakkaus, joka ei muutu eikä vaihtelee. Vietämme jälleen vuosikokousta ja katsahdamme menneisyyteen. Herran uskollista rakkautta ja hyvyttä uhkui päivä riemun kuin murheenkin.

Kulunut vuosi toi jälleen isäimme maahan rauhan. Sen mukana palasivat miehet kotirintamille ja niin pyhäkouluvainiollakin taas tehtiin työtä lopulla vuotta kaikin kutsun saaneiden voimin. Muuten työtä saatiin tehdä entisiä latuja hiihtäen.

Vuosikokous pidettiin kunnanhuoneella 30. 1. ja päätettiin silloin tilata jälleen Pyhäkoululehti jokaiselle opettajalle, samoin muistoristit päätettiin antaa ahkerille pyhäkoulunsa päättäneille ja edelleen tähtikirjat kaikille lapsille. Vuosikokouksen yhteydessä vietettiin vuosijuhla. — Vuosikokouksen päätöksen mukaan pidettiin talvijuhlat 19. 3. Pitkäahon koululla ja 26. 3. Kantalassa Pohjoiskankaalla. Kesäjuhlat vietettiin 27. 8. Moilalassa Kerimäessä, 10. 9. Letkussa Oiningissa. Koko seurakuntaa käsittävä pyhäkoulujuhla oli kirkossa 16. 7. Pyhäkouluja toimi 36 ja niissä 25 mies- ja 58 naisopettajaa. Lapsia on käynyt pyhäkoulussa 497 poikaa ja 550 tyttöä. Harjoituskokouksia on ollut neljä ja toverikokous 21. 5. Nunnanhuoneella.

Eltei harrastus pyhäkoulua kohtaan ole lakannut, osoittaa pyhäkoulua käyvien lasten lukumäärän kasvaminen, joka oli viime vuonna suurempi kuin koskaan ennen nim. 1047 lasta ja osoittaa, että seurakuntamme väkiluvun ollessa noin 4500 henkeä, pyhäkoulu saavuttaa miltei jokaisen lapsen. Tosin useat opettajat valittavat, eivätkä suinkaan syyttä, että lapset eivät käy säännöllisesti pyhäkoulussa, jopa monet lapsista harvoin. Syynkin ottavat opettajat päälleen, joka on heidän puoleltaan kauriisti tehty. Mutta meidän on syytä, rakkaat työtoverit, sittenkin iloita ja olla Isälle kiitollisia, että tilanne tällaisena aikana Hänen armostaan on pyhäkouluvainiollamme tällainenkin. Vuodet ovat vaihtuneet, kaikki on haihtunut, mutta Herran rakkaus ei ole muuttunut. Hyvä paimen jättää ne 99, jotka eivät parannusta tarvitse ja iloitsee siitä yhdestä, jonka sai käsiinsä, suosien sitä. Vielä on lapsia, jotka saapuvat pyhäkouluun. Antakaamme heille parhaintamme, viekäämme heitä Jeesuksen Hengen siunaukseen. Kun sitten saapuu joku niistäkin, joka ei näytä pyhäkoulua tarvitsevan ja löydämme hänet toisten joukossa, niin iloitkaamme, suosikaamme sitä löytämäämme. Olkoon hän meille kallis löytö kiinnittääksemme häneen rakkaan huomiomme ja huolenpitomme.

Varmasti jää lapsen sieluun tuollaisesta hetkestä muisto, jonka vaikutus seuraa vuosien taa, etsien joskus mielen kiitokseen, jopa vaikuttaen monien muiden samanlaisten vaikutusten yhteydessä elämän uudistamiseen.

Varjot pitenevät. Tehkäämme siis, rakkaat työtoverit, työtä päivän vielä ollessa — tehkäämme ilolla. Pian tulee Hän, joka tuleva on, Jeesus. Osamme on oleva Häntä odottavana kansana ihanaudessa, jolla ei ole vertaa.

Johtokuntaan ovat edelleen kuuluneet kirkkoherra Eino Tani puheenjohtajana, opettaja Juho Hänninen varapuheenjohtajana, opettaja Lempi Mäkinen sihteerinä ja rahastonhoitajana, rouvat Iida Hänninen (Hietala) ja Iida Hänninen (Häkkiälän koulu), herastuomari Ville Hänninen ja suntio Emil Teittinen varsinaisina jäseninä; varajäseninä rouvat Helmi Knuutinen ja Selma Sinijärvi sekä kanttori S. A. Knuutinen.

Haukivuorella 28 p:nä tammikuuta 1945.

Eino Tani,
kirkkoherra.

Lempi Mäkinen,
sihteeri.

Kouvola.

*Jeesus sanoi hänelle kolmannen kerran:
Olenko minä sinulle rakas? Joh. 21: 27.*

Nämä Jeesuksen sanat »olenko sinulle rakas» lienevät olleet painavia sanoja sinä aikana, kun ajatus Kouvolan seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen perustamisesta syntyi. Painavia silloin, kun ajatus tekona toteutui.

Yhdistyksemme on vasta vuoden vanha. Se kävelee kirjaimellisesti lapsen kengissä vielä, mutta uskomme, että tarkoitus, päämäärä on ehtinyt jo tänä aikana täysin selvästi näkyä. Pyhäkouluväki ennenkaikkea itse kaipaa tällaista yhdistyskotia, jossa heidän asiansa seurakunnan piirissä hoidetaan.

Pyhäkouluyhdistyksemme varsinainen perustava kokous oli helmikuun 7. p:nä 1944 seurakuntatalossa, jossa muutamia asiaa harrastavia henkilöitä oli koolla. Siitä lähtien on voitu sitten samalla kokoontua pyhäkouluyhdistyksen merkeissä, kun on milloin ollu pyhäkouluasian ympärillä.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet itseoikeutettuna seurakunnan kirkkoherra, rovasti Sem Wahl, valittuina past. Ilmari Anttila, pyhäkoulunopettajat Heleena Snicker, Elli Sihvola, Anni Tynnälä ja Pekka Kekäläinen sekä rouva Martta Niilola. Varajäseninä pyhäkoulunopettajat Aino Näppi, Martta Elo ja Anton Sorsa. Jäseniä yhdistyksessä 23.

Pyhäkouluja on toiminnassa ollut varsinaisesti viisi (5), nim. seurakuntatalossa, siunauskappelissa, radan alapuolella kaksi ja Käpylässä, jossa vuoden lopulla huoneustopuutteen tähden on ollut pyhäkoulu lakkautettuna. Kasarmialueella on myöskin tilapäisesti ollut pyhäkoulu käynnissä ja saataneen asia taas pian järjestykseen, kun uusi sot. pastori ehtii sen huomioimaan.

Pyhäkouluja on pidetty säännöllisesti sunnuntaisin lukuunottamatta kesällä kuuden viikon lomaa ja vuoden vaihteessa olevaa lyhyttä lomaa.

Pyhäkoulunopettajina ovat olleet: Heleena Snicker, Pekka Kekäläinen, Antton Sorsa ja allekirjoittanut seurakuntatalossa; Irma Kekäläinen, Iida Tommola ja allekirjoittanut siunauskappelissa. Martta Elo ja Vilhelmiina Holtari radan alapuoleisissa kouluissa, opettajien kodeissa. Aino Näppi ja Elli Sihvola Käpylässä ja kasarmialueen pyhäkouluissa muutamat sotilaat ja aliupseerit. Innokkain heistä ja useimmiten mukana ollut lienee ollut stm. von Martens.

Pyhäkouluissa on yhteensä ollut n. 200 lasta, eniten siunauskappelin koulussa.

Juhlia on ollut helluntaina, jolloin seurakunnassa vieraili pyhäkouluyhdistyksen edustaja, past. Kankaanpää ja lasten sekä pyhäkoulunopettajien joulujuhlat.

Retkiä on tehty 1, 17 p:nä elok. Kourvolan Mäkikyliään, maanvilj. Kurvin taloon.

Pyhäkouluyhdistyksen, johtokunnan ja opettajain neuvottelukokouksia on pidetty neljä (4). Opettajain harjoituskokouksia yhdeksän (9).

Paljon on vuoden mittaan ylhäältä siunausta saatu. Suurimman siunauksen varmaan ne, jotka pyhäkoulutyössä ovat uskollisesti mukana olleet. Olemme havainneet sen, että pyhäkoulun opettajilla pitäisi olla aikaa henkilökohtaisesti käydä tervehtimässä lasten vanhempia. Kun kodeissa asia ymmärretään, niin niistä myöskin lapset lähetetään pyhäkouluun. Herran sanoja »olenko sinulle rakas» muitakamme rukoillen uusia voimia työhön, kiittäen kuluneesta vuodesta, jolloin saimme pienten lasten seurakuntaa hoitaa.

Kourvolassa, 3. 2. -45.

Anni Tynnälä,
sihteeri.

Kuopion kaupunki,

»Mutta hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä vaikuttaa, hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti.»

Ef. 3: 20—21.

Harras kiitollisuus pyrkii etualalle sydämessämme, kun ajattelemme kuluneita 40 vuotta, mitkä paikallinen pyhäkouluyhdistys on saanut johtaa pyhäkoulutyötä täällä Kuopiossa.

Jo toistakymmentä vuotta ennen yhdistyksen perustamista alkoi Kuopiossa pyhäkoulutoiminta muutamien Jeesusta ja lapsia rakastavien naisten innostuksesta. Opettajat Emmy Buddén ja Anna Jauhiainen ovat tämän työn alkuun panijoita täällä.

Muistan lapsuuteni ajoilta, miten iloista oli mennä pyhäisiin pyhäkouluun. Eikä ihmeekään, sillä olihan minun opettajanani neiti Maria Stenroth, kirjailija Marja Salmela, tuo suloinen opettaja, jonka läheisyys tuntui jo niin lämmittävältä. Mutta sitten eräänä sunnuntaina ilmoitettiin pyhäkoulussa, että kaikki lapset, jotka käyvät kansakoulua, eivät enää saa tulla pyhäkouluun. Syytä tähän ikävään ilmoitukseen en muista, mutta muistan vain, että surin sitä, etten saanut enää mennä pyhäkouluun. Kauanko tämä kielto kesti ei ole tiedossani, mutta ainakin yhdistyksen perustamisesta alkaen sellaista kieltoa ei ole ollut, kenties jo ennenkin se on poistettu.

Kuopion kaupungin Pyhäkouluyhdistyksen perustava kokous pidettiin kirkossa 21 p:nä toukokuuta 1905. Iltasaarnan jälkeen sanottuna päivänä piti past. J. J. Mustakallio, kun yhteinen rukous oli rukoiltu, puheen pyhäkoulusta tekstin johdolla: »Minun sanani pitää sinun teroittaman sinun lapsilles, ja niistä puhuman huoneessa istuissas, ja tiellä käydessäs, maata pannelsas ja noustessas.» Puheessa huomautettiin siitä, kuinka monessa kodissa tämä Jumalan käsky on unoitettu.

Siitä syystä on Jumalan valtakunnan edistymistä rakastavan ja koko kristillisen seurakunnan koetettava tätä laiminlyöntiä korjata. Tätä tarkoittavat myös pyhäkoulut. Kuopion kaupungin pyhäkoulunopettajat Kuopion kaupungin Pyhäkouluyhdistyksen jäseniksi. Läsä olleista asiaa harrastavista kirjoittantuivat yhdistyksen jäseniksi: leht. O. J. Kantele, rouva Emmi Keinänen, neidit Edla Ilkonen ja Anna Gustava Venäläinen. Seurakunnan silloiset papit, jotka siis kuuluivat yhdistyksen toimikuntaan olivat: J. Schwarzberg, F. Granit, M. Blomqvist, E. Ruuskanen, H. Wichman, P. Airaksinen, J. J. Mustakallio, J. Vallin ja M. Enlund, sen lisäksi valittuina 7 yhdistyksen jäsentä, opettajat E. Buddin ja I. Vepsäläinen, neiti I. Gummerus, leht. O. J. Kantele, herrat O. Huttunen, M. Lindfors ja E. Pitkänen.

Tilintarkastajiksi valittiin neiti M. Aschän ja johtaja J. Zidbäck.

Koska kaikki yhdistykset v. 1919 määrättiin yhdistyslain mukaan rekisteröitäviksi, pidettiin ylimääräinen vuosikokous sääntöjen tarkistamista varten N.M.K.Y:n talossa joulukuun 21 p:nä 1919. Edellisessä johtokunnan kokouksessa valittu toimikunta oli laatinut säännöistä luonnoksen, jotta ne saataisiin edellä mainitun lain mukaisiksi. Yhdistyksemme saatiin merkityksi rekisteriin. Tämän työn suorittivat leht. O. J. Kantele ja op. Ida Mustonen.

Yhdistyksemme ensimmäinen ja tärkein tehtävä on kohdistunut aina pyhäkoulujen pitoon. Niitä on pidetty säännöllisesti alusta alkaen lukukausien aikana. Alkuaikoina pidettiin niitä joskus läpi vuoden, kesäisinkin, osaksi toisten opettajien johdolla. Tässäkin työssä on ollut aikoja, jolloin koulujen on pitänyt olla seisauksissa solien vuoksi. Koulutalot eivät ole silloin olleet käytettävissä heti jälkeenkään päin ja opettajista on ollut puute, varsinkin miesopettajista, lastenkin luku on silloin tunnustavasti laskenut.

Totuttaakseen tulevia seurakunnan jäseniä kirkossa käyntiin, pidettiin jo alusta alkaen silloin tällöin lastenjumalanpalveluksia kirkossa, sittemmin ne säännösteltiin joka kuukauden ensimmäiseksi sunnuntaiksi sekä lukukausien alku- ja loppujuhliksi.

Kohokohtina pyhäkouluissa pitäisin N.M.K.Y:n talossa ja kouluilla pidetyt erikoiset lasten juhlat, joissa lasten omatoimisuus on saanut paljon kaunista aikaa. Samaa on sanottava tilaisuuksista, joissa lapset ovat kokoontuneet lähetysasian ympärille. Kollehti lähetysjuhlista on lähetetty Afrikan lasten kodin hyväksi. Lähetysasiaa ovat lastensaarinoissaan kirkastaneet tuom. rov. Schwartzberg, lähetysaarnaajat Pettinen, Tuominen ja Tylys. Lapsilla on myös ollut onni joskus kuulla sellaisia harrastuksella kuultuja puhujia kuin: piispa Koskimies, leht. Toimi Valtari, past. H. Laasonen ja diak. T. Vilkuna. Varjokuvaillassa past. Soinne selosti näytettävää kuvia lähetysalalta ja Jeesuksen elämästä.

Kesäisin on tehty kävelyretkiä ja laivamatkoja kaupunkimme kauniiseen ympäristöön oppiaksemme luonnossa lukemaan Jumalan suuria tekoja ja rakastamaan luontoa ja luomakuntaa. Retket Alahovilla, konsuli Hallmanin maatilalle, jossa lapsille tarjottiin maitoa ja Savilahden Mömmölään, jossa lapset saivat ihania viinimarjoja ja palkoherneitä, eivät mene kiitollisesta muistostamme. Monasti olemme nauttineet Lasten Ystävien yhdistyksen vieraanvaraisuutta Telkkisten lahden kesäsiirtolaan tekemillämme laivaretkillä. Pyhäkouluyhdistyksen varoilla jaettiin myös entisinä hyvinä aikoina laivaretkillä ja joulujuhlissa kouluilla lapsille vehnäpullat ja piparrikakut. Kevätlukukausien päättäjaisissä on ahkerimmille, uskollisesti käyneille lapsille annettu muistoksi koulusta, tätä varten lahjoitetuilla varoilla, ostettuja

arvokkaampia kirjoja. Pyhäkouluyhdistys on myös käyttänyt varoja tilaamalla lapsille joulujuhlissa jaettavaksi Joulukirkkoa ja joitain pienempiä lehtiä sisaruksille. Jokainen lapsi on aina kumminkin saanut jotain muistoksi, vaikkapa sievän raamatullisen kuvan.

Luonnollisesti on näin pitkänä ajanjaksona ollut pyhäkoulutyössäkin nousuja ja laskuja. Jos pidämme tässä suhteessa määräävinä oppilaiden ja opettajien lukua, niin korkein nousu oli vuonna 1914. Oppilaita oli silloin koulussa 1.360 ja opettajia 38. Ehkä tähän suureen nousuun vaikutti osaltansa myös silloisen puheenjohtajamme, past. T. Valtarin kirjoittama pieni kirjanen: *Lapset pyhäkouluun*. Se oli voimakas huuto lasten vanhemmille lähettää lapsensa pyhäkouluihin. Kuluneena vuotena on meillä pyhäkouluissamme ollut noin 500 lasta ja opettajina on toiminut 6 miestä ja 14 naista, siis yhteensä 20 opettajaa.

Lasten kutsumiseksi pyhäkouluihin olemme käyttäneet paitsi sanomalehti-ilmoituksia myös painettuja kutsukortteja.

Pyhäkouluja on pidetty tavallisesti 10:ssä eri paikassa ja eri aikana päivästä, jotta saisimme koulut sopeutumaan olevien olojen mukaan.

Millaista on sitten työ pyhäkoulussa? Yksinkertaistahan muotoihin nähden on pyhäkouluun pito. Opetussuunnitelmia ei pyhäkouja varten laadita. Opettajat ja oppilaat kokoontuvat sinne yhdessä tutkimaan »Sanaa». Kerrotaan kertomuksia, joissa puhuttu ja luettu totuus on sovitettu elävään elämään, lauletaan virsiä ja hengellisiä lauluja. Ei siis suuria tietoja eikä taitoja pyritä siellä jakamaan. »Jumalan sana ei tyhjänä palaja», siinä totuus, joka antaa luottamusta opettajalle pyhäkoulutyössä.

Lasten vanhemmat paremminkin kuin pyhäkouluopettajat tietäisivät kertoa, onko heidän lapsilleen ollut iloa ja virkistystä tai oppia näistä hetkistä. — Opettajana olen pannut merkille, että pyhäkouluu käyvät oppilaat tuntevat paremmin aRamattua kuin ne, jotka eivät siellä käy.

Pyhäkouluopettajat kokoontuivat aluksi keskiviikko-illoin klo 19—21 Snellmanin kansakouluun tekstinselityskokoukseen. Sitten seurakuntatalon valmistuttua muutinne siihen. Aikakin on lyhennetty yhdeksi tunniksi, klo 19—20 torstai-ilaksi.

On mielenkiintoista muistella niitä opettajia, jotka jo vuodesta 1904 olivat pyhäkoulutyössä. Sellaisia ovat: Maria Vainikainen, Minna Aschan, Agnes Chauton, Ida Vepsäläinen, Alli Kansanen, Elli Lindegren, Inka Lyytikäinen, Helmi Geitlin, Anna Geitlin, Tilda Selenius, Hanna Voutilainen, Ida Leskinen, Edla Laakinen, Ines Gummerus, Lydyia Savolainen, Amanda Niilonen, Nanny Silvendoinen, Helmi Silvendoinen, Hulda Romo, Alba Tiainen, Olga Halonen, Matti Markkanen, Oskari Huttunen, T. Kurvaja, P. Mieltinen, Juho Holopainen, Olli Happonen, Johan Lappalainen, Matti Rissanen, M. Lindfors, Vilho Hyvärinen, Aug. Holopainen, Taavetti Muona, Eevent Valto ja ruotsalaisen luokan opettaja Lydia Vikman (Lyytikäinen), siis yhteensä 35 opettajaa, joista naisia 22 ja miehiä 13. Miehet olivat silloin siis runsaasti edustettuina. Heitä pyhäkouluumme kaipaa riveihinsä.

Opettajain kehityksestä työhönsä ovat seurakunnan papit monella tavalla huolehtineet. Kotiopintojen harrastuksen herättämiseksi oli 1916 tapana illoin, jolloin muuten ei olisi ollut tekstinselityskokousta, selostaa joku kurssikirja. Pastorit E. Mustakallio ja A. Paaajanen panivat tämän työmuodon alkuun. Pastori Martti Simojen johtamasta kerhotoystä kertoo pöytäkirja: Keskimäärin 6—7 nuorta pyhäkou-

lunopettajaa, korkein määrä 11, on joka toinen perjantai kokoontunut kirkkoherran kansliaan klo 18 opintokerhoon. Opiskelukirjana on käytetty J. A. Mannermaan toimittamaa teosta »Kirkkomme ja kansamme». Opiskelijat ovat vuorotellen alustaneet oman lukunsa, tavallisesti käyttäen kirjallista alustusta, sitten aiheesta on keskusteltu. Pastori on aina silloin tällöin puhunut opetusopillisista seikoista. Kerhoilta on kestänyt 1 ½ tuntia. Työtä on jatkettu sittemmin asessori A. Verkkorannan johdolla kokoontumalla opiskelijain koteihin, usein myös as. Verkkorannan kotiin. Näin on kotoinen, lämmin toveruus herännyt pyhäkoulunopettajain keskuudessa opiskelun ohella.

Aikoinaan myös leht. V. M. Pöysti piti sunnuntai-aamuisin N.M.K.Y:n talossa pyhäkoulukursseja pyhäkoulutyöhön aikoville ja siinä jo toimiville opettajille.

Opettajain kehitystä ovat myös tarkoittaneet täällä pidetyt Luther-kurssit toukokuulla 1922 sekä marraskuussa 1929. Edelliset diak. T. Vilkun ja jälkimäiset past. U. Paljakan johdolla. Näillä pidettyjen arvokkaiden esitelmien, puheiden ja näytentuntien avulla saimme oppia paljon työtämme varten. Iisalmessa pidetyillä Luther-kursseilla oli meiltä 3 edustajaa. Samoin Järvenpään Luther-opiston ensimmäisillä kursseilla oli täältä stipendiaattina op. E. Konttinen.

Pyhäkoulupäivät 1914, 1919 ja 1929 aina maaliskuulla olivat niinkään raketavia tilaisuuksia monine ansiokkaine puhujineen. Mainitsen edellisiltä päiviltä: kirkkoherrat K. J. Kivekäs, Vallinheimo, P. F. Vuornos, leht. T. Valtari, toht. T. Valtari, diak. T. Vilkuna, pastorit J. Hannuksela, S. Rantanen ja K. Salovaara. Jälkimmäisellä taas: kirkkoherra K. J. Kivekäs, toht. Päivänsalo, leht. Alander, past. Lounasheimo ja neiti B. Hermanson.

Opettajain virkistykseksi on tullut tavaksi pitää aina kerran tai kahdesti vuodessa illanviettoja, joihin on kutsuttu myös johtokunnan jäsenet. Näissä tilaisuuksissa on tavanmukaisena ohjelmanumerona Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosija kesäkokouksessa olleiden selostus ja terveiset, samoin joku keskustelukysymys, esitelmä ja musiikkiesityksiä sekä runonlausuntaa.

Alkuaikoina oli meillä yhteisiä kokouksia maaseurakunnan pyhäkoulunopettajien kanssa. Tehtiin myös retkiä maaseudulle esim. op. Mäkliinin kotiin Hiltulanlahteen. Kutsuimme vuorostamme maaseurakunnan pyhäkoulunopettajat vastavierailulle kaupungin opettajien panemiin tilaisuuksiin.

Pohjoismaisessa pyhäkoulun kokouksessa Helsingissä oli meiltä 7 opettajaa. Samoin joka kesä lähettää yhdistyksemme yhden, tavallisesti kaksi, tai useampia edustajia Suomen Pyhäkouluyhdistyksen kesäjuhlaan ja vuosikokoukseen.

Kuopion Pyhäkouluyhdistyksen 20-vuotisjuhlaa vietimme 1925. Täällä oli silloin pääyhdistyksen edustajana past. H. Laasonen.

Pyhäkoulun 100-vuotisjuhlaa 1932 vietettiin Kuopion tuomiokirkossa, seurakuntatalossa ja Mämmistön rukoushuoneessa. Esitelmän pyhäkoulun isästä Johan Fredrik Berghistä piti ylioppilas E. Rautiainen.

Vuosien kuluessa eri tilaisuuksissa pidetyistä esitelmistä olen merkinnyt: rov. J. F. Berghistä reht. Vaaraman ja maist. J. Mustakallion pitämät; Pestalozzista op. Helmi Karjalainen; Lauri Stenbäckistä ylioppilas Suoma Heikkinen; Immi Hellenistä neiti Aune Hurskainen ja maist. Vartiainen ulkomaanmatkastaan.

Kokouksissamme on keskusteltu monista pyhäkoulua koskevista kysymyksistä, nim. Mitä hyötyä on pyhäkouluista kodeille? Pyhäkoulua lasten suojelutyön kan-

nalta. Kuinka saataisiin pyhäkoulunopettajat enemmän hyväkseen käyttämään kirjastoansa? Kuri pyhäkoulussa. Mitä pyhäkoulu voisi tehdä lähetyksen hyväksi? Miten saataisiin lisävoimia pyhäkoulutyöhön? j.n.e.

Pyhäkouluopettajille on jaettu yhdistyksen varoilla Pyhäkoululehteä ja seurakunnan puolesta on jokaiselle pyhäkoulun opettajalle lähetetty »Siunausta koteihin» lehti. Oma lainakirjasto on myös olemassa opettajia varten.

Vuosina 1907—1911 on pyhäkouluu varten toiminut ompeluseura tarkoituksella valmistaa vaatteita köyhille pyhäkoululapsille. Monet kenkäparit ja vaatekappaleet on silloin jaettu, näkyy silloisista ompeluseuran toimintakertomuksista.

Tänä muistojen hetkenä astuu mieleemme joukko uskollisia pyhäkoulunopettajia, jotka ovat siirtyneet ajasta iäisyyteen. Opettajat Benedigta Stenius, Emmy Buddin ja Alli Kansanen, tehtailija Pulkkinen, Eerik Pitkänen ja kauppias Aug. Kukkonen — kaikkia näitä rakkaita työtovereita muistella tunneimme syvää kiitollisuutta Jumalaa kohtaan, joka on pyhäkoulutyöhömmme lahjoittanut tällaisia uskollisia, uhrautuvia työntekijöitä. Erikoisesti lämpenee mieli ajatellessa neiti Dikta Steniusta, joka vielä yhdeksännelläkymmentä ollessaan piti pyhäkouluu omassa kodissaan, kun ei enää jaksanut koululle kulkea. Heidän uupumaton esimerkinsä kannustakoon meitäkin, joita usein tahtoo uupumus voittaa, ja mieli tekee jättää työ sikseen.

Mikä sitten on se voima, joka sitoo tähän työhön kiintyneet ihmiset pysymään siinä aina vanhuuteensa saakka? Eikö se ole se yhteenkuuluvaisuuden henki, joka suurinpiirtein vallitsee pyhäkouluopettajain välillä. Ihmisten välinen yhteys on niitä suurimpia lahjoja, joista Raamatussa puhutaan. Sehän on Jeesuksen rukous, että hänen omansa kaikki olisivat yhtä, jotta maailma uskoisi Isän hänet lähettäneen. »Jos me valkeudessa vaellamme, niinkuin Jumala on valkeus, niin meillä on yhteyttä keskenämme.» Se on ihana palkka työstämme. Voisimmeko luopua siitä ennen aikojaan!

Lasten vanhemmille on silloin tällöin toimeenpantu kutsuiltoja, samoin joitain yleisöjuhlia sisäänpääsymaksulla.

Monet kuorot ja yksityiset henkilöt ovat laulullaan ja soitollaan elävöittäneet juhliamme. Heille lausomme vain yhteiset kiitoksemme!

Pyhäkouluyhdistyksen johtokuntaan kuuluvat edelleenkin kaikki seurakunnan papit itseoikeutettuina, sekä vuosikokouksessa valittuina 7 maallikkoo. Kuluneena vuotena seuraavat: tark. V. Kotkanen, opettajat M. Koivisto ja Ida Mustonen, neidit Aune Rosilainen ja Hanna Kärkkäinen, herrat O. Halonen ja Emil Konttinen.

Yhdistyksemme puheenjohtajina sen olemassaoloaikana ovat olleet past. J. J. Mustakallio v. 1905—1912; toht. T. Valtari 1912—1914; past. A. E. Paaajanen 1914—1916; past. E. Kalke 1916—1917 ja asessori A. Verkkoranta 1917 ja edelleen.

Sihteereinä ovat olleet op. Iida Vepsäläinen perustamisesta alkaen 5 vuotta, past. J. J. Mustakallio 1 vuoden ja op. Ida Mustonen 34 vuotta ja edelleen.

Rahastonhoitajina: op. E. Buddén 6 v., neiti M. Aschan 13 v., op. I. Mustonen 1 v., herra O. Halonen 1 v., op. V. Puurunen 3 v., neiti Saimi Vepsäläinen 1 v., rouva A. Pekkarinen (Juustila) 6 v. ja neiti Aune Rosilainen vuodesta 1941 alkaen edelleen.

Kirjastonhoitajina ovat pisimmän ajan toimineet opettajat I. Vepsäläinen ja A. Kansanen, nykyään hoitavat sitä tointa neiti H. Kärkkäinen ja herra E. Konttinen.

Johtokunta on asioiden mukaan kokoontunut 3—4 kertaa vuodessa. Pöytäkirjaa on kirjoitettu 412 sivua ja niissä 946 pykälää.

Yhdistyksemme varoista ei ole paljon kertomista. On ollut aikoja, jolloin on kukkaron pohja näkynyt aivan tyhjänä, mutta puutteeseen ei Herra ole meitä koskaan jättänyt. Kun on tarvittu rahaa, on sitä jostakin päin aina tullut. Lahjoituksia Pyhäkouluyhdistykselle ovat tehneet herra Abel Karvonen erikseen Männistön pyhäkoulurahastoksi, opettajat Alli Kansanen ja Maija Koivisto rahastoksi lahjakirjojen ostamista varten ahkerimmille ja uskollisesti pyhäkoulussa käyneille oppilaille aina kevätkuuhlassa jaettavaiksi. On vielä neiti B. Steniuksen muistorahasto ja nyt kuluneen vuoden joulukuun 1. p:nä saimme hämmästyen kiitollisuudella vastaanottaa Lotta Svärd Pohjois-Savon piirin PiiriJohtokunnalta Osakeyhtiö Pohjoismaiden Yhdyspankin osakkeita 52 kappaletta. Seurakunnan rahoista myönnetään myös vuosittain avustuksia tähän työhön, kirkoissa ja juhlissa kannetut kolehdit ovat myös kattamassa menoja. Näin kun varat karttavat, toivomme voivamme aina joskus lähettää jonkun opiskelijan Luther-kursseille oppimaan erikoisesti pyhäkoulutyötä varten.

Vuoden 1944 syyslukukaudella eivät varsinaiset seurakunnan pyhäkoulunopettajat ole ollenkaan toimineet huoneiden puutteen vuoksi. Olemme olleet iloisia siitä, että aivan ilman pyhäkoulua eivät lapset kuitenkaan ole tarvinneet olla. Täällä olevan diakonissakoulun oppilaat ovat harjoituksen vuoksi parissa paikassa pitäneet syksystä alkaen pyhäkoulua.

Yhdistykseen on korkeimmallaan ollessa kuulunut 260 jäsentä, se oli vuonna 1917. Nyt on jäsenluku vuosien kuluessa tavalla tai toisella vähentynyt huomattavasti. Niinpä yhdistyksessä tämän vuoden lopussa on 55 vuosi- ja 58 vakinaista jäsentä, siis yhteensä 113.

Uusi vuosi on alkanut uusin toivoin ja uusin uskoin. Nythän on huoli lapsista samoin kuin nuoristakin tärkeimpiä päivän kysymyksiä. Ne vaikutteet, mitä saamme lapsina, panevat pohjan ja perustan useassa tapauksessa myös nuorisotyölle.

Odotamme siis, että lasten vanhemmat samoin kuin muutkin lasten parasta ajattelevat ihmiset suhtautuvat lämmöllä pyhäkoulutyöhön.

»Nyt nimees, Herra, luottaen
Me käymme aikaan uutehen
Ja jäämme sinun huomahas.
Meit' ethän hylkää armias».

Kuopiossa, tammikuun 28 päivänä 1945.

Anto Werkkoranta.

Ida Mustonen.

Valkeala.

Jumalan suuresta armosta ovat seurakuntamme pyhäkoulunopettajat saaneet kuluneenkin vuoden aikana olla täyttämässä Jeesuksen käskyä: »Ruoki minun karitsoitani!» Vielä on niitä, jotka tämän myrskyisen maailman keskellä ovat kuulleet Herran kehoituksen ja totelleet sitä.

Vuoden aikana on seurakunnassamme toiminut 70 (68) pyhäkoulua, koko vuo-

den 49 ja talvella 21 pyhäkoulua. Opettajia on 170, joista naisia 142 ja miehiä 28; oppilaita 1.511, joista poikia 710 ja tyttöjä 801.

Pyhäkouluntarkastuksia oli kesällä 28 (26), jolloin tarkastettiin 60 pyhäkoulua. Samassa yhteydessä oli paikkakunnan lähetysjuhla tai seurat.

Vuosikokous pidettiin tammikuun 16. päivänä pyhäkoulunopettajain kokouksen yhteydessä. Puheenjohtajana toimi asessori J. Utriainen ja sihteerinä Elli Pukkila. — Esitettiin vuosikertomus ja tilit sekä kuultiin tilintarkastajain lausunto, joiden perusteella myönnettiin tilien vastuuvapaus tilivelvollisille v:ltä 1943. Yhdistyksen puheenjohtajiksi valittiin edelleen seurakunnan papit: asess. J. Utriainen ja khra P. Kiuru, sihteeiksi op. Aino Helle ja Elli Pukkila, varalle diakonissa Hanna Kangas ja nti Hilja Mattila, rahastonhoitajaksi edelleen maanvilj. Eemil Niemi, tilintarkastajiksi rva Anna Hasu ja suntio O. Haimi, varalle neidit Alma Mikkola ja Elli Nakko. Työtoimikuntaan valittiin asess. J. Utriainen, rva Elli Tikar, diakonissa Hanna Kangas, op. Aino Helle, nti Elli Ritari ja kokoonkutsujana maanvilj. E. Niemi.

Pyhäkoulunopettajain kokouksia on ollut Isossa pappilassa 1, Jokelan pappilassa 2, seurakuntatalossa 7 ja kirkon seurakuntasalissa 1, yht. 11 (9) kokousta. Länä on ollut 44 mies- ja 226 naisopettajaa, yht. 270 (234), keskim. 24, lapsia 68 poikaa ja 100 tyttöä, yht. 168 (156), keskim. 15 lasta kokousta kohti. — Puheenjohtajina ovat toimineet asess. J. Utriainen, sacr. min. cand. rva Utriainen, khra P. Kiuru, past. R. Honkanen, past. Martikainen, past. Tanska, past. K. Nykänen ja suntio O. Haimi.

Tunteja pidettiin 8 kuva-, 1 laulu-, 11 teksti- ja 9 raamattutuntia, yht. 29 (23) tuntia. Ne pitivät 2 mies- ja 27 naisopettajaa. Raamattutunnit pidettiin opettajille, ja oli niitä aiheista: Herran pelko; Pyhäkoulunopettajan palkka; Millaiset ovat Herran tiet; Pyhä Henki; Kasvaminen; Viha; Usko; Jumalan armo ja Millainen on oikea pyhäkoulunopettaja. — Puheita ovat pitäneet kokouksissa toimineet puheenjohtajat, stm. von Martens ja seurakunnan pyhäkoulunopettajat.

Yksinäisellä vartiopaikalla työtäkävälle opettajalle ovat pyhäkoulunopettajain kokoukset ihania keitaita. Sieltä lähtiessä tuntee yhä uudelleen todeksi omalle kohdalleen sanan: »— hän jatkoi matkaansa iloiten.»

Seurakunnan pyhäkoulujen yhteinen kesäjuhla pidettiin kirkossa elokuun 6. päivänä. Länä oli 182 lasta. — Juhlapuheen piti asessori J. Utriainen ja liturgina toimi past. Martikainen. Päiväjuhlassa oli kuvatunti ja Suur-Selänpään pyhäkoululasten suorittamaa ohjelmaa. — Väliajalla myytiin lasten pöimimä marjoja. Tulot juhlasta olivat yhteensä mk 3.305:75.

Pyhäkoulujen joulujuhla pidettiin useita eri puolilla laajaa seurakuntaamme. Juhlapuhujina näissä juhlissa on ollut toinen seurakuntaamme papeista.

Seurakunta on tilannut edelleen Pyhäkoululehden opettajille. Lasten Pyhäkoululehden leviämiseksi päättivät opettajat tehdä yhteistilauksen seuraavaa vuotta varten.

Yhdistys tilasi edelleen pyhäkoulunopettaja Anna Ritarille »Kotimaan.»

Mylläri Daavid Heikkilä on poistunut pyhäkoulunopettajain riveistä. Hän muutti ikuisen rauhaan 75-vuotiaana, 26. 11. 1944. Vaikka hän olikin vuosikymmenet sairaalloinen, oli hän ahkera seuroissa kävijä. Puhujan paikalta hän isällisellä rakkaudella opasti vasta-alkajia taivaan tielle ja kehoitti ystäviä »Jeesuksen turviin sel-

laisina kuin olemme.» Usein päätti hän puheensa kaikkivaltiaan Jumalan kiitokseen ja ylistykseen. Mylläri Heikkilässä seurakunta menetti ystävän ja esirukoilijan. Hänen paikkansa on nyt tyhjä pyhäkoulukokouksissa ja seuroissa, mutta hänen muistonsa kehoittaa meitä kilvoittelemaan loppuun asti.

Pyhäkoulunopettaja saattaa nähdä työnsä niin vähän hedelmää kantavaksi, vaikka hän tekeekin vuodesta vuoteen työtä lasten parhaaksi. Mutta on syytä muistaa, että todellinen tulos on pyhäkoulunopettajilta salattu. Sen tietää vain hänen työnantajansa, Jeesus Kristus. Hän laskee voiton ja tappion ja vastaa siitä. Herra kysyy seuraajaltaan vain uskollista palvelijan mieltä.

Jeesus sanoo: »Ottakaa minun ikeeni päällenne ja oppikaa minusta, sillä minä olen hiljainen ja nöyrä sydämeltä; niin te löydätte levon sielulenne.» Matt. 11: 29.

Valkealassa tammikuun 1. päivänä 1945.

Julius Utriainen,
puheenjohtaja.

Elli Pukkila,
sihteeri.

Alkukoulu 2.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 9793

KIRJANSITOMO
M. HENRIKSSON
|| HELSINKI ||

